

กิจนิพนธ์พระราชทาน

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เนื่องในโอกาสที่

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐินให้

บริษัท บี&ซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

นำใบถวายพระสงฆ์เจ้าพระยาอภัยนุตา

จัดพิมพ์เพื่อเป็นธรรมทาน

ประธานที่ปรึกษา

พระอุดมธรรมปรีชา (จำลอง ธมฺมิสโร)

นายเจริญ สิริวัฒนภักดี

คุณหญิงวรรณฯ สิริวัฒนภักดี

ที่ปรึกษา

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล

นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล

นายภูธร ภูมะธน

นายนคร พงษ์น้อย

เอกสารจดหมายเหตุ

หอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ

ผู้เรียบเรียง

นายสมบัติ ทารัก

บรรณาธิการ

นางกนกวรรณ โสภณวัฒนวิจิตร

คณะทำงาน

สำนักสื่อสารองค์กรกลุ่มบริษัทบีเจซี บีกซี

ภาพ

NARAKORN PHOTOGRAPHY

จัดทำโดย

มูลนิธิบีเจซี บีกซี

ออกแบบศิลป์โดย

บริษัท ไอดี เอ็กซ์เซลเลนซ์ จำกัด

พิมพ์ครั้งแรก

บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด

จำนวนพิมพ์

ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN

๙๗๘-๖๑๖-๙๒๙๗๒-๒-๒

กิจนิพนธ์พระราชทาน

จดหมายเหตุ
เมื่อครั้งพุทธทาสภิกขุเป็นเจ้าอาวาส
วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐินให้
บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
นำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

ที่ สกจ. ๐๐๙/๒๕๖๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐
เรียน อธิบดีกรมการศาสนา

ตามราชประเพณี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การ สมาคม มูลนิธิ บริษัทห้างร้าน และประชาชนทั่วไป ที่มีจิตศรัทธา นำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวงทั่วราชอาณาจักรในกฐินกาล ตามที่กรมการศาสนาได้ประกาศเชิญชวนให้ทราบทุกปีนั้น

ในการนี้ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ประสงค์ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๐ เพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวง วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ได้ประสานงานในเบื้องต้นกับเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่

โทร. : ๐๒ ๖๕๕ ๕๖๖๖

โทรสาร : ๐๒ ๓๘๑ ๔๕๔๐

อีเมล : prd@bjc.co.th

เว็บไซต์ : www.bjc.co.th

ผู้ประสานงาน นางสาวกุลฤดี นุ่มทอง โทร ๐๙๖-๘๙๖-๔๙๔๙

ที่ วร ๐๓๐๒/๖๘๗

กรมการศาสนา
๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด
กทม. ๑๐๗๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๐

เรียน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
อ้างถึง หนังสือบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ที่ สกจ. ๐๐๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินเพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ประจำปี ๒๕๖๐ ณ วัดพระบรมธาตุไชยา ตำบลเวียงอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการศาสนา จะได้ดำเนินการขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินให้ตามความประสงค์ และขอให้ติดต่อประสานงานกับวัดพระบรมธาตุไชยา เพื่อกำหนดวัน เวลา ในการถวายผ้าพระกฐิน ทั้งนี้โปรดกำหนดวันถวายผ้าพระกฐินหลังจากกำหนดเริ่มพระกฐินหลวงแล้ว ๑ สัปดาห์ (กำหนดเริ่มพระกฐินหลวงตั้งแต่วันพุธที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ตรงกับวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๐๒๖

(นางศรีนวล สักกิดโร)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
รักษาการแทนรองอธิบดีกรมการศาสนา
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการศาสนา

กองศาสนูปถัมภ์

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๒ - ๖

โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๑

คำอนุโมทนา

เมื่อพระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามายังสุวรรณภูมิและประดิษฐานอยู่บนผืนแผ่นดินนี้อย่างสถิตสถาพร ประชาชนไทยได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ การทอดกฐินได้กลายเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมา พระเจ้าแผ่นดินผู้ครองแผ่นดินสยามได้ทรงรับเรื่องกฐินนี้ขึ้นเป็นพระราชพิธีอย่างหนึ่ง การที่พระเจ้าแผ่นดินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับกฐินเป็นพระราชพิธี ทำให้เรียกกฐินนี้ว่า กฐินหลวง วัดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นวัดราษฎร์หรือวัดหลวง หากพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐินแล้วจะเรียกว่า กฐินหลวง ทั้งสิ้น

ในสมัยต่อมา เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น ประชาชนมีศรัทธาเจริญรอยตามพระราชศรัทธาของพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับพระมหากรุณาให้ถวายผ้าพระกฐินได้ตามสมควรแก่ฐานะ กฐินประเภทหนึ่งคือ กฐินพระราชทาน เป็นกฐินที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานผ้าของหลวงแก่ผู้กราบบังคมทูลขอพระราชทานเพื่อไปถวายยังวัดหลวง นอกจากวัดสำคัญที่ทรงกำหนดไว้ว่า จะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง เหตุที่เกิดกฐินพระราชทานเนื่องมาจาก ปัจจุบันวัดหลวงมีจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคลากรที่สมควรรับพระราชทานผ้ากฐินไปถวายได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานจะเพิ่มไทยธรรมเป็นส่วนตัวโดยเสด็จพระราชกุศลตามกำลังศรัทธาก็ได้

การทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ วัดพระบรมธาตุไชยา อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ จากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลปัจจุบัน ในการพระราชทานผ้าพระกฐินให้แก่บริษัทเบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ผู้ซึ่งมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการทำนุบำรุงและสืบทอดประเพณีทางพระพุทธศาสนา วัดพระบรมธาตุไชยา ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาครั้งนี้ของนายเจริญ - คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี และนายอัศวิน - นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล พร้อมด้วยครอบครัวและพนักงานในกลุ่มบริษัทฯ ทั้งปวง ขอจงประสบแต่ความสุข เจริญยิ่งด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ และมีความรุ่งเรืองในทุกๆด้าน ตลอดกาลนาน เทอญ

เจริญพร

(พระอุดมธรรมปริชา)

เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา

คำนำผู้ว่าราชการจังหวัด

“ประเพณีกฐิน” เป็นประเพณีที่สืบทอด และอยู่คู่คนไทยมาช้านาน กษัตริย์ผู้ครองแผ่นดินได้ทรงรับเรื่องกฐินให้เป็นพระราชพิธีอย่างหนึ่งเพื่อบำเพ็ญเป็นพระราชกุศล โดยจะเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐิน ซึ่งพระราชพิธีนี้เรียกว่า “กฐินหลวง”

ส่วน พระกฐินพระราชทาน คือ พระกฐินของหลวง ที่เปิดโอกาสให้ส่วนราชการ องค์กร หรือบุคคล ตามสมควรเข้าขอรับพระราชทาน และอัญเชิญพระกฐินถวายไปยังพระอารามหลวง จึงถือได้ว่าการได้รับพระราชทานพระกฐินนั้น เป็นโอกาสอันสูงส่งในการสนองงานต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้านการจรจรโลง พระพุทธศาสนา ในการขอรับพระราชทานพระกฐิน หน่วยงานต่างๆ จะต้องยื่นความจำนงไปยังรัฐบาล ผ่านกรมการศาสนา โดยกรมการศาสนาจะเป็นผู้จัดหาผ้าพระกฐินและบริวารพระกฐินให้ถูกต้องตามจารีตประเพณีกฐินของหลวง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นี้ นับเป็นเรื่องน่ายินดียิ่งของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีโอกาสบำเพ็ญกัมมกุศลอันยิ่งใหญ่ ในพิธีพระกฐินพระราชทาน วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของกลุ่มบริษัทพีเจซี บิ๊กซี นำโดย นายเจริญ - คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี พร้อมด้วยนายอัศวิน - นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล ร่วมกันเป็นประธานทอดผ้าพระกฐินในครั้งนี้

โอกาสนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์ทั่วสากลโลก รวมถึงบุญกุศลที่ได้บำเพ็ญร่วมกันในครั้งนี้ โปรดดลบันดาลให้ทุกท่านประสบพบแต่ความเจริญ เกษมสันต์นิรันดร์เทอญ

นายวิฑูรย์ จินโต

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

ในโอกาสที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐินให้ กลุ่มบริษัท บีคซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) อัญเชิญไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในวันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ วันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีระกา ปวงข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร และพนักงาน กลุ่มบริษัท บีคซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

กลุ่มบริษัท บีคซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ถือเป็นการบำเพ็ญกิจอันเป็นมหากุศลอย่างยิ่ง ด้วยมีเจตจำนงและปณิธานอย่างแรงกล้าในการทำนุบำรุงบวรพระพุทธศาสนาให้เจริญอยู่ในประเทศไทยสืบต่อไป ในการนี้ได้จัดทำหนังสือ “กฐินพระราชทานวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร” เพื่อเป็นที่ระลึกสำหรับการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน และแจกจ่ายให้พนักงานในกลุ่ม บีคซี บีคซี และพุทธศาสนิกชนทั่วไป ที่มาร่วมงานพิธีถวายผ้าพระกฐินในครั้งนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกและบุญกุศลที่ทุกท่านได้ร่วมบำเพ็ญในครั้งนี้ จงดลบันดาลให้ท่านเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยตลอดไป

นายเจริญ - คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี
ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ
บริษัท บีคซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

คำนำผู้เขียน

ภูมิภาคแถบเอเชียอาคเนย์นี้นิยมบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ด้วยมุขปาฐะมากกว่าการจดจารบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ปุชนิยสถานสำคัญในสถานที่ต่างๆ จึงมีเรื่องเล่าปรัมปราแทรกผสมกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่เมืองไชยาปรากฏโบราณสถานและโบราณวัตถุสืบย้อนไปถึงสมัยศรีวิชัยมากมาย แต่ไม่มีใครทราบประวัติการสร้างแน่ชัด อาทิ โบราณสถานวัดแก้ว วัดหลง ประติมากรรมพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสำริด โบราณสถานสำคัญที่ได้รับการบูรณะสืบต่อมาก็คือ องค์พระบรมธาตุไชยา ตามประวัติเมื่อแรกพบวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหารเดิมเป็นวัดร้างทรุดโทรม ปรากฏเพียงองค์พระบรมธาตุที่ยังคงอยู่ในสภาพดีมีเกวียนยนต์ขึ้นปึกคลุมยอดพระธาตุหักพังลงมาถึงคอระฆัง อาคารเสนาสนะอื่นๆ ล้วนทรุดโทรมพังทลาย ต่อมาพระยาภิวัฒน์สุภัทรสังฆปาโมกข์ เจ้าคณะเมืองไชยา เป็นผู้ชักชวนคณะสงฆ์และประชาชนช่วยกันบูรณปฏิสังขรณ์ใช้เวลาถึง ๑๔ ปี จึงแล้วเสร็จในสมัยรัชกาลที่ ๕ การบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งนี้มีปรากฏในบันทึกของพระยาภิวัฒน์ส่งรายงานถึงพระยามหิบาลบริรักษ์ ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลชุมพร หลังจากปฏิสังขรณ์ใหญ่ครั้งนั้นผ่านมาประมาณ ๔๐ ปี พุทธศาสนิกชนรับตำแหน่งเจ้าอาวาส ถาวรวัตถุเริ่มเสื่อมสภาพตามกาลเวลา จึงต้องได้รับการบูรณะซ่อมแซมอีกวาระหนึ่ง

ด้วยปณิธานมุ่งมั่น พุทธศาสนิกชนที่อุทิศตนเป็นทาสรับใช้ เผยแผ่ธรรมของพระพุทธเจ้าอย่างซื่อสัตย์แล้วความรู้แขนงอื่นท่านก็สนใจใฝ่ศึกษาจนเป็นผู้รอบรู้ สามารถประยุกต์ศาสตร์เหล่านั้นผสมผสานกับพุทธศาสนาอย่างลงตัว เช่น การศึกษาโบราณคดี ท่านบันทึกไว้ว่า “เนื่องจากได้สังเกตเห็นวิธีการของนักวิชาการโบราณคดีเป็นการคิดชอกแซกละเอียดลออ ใช้เหตุผลถ้อยยืน เพื่อวางสมมติฐานและค้นหาอันติมมิตี อาจนำมาใช้ในการคิดธรรมะให้แตกฉานได้” การดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาของพุทธศาสนิกชนพร้อมกับการทำงานเผยแผ่ไปด้วย ก่อนถึงถึงพุทธกาลมีหลายสิ่งที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งวัตรธรรมและนามธรรม กล่าวคือ การบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระบรมธาตุให้มั่นคง สง่างาม การสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน และการพัฒนาสร้างสรรค์สวนโมกขพลารามซึ่งได้ขยายขยายจากที่เดิมบริเวณตระพังจิกมาตั้งในที่ปัจจุบันเป็นช่วงเติบโตขยายตัว ด้านการเผยแผ่นับแต่การจาริกเผยแผ่ตลอดภาคใต้ กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา กิจกรรมพิเศษและการต้อนรับอาคันตุกะที่มาเยี่ยมเยือนทั้งที่วัดพระบรมธาตุไชยาและสวนโมกข์ สิ่งเหล่านี้จะไม่สามารถทราบรายละเอียดได้เลย หากขาดการจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆ อย่างเป็นระบบของพุทธศาสนิกชน จากเอกสารจดหมายเหตุประเภทต่างๆ ของท่าน อาทิ เอกสารลายลักษณ์ โสฬสทัศน์วัตถุ วัตถุสิ่งของต่างๆ การประมวลเรียบเรียงเรื่องราวระหว่างที่พุทธศาสนิกชนดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาจึงสำเร็จตามประสงค์ ช่วยเสริมประวัติศาสตร์ของวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

งานนี้จักไม่สำเร็จได้หากขาดเอกสารจดหมายเหตุพุทธศาสน อินทปัญญาที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และผู้มีส่วนช่วยเหลือ อาทิ พระอุดมธรรมปริชา (จำลอง ธมฺมิสโร) เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ที่เมตตาอนุญาตให้เข้าศึกษาถ่ายภาพเสนาสนะต่างๆ ภายในวัด คุณประจวบ วงวิเศษ ผู้ช่วยเลื่องานวัดและคุณรมชาติ สถิตยานุรักษ์ ปลัดเทศบาลตำบลเวียง ที่เอื้อเพื่อนำชมสถานที่ต่างๆ ของวัด รวมตลอดถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่มิได้เอ่ยนามในที่นี้

หวังว่าการเรียบเรียงจดหมายเหตุครั้งพุทธศาสนิกชนเป็นเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยานี้จะเป็นพลวปัจจัยตามกุศลเจตนาของกลุ่มปีเจซี บีจีซี ที่จะช่วยจรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสถาพรเป็นหลักปฏิบัติแต่สาธุชนผู้มุ่งหวังเดินตามรอยของสมเด็จพระบรมศาสดาจนเข้าสู่บรมสุข และจักเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการตระหนักในคุณค่าของการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่างๆ ซึ่งจะช่วยเสริมเติมต่อประวัติศาสตร์ของชาติในอนาคต

กันยายน ๒๕๖๐

สมบัติ ทารัก

สารบัญ

๑๒	จดหมายเหตุครั้งพุทธทาสภิกขุเป็นเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา
๑๔	เรื่องที่ ๑ การดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส • มอบอำนาจผู้ช่วยเจ้าอาวาสทำการแทน • แต่งตั้งรองเจ้าอาวาสและขอผู้มีความสามารถช่วยงานวัด
๓๒	เรื่องที่ ๒ บทบาทและกิจกรรมระหว่างครองพระอาราม
๓๒	๒.๑ การทำนุบำรุงเสนาสนะ • สร้างพระอุโบสถ • สร้างพระวิหารหลวง ระเบียบคด กำแพงวัด
๗๑	๒.๒ การสถาปนางานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประวัติศาสตร์โบราณคดีศรีวิชัย • รับตำแหน่งผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สาขาประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี • สร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา
๑๑๔	๒.๓ กิจกรรมบำรุงพระพุทธศาสนา • สำนักวิปัสสนา วัดพระบรมธาตุไชยา • งานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ
๑๓๐	๒.๔ ต้อนรับอาคันตุกะ • รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ • รับเสด็จสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๘ • รับแขกพิเศษ
๑๓๘	๒.๕ กิจกรรมพิเศษ • พิธีสวดทำนุอาภิเชกสำหรับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช • การปลุกต้นพระศรีมหาโพธิ์ • การเรียบเรียงประวัติวัดพระบรมธาตุไชยา • การยกฐานะวัดพระธาตุไชยาขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก
๑๖๖	๒.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างสวนโมกข์กับวัดพระบรมธาตุไชยา • ความสัมพันธ์กับวัดพระบรมธาตุไชยา • ปรับพื้นที่ สร้างเสนาสนะ • ก่อสร้างเสนาสนะต่างๆ • สนับสนุนบำรุงสถานที่อื่น
๑๙๗	เรื่องที่ ๓ การแสดงธรรมและผลงานเขียนเผยแพร่ช่วงเป็นเจ้าอาวาส
๑๙๗	๓.๑ จารึกเผยแพร่ประจำภาค ๕
๒๐๗	๓.๒ แสดงธรรมที่กรุงเทพฯ
๒๑๑	๓.๓ งานเผยแผ่ที่เชียงใหม่
๒๑๔	๓.๔ ประกาศธรรมต่างแดน
๒๑๖	๓.๕ บรรยายธรรมที่สวนโมกข์
๒๒๐	๓.๖ งานเตรียมต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์
๒๓๓	ภาพวัดพระบรมธาตุไชยา ในปัจจุบัน
๒๓๗	ประเพณีกฐิน
๒๔๑	กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
๒๗๕	กิจกรรมเทิดพระเกียรติถวายแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

วัดพระบรมธาตุไชยา

จดหมายเหตุครั้งพุทธทาสภิกขุเป็นเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา^(๑)

นายสมบัติ ทารัก
เจ้าหน้าที่งานจดหมายเหตุ
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

พุทธทาสภิกขุหรือพระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปัญโญ) ภายหลังจากอุปสมบทได้ไม่นานท่านได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อด้านพระปริยัติธรรมจนสอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค แล้วจึงตัดสินใจหันหลังให้กับการศึกษาของสงฆ์เวลานั้น กลับไชยาเพื่อศึกษาและทดลองปฏิบัติตามแนวทางการศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎกที่ท่านเชื่อมั่น โดยร่วมกับนายธรรมทาส พานิช^(๒) และคณะธรรมทานจัดตั้งสถานปฏิบัติธรรม “สวนโมกขพลาราม” ขึ้นที่วัดรางตระพังจิก เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จากนั้นท่านได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะอย่างเข้มข้น จนเชื่อมั่นว่าท่านมาไม่ผิดทาง และได้ประกาศใช้ชื่อนาม “พุทธทาส” เพื่อแสดงให้เห็นถึงอุดมคติสูงสุดในชีวิตของท่าน

ด้วยผลงานการอุทิศตัวเพื่อเผยแผ่พระศาสนาทั้งทางงานเขียน การเทศน์ ธรรมบรรยาย และการจาริกเผยแผ่เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สาธารณชน มีผู้สนใจติดต่อขอไปพักปฏิบัติธรรมและสนทนาธรรมกับท่านเนื่องด้วยสถานที่เดิมเริ่มคับแคบ ท่านจึงย้ายจากสวนโมกขพลารามที่วัดตระพังจิกประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๖ มาริเริ่มบุกเบิกสร้างสวนโมกขพลารามแห่งใหม่บริเวณด้านน้ำไหล เขาพุทธทอง เพื่รองรับการศึกษาปฏิบัติธรรมที่กำลังได้รับความสนใจและตื่นตัวจากสาธารณชน ทางคณะสงฆ์เห็นผลงานของท่านดังกล่าวมาจึงเสนอให้ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูอินทปัญญญาจารย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ต่อมาไม่นานนักก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าองค์การเผยแผ่ประจำภาค ๕^(๓) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ มีหน้าที่ดูแลตลอดทั้งภาคใต้ ๑๕ จังหวัด ท่านบันทึกเกี่ยวกับการรับตำแหน่งเผยแผ่ประจำภาค ๕ ดังนี้

^(๑) บทความนี้เรียบเรียงขึ้นตามข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://archives.bia.or.th>

^(๒) นายธรรมทาส พานิช เป็นน้องชายของพุทธทาสภิกขุ เดิมชื่อยี่เกย ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นธรรมทาส ได้แนวคิดการฟื้นฟูพุทธศาสนาในลังกาและอินเดียของสมาคมมหาโพธิ์ จึงนำแนวคิดนี้มาจัดตั้งคณะธรรมทานและคอยสนับสนุนงานเผยแผ่ธรรมะเคียงคู่กับพุทธทาสภิกขุ

^(๓) ในสมัยนั้นใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ อำนาจการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์ถูกแบ่งเป็น ๓ ฝ่าย เพื่อการถ่วงดุลอำนาจตามแบบอย่างการปกครองของฝ่ายบ้านเมือง อำนาจทั้งสามนั้นคือ อำนาจนิติบัญญัติที่เรียกว่า สังฆานัติ อำนาจบริหารการคณะสงฆ์ และอำนาจตุลาการหรือที่เรียกว่าอำนาจวินัยยอธิกรณ์ องค์กรผู้ใช้อำนาจทั้งสามโดยตรง ได้แก่

สังฆสภา มีอำนาจหน้าที่ในการบัญญัติสังฆานัติหรือกฎระเบียบสำหรับใช้ในการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์ สังฆสภาประกอบด้วยสมาชิกไม่เกิน ๔๕ รูปอันมาจาก ๑. พระเถระที่มีสมณศักดิ์ตั้งแต่ชั้นธรรมขึ้นไป ๒. พระคณาจารย์เอก ๓. พระเปรียญเอก

คณะสังฆมนตรี ทำหน้าที่บริหารกิจการคณะสงฆ์ คณะสังฆมนตรีแบ่งงานภายใต้ความรับผิดชอบออกเป็น ๔ องค์การ แต่ละองค์การมีสังฆมนตรีว่าการและสังฆมนตรีช่วยว่าการเป็นผู้ปกครองดูแลรับผิดชอบ องค์การทั้งสี่ ได้แก่ ๑. องค์การปกครอง ๒. องค์การศึกษา ๓. องค์การเผยแผ่ ๔. องค์การสาธารณูปการ

การปกครองบังคับบัญชาคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาคเป็นไปตามสังฆานัติที่กำหนดให้มีตำแหน่งเจ้าคณะตรวจการภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาสปกครองบังคับบัญชาตลันกันไปตามลำดับ

คณะวินัยธร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินัยคดีความหรืออธิกรณ์ ตีความกฎหมาย สังฆานัติและระเบียบคณะสงฆ์ต่าง ๆ คณะวินัยธรแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ ชั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ ชั้นฎีกา

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับนี้ประกาศใช้ประมาณ ๒๐ ปี ภายหลังยกเลิกเปลี่ยนเป็น พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

8 [96] F
72

72 ✓

31 TUESDAY วันอังคาร

પ્ર: શ્રી જી.

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ๖:๐๐ น. ถึง ๖:๓๐ น. ๖:๓๐ น. ถึง ๖:๔๕ น. ๖:๔๕ น. ถึง ๖:๕๕ น. ๖:๕๕ น. ถึง ๗:๐๐ น.

จะหาตัวเจ้ามาเจออะไร ก็ทบทวนไปดิ เจ้าคนขมขื่น
 ภารดี เจ้าคนขมขื่น และสืบสมณสิทธิ์ ขอบว่าคงไม่ได้อะไร
 ประการใดในสิ่งประมาท ให้เขา เป็น ผู้ทำกรรมเองแล้ว ประ
 หารมา ๕ ท้อง ๑๕ จินนา

๑. พอก หัก ขึ้น เต็ม
 ๒. หมดมีตร นาน ๑๑ เดือน
 ๓. ๑๐๐ บาท

เมื่อให้ชนเครื่อง ขนบเลี้ยง คอวัดเขมรเข้บ และ
 ธีรเทศน์ แก่ประชาชน อีกอันหนึ่ง ด้ ทักชวน มาดเป็น
 ประทาน, ทักชวนทุกอันวัด ประทาน ร่ม ๕ ร้อย.
 คฤงกิจ ๑๕๐ คอเทก รวมททุนโมสกวัดเขมรเข้บ.

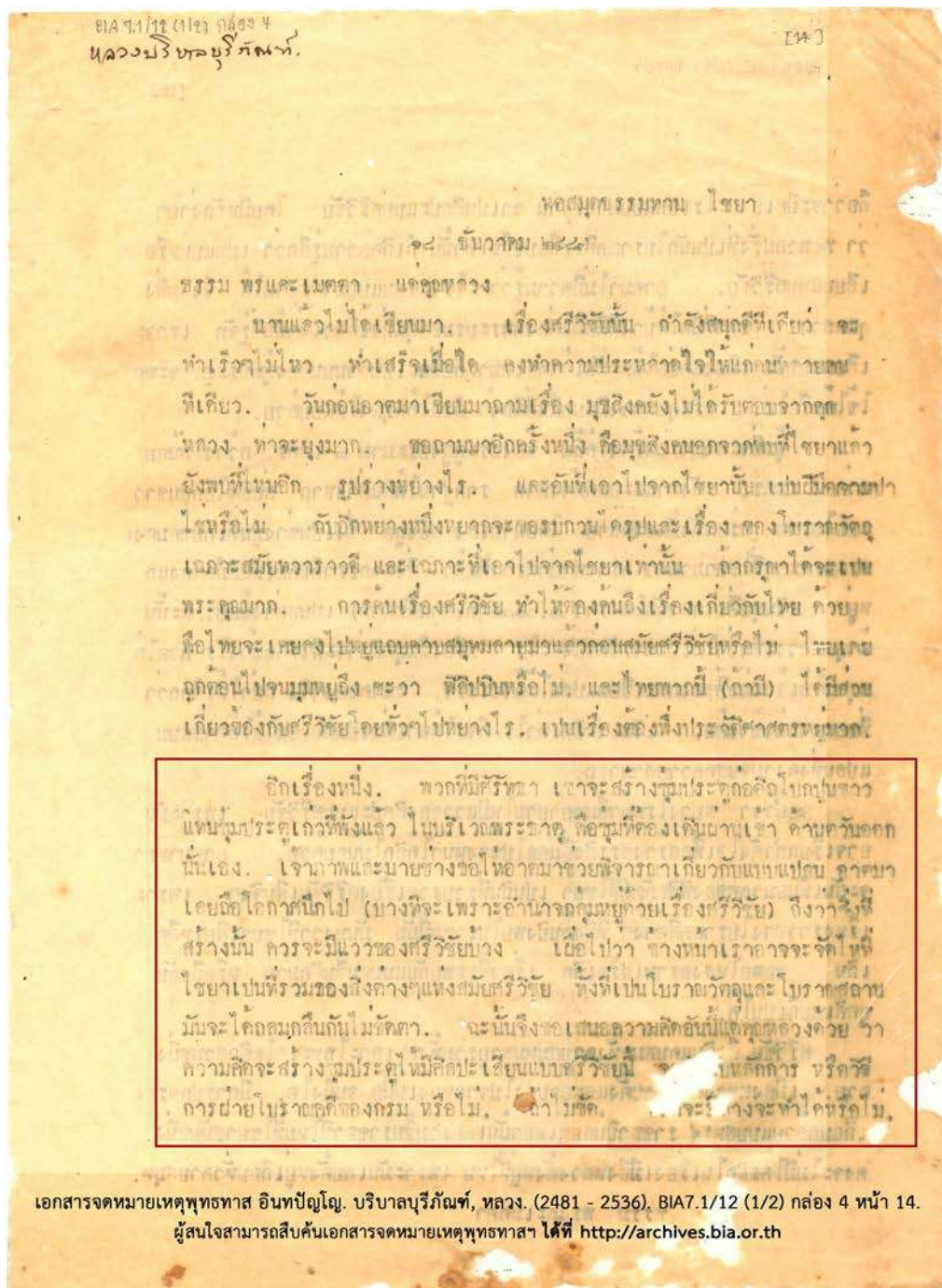
เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. วันที่กรายวัน พ.ศ.2492. (2492).

BIA4.1/3 กล้อง 1 หน้า 96.

ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาสฯ ได้ที่ <http://archives.bia.or.th>

เรื่องที่ ๑ รับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยา

ก่อนพุทธทาสภิกขุจะได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยาท่านก็มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลืองานของทางวัดพระบรมธาตุฯ อยู่บ้างแล้ว อาทิ เป็นครูสอนนักธรรม เมื่อทางวัดจะจัดสร้างซุ้มประตูทดแทนของเดิมที่ผุพัง ท่านได้ปรึกษาเรื่องนี้กับหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ว่าเมืองไชยาก็เป็นถิ่นที่ค้นพบโบราณสถาน โบราณวัตถุสมัยศรีวิชัยมากมาย การสร้างซุ้มประตูจึงอยากให้มีรูปแบบสมัยศรีวิชัยด้วยจะได้เป็นอนุสรณ์รำลึกถึง แต่ไม่ทราบว่าจะอ้างอิงรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัยได้จากที่ใด ดังจดหมายลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๔๘๗

ก็อาจจะบอกเอาอะไรเป็นแบบมาตรฐาน ว่าเป็นศิลปะแบบศรีวิชัย โดยมีหลักง่ายๆ
ว่า พอพวกฝรั่งที่เป็นนักโบราณคดีเหลื้อมเห็นเท่านั้น ก็เกิดความรู้สึกว่า เป็นแบบหรือ
เลียนแบบศรีวิชัย. อาจมาไม่มีความรู้ว่าอะไรจะ เป็นแบบมาตรฐานได้. จึงชักสิ่ง
คุณหลวง... เพื่อที่นักโบราณคดีจะมีเครื่องพระบรมธาตุแห่งเดียวเท่านั้นที่รู้จัก เราจะ
เขียนแบบนั้น เพียงแค่ออกให้คล้ายเข้าพอเหมาะ กับที่จะ เป็นส่วนหนึ่งของวัตถุอะไร จะพอ
ใช้ได้หรือไม่. หรือคุณหลวงมีแบบอื่นที่คิดว่า ก็ขอได้กรุณาให้แนบด้วย. ๕๖๖
คุณหลวง... ที่จะสามารถสร้างได้นั้น ของประติมากรรมประมาณ ๓ เมตร. กว้างไม่เกิน
๒ เมตร, หลังคาและยอดคางหาท รากฐานใต้ดินคางหาท ก่ออิฐโขกปูนขาว
และยิบโบราณ พร้อมทั้งปูนฉาบด้วย โดยนายเอง สยงกุล ซึ่งเป็นช่างปูนที่เคยซ่อมของ
พระบรมธาตุที่ไชยามาแล้ว คราวฟ้าผ่าคราวที่แล้ว ซึ่งพวกเราก็ก่อนเห็นมีคางหาท
อยู่ ๑๐๐ เงินทุนที่เขาหาได้ ราว ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาท) เป็นอย่างน้อย. และนั่น
อาจพอหลวงเห็นว่าไม่เป็นการดีของอะไร หรือเห็นผิดคิดว่าจะพึ่งพาหาทางไร ก็ขอได้
กรุณาให้เจ้าหน้าที่ของกรมเขียนแปลนให้ด้วยเสร็จ, ขนาดของสิ่ง หมายความว่าเล็กกว่า
ที่ขอมาแล้วข้างบน, เงินค่าอีกเท่าไร ก็จะจัดหาเพิ่มเติมกัน จนให้ได้ความแบบ
แปลนทั้งงดงามจนสุดความสามารถ.

ขออย่าว่า พยายามหาหลักฐานใหม่แนวของศิลปะแบบศรีวิชัย เพราะมัน
อาจเรียกกำลังใจเพื่อสร้างสรรสิ่งอันต่อไปข้างหน้าได้อีกไม่น้อยด้วย. อาจมาพยา
จะเห็นอนาคตของพิพิธภัณฑ์ไชยา เป็นดินที่รวบรวมเรื่องราวศรีวิชัยเสียจริงๆ เพราะ
เรื่องราวทางโบราณคดีต่างๆ ที่ยังคงยังพบในเวลานี้มัน มันง่าว่าที่ไชยาเสียเหลือ
เกิน ขอพอลงสงครามเสร็จเกิด เรื่องนี้จะพบกันแน่นอนขึ้นอีกมาก หรือถึงกับ
ยุคที่เลยก็เป็นได้.

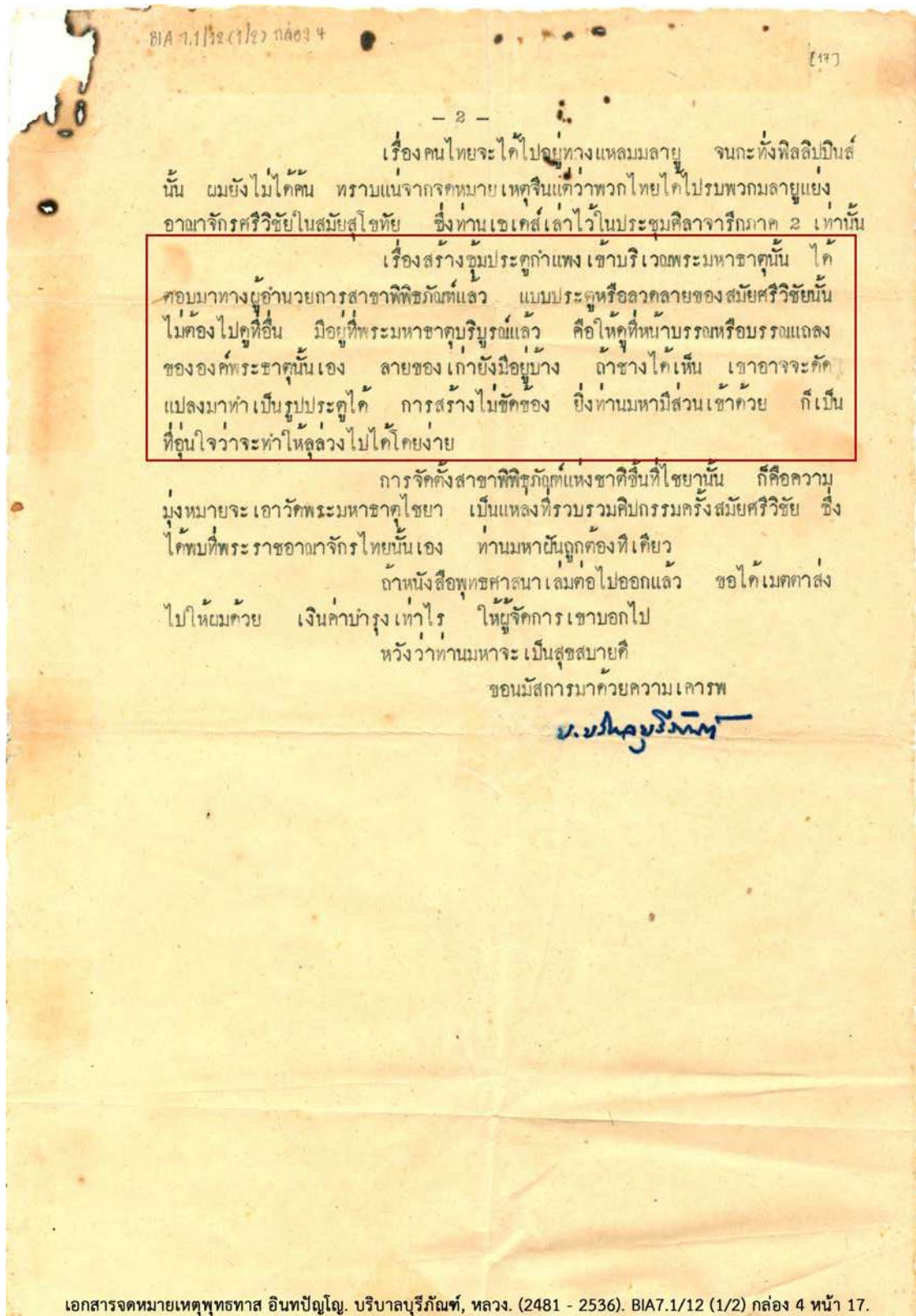
ศรีวิชัย... แค่นั้นคงจะลำบากสมทบด้วยรวมทั้งเกาะ ในทะเลใกล้สุททหนึ่ง
ด้วย. เมือง... คงและย้ายลงไปจากทางเหนือ จนถึงใต้. มีการปกครอง
เกือบคล้ายแบบสหรัฐ ราชธานีน้อยๆ เหล่านั้นเคย ร่วมขึ้นราชธานีใหญ่ที่ ไชยสารมัยหนึ่ง.
คงจะไม่มีใครปิดในเรื่องเมืองหลวงคงอยู่ที่ไหน เพราะมันเคยตั้งอยู่เกือบทั่วคาบสมุท.

บรรณ: พรและเบตดา

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บริษัทบุรีภัณฑ์, หลวง. (2481 - 2536). BIA7.1/12 (1/2) กลอง 4 หน้า 15.

ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาสฯ ได้ที่ <http://archives.bia.or.th>

หลังจากนั้นไม่นานหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ตอบกลับเรื่องซุ้มประตู ตามจดหมายลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๘๘ หน้าที่สอง ความว่า

กำหนดการแหเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ พระอารามหลวง
จากวัดขยาราม ไปครองวัดพระธาตุ อำเภอโพนนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันพฤหัสบดีที่ 7 กรกฎาคม 2492 เวลา 16.10 น. เคลื่อนกระบวนแหเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ

จากวัดขยาราม ไปครองวัดพระธาตุ อำเภอโพนนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตามลำดับ คือ

1. เครื่องประโคม
2. กระบวนนำ
3. พระพุทธรูป พระธรรม
4. เจ้าอาวาสวัดพระธาตุ (พระครูอินทปัญญาจารย์ป)
5. พระยานุกรม
6. พระสงฆ์ตามสง
7. พุทธศาสนิกชน คือ ข้าราชการ ตำรวจ ประชาชน
8. เครื่องประโคม

× เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะกรรมการจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้าหลวงประจำจังหวัด
เป็นผู้แทน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดไชยา คอยรับเชิญวัดพระธาตุ

เมื่อกระบวนถึงวัดพระธาตุแล้ว เจ้าอาวาสวัดพระธาตุไปสวดพระอภิธรรม
จุฬารูปเทียนบูชาพระประธาน เสร็จแล้วพระสงฆ์ที่คอยรับเชิญพระครูอินทปัญญาจารย์ป
กล่าว 1 จบ 1 โส อัญชลิต 3 จบ 1 ภวตุ สัพพมงคล 1 ครั้นจบแล้วเจ้าอาวาส
วัดพระธาตุถวายเครื่องสักการะแด่เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เป็นพระเถระใน
จังหวัดนี้

ครั้นเสร็จแล้ว เจ้าอาวาสวัดพระธาตุขึ้นสู่กุฏิไทย จุกุญเทียนบูชาพระ
รัตนตรัย พระสงฆ์ 9 รูปเจริญพระพุทธมนต์

วันศุกร์ที่ 8 กรกฎาคม 2492 เวลา 10.30 น. พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ถวายพรพระแล้วฉันเพล
เจ้าอาวาสถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ ครั้นฉันเพลเสร็จแล้ว ถวายไทยธรรม
พระสงฆ์อนุโมทนา ๑

หมายเหตุ

กำหนดการนี้เป็นแต่เพียงหลักการ ส่วนวิธีการจะจัดกระบวนแหและขึ้นกุฏิใหม่อย่างไร
ความจารีตประเพณี เป็นการฟื้นฟูจารีตประเพณีพื้นเมืองนั้น ขอบใจในความตกลงของ
คณะกรรมการสงฆ์อำเภอ และคณะกรรมการอำเภอไชยา พร้อมควมยินยอมของ
ท่านเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ ควยสามัคคี

ทางการสงฆ์พร้อมที่จะอนุโมทนาในสิ่งสามัคคีของคณะสงฆ์จังหวัด
และอำเภอนี้ พร้อมด้วยคณะกรรมการอำเภอและประชาชน ควยประสาตจิตต์ ฐาน
กิตติคุณนิกรทุกเมื่อ ๑

ตราตั้งให้พระครูอินทปัญญาจารย์เป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ

ขบวนแห่เครื่องสักการะพระครูอินทปัญญาจารย์รับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยา

พุทธทาสภิกขุจัดรูปเทียนบูชาองค์พระธาตุ

พุทธทาสภิกขุกล่าวถึงการที่ได้รับสมณศักดิ์และเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยานี้โดยการสนับสนุนของพระผู้ใหญ่ที่กรุงเทพฯ ว่า “สมณศักดิ์ต่าง ๆ นั้นเจ้าคุณศาสนโสภณ (ปลอด) เป็นผู้จัดการให้ ท่านสนับสนุนผมสุดเหวี่ยงที่ได้เป็นพระครู เป็นเจ้าคุณ เป็นอุปฌาย์ก็องค์นี้แหละ ท่านอยู่วัดราชา เคยเป็นเจ้าคณะภาค ตอนนั้นเป็นพระธรรมโกศาจารย์”^(๔)

“เขาตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสก่อน แล้วอ้างตำแหน่งเจ้าอาวาสนั้นตั้งให้เป็นเจ้าคุณ แล้วเลื่อนต่อ ๆ ไป แต่ผมไม่ได้ทำงานในฐานะเจ้าอาวาสเป็นการเฉพาะ เป็นเจ้าอาวาสโดยจำเป็น แต่งตั้งโดยไม่ต้องทาบทาม ไม่ต้องบอกใคร เมื่อรับตำแหน่งเจ้าอาวาสใหม่ ๆ มีการแห่จากวัดชยารามตามคำสั่งเจ้าคณะภาคด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดมาเป็นประธาน นายอำเภอ ใครต่อใครยุ่งกันใหญ่ ผมค้างคืนเดียวก็กลับมาสวนโมกข์

ความจริงพระครูสิริศรีวิชัยภิกขุ^(๕) ท่านรักษาการเจ้าอาวาสอยู่ก่อน ท่านควรจะได้เป็นเจ้าอาวาส ตามธรรมเนียมควรจะเลื่อนท่าน แต่ที่นี่เนื่องจากได้เลื่อนเป็นวัดหลวง^(๖) เสีย ก็ต้องการพระที่สูงกว่านั้น หรือมีเครดิตอะไรบ้าง เจ้าคณะภาคจึงชวนชายให้มีการแต่งตั้งผมเป็นเจ้าอาวาส ผมก็ไม่ได้แต่จะต้องกิจการประจำต่าง ๆ ในวัด ปล่อยให้รองเจ้าอาวาสบริหารไปตามเดิมกับหมู่คณะที่อยู่กันมาก่อนแล้ว นอกจากเวลามีพระราชพิธีหรือมีเรื่องนโยบายติดต่อกับทางราชการ ทางจังหวัดจึงมาถึงผม”^(๗)

แม้พุทธทาสภิกขุจะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยา แต่ท่านยังคงจำพรรษาที่สวนโมกขพลารามตลอดมา อีกทั้งงานของทางสวนโมกข์ก็กำลังเติบโตขยายทั้งการเผยแผ่และบุกเบิกปรับปรุงสถานที่ ท่านพยายามคงหลักการเดิมที่ว่าวัดพระธาตุไชยาเป็นวัดส่วนรวม การดำเนินงานของวัดจะต้องมีส่วนร่วมทั้งจากคณะสงฆ์ ภาครัฐ และประชาชน ร่วมเป็นคณะกรรมการดูแล พร้อมกันนั้นพยายามประสานขอการมีส่วนร่วมจากพระเถระซึ่งเป็นที่นับถือของประชาชนมาร่วมดูแลบริหารพระอาราม

พระศาสนโสภณ (ปลอด อัตถการี)

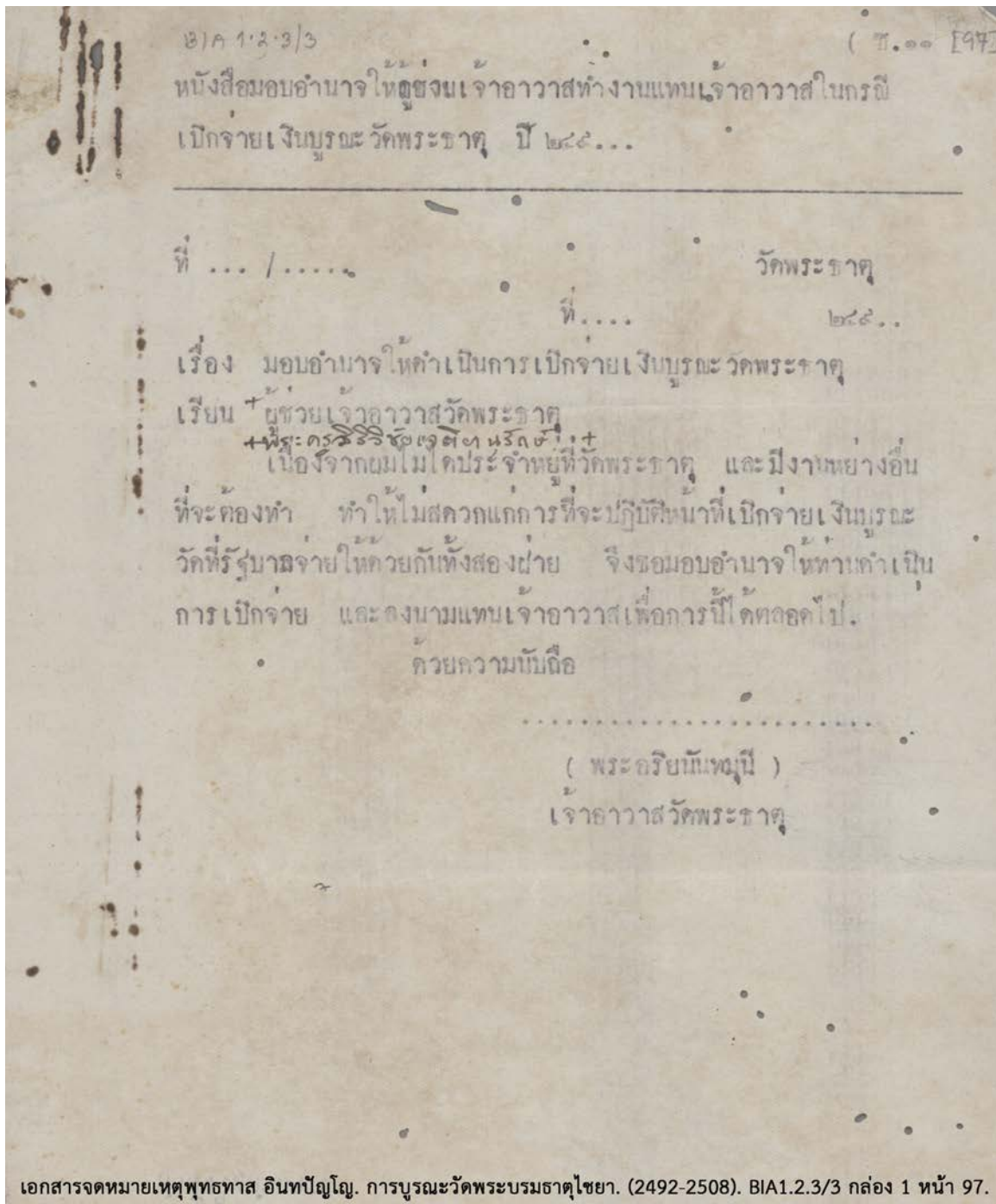
^(๔) พระประชา ปสนนธมโม. เล่าไว้เมื่อวัยสนธยา : อดีตชีวิตของพุทธทาสภิกขุ, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๕๕), หน้า ๒๗๙.

^(๕) พุทธทาสภิกขุเล่าจากความทรงจำในวัยใกล้ ๘๐ ปี อาจเลื่อนรางไปบ้าง นามจริงคือ พระครูสิริวิชัยเจติยานุรักษ์ (เคลื่อน อนุภาโส) รองเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา

^(๖) วัดพระธาตุไชยาได้รับการยกฐานะจากวัดราษฎร์เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑

^(๗) อ้างแล้ว หน้า ๒๘๐.

มอบอำนาจผู้ช่วยเจ้าอาวาสทำการแทน

9 Sunday (160-205)

๕
บน 12 ก้า เดือน 7

จีนแท้ ของมด พืชของ มาเรียมไปนฟอส.
พจนานุกรมไทย แล้ว โสณกวัช ร.ม. และ พบ
ท่านพร: สุโรจนา ด้วย ชูร เว็ดน้อย, (เรื่อง ท
พร: สุภทวิวัฒน์ เป็น รอง เจ้าอาวาสวัดพระธาตุ เรื่อง
พร: จิตอันริบให้เสียผล พร: พันวอ จันทร์, และ
เรื่อง ย่อง เลี้ยว กับ เจ้าคุณ สมภาร) ก็ ร.ม. ๑๐
๒๖. ๑๗.

จนทศ กิยแจก, จัตตว, อเนร ทาพ,
ปัทเมตร จ: นวอ, อฐิ ไหล่ ไร่ หั่มมสี, ปริมาณ
รักใจ กับคน อันจบ ที่จ: ธิง, กับนเรศวร, ให้
ศักดิ์เปนนัย ไปยังเทพ ด้วยกัน กลับมา ขวพระ:
เจด.

កំរិត រំល ១ ឆ.

เอกสารจดหมายเหตุพทุททาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2500. (2500).

BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 162.

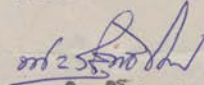
ที่ ๘/๒๕๒๓

วัดกุสุตาราม

๑ เมษายน 2527

เรื่อง บ้ายพระมหายอก ปุณฺณวณฺโฑ ปธ.๑
เรียน เจ้าอาวาส วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร
อ้างถึง หนังสือของ เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร
ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า ขอให้เจ้าอาวาส วัดกุสุตาราม บ้ายพระมหายอก
ปุณฺณวณฺโฑ ปธ.๑ เข้าไปอยู่ช่วยการพระศาสนาของวัดพระบรมธาตุไชยา
บัดนี้เจ้าอาวาส วัดกุสุตารามได้บ้ายพระมหายอก ปุณฺณวณฺโฑ ปธ.๑ ออกจาก
วัดกุสุตารามแล้ว และได้ส่งมา เพื่อช่วยการพระศาสนาที่วัดพระบรมธาตุไชยาตามที่ขอไป

เรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระวิสุทธิโสภณ)

เจ้าอาวาส

ที่ 9/2531

วัดสระเกศ

15 มีนาคม 2531

เรื่อง ขอส่งท่านเจ้าคุณพระศรีธรรมเมธี

กราบเรียน ท่านเจ้าคุณพระธรรมโกศาจารย์

อ้างถึง หนังสือ ที่ 8/2531 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2531

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านเจ้าคุณได้กรุณาขอตัวท่านเจ้าคุณพระศรีธรรมเมธี (สังข์ ฐริบุญโญ) สำนักวัดสระเกศ ไปอยู่ประจำที่วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอยะยา ตั้งความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระผมมีความยินดีตามความประสงค์ของท่านเจ้าคุณ และขอขอบพระคุณในความปรารถนาดี ทุกประการ

กระผมจึงขอส่ง ท่านเจ้าคุณพระศรีธรรมเมธี (สังข์ ฐริบุญโญ) มาอยู่ประจำที่วัดพระบรมธาตุไชยา เพื่อช่วยบริหารกิจการของวัดพระบรมธาตุไชยา ตามความประสงค์ของท่านเจ้าคุณ กระผมหวังในความกรุณาของท่านเจ้าคุณ ที่มีต่อท่านเจ้าคุณพระศรีธรรมเมธี มา ณ โอกาสนี้ด้วย.

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระพรหมคุณาภรณ์)

(พระพรหมคุณาภรณ์)

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ

หนังสือมอบหมายอำนาจการปกครองวัดพระบรมธาตุไชยา

BIA10/3 ก.๒๖๒

๕๔๑

วัดพระบรมธาตุไชยารามวชิราร

๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๒

เรื่อง การมอบหมายอำนาจการดูแลปกครองวัด
ถึง บุคคลผู้เกี่ยวข้องความแก่กรณี

โดยหนังสือฉบับนี้ เป็นการประกาศให้ทราบว่า พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาส อินทปัญโญ) เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาฯ ได้มอบหมายอำนาจการบริหาร ดูแล ปกครอง ก่อสร้าง รักษา การเงิน การบัญชี และอื่น ๆ ของวัด ที่พระยาภิวัฒน์ (เขียน กณปัญโญ) ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว เคยกระทำมาในฐานะรองเจ้าอาวาสนั้น ให้แก่พระครูปลัดแห้ว ธมฺมปัญโญ ในฐานะซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่เสมือนหนึ่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส และได้ร่วมงานกับพระยาภิวัฒน์กันมาตลอดเวลาดำเนินการรับมอบ หรือรับช่วงดำเนินการกิจการนั้น ๆ สืบแทนพระยาภิวัฒน์ต่อไป

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

(พระเทพวิสุทธิเมธี)
เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยาฯ

รับทราบแล้ว

(พระครูปลัดแห้ว ธมฺมปัญโญ)

รับทราบแล้ว

รับทราบแล้ว

.....

.....

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. การกิจเรื่องวัดพระบรมธาตุไชยารามวชิราร. (2490-2531). BIA10/3 ก.๒๖๒ 2 หน้า 82.

๑๒๓ 1:2:3/1 [168]

ที่ ๒/๒๕๒๒

๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๒

วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา

เรื่อง ขอพระราชนิพนธ์เลื่อนสมณศักดิ์

เรียน เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประวัติพระครูพิทักษ์กิจจาทร ๓ ชุด

ด้วยได้พิจารณาเห็นว่า วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา จังหวัด -
สุราษฎร์ธานี เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ราชนาววิหาร มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์
เป็นที่ตั้งนารของคณทั้งในและนอกประเทศ เป็นพระอารามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ -
ปัจจุบันและพระบรมราชินีนาถ ทรงเสด็จไปประกอบพระราชพิธีวิสาขบูชา มีกิจกรรมเกี่ยวกับคณะ -
สงฆ์ เป็นสำนักเรียนนักธรรมและบาลี เป็นสำนักสอบธรรมสนามหลวงประจำปี จึงพิจารณาเห็น
ว่าสมควรมีพระราชาคณะเพื่อเป็นคักคักของวัด

จึงขอเสนอ พระครูพิทักษ์กิจจาทร ฉายา กนกปัญโญ อายุ ๕๗ พรรษา
๓๖ น.ธ. เอก เคยดำรงตำแหน่งในทางคณะสงฆ์ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐
ปัจจุบันเป็นรองเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา เป็นพระอุปัชฌาย์ เคยเป็นเลขานุการคณะกรรมการ
การสงฆ์อำเภอไชยา ในด้านการศึกษา เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมประจำสำนักเรียนวัดพระบรม-
ธาตุไชยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๕๑ เป็นเวลา ๓๕ ปี เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรม
สนามหลวง เป็นผู้ช่วยเจ้าสำนักเรียนวัดพระบรมธาตุไชยา งานเผยแผ่ เป็นพระธรรมทูตประจำ
อำเภอไชยา งานสาธารณูปการ ใ้ก่อสร้างปฏิสังขรณ์ในบริเวณพุทธาวาสและสังฆารามให้เจริญ
ยิ่งขึ้นตามลำดับ เป็นผู้ชวนชวนเอาใจใส่ในการปกครองวัดมาด้วยความเรียบร้อย เป็นที่เคารพ
ของบรรพชิตและคฤหัสถ์ มีศีลาจารวัตรเรียบร้อย ใ้บำเพ็ญประโยชน์ทั้งพุทธจักรและอาณาจักร
ด้วยดี จึงเห็นสมควรได้รับเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ

จึงเรียนมาเพื่อพระเดชพระคุณพิจารณา ถ้าเห็นเป็นการสมควรกรุณา
ใ้คำเนนการ ขอพระราชนิพนธ์เลื่อนสมณศักดิ์ พระครูพิทักษ์กิจจาทร เป็นพระราชาคณะ ใน
ตำแหน่งรองเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา ตามความประสงค์ด้วย.

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระเทพวิสุทธิเมธี)

เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. รวมเรื่องภารกิจทั่วไป. (2490 - 2531). BIA1.2.3/1 กล่อง 1 หน้า 168.

โมกษพลาราม ไชยา

21 มิถุนายน 2524

น้องท่าน ที่นับถือ

มิถุนายน ถึงกำหนดขอพระราชทานสมณศักดิ์กันอีก ผมสั่งให้ช่วย
ดำเนินการขอสำหรับพระครูพิพิธกิจจาทร อีกครั้งหนึ่ง ขอได้กรุณาช่วยเหลือสนับสนุน
ด้วยอีกครั้ง. ส่วนใหญ่จะอยู่ที่เจ้าคณะภาค ท่านอาจจะเข้าใจผิดอะไรอยู่บ้าง
ขอช่วยด้วยความเข้าใจ, การกระทำความผิด เพื่อ :-

ความเหมาะสมสำหรับวัดพระธาตุ อารามหลวงชั้นเอก,
ความยุติธรรมแก่ผู้ที่เสียสละทำงานมานานแล้วจริงๆ,
(ส่วนตัวผม)ช่วยเหลือเกี่ยวกับราชพิธีที่มีน้อยๆ, ผมกำลังหมดแรง.

หวังว่าน้องท่านจะช่วยชี้แจง เพิ่มหนทางแห่งความสำเร็จ, สำหรับ
ท่านเจ้าคุณธรรมวโรดมวิกรมคงคา, พระพรหมคุณาภรณ์ วิถีสระเกษ, สมเด็จพระสังฆราช
เถลิง ผมได้เคยปรารภขอความสนับสนุน เมื่อเรื่องถึงมหาเถรสมาคม ท่านก็รีบปลง
อยู่.

ด้วยความนับถือ

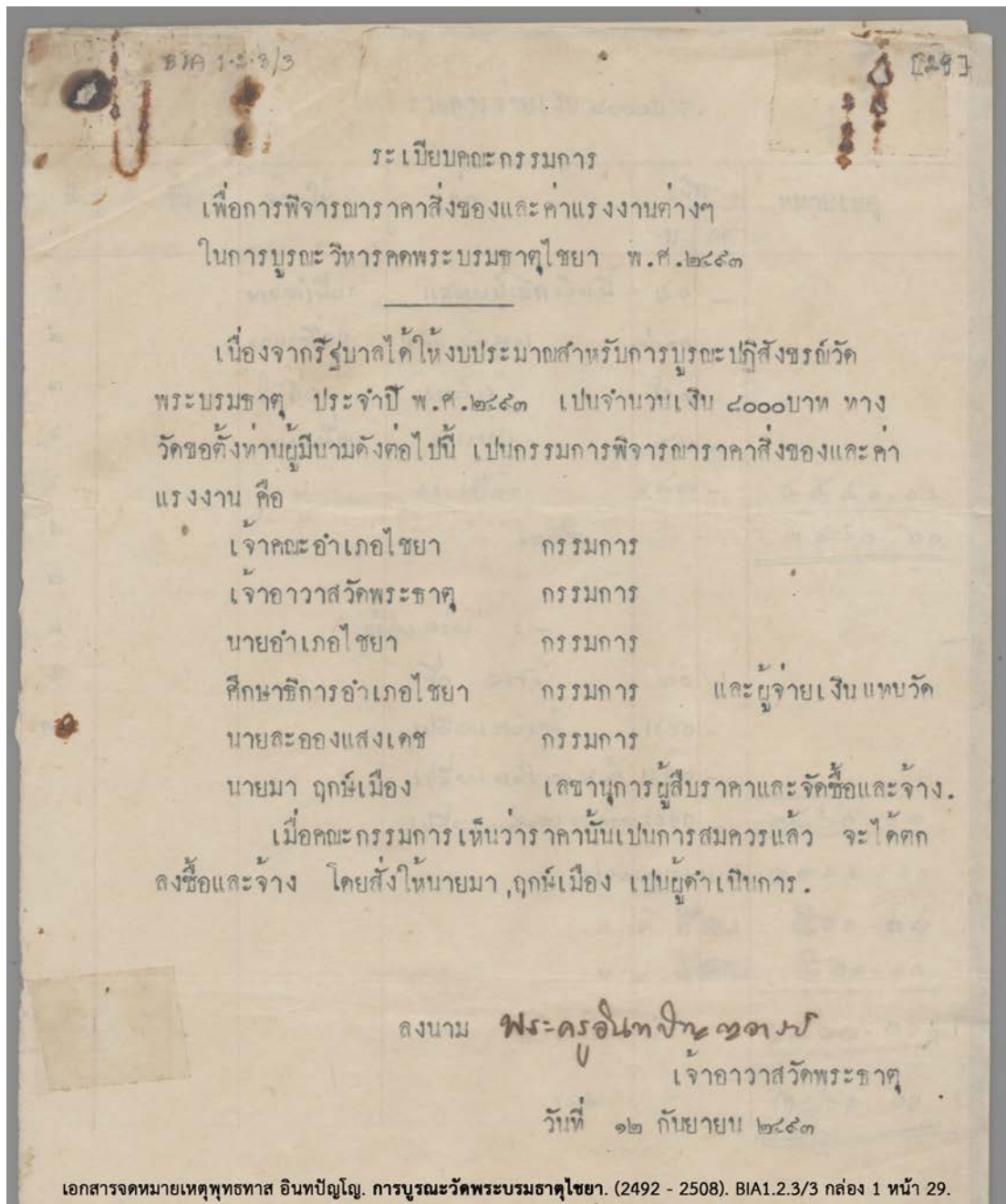
เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. พระพรหมมิ่งคลาจารย์(ปัญญานันทะ). (2478 - 2536).

BIA7.1/15 (3/5) กล้อง 6 หน้า 579.

เรื่องที่ ๒ บทบาทและกิจกรรมระหว่างครองพระอาราม

๒.๑ การทำนุบำรุงเสนาสนะ

วัดพระธาตุไชยามีประวัติการก่อสร้างมาอย่างยาวนานอาจสืบย้อนไปได้ถึงสมัยศรีวิชัยผ่านความรุ่งเรืองและเสื่อมโทรมจนถูกทิ้งร้าง ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์สมัยรัชกาลที่ ๕ โดยพระขยาภิวัฒน์สุภัทรสังฆปาโมกข์ (หนู ตี๋ส) ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๓๙ - ๒๔๕๓ รวมเป็นระยะเวลา ๑๔ ปี นับตั้งแต่บูรณะใหญ่ครั้งนั้นผ่านมาประมาณ ๔๐ ปี เมื่อพุทธทาสภิกขุรับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส ถาวรวัตถุต่าง ๆ เริ่มทรุดโทรมลงตามลำดับจึงมีการซ่อมแซมตามสิ่งที่ชำรุดนั้นเป็นระยะ ๆ เช่น ซ่อมระเบียงคด

รายการว่าจ้างแรงงานและสิ่งของ

(๑) เสารับซื้อ ๔ มุมมุดะ ๔๐๐ บาท	แบบเงิน	๑.๒๐๐ บาท	ล่องแล้ว
(๒) ซื่อเหล็กเพิ่มพิเศษ ๒๐๐ บาท	"	๒๐๐ บาท	ล่องแล้ว
(๓) เบรียนซื้อ ๑ ตัว ๑๐๐ บาท	"	๑๐๐ บาท	
(๔) ไม้ระแนงเคี่ยม ๕๐๐ วา ๑ บาท	"	๕๐๐ บาท	ล่องแล้ว
(๕) กระเบื้องน้ำมันแผ่น	"	๑.๕๐๐ บาท	ล่องแล้ว
(๖) สะแตมปรับเงินรายนี้	"	๕๐ บาท	ล่องแล้ว

(๗) ซ่อมรางเข ๔ มุม	"	๑๑๕๐ บาท
(๘) ซ่อมวิหารคคคานควันนอก นอกใน	"	๑๑๕๐ บาท
(๙) ซ่อมวิหารคค ๓ ด้าน ในล้วน	"	๑๐๖๐ บาท
รวมเป็นเงิน		<u>๕๐๐๐ บาท.</u>

รายการซ่อมวิหารคด ครั้งที่สอง

- (๑) ซ่อมรางเซียง ๔ มุม ทั้งนอกและใน โดยยกรางเซียงให้สูงขึ้นตามเดิม ทดสอบรับ ส่วนที่ชำรุดผุ. ใส่หัวแปะเข้าที่เดิม คีตะบุให้ยึดตามของเก่า คีระแบ่งเรียบรอยใหม่ แล้วจึงมุงกระเบื้องบนจนครบถ้วน. ถูกพบรางเซียงใหม่ทั้งด้านนอกและใน (ทั้งคว่ำและหงาย) แตกวางไม่น้อยกว่าข้างละ ๔ นิ้ว มีลวดคานแบบของเก่า. กระเบื้องใต้เป็นรางเซียง จะคงจักวางให้ประณีตเป็นพิเศษ ไม่ให้รั่วได้ เชื่อมกับกระเบื้องส่วนในพญางเรียบ รอยกลมเกลี้ยงกัน.
- (๒) รื้อเปลี่ยนหลังคาของวิหารคด คำนวณทั้งสองข้างวิหารหลวง ออกหมักทั้งระแนง, กระเบื้อง และปูนที่โบกข้างบนยอดหลังคาทั้งหมด นับตั้งแต่หลังของวิหารหลวง ไปจนจรดมุม ที่รางเซียงบนจนทั้งสองฝ่าย ทั้งสองด้านของหลังคา. แล้วใช้ระแนงใหม่ (ของวัด) เปลี่ยนของเก่าที่เสียออกให้หมด แล้วคือวางใหม่และมุงตามแบบเดิม คำนวณในใช้กระเบื้องใหม่ (ของวัด) ด้านนอกใช้กระเบื้องเก่า. ทำตามแบบเดิมทุกหย่าง ตลอด จนการฉาบปูนหลังคา. การรื้อของเก่าออก คงพยายามรื้อไม่ให้ของเสียหาย โดยไม่จำเป็น เพราะจะต้องเอาของนี้ไปใช้ซ่อมคานอื่นๆ ต่อไป. ริมตีนล่าง ที่เป็นชายคา ก็ทำตามแบบเดิม.
- (๓) ซ่อมแซมกระเบื้องวิหารคดที่เหลืออีกสามด้าน โดยการเปลี่ยนเอากระเบื้องซีเมนต์ขาวๆ ที่ใช้แซมไว้เป็นแห่งๆ (อยู่ในพวกกระเบื้องสีแดง ทำให้ดูค่างๆ) ออกทุกแผ่น แล้วเอากระเบื้องแดงที่รื้อออกจากด้านหน้า ใส่แทน เพื่อให้เป็นสีแดงกึ่งแดงทั้งด้าน ไม่กระดำ กระค่าง. ที่ราวักขาวทั้งด้าน. แล้วซ่อมการโบกปูนที่คานบนหลังคา ทุกแห่งที่แตก ร้าว ทุกแห่งที่กระเบื้องมุงหัก แล้วคืบหนุ้ไคปูน (ซึ่งมีคืบหนุ้ซ่อมห้วยคืบเสยสังกะสี) โดย รื้อการ โบกคานบนนั้นออก แล้วโบกใหม่ ทุกๆ แห่งแต่ที่กระเบื้องแตกเพียงแผ่นเดียว. หรือถ้าปรากฏว่าราวรวนถึงกันหมด ก็จะต้องโบกใหม่ทั้งหมด. ฉาบซีเมนต์ผิวให้ตลอด เรียบร้อยทั้งสี่ด้าน. ริมตีนล่าง ๖ ทิศในรั้วรอบวัด ๓๐๐ เมตร แบบเดิม. ระแนงที่ผูกหนี (งัดจิ้ง) ต้องเอาระแนงใหม่ หรือระแนงที่งัดจิ้งพอใช้ได้ (ของวัด) เปลี่ยน.

ลงชื่อ

ลงชื่อ

ลงชื่อ

ลงชื่อ

พระอธิการ...

/...

๑๐๐๘/๒๕๖๓

๐.๕

เจ้าอาวาส

ผู้รับทำ

พยาน

พยาน

๑๓๓/๒๓/๓

[๒๓]

ตลาดไชยา วัชรารน้ำไหล

๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เจ้าหน้าเมือง สาสี ๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ.

การบูรณะวัดพระบรมธาตุไชยา. (2492 - 2508).

BIA1.2.3/3 กล้อง 1 หน้า 53.

ขออวยพรมายังท่าน

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุ

พุทธศาสนิกชนในฐานะเจ้าอาวาสเห็นว่าความชำรุดของถาวรวัตถุที่ปรากฏควรซ่อมแซมมิให้ผุพังมากกว่าเดิม แต่ถ้าจะให้มั่นคงแข็งแรงสมกับเป็นพระอารามสำคัญมีปูชนียสถานเก่าแก่ถึงสมัยศรีวิชัยสมควรที่จะซ่อมสร้างใหม่ทั้งพระอาราม เช่น ซื่อที่ขยายเขตวัดให้เป็นสัดส่วนงดงาม สร้างพระอุโบสถใหม่ ซ่อมและขยายแนวเขตวิหาร คด พระวิหารก็ควรสร้างขยายให้ใหญ่ขึ้น ถึงขั้นจะทำถนนคกรอบองค์พระธาตุให้สูงสง่าเห็นได้จากที่ไกล ส่วนองค์พระธาตุนั้นก็จะลงรักปิดทอง เป็นต้น^(๑)

[543]

[101-2-3/1]

ที่ว่าการอำเภอไชยา

๒๘ มกราคม ๒๔๘๕

นายถนอม พานิชกุล ที่เคารพ - นายอึ้ง

วันนี้ฉันเจ้าอาวาสวัดพระธาตุทั้งของราษฎรและ --
เจ้าอาวาสวัดพระธาตุทั้งของราษฎร แต่ความนี้ฉันเจ้าอาวาส คือ

๑. รายงานบัญชี เพื่อรับ ๑๑๑๑ บาท เพราะเขาไปกู้เงินมา
และต้องเสียดอกเบี้ยด้วย

๒. รายงานบัญชี ๑๑๑๑ บาท เท่าที่ได้ขายให้นายไป --
ราคาที่ดินในราว ๑๑๑๑ ถึง ๑๑๑๑ บาท เหมือนกัน

ได้ให้เขาทำหนังสือขายไว้แล้ว แต่ให้รวมว่าทางวัดจะเป็นคดี
หรือไป อำนาจคือ จะให้เงินรายไรก็ตาม ยินยอมทราบด้วย

อนึ่ง เงินของวัด น้อยที่อำเภอในขณะนี้ คือ

๑. เงินสร้างที่พักวัด	๑๕,๑๕๕.๐๐ บาท
๒. เงินสร้างวัดพระธาตุ	๗,๐๐๐.๐๐ บาท
๓. เงินค่าน้ำของพระวิหาร	๒,๕๖๘.๕๕ บาท
๔. เงินของวัดรวม	๒๔,๗๒๓.๕๕ บาท
รวม	๒๔,๗๒๓.๕๕ บาท

ถ้าจำบัญชีที่ดินเสียประมาณ ๑๐๐๐ บาท คงเหลือ ๒๐,๐๐๐ บาทเศษ
คงจะไม่พอค่าเงินการนั้น ในคราวนี้จะยื่นเงินจากที่ได้ ทางอำเภอในเงินอื่นในคดี
โดยที่จะยื่นมาจ่ายได้

ทั้งนี้ ควรประการใด ยินยอมทราบด้วย.

นายถนอม พานิชกุล

(นายจาก อึ้งประพันธ์)

นายอำเภอไชยา

เงินผูกมัด	10000 . ๐๐
เงินรับฝากเงิน	15095 . ๐๐
เงินบริจาค	3000 . ๐๐
เงินบำรุงวัด	
เงินติดแผ่นป้ายวัด	2.934 . 15

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. รวมเรื่องภารกิจทั่วไป. (2490 - 2531). BIA1.2.3/1 กล่อง 1 หน้า 34.

^(๑) รายละเอียดโครงการนี้สามารถศึกษาได้จาก เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. การบูรณะวัดพระบรมธาตุไชยา. (2492-2508). BIA1.2.3/3 กล่อง 1. หน้า 17-20. สืบค้นทางออนไลน์ที่ <http://archives.bia.or.th/index.php>

4th. JULY, 1951.

๔ กรกฎาคม ๒๔๙๔.

WEDNESDAY.

วันพุธ. สอนโมกข์.

NEW MOON

Waxing-Day	Moon	Rabbit-Year
ขึ้น 1 ค่ำ	เดือน 8	ปีเถาะ

พักผ่อน เริ่มโดยมาก.

เช้า ลงเรือ ประยดตามเรือ ในเรือที่ดองทอ กับ
คุณ รำเื้อ และคุณเอก เปนทรไนย์.

เป็น ทำไร่ทรง และ กล้วยประมาณ ทรายพระ-
วัดพระธาตุเปนนทรี ตามลำคลอง ของคุณพิณ
เพื่อไปทำไร่หรือ ไร่ทอ.

1๓ กะ ราช อู่ในรดใหม่, ซ่อมและขุดวิธีทอ หลวง,
ทำวิธีทอ ออกมา ๗๕ แนว ทำแพงในรอน, ทำน้ำแพง
วัด ทำ"ดรอ" ดรอของวัดพระธาตุ เปนเช่น ๓๖
๖ ลั่นนท.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2494. (2494).

BIA4.1/5 กล่อง 2 หน้า 147.

โมกษพลารม ไชยา

๒๓ สิงหาคม ๒๔๙๖

เรียน ท่านพระครู ที่เคารพ

ผมขอลาการประชุมตามเคย.

ในการประชุมนี้ โปรดขอมติ หรือความเห็นชอบของคณะ
สงฆ์ ในเรื่องซ่อมพระธาตุควย ว่า ตามที่กำหนดว่าจะซ่อม
อะไรบ้างนั้น เป็นการสมควร เพื่อจะถือได้ว่าเป็นมติของ
คณะสงฆ์ส่วนรวม. ในฐานะที่เราถือว่าพระบรมธาตุเป็นของกลาง
ของทุกวัด ดังที่เคยปฏิบัติมาแล้ว และจะถือเป็นหลักในคราว
สืบต่อไป เพื่อความพร้อมเพรียงกันจรรโลงพระบรมธาตุในทุกกรณี
ฉะนั้น จึงขอให้เป็นมติของที่ประชุมสงฆ์ทั้งปวงเป็นอันเดียวกัน.

แม้ว่าทางกระทรวงจะมีระเบียบตั้งกรรมการขึ้นควบคุมเงิน
ทุนบูรณะวัดประจำจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ลง
ถึงนายอำเภอและเจ้าอาวาสก็ตาม. เราจะต้องมีคณะกรรมการ
ภายในของเราไว้คณะหนึ่ง คือกมธ.ของสงฆ์ทั้งหมดนี้เอง. ซึ่ง
ในครั้งนี้ ก็จะได้เสนอแก่คณะกรรมการในใหม่นี้ว่า มติของคณะสงฆ์เป็น
อย่างนี้ ในปัญหาที่จะซ่อมอะไรบ้าง และซ่อมอย่างไร ซึ่งผม
เชื่อว่าเขาจะต้องรับฟังด้วยความเคารพเสมอ.

ฉะนั้น โปรดอย่าลืมขอมติที่ประชุมสงฆ์ให้เป็นเอกฉันท์ไว้
ไว้ด้วย แล้วแต่ได้เท่าไรจะเสนออย่างไร และเห็นชอบอย่างไร
ได้เท่าไรใจก็หายแล้ว.

ด้วยความเคารพ.

ต่อมาท่านพิจารณาว่าโครงการปรับปรุงทั้งพระอารามนี้ใช้งบประมาณมากเกินไป จึงปรับขนาดให้เหมาะสม โดยยังคงหลักการเดิมว่าวัดพระธาตุไชยาเป็นวัดส่วนรวม ควรจะเปิดโอกาสให้ทั้งคณะสงฆ์และราชการเข้ามา
มีส่วนร่วมกับการบูรณปฏิสังขรณ์ ดังที่ท่านเขียนจดหมายปรึกษากับพระครูสิริวิชัยเจติยานุรักษ์ รองเจ้าอาวาส

เรียน ท่านพระครู ที่เคารพ

เรื่องบูรณะวัดพระธาตุนั้น ผมได้พยายามคิดทบทวนคตามหนังสือ
ของกระทรวงวัฒนธรรมแล้วทั้ง ๒ ฉบับ ในที่สุดได้ความตามที่เห็นว่าดีที่สุด
ดังต่อไปนี้.

เนื่องจากเขามีระบู้ว่า "ถ้าจำเป็นจะให้ทางราชการเข้าจัดการ
เรียกประมูล ค่าเป็นการเองเพื่อความรวดเร็ว ก็ให้ทำได้" นี่ผมเห็น
ให้ทางราชการเป็นผู้เรียกประมูลดีกว่า ถ้าเราเอามาทำแล้วเกิดล่าช้า
หรือเสียหายอันใดขึ้น เพราะไม่สามารถบังคับผู้รับเหมาเป็นต้น บาปก็จะ
ตกอยู่กับเรา และเราเป็นพระ ยากที่จะเป็นความกับผู้รับเหมา.

และเนื่องจากเขามีระบู้ว่าอีกว่า ให้คณะกรรมการควบคุมเงินอุดหนุน
ศาสนา มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เป็นผู้ควบคุม ทั้งการเงิน
และการบูรณะการก่อสร้าง โดยตลอด จนเสร็จ. คำว่าโดยตลอดนี้
ย่อมแสดงถึงเจตนาที่จะคุมทุกอย่าง นับตั้งแต่การวินิจฉัยว่าจะใครควรบูรณะ
หรือไม่ควรบูรณะไปทีเดียว. ผมจึงเห็นว่าเราไม่ควรทำอะไรตามลำพัง
เลย และถ้าสิ่งใดให้ทางราชการอาจทำได้ เราควรให้ทางราชการ
เป็นผู้ทำทั้งหมด หรือทำร่วมกันเป็นหย่างน้อย. เช่นการเบิกเงิน
เขายังระบู้ไว้ว่า เจ้าอาวาส หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เบิก แล้วแต่
กรณีอันสมควร. ฉะนั้น สิ่งใดเขาทำได้ เราควรให้เขาทำ เพื่อ
ทั้งเขาและเรา จะไม่มีทางเกิดมลทิน. และเราก็มีเรื่องอื่นๆที่จะต้องทำ
อีกมาก เช่นเรื่องการศึกษา เป็นต้น. การทำบัญชีเงิน การตรวจ เก็บ
หรือทำหนังสือคู่มือ เป็นต้น เขาทำดีกว่าเรา. และทั้งเงินเราก็ไม่จำ
ต้องไปเบิกเอามาเอง. นายอำเภอก็มีหน้าที่เป็นกรรมการควบคุมโดย
ตำแหน่งอยู่แล้ว เรามอบให้อำเภอกับจังหวัดเบิกจ่ายกันเอง.

สำหรับเรา มีหน้าที่ในขั้นแรกที่สุด เพียงทำรายการว่าเราต้องการ

พระเวียง รอบองค์พระธาตุ รวมกันสัก ๑๐๐๐๐. ถ้าไม่พอ เอาเงินยอกที่
วัดมีอยู่สำหรับทำโดงนั้น สมทบเข้าก็ได้. เพราะได้ตั้งไว้สำหรับการนี้
แล้ว. ทำให้เสร็จไป ๒-๓ หย่างคงนี้ จะน่าเลื่อมใสว่าจะทำอุโบสถ
หย่างเดียวจนหมดเงิน.

อุโบสถนั้น เล็กมาก ทำแต่เพดาน ชื่อที่จารึก ช่อม่อฟ้า บ้าง
ทั้งหมด ก็คงไม่เกินกว่าสองหมื่น. ไม่ต้องเอาให้ติดกับรื้อรากกำแพง
รองขึ้นเสียให้หมด เพราะโบสถ์มันเล็ก ต้องหาทางสร้างใหม่
ใหญ่ สมกับเป็นวัดที่สำคัญ. หรือวัดส่วนรวมต่อไปข้างหน้า. ผมจึงเห็นว่า
ซ่อมมันแต่ให้เพียงคู่ได้ไปทีก่อนก็พอ แล้วทำอะไรอีกสักหย่างหรือสองหย่าง
ก็จัดดูเป็นที่น่าเลื่อมใส แก้วให้เงิน มากกว่าที่จะทำเพียงหย่างเดียว แค่นี้
เกินไป.

ขอให้ท่านปลัดแล้ว ช่วยคิดทำรายละเอียดในการที่ซ่อมทุกหย่างนี้ ให้
เป็นรายการที่รัดกุม ไม่ผิดไ้ในการทำสัญญา และให้ผมได้ดูสักทีหนึ่งก่อน
ที่จะส่งไปอำเภอ และเหมาะสมมาก.

เมื่อรายการนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะจัดส่งให้อำเภอเรียกประ
มูลทีเดียว. แล้วให้เขาคำเป็นการไปจนเสร็จ. ผมได้ร่างหนังสือถึง
อำเภอมาให้ได้เท่าที่ควรแล้ว. เราจะให้ขอเออจัดการประมูลและบอก
อนุมัติการทำตามรายนั้นไปยังจังหวัด พร้อมกับไปทีเดียว เชื่อว่าไม่มีการ
ขัดข้อง.

อีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องตั้งกรรมการวัด. สำหรับวัดพระธาตุ
นั้น ผมอยากจะให้รักษาสถักการเดิมเอาไว้เสมอไป คือว่าวัดนี้เป็นส่วน
รวมหรือส่วนกลางของเมืองไชยา. ฉะนั้น กรรมการวัดควรจะ
มีพระเถระ วัดอื่นเป็นกรรมการร่วมบ้าง รวมทั้งได้ทำเองด้วย. ส่วน
ฆราวาสนั้น ก็เลือกเอาผู้ที่อาจมาช่วยได้จริงๆ. บางคนดี แต่ไม่อาจมาช่วย

เราได้นำแม่เข้ามาประชุม. ถ้าเจ้าคณะตำบลทั้งหมด เป็นกรรมการไต่
 จะเหมาะมาก ไต่เทาลองพิจารณาด้วย. สำหรับบางคน แม้จะ
 หนีไกล เช่นคุณพิชัย เป็นต้น ก็ควรจะได้เป็นกรรมการด้วย. ไต่เท
 ราชกิจ หรือช่วยปรับปรุง ให้ท่านพระครูสิริวิชัย ด้วย.

อริยมุนี!

บ. ๑. ๕๖.

ตามหนังสืออำเภอที่ ๖๖๔/๒๕๔๖ ใต้หัว

"...เจ้าพระบวรธาตุ..." ใต้หัว ๑๖๖๔
 อดพระธาตุ ไม่, ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด.
 อำเภอตัดผิด หรือเพราะเหตุใด.

อริยมุนี.

2497 มกราคม วัดพระธาตุ - น.ส. January 1954

[24]

วันอังคาร 19 Tuesday (19-346)

ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 2

ไปฉันเช้าวัดพระธาตุ ในพิธี. พระฉันแล้ว
ทบตำเกอ ในคณประปาณ ทบรักศระ, เท
ได้รับ คณ ปัก ๑ ใบ ชื่อว่า " ทวยทนต์เย
แผ่ ภาค ๘ " แล้ว พระ อมรวิธานพงษ์ กล่าว
ตอบ และให้ โสวาท. เพจเขาเวียงจันทน์.

เพล แล้ว สันทนา กับ ทบภทต: ให้เจ้า
คุณ: จินวัด และ ทบตำเกอ ไปดู อภิรัต ที่
ขำรด ซึ่งจะซ่อม ในฐาน: เป็นกมมัตตในค
แน่นร่วม กัน. ๑๓.๓๐ ไปรดน้ำ ร่ว พระ
อมรวิธาน ซึ่งจะเลวไป ดินอุล ซึ่งประกอบ
พิธี ขมเขป และ ทวยทนต์เย แล้ว พระ ๔ รูป
ซึ่งเรียนปาฏิวิมล จมดทอเลี้ยวกัน ในวัด
แรกสร้าง เช่นนั้น.

ไปพักก่อน ที่นอมนุด จนเย็น ๑๖.๓๐ น.
จึงกลับ ราว ๖ โมง.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2497.

(2497). BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 24.

สภาพวัดพระบรมธาตุไชยาก่อนบูรณปฏิสังขรณ์

ระเบียงคดและลานประทักษิณรอบองค์พระบรมธาตุก่อนปรับปรุง เวลาฝนตกจะมีน้ำท่วมขัง

วิหารหลวงหลังเดิมและลานหน้าพระพุทธรูป ๓ องค์

พุทธทาสภิกขุได้แจ้งรายละเอียดการบูรณะองค์พระธาตุและวัดพระธาตุไชยาตามที่ปรับแก้ไขใหม่ให้
เหมาะสมแก่นายอำเภอไชยา ดังนี้

218 1.2.3/3 [165]

ที่ ๑๐/๒๔๔๙ วิกขารน้ำไหล

๔ ตุลาคม ๒๔๔๙

เรื่อง การบูรณะองค์พระธาตุ และ วัดพระธาตุไชยา
อวยพรมายัง ท่านนายอำเภอไชยา

อ้างถึง หนังสือของท่าน ที่ ๗๒๒๓/๒๔๔๙

ตามที่ท่านต้องการทราบโครงการและการคำนวณการจ่ายเงินในการบูรณะ
องค์พระธาตุและวัดพระธาตุไชยานั้น อาตมาได้พิจารณากับท่านพระครูศรีวิชัยรวมกัน
และตกลงกันว่า ตามโครงการใหญ่ที่ทำไว้คราวก่อน และเชื่อว่าท่านสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรคงไม่กล้านำขึ้นเสนอด้วยจะอุปการะ นี่เป็นโครงการที่จะไว้ให้เก็บไป
สำหรับในสมัยนี้ จึงกะใหม่ มีรายละเอียดที่ได้แนบมาพร้อมด้วยหนังสือนี้แล้ว
การที่คอมมาเข้าไป เพราะได้ถือเป็นหลักกันมาว่า เรื่องของวัดพระธาตุ เป็นเรื่อง
ของคณะสงฆ์ส่วนรวมเสมอ ต้องนำเข้าสู่ที่ประชุมก่อน และเรื่องนี้ก็ได้ผ่านมติของ
ที่ประชุม อามีเจ้าคณะอำเภอเป็นประธานแล้ว.

อีกเรื่องหนึ่ง คือเรื่องการเรียไร. ที่ประชุมได้ตกลงกันว่า ถ้าจะมีการ
เรียไร ขอให้ทางจังหวัด (หรือภาค) เป็นผู้ทำการเรียไร ในฐานะประชาชนร่วม
การกุศลกับผู้มีเกียรติทั้งสามนั้น เป็นเหมาะกว่าอย่างอื่น.

จึงอวยพรมายังท่านเพื่อทราบ.

ขออวยพรมายังท่าน

พระศรีวิชัย โสภณ ๙
(พระอริยบัณฑิต)

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุ

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. การบูรณะวัดพระบรมธาตุไชยา. (2492 - 2508) BIA1.2.3/3 กล่อง 1 หน้า 165.

โครงการบูรณะองค์พระธาตุและวัดพระธาตุ.

การบูรณะปรับปรุงวัดพระธาตุไชยา เพื่อร่วมงานฉลองปี ๒๕๐๐ พลให้เหมาะสม
แก่การเป็นวัดสำคัญหรือวัดพิเศษของภาคใต้ และได้มาตรฐานทั่วไปของวัดในอันดับนี้ กับ
ในสภาพปัจจุบันนี้ ควรบูรณะ ดังต่อไปนี้ :-

(ก.) ส่วนพระบรมธาตุ หรือเขตพุทธาวาส.

(๑) บูรณะองค์พระธาตุให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม และเรียบรอยสมบูรณใน ความควบคุมของกรมศิลปากรและสภาวัฒนธรรม ประมาณ	๑๐๐.๐๐๐ บาท.
(๒) สร้างวิหารคดใหม่เท่าแนวกำแพงนอกในปัจจุบัน แบบมาตรฐาน	๒.๐๐๐.๐๐๐ บาท.
(๓) ซ่อมวิหารหลวง และคดแปลงท้ายวิหารเป็นโถง	๑๕๐.๐๐๐ บาท.
(๔) ซ่อมและตกแต่งพระพุทธรูปทั้งหมด รอบวิหารคด (๑๖๔องค์)	๒๐.๐๐๐ บาท.
(๕) ซ่อมพระเจดีย์องค์ใหญ่ใกล้ประตู และพระพุทธรูปองค์ใหญ่ในแก้ว	๒๐.๐๐๐ บาท.
(๖) ซ่อมเจดีย์ และหอรบตั้งเล็ก รอบพระธาตุที่บริเวณลาน ๕ องค์	๒๐.๐๐๐ บาท.
(๗) ซ่อมลานรอบองค์พระธาตุ วางแผนผังร่องน้ำและอื่นๆใหม่	๒๐.๐๐๐ บาท.
รวมเป็นเงินส่วนนี้	๒.๓๓๐.๐๐๐ บาท.

(ข.) ส่วนในวัดพระธาตุ หรือเขตสังฆาวาส.

(๑) สร้างศาลาการเปรียญ ๒ ชั้น ในสระ (ของเดิมยังไม่มี) ขนาด ใหญ่ เพื่อใช้ประโยชน์พิเศษได้ด้วย	๒๐๐.๐๐๐ บาท.
(๒) ภูมิสงฆ์ขนาดกลาง ๓ หลัง ๆละ ๓๐.๐๐๐บาท รวม	๙๐.๐๐๐ บาท.
(๓) ซ่อมโรงเรียนปริยัติธรรม ๑ หลัง	๕๐.๐๐๐ บาท.
(๔) ซ่อมภูมิสงฆ์ ของเดิม ๕ หลัง ๆละ ๓.๐๐๐บาท รวม	๑๕.๐๐๐ บาท.
(๕) ซ่อมภูมิพิเศษ (หลังที่ใช้เป็นสำนักงานสงฆ์อำเภอ)	๑๕.๐๐๐ บาท.
(๖) หอสมุด มีหอนาฬิกาและหอกระจายเสียงรวมอยู่ในนั้น	๓๐.๐๐๐ บาท.
(๗) ซ่อมโรงฉัน	๑๐.๐๐๐ บาท.
(๘) กำแพงวัด ๔ ด้าน (รวมประมาณ ๑๐๐๐เมตร) มีประตู ๕ ขุนตามที่จะ ควรมี แบบมาตรฐาน รวมสองอย่าง ประมาณ	๕๐๐๐๐๐บาท.
(๙) ถนนคอนกรีตในวัด รวมประมาณ ๒๐๐ เมตร ประมาณ	๕๐.๐๐๐บาท.
รวมเป็นเงินส่วนนี้	๙๕๐.๐๐๐บาท.

รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๓.๒๘๐.๐๐๐ บาท.

รายการเหล่านี้ ได้ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมสงฆ์มีเจ้าคณะอำเภอเป็นประธานแล้ว.

ควน

วัดพระธาตุ ไชยา

๑๕ พฤษภาคม ๒๔๘๔

เรื่อง การบูรณะวัดพระธาตุและองค์พระบรมธาตุ

เจริญพร อธิบดีกรมการศาสนา

อาตมาภาพพร้อมด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีความวิตกเกี่ยวกับเรื่องบูรณะองค์พระบรมธาตุและวัดพระธาตุ เพื่อให้ทันในปี ๒๔๘๐ ตามหลักการที่ยึดถือกันทั่วไปแม้ในวงราชการ จึงได้ดำเนินการตามความเห็นสมควรตามลำดับ ซึ่งบางส่วนของท่านอธิบดีก็ยอมรับอยู่แล้ว

โดยที่องค์พระบรมธาตุและวัดพระธาตุเป็นโบราณวัตถุและโบราณสถานอยู่ในตัว จำเป็นต้องยึดถือกับกรมศิลปากร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมโดยตรงในเรื่องนั้นอีกทางหนึ่งด้วย อาตมาเห็นว่าการบูรณะวัดพระธาตุที่จะสร้างใหม่ขึ้นควรสร้างให้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นที่แสดงโบราณวัตถุของพิพิธภัณฑ์ได้ก็อีกส่วนหนึ่งไปในตัว ท่านอธิบดีกรมการศาสนาและกรมศิลปากร เพื่อประโยชน์เพิ่มขึ้น เพราะตัวพิพิธภัณฑ์สถานเพียงเท่าที่กำลังสร้างขึ้นนั้น พอสำหรับบรรจุของอันมีประณีต และสำคัญเท่านั้น ส่วนของอุบาย โดยเฉพาะคือพระพุทธรูป และของไม้มงคล ซึ่งกินเนื้อที่มาก ยังไม่มีที่อื่นที่จะจัดตั้งเพียงพอ จึงควรมุ่งหมายใช้วิหารคดนั้นเอง ให้เป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑ์พร้อมกันไปในตัว เพื่อผลหลายทาง ข้อนี้เป็นมูลเหตุที่ทำให้ต้องขยายเขตของวิหารคดออกมาให้มากที่สุดที่จะทำได้ ซึ่งอาตมาเห็นว่าควรขยายออกไปถึงแนวกำแพงแก้วของเดิมแต่โบราณ.

สำหรับทางด้านการศิลปกรรมนั้น อาตมาได้ติดต่อไปส่วนหนึ่งแล้ว ดังสำเนาที่แนบมาพร้อมด้วยหนังสือนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของท่านอธิบดี. ส่วนในด้านกรมการศาสนาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับตัววัด และการพระศาสนาโดยตรงนั้น อาตมาภาพขอเจริญพรมา เพื่อขอได้โปรดให้ความร่วมมือในท่านอธิบดีในการบูรณะองค์พระบรมธาตุและวัดพระธาตุ ได้เป็นไปในลักษณะที่เหมาะสมดังกล่าวแล้ว และทันในปี ๒๔๘๐ สืบไปด้วย. แม้ในคำนี้เกี่ยวกับท่านอธิบดีถึง ๓ ท่าน คือท่านจอมพล นายกรัฐมนตรี, จอมพลรองนายกรัฐมนตรี, และพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ซึ่งได้ตอบรับการอุปถัมภ์ไว้แล้วนั้น อาตมาก็ขอมอบให้ท่านอธิบดีได้ช่วยพิจารณาของทางเพื่อดำเนินการ และทำการติดต่อ ตามสมควรแก่เรื่อง สืบไปด้วย.

ขอเจริญพร

(พระอธิการบุญ)

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยา

ควน

วัดพระธาตุไชยา

๑๔ พฤษภาคม ๒๔๔๔

เรื่อง การบูรณะวัดพระธาตุและองค์พระบรมธาตุ
เจริณพร อธิบดีกรมศิลปากร

องค์พระบรมธาตุและวัดพระธาตุไชยา กำลังอยู่ในสภาพที่จะต้องบูรณะปรับปรุงเพราะความเก่าแก่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ทันในปี ๒๔๐๐ ตามที่ติดกับเป็นหลักการทั่วไป แม้ในวงราชการ. อาตมา โดยความร่วมมือของ พ.ต.อ.พัฒน์ ปิลวัณนานนท์ และท่านผู้มีจิตศรัทธาอื่นๆ รวมทั้งท่านอธิบดีเอง ซึ่งได้ให้ความสันทัดและคำแนะนำในคราวที่ออกไปทำการทอดกฐินพระราชนิพนธ์. ได้พยายามเพื่อการบูรณะตามหลักการอันนั้น ดังที่ทราบกันอยู่แล้ว. แม้ท่านจอมพลนายกรัฐมนตรี, จอมพลรองนายกรัฐมนตรี, และท่านพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เมื่อทราบถึงความประสงค์อันนี้ ก็ได้แสดงศรัทธาปสาทะรับเป็นผู้อุปถัมภ์ โดยมีหนังสือในการยืนยันรับเป็นผู้อุปถัมภ์ ปรากฏอยู่ที่วัดพระธาตุในขณะนี้.

บัดนี้ อาตมาใคร่จะขอรับรองให้กรมศิลปากร ได้พิจารณาอนุญาตในการดำเนินการบูรณะโรงอุโบสถและวิหารหลวง ซึ่งชำรุดและมีขนาดไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย. และพิจารณาเจดีย์เล็กๆ รอบองค์พระบรมธาตุ ว่าควรแก้ไขหรือรื้อถอน คัดแปลงให้เหมาะสมอย่างไร. วิหารคดก็ล้มแคบและเก่าคร่ำ ควรได้รับการสร้างใหม่ และให้กว้างขวางพอที่จะใช้เป็นที่พักของส่วนหนึ่ง ของพิพิธภัณฑ์ได้ด้วย เพราะตัวพิพิธภัณฑ์ที่กำลังสร้างอยู่นั้น จะเพียงพอสำหรับของประดิษฐ์และชิ้นสำคัญๆ เท่านั้น. พระพุทธรูปที่อยู่กลางแจ้ง ๓ องค์ ก็มีผู้พากย์วิจารณ์มากในแง่ต่างๆ ว่าควรย้าย หรือควรบูรณะเพิ่มเติม. ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาเหนือความสามารถในการวินิจฉัยของอาตมา แต่สัพพัญญูเดียว.

สำหรับทุนที่จะใช้ในการบูรณะนี้ ทางกรมการศาสนาได้ตั้งงบประมาณในปี ๒๔๔๔ ให้ ๔๐.๐๐๐ บาท. และได้ทราบจาก พ.ต.อ.พัฒน์ ปิลวัณนานนท์ว่า ในฐานะที่ท่านผู้เป็นกรรมการนิคมอุตสาหกรรมนโยบายของรัฐบาล ได้ขอตั้งเงินเพื่อใช้ในการบูรณะนี้อีก ๕๐๐.๐๐๐ บาท. การบูรณะทั้งสิ้น จะต้องใช้เงินประมาณสองล้านบาทเศษ. ได้ทราบว่า ส่วนที่ยังขาดจากจำนวนที่ต้องการนั้น ทางท่านผู้อุปถัมภ์มีท่าน พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ จะช่วยจัดหาให้. ซึ่งนับว่าเป็นที่ตั้งแห่งความรู้สึกเอื้อเฟื้อสันทัดของบรรดาพุทธศาสนิกชนผู้ได้ทราบเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง. สำหรับยอดเงินรวมทั้งหมดยี่เกี่ยวกับการบูรณะนี้ ได้ทราบจาก พ.ต.อ.พัฒน์ ปิลวัณนานนท์ว่า ได้เสนอตามลำดับ

ไปยังท่านนายกรัฐมนตรีด้วย ส่วนหนึ่งแล้ว ทราบว่าเรื่องยังอยู่ทางกรมการศาสนา.

สำหรับวิหารหลวงซึ่งจะต้องบูรณะซ่อมแซมนั้น บัดนี้ยังถูกใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานอยู่ จนกว่าอาคารสำหรับพิพิธภัณฑที่กำลังสร้างอยู่จะแล้วเสร็จ จึงจะได้อพยพพิพิธภัณฑไป และทำการซ่อมอย่างจริงจังได้. เงินที่กรมศิลปากรมอบให้สร้างอาคารพิพิธภัณฑ ๓๐.๐๐๐ บาท เมื่อปีก่อนนั้น ได้สมทบกับเงินทางโนนที่มีอยู่เดิม ได้ดำเนินการสร้างแล้ว จะเสร็จในเร็ววันนี้เท่าที่เงินอำนวยให้ คือเพียงยกนุ้และเพดานเสร็จ ยังจะต้องใช้เงินในการหล่อปูนปั้น ทำพื้นคอนกรีตและประตูหน้าต่าง ต่อไปอีกประมาณ ๕๐.๐๐๐ บาท จึงจะเสร็จเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้. อาตมาอยากจะขอรองเป็นการล่วงหน้า เพื่อช่วยจัดหาทุนสืบไป. ถ้าจะให้ทางวัดยืมเงินรายโคไซ้ไปก่อน ก็อาจจะทำได้ในเมื่อกรมศิลปากรให้ความมั่นใจในการที่จะขอเบิกเงินมาใช้แทนได้ภายหลัง.

อีกประการหนึ่ง อาตมาขอถือโอกาสเจริญพรมาในที่นี้ด้วยว่า เรื่องการปกครองและการรับบริจาคชอบ เกี่ยวกับพิพิธภัณฑที่วัดพระธาตุไชยา นี้ ยังมีหลักเกณฑ์แน่นอนว่า ใครรับบริจาคชอบในสิ่งใด เพียงไร. ขอมีคำหาญากก็มีอยู่ข้างขึ้น สมควรจะได้มีเจ้าหน้าที่ที่ทรงคุณวุฒิรักษาดูแลและรับบริจาค และระเบียบที่รัดกุมด้วย. ถ้ายังอยู่แบบที่เป็นอยู่ในขณะนี้ หากเกิดสับสนขึ้น นอกจากจะเป็นการยุ่งยากแล้ว ยังจะทำให้รู้สึกเสียค่ายอีกไม่น้อย. อาตมาอยากขอรองให้ทางกรมส่งเจ้าหน้าที่โดยตรง ออกไปตรวจสอบสิ่งของสักครั้งหนึ่ง ในเร็ววันนี้ เพราะตั้งแต่ตั้งพิพิธภัณฑมา ยังไม่เคยมีการตรวจสอบเลย ทั้งทางการเงิน และสิ่งของ. ขอได้โปรดพิจารณาและดำเนินการด้วย.

อาตมาขอสรุปความว่า หากมีทางใดที่จะทำให้งานดำเนินรุดหน้าไปถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ขอให้ท่านอธิบดีพิจารณาหาทาง และฉวยโอกาสความเป็นงานทางนี้ เท่าที่จะทำได้ทันทีได้.

ขอเจริญพร

(พระอริยเมตฺต)

เจ้าอาวาสวัดพระธาตุไชยา

๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๘

ธรรมะ พรและเมตตา แก่คุณพิชัย

ท่านพระครูสิริวิชัย ส่งหนังสือเวลารก เรื่องขอกู้จากวัดป่า
ไปให้ดู และให้จัดส่งมา คำมาได้องนามส่งมาแล้ว พร้อมด้วยจดหมายที่
โดยเห็นด้วยตามนโยบายนั้น.

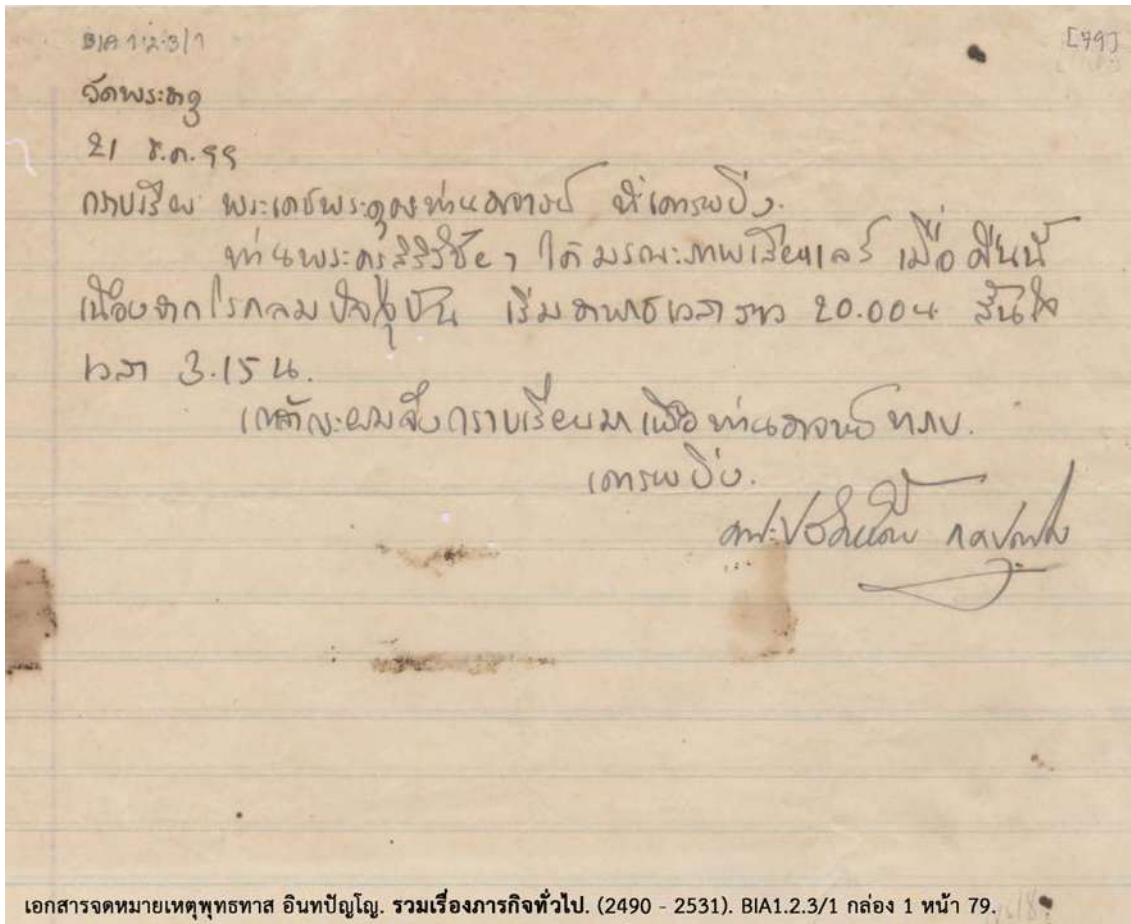
อีกเรื่องหนึ่ง ที่ใครจะให้โลกนี้ไว้มาก่อน คือ ถ้ามีการทำพิธีเรื่อง
ด้วยปี ๒๕๐๐ ก็จะต้องใช้วิหารหลวงปัจจุบันนี้เอง เพราะฉะนั้น จะต้องเรียก
ของออกให้ทัน และเตรียมให้พลีใช้ในการพิธีโคกกรวยหนึ่งก่อน จึงค่อยซื้อของเพื่อ
สร้างใหม่. ถ้าอยู่ในสภาพที่กำลังรื้อ หรือกำลังสร้าง ในวันพิธีนั้น จะมีผล
ทางอื่นอย่างไรบ้างก็ไม่ทราบ แต่ที่แน่นอนก็คือ สำนาคด้วยที่ที่จะประกอบพิธี หรือ
ดูเถาะกะไปหมด. ฉะนั้น ขอให้คุณพิชัย กระจายการเกี่ยวกับการนี้ แต่เป็นๆ
ด้วย เวลาอีก ๔-๕ เดือน เราสร้างวิหารหลังใหม่ไม่ทันแน่.

รายละเอียดเกี่ยวกับงาน ๒๕๐๐ ชาวบ้านที่โยธา ควรจะได้อุทิศ
กับสักการะหนึ่ง เพราะคงจะต้องมีอะไร เป็นพิธีอะไรออกไปจากที่ทางการกำหนดให้
บ้างแน่นอน. ทางการควรจะมีแผนการที่เป็นโอกาสให้คนมาร่วมจัดวัด ไปดู
หรือไปร่วมกับสังฆวัดอื่นๆได้ จึงจะได้ผลดี ถ้าพร้อมกันเสียหมด ชาวโยธา
จะจัดสำหรับชาวโยธาตามเคย. แม้แต่ที่บ้านคลองก็อาจจะจัด.

หวังว่า คงส่งต่างๆ คงไปเป็นไปตามปกติ และสมารถดีด้วย.

นับตปฐม
๒๔๘๘ มุขยวงษา

ระหว่างที่กำลังบูรณะปรับปรุงพระอาราม พระครูสิริวิชัยเจติยานุรักษ์ รองเจ้าอาวาสที่เป็นกำลังสำคัญอย่างแข็งขันได้มรณภาพลง

โครงการบูรณะองค์พระธาตุและวัดพระธาตุที่พุทธทาสภิกขุส่งถึงนายอำเภอไชยาเพื่อเสนอรัฐบาล ไม่ได้รับการอนุมัติตามที่เสนอไปทั้งหมด ต่อมารัฐบาลอนุมัติเงินงบประมาณทดลองกิ่งพุทธกาลจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท สมทบกับเงินที่ทางวัดมีอยู่ด้วยบางส่วน แต่ความทรุดโทรมของเสนาสนะต่าง ๆ ไม่อาจรื้อรื้อได้ ทางวัดจึงดำเนินการไปก่อนบางส่วน

๑๕ ตระกอกแมนตรี ๒ บำรุงเมือง พระนคร

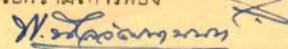
๖ ธันวาคม ๒๔๗๓

นมัสการ ท่านเจ้าคุณ ที่เคารพยิ่ง

กระผมได้รับหนังสือที่มีถึงกรมศิลปากรและได้นำไปมอบให้กรมศิลปากรในวันแล้ว คือพอได้รับก็นำไปมอบให้ในวันเดียวกัน เพราะพอดีกับที่ทาง — กรมศิลปากรกำลังพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ในกรมนั้น หนังสือฉบับนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เป็นมาเหตุความชอบให้ผู้ที่ไปช่วยทางวัดพระธาตุ และยังอาจเป็นกำลังใจให้ช่วยเอาใจใส่ในเรื่องวัดพระธาตุเพิ่มขึ้นอีกด้วย

เรื่องกำแพงวัด กระผมตั้งใจว่าจะจัดทำอย่างน้อยก็สักแห่ง ตั้งใจจะทำในเส้นทางตรงแยกเข้าวัดของถนนเส้นเดิมของวัด คือที่เสนาสนาหน้าวัดจากตลาดมาแล้วเลี้ยวเข้าวัด โดยคิดว่าจะทำประตูมีเหล็กเป็นบานประตูสำหรับเปิดปิด ๒ บาน และทำเป็นกำแพงต่อจากประตูออกไปอย่างน้อยสักข้างละ ๑ ซอง โดยมีเหล็กคั่นบน ก่ออิฐคั่นล่าง กำหนดส่วนก่ออิฐ ๒ ส่วน และส่วนที่เป็นเหล็ก ๑ ส่วน ตามเค้าของแปลนที่ได้ถวายมาทางท่านพระครูสิริวิชัยแล้ว แต่ทราบจากโลกกว่า ถ้าทำตามแปลนนั้น เพียงประตู ๑ ประตู กับกำแพงข้างละ ๑ ซอง ตกถึงราว ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งออกจะเกินกำลังในการที่จะสร้าง กระผมตั้งใจจะเรียกเอาเงินจากที่จะสร้างพระวิหารมาทำ โดยเอาในอัตราค่าแปลน ซึ่งคิดแล้วตกราว ๑๐,๐๐๐ บาทเศษ มาทำ แต่ก็ต้องกันไว้สำหรับให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้เป็นค่าพาหนะเดินทางจากกรมศิลปากรมาตรวจบ้าง เงินจากกระสุนปืนก็ได้น้อย ถ้าไม่เตรียมทำพอให้เป็นเค้าไว้ หากคณะกรรมการฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ มาเห็นว่วยังไม่มีเค้าในการทำ เขาอาจให้ระงับการสร้างไว้ก่อนก็ได้ ซึ่งถ้าเขาให้ระงับแล้ว ก็ยากที่จะหาโอกาสกระทำได้ แต่ถ้าได้ทำพอเป็นเค้าไว้ กระผมคิดว่าถ้าเขาไม่เสริมต่อก็คงรู้สึกอึดใจ เพราะจะฉลองทั้งที่จะทำค้างไว้เพียงประตู ๑ ซอง กับกำแพงเพียง ๒ ซองก็ออกจะเหลือทน กระผมคาดคะเนเอา เช่นนี้จึงอยากรีบจัดทำขึ้น แต่เมื่อแพงเกินไปก็คิดว่าในขั้นแรกนี้จะทำแต่เพียงเสาปูนกับประตูเหล็ก และก่อกำแพงส่วนที่เป็นอิฐไว้สักข้างละ ๑ ซองก่อน ส่วนเหล็กถ้าพอทำได้ กระผมก็จะคิดต่อกับทางกรุงเทพฯ สอนราคาทำดู แต่เวลานี้กระผมไม่ค่อยสบาย จึงยังไม่ค่อยสบาย เข้าใจว่าราววันที่ ๑๕ เป็นอย่างช้า กระผมคงจัดการเรียบร้อย กำแพงถ้าใช้เหล็กแพงมาก จะใช้ส่วนบนเป็นไม้ หรือจะก่อเป็นอิฐขึ้นไปทั้ง ๓ ส่วน กระผมก็ไม่ขอคัดค้าน แต่อยากพยายามเรื่องเหล็กก่อน เพราะสวดย หนักด้วย แต่อย่างไร ก็อยากให้กำแพงล้อมแทนล้อมด้วยรั้ว จะโคสมกับภาคภูมิของวัดสักหน่อย. เรื่องการใช้สถานที่ทำพิธีนั้น ถ้าไม่ขัดข้องในการรื้อพระวิหารหลวง กระผมใคร่ขอเสนอว่า หากใช้พิธีกรรมหลังใหม่เป็นที่ประกอบพิธีจะมีข้อดีข้อเสีย ก็ต้องให้เป็นไปดังที่กรุณาแจ้งไป แต่กระผมวิตกว่า ถ้าไม่รีบรื้อแล้ว ก็จะถูกขังการการสร้างไปอีก เพราะเงินที่จะได้จากกรรมการมาใช้นั้น อยากให้เป็นไปในเรื่องเหตุการณ์นี้ด้วย มิฉะนั้นจะได้น้อย.

นมัสการมาด้วยความเคารพยิ่ง

2500 กุมภาพันธ์
3 วันอาทิตย์

ว.ม.

February 1957

3 Sunday (34-331)

ชั้น 4 คำ

เดือน 3

ปิดลับ กับเพื่อน มาเลี้ยง พระ เบ้า, ต๋อวนท.
นก กับ ทัง ก่อน นิน แวะ นิน แวะ.

ทำอาหารตามรส รส ตอน เบ้า, ต๋อ เบ้า,

พระ ที่ เบ้า มา เรือ งาน ขึ้น ลง ไป วัน นี

น่าน หมอบ ฝน คด ที่ สดว: มา ผัก รัก ๑ เดือน

นาย เรือน ที่ รับ เหม ทำ ที่ แพร่ วัด พระ ชาติ
มา หรือ เรือ แพร่ พระ รัตน นว ๑ เขา ตาม ดล
คด หรือ ลัด ให้ ทร.

นาย มา มา ใน เชน ปร เชน เชน ตาม งาน ที่ ปร รัตน,
แหว: มา หรือ เรือ ทร ตก เชน เชน วัด แหว: อด พระ
ชาติ ดล เชน ที่ เชน ให้ มา ๑ นาน เชน.

มา หรือ เรือ มา ที่ เชน นว ปร ไป ก็ ปร เชน
เชน ไม่ ๑ ได้ ทำ งาน.

เชน ๑ อด เชน ใน วัด ไป เชน เชน ที่ เชน
นาค เชน เชน เชน เชน. เชน เชน เชน เชน เชน
นาค เชน เชน เชน เชน Materialism เชน
เชน เชน เชน เชน เชน เชน เชน เชน Uris.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500. (2500).

BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 38.

[13]

2500 มกราคม

น.ศ. - จ.ม. 9 วันพุธ

January 1957

9 Wednesday (9-356)

ชั้น 9 คำ เดือน 2

นินท์ น.ศ. ดูนึก ดูนก ลไปเรียนต่อที่-
 วัดม. หักเพรชบุรี, เลบ กวบ ต่รตไป คนละ ๖ บาท.

๙ น. ออกเส้น ไป วัด พระ หต. แะ: วัด เรียง รอ
 ไปพร้อม กับ ท่าน พระครู ใส่น้ำประทุม เรือง ทรงคุณ วัดพระธาตุ
 ได้ใช้ งบประมาณ อีก ๘ แขน, ก่อน ร้อยแล้ว ๓ แขน.
 มีอยู่ ๑๐๐๐ จ.ว. ๕๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐ บาท แะ: พระครู หต.
 กับ พวก กบ. ได้ ๑๐๐๐ ๑๐๐๐ บาท ทำ ทำ แะ: รอย
 วัด, ๑๐๐๐ บาท นั้น ทำ อ. ป. ร. ที่ ตั้ง ต. ให้ เรือง.
 ๑๐๐๐ บาท ๓ แขน นั้น รอไว้ งาน ๖๐๐๐ พัน แะ: จี
 ๑๐๐๐ บาท ของ เก่ง ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐ บาท นี้ กว. เรือง ไม่
 ทน. [ที่ ตั้ง ดูนก พันธ์ ๕๐๐๐ บาท จ. ๑๐๐๐ บาท ให้ อยู่
 ๑๐๐๐ บาท ให้ ๑๐๐๐ บาท รับ ทำ ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐
 คน อื่นๆ ทด จ. ไม่ เรือง ใน ๓ เดือน ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐
 เงิน ๑๐๐๐ บาท ๑๐๐๐ บาท จ. ทำ ทำ แะ: แะ: ๑๐๐๐ บาท
 กว. เป็น เงิน ๑๐๐๐ บาท, แต่ ต้อง ใช้ เงิน ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐
 ๑๐๐๐ บาท ๑๐๐๐ บาท อีก ที่, ต้อง ตัด เงิน ใน ใหม่.
 ๑๐๐๐ บาท ๑๐๐๐ บาท. ๑๐๐๐ บาท จ.ม. กับ ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐
 ๑๐๐๐ บาท, ๑๐๐๐ บาท กับ พระ เนร เรือง ๑๐๐๐ บาท ๑๐๐๐ บาท,
 ๑๐๐๐ บาท น. พัก.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500. (2500).

BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 13.

ความมาก

ที่ ๒๕๒๖ / 2500

ที่ว่าการอำเภอไชยา

16 มีนาคม 2500

เรื่อง การบูรณะพระบรมธาตุไชยา

นมัสการ ท่านเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดความมากที่ 9160 / 2500 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2500

สิ่งที่ส่งมาด้วย - - -

ด้วยจังหวัดแจ้งว่า ได้รับวิทยุของอธิบดีกรมการศาสนา ที่พิเศษ ว่า
 ประธานกรรมการจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ อันมีงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับ
 บูรณะซ่อมแซมวัดพระบรมธาตุไชยา 800,000 บาท มาแล้ว จังหวัดให้ทางอำเภอ
 ส่งรายการ รายละเอียดแบบแปลนแผนผังการบูรณะก่อสร้างวัดพระบรมธาตุ ไปจังหวัด
 สำหรับเงินจำนวนดังกล่าว อำเภอทราบแต่เพียงการบูรณะอุโบสถ 150,000 บาท
 นายจอน แสงสิทธิ์ เป็นผู้ทำ สร้างซ่อมประตูและกำแพง 400,000 บาท มีสำเนา
 ปรากฏว่า นายเลื่อน นาคเกื้อ เป็นผู้ประเมินราคาทำการก่อสร้าง ได้ขอรายการ
 และแบบแปลนจากผู้รับทำการแล้วทั้งสองราย เมื่อรวมเงินแล้วทั้ง 2 ราย เป็นเงิน
 550,000 บาท ยังคงเหลือออกเงินอยู่อีก 250,000 บาท ไม่มีหลักฐานยืนยันว่าบูรณะ
 เสริมสร้างอะไร จึงขอเมตตาการมา เพื่อพระคุณท่านได้ยืนยันการว่าจ้างบูรณะเสริมสร้าง
 2 รายแรก ตลอดจนการว่าจ้างผู้รับเหมา ว่าตามรายการแบบแปลนที่มีอยู่ที่ยื่นรับทำการ
 ถูกต้องหรือไม่ และเงินที่มีอยู่อีก 250,000 บาท บูรณะเสริมสร้างอะไร ขอให้กรุณา
 จัดทำรายละเอียดแบบแปลนแผนผัง ให้ทางอำเภอ เพื่อรวบรวมเสนอจังหวัดต่อไปโดยเร็ว
 ความความประสงค์ของทางจังหวัดด้วย.

ขอเมตตาการด้วยความเคารพอย่างสูง

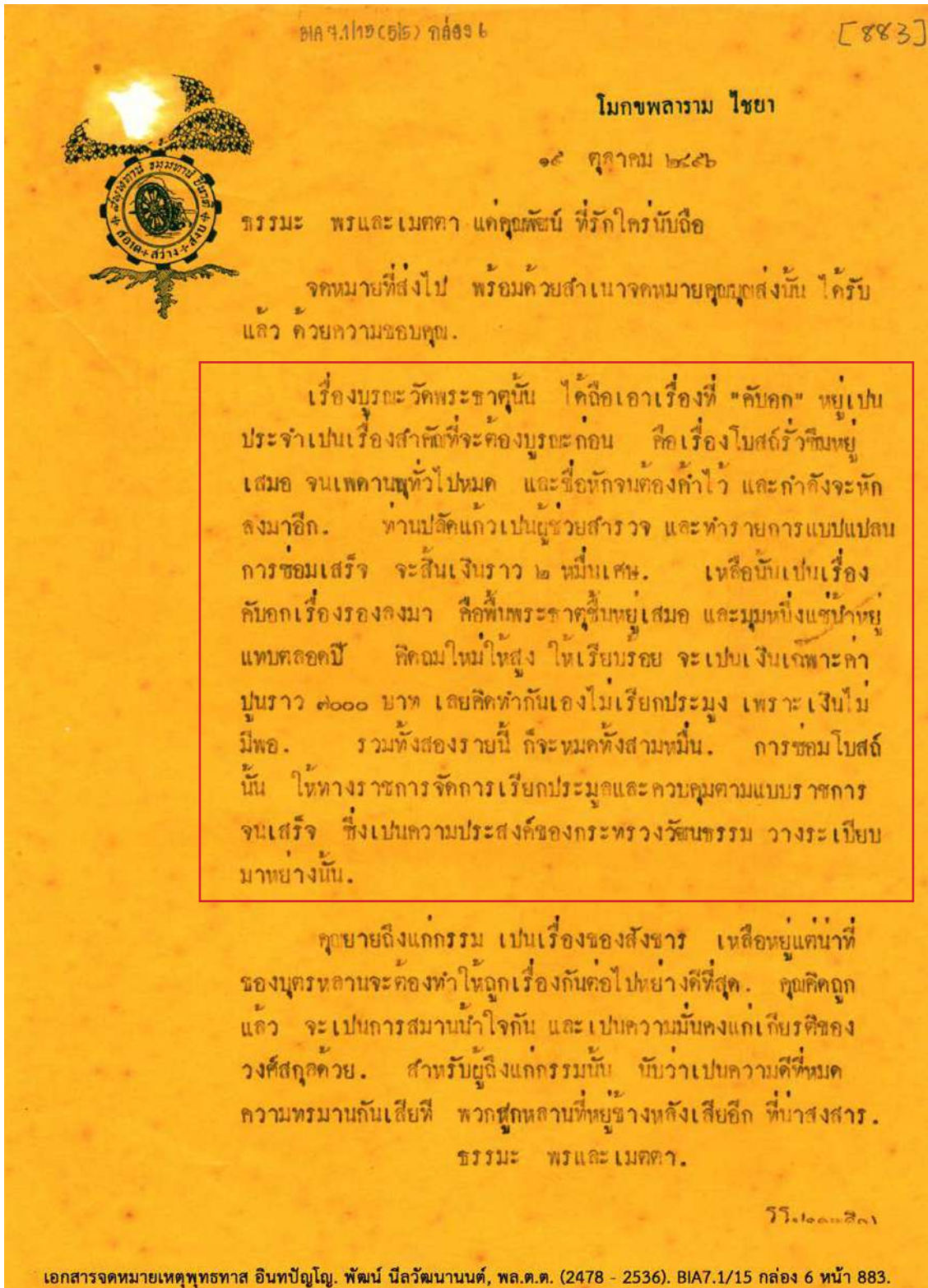
(นายนิพนธ์ ศรีโรมาศกุล)

ศึกษาธิการ

ปลัดอำเภอศรี วิชาการแทนนายอำเภอ

การสร้างพระอุโบสถ

พระอุโบสถเดิมมีขนาดเล็ก ตามแผนเดิมที่พุทธศาสนิกชนก็ต้องการสร้างใหม่แต่ยังไม่มั่งบประมาณเต็มพร้อม จึงคิดจะบูรณะซ่อมแซมเกี่ยวกับเครื่องบนหลังคาพระอุโบสถซึ่งชำรุด

ต่อมาทางนายอำเภอแจ้งว่าจะมีงบประมาณสนับสนุนจากทางราชการ คณะกรรมการวัดจึงมีมติให้เปลี่ยนเป็นเรือสร้างใหม่ทั้งหมด ดังรายละเอียดจดหมายพระครูสิทธิวิชัยเจติยานุรักษ์แจ้งแก่พุทธทาสภิกขุ

๘๑๔.๑-๒-๓/๓ [155]

วัดพระธาตุ ไชยา

๑๖ กันยายน ๒๕๑๗

กราบเรียน พระเดชพระคุณ ฯ ที่เคารพอย่างสูง

ด้วยเรื่องการทำโบสถ์ เดิมได้ตกลงไว้ว่าจะรับตาม

รายการเก่าที่เห็นไว้ครั้งแรก ได้ตกลงเริ่มทำตามความตกลงกัน โดยวัด

เป็นผู้จัดการทำ แต่ภายหลังนายอำเภอท่านบอกว่า มีเงินที่จะได้เข้ามา

ใหม่นิด โดยเรียกกันว่าควรวัว ได้เงินเป็นเงินหนึ่งถึงได้ ในเมื่อได้เงินมาใหม่

จึงได้รวมกันมีเงินค่าก่อสร้างนี้

วันที่ได้ประชุมกันหลายครั้ง คือ ๑ พระครูสุเมธ ๒ พระปลัด

แก้ว ๓ นายอำเภอ ๔ นายภักดี ลำดับที่ ๕ นายจอน แสงสีหิ ๖ นายร้อง

สองแก้ว ฯลฯ

ที่ประชุมมีความเห็นว่า ควรเปลี่ยนวิธีใหม่ คือ วัสดุสร้าง

ใหม่ทั้งหมด ของเก่าเขาลงหมด เขาแต่เสาหลัก - ลูก

การทำผนัง คือ

ก. โดยเสริมพื้นรับค้ำให้สูงขึ้น เสาหลักวิหารหลวง

ข. หลังคาทำแบบวิหารหลวง

๓. เบื้องหน้าพระประธาน นายช่างวัดวัดวัดทั้งหมด ๓๔๐๐๐.๐๐ บาท "สามหมื่นสี่พัน

บาท" นี่ทั้งแปดเหลี่ยมไม้ - และปูนปั้น เพดาน จนกระทั่งยกมุงเสร็จ เพดาน

ไม้ จั่วไม้ ซอฟ้าไม้ ถ้าต่ำกว่ามีเพดาน ซอฟ้า หน้าจั่วพร้อม ราค

เดิมอีก ๑๕๐๐๐.๐๐ บาท "หนึ่งหมื่นห้าพันบาท" รวมเป็น ๕๐๐๐๐ บาท "ห้าหมื่น

บาท"

แต่ถึงมีการทำทางดำเนินไปได้เพียงมุงเท่านั้น ไม่จ่ายเงิน

๓๔๐๐๐.๐๐ บาท "สามหมื่นสี่พันบาท" เงินในจำนวน ๔๐๐๐ บาท "สี่พันบาท"

ยังไม่จ่าย แต่ภายหลังนายอำเภอ ท่านบอกว่า จ่ายต่อเมื่อได้มากครั้งถึงได้ การทำค้ำไม้

ในเมื่อได้เงินมาเราจะรับทำโครงเสร็จ ในจำนวนเงิน ๕๐๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาท)

ถ้าหากว่ามีเงินขึ้นอีกก็จะไปต่อมุงซอฟ้าออกทางด้านหน้าอีกต่อไป

ฉนั้น กรรมการในที่ประชุมได้แจ้งหมด ขอแสดงความเห็นมายัง

พระเดชพระคุณ ฯ จะมีความเห็นอย่างไร ขอให้กรุณาบอกให้พวกเรารู้ภายในวัน

พรุ่งนี้ด้วย เพราะเวลาได้งานก็ต้องรออยู่ เพื่อรับฟังเสียงของพระเดชพระคุณ

ท่าน เมื่อทราบแล้วจะได้ดำเนินการต่อไป

กราบเรียนแสดงความเคารพ

พระครูสิทธิวิชัย

มี สำนาคำตอบ อยู่ด้านหลัง.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. การบูรณะวัดพระบรมธาตุไชยา. (2492 - 2508). BIA1.2.3/3 กล่อง 1 หน้า 155.

2498 มกราคม ส. พ.

วันพฤหัสบดี 20

[23]
January 1955

Thursday

แรม 12 ค่ำ เดือน 2

วันทศกัณฐ์ นีน ลาก จน ลวน เพล.
มีพระมา ลาก ต. กัว ข่า ขอรู้ง ด้วย เมา
มอกให้ ๑ เรือ ก่อน จี๊ ล่อง พออยู่.

ท่านพร: ครุฑวรวิตรวิมล (แก้ว) มา
เรือ ๖ คอมา เฝ้าพร: เฝือก ด้วย ทรงรับสนทน
เสด็จ พระเสด็จตามบ้านเดิม

ท่านพร: ดุสิต วิชัย ๔ ๖ ๗ ๘ ๙ มาพบ
พร้อม อุไรภักดี พร: ครุฑ วิมา นทรี เรือคง
เรือที่ปร: เหม กนกพร: โหม่ แก้ว ใจนวล ต
พร: พร้อมรับรัก เฝ้า: ได้เห็นมา ในไม้จิก
ไม้ นน့် ดุสิต เรือ ให้ เรือ เรือ
เรือ และ ให้: มา ดุสิต เรือ ที่ และ
ดุสิต เรือ ดุสิต พันธ์ มา ร่วม ทบปร: เหม
ด้วย

อธ: เหม: ดุสิต เฝ้า: ครุฑวิตรวิมล
(อธ: ๖, มล: ๖, มล: ๖) ให้ ชีพ
กวนมา นน့် เรือ วิจิตร แบบ สกอต

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -
2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 23.

2498 กุมภาพันธ์ ๖.๖. February 1955

วันพุธ 9 Wednesday

ประชุมซ่อมวัดพระธาตุ ที่วัดพระธาตุ ๙.๐๐ น.

สวดมนต์โรงพัก แรม 2 ค่ำ เดือน 3 พ.๖๐ น.

๕.๐๐ ลงไป น.ร. สวดมนต์ อวดพร
ในตรัยไป ของ ส.อ.ง. ดิม ที่โรงพัก
ไซยา. ให้ ไอวาท และของสวด.

เรจิดแล้วไป ประชุม เริ่ม ตร.ซ่อม
วัดพระธาตุ กับคณะ กงม. ตร. สวดมนต์
ร่วมด้วย. กว่าจะเรจิดร่วม ๑๖ น.
ด.พ.ด.ม. บอม ให้ แบ่งเงินจาก
จำพวก ๕ แร่น มา สมทบ เงินที่ไป
ที่อยู่อันแล้ว แร่น ๑ น.นั้น จนพอ ได้
ไม่ เห็น ๑๖ ๒ แร่น ๕ น.นั้น (ทั้งของแท้)
และ ให้แยก มาซ่อม พิณธวัชท์ ได้ อีก
ไม่ เห็น ๕ น.นั้น เชื้อ ให้ พิณธวัชท์
เรจิด.

กลับไป น.ร. ๑๗.๐๐ เล่น
กลับ ๙.๖. ฟันอ. น.ร. นวน มา
ดองเรือ ๖ ก.๖ ๗๖.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -
2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 43.

1955

18

Wednesday

รวม 12 คำ เดือน 6

๒. เข้าแล้ว สานทศโรจน์. ๑. ให้ไป
ทำสองวันใหม่ ให้ตนพร รวย รวย
เรื่อง จักได้ไว้ ขว่วให้ไปนอนหลับ.

[illegible]

ดูแผนที่ ที่ จ. หนองบัวลำภู 11:55 น.
กลับ จ. ม. ๑๗ น. 12:00 น. พอดี 11:55
ฝนตกหนัก.

(2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 139.

คำสั่งนามอำเภอ

ที่ ๕ / ๒๕๐๐

เรื่อง กิจการกรมการตรวจการบูรณะเสริมสร้างพระอุโบสถวัดพระบรมธาตุไชยา
อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เพื่อให้การบูรณะเสริมสร้างพระอุโบสถวัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา
ซึ่งนายจอห์น แสงสิทธิ์ รับจ้างเหมาทำการบูรณะเสริมสร้าง ตามแบบรูป ราชการ
สัญญา ให้ได้ดำเนินไปตามแบบรูป ราชการ สัญญา นั้น จึงแต่งตั้งนายจอห์น
แสงสิทธิ์ จวนแล้วเสริมสร้าง จึงขอแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจต่อไป เป็นกรมการตรวจการ
บูรณะเสริมสร้าง คือ

๑. พระอธิการบุญมี	ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา
เป็นประธานกรรมการ
๒. พระครูโสภณ เจตติการาม	ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอไชยา เป็นกรรมการ
๓. พระครูถาวร วัชรนิมิต	ตำแหน่ง ศึกษาอำเภอไชยา "
๔. นายมนตรี ศิริโรจนกุล	ตำแหน่ง ปลัดอำเภอหรืออำเภอไชยา "

ให้ว่ากรมอำเภอไชยา

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

(ลงชื่อ) นายมนตรี ศิริโรจนกุล

แทน นายอำเภอ.

เป็นสำเนาขึ้นดูกัน

11-13

ศึกษาธิการอำเภอ.

เมื่อ ค.ศ. ๒๕๐๐

พระอุโบสถหลังใหม่ก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างทับในแนวพัทธสีมาเดิมแต่ขยายความยาวออกมา
มากขึ้น โดยต่อมุขโถงด้านหน้าคลุมประตูทางเข้า อีกทั้งไม่ได้ถอนพัทธสีมาเดิมครั้งพระอุโบสถหลังเก่าออกแต่
อย่างไร จึงยังปรากฏใบเสมาเดิมอยู่ใกล้ประตูทางเข้าเบื้องหน้าพระประธาน การสร้างพระอุโบสถหลังใหม่นี้โดย
นายจอห์น แสงสิทธิ์ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง คาดว่าเริ่มลงมือก่อสร้างประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๘

การสร้างพระวิหารหลวง ระเบียบคด และกำแพงวัด

ระเบียบคดและพระวิหารเป็นอาคารที่ต่อเนื่องกัน มีความชำรุดต้องบูรณะตามสภาพเป็นระยะ แต่เนื่องจากพระวิหารใช้เป็นที่พักแสดงโบราณวัตถุและอาคารพิพิธภัณฑที่สร้างยังไม่แล้วเสร็จจึงยังไม่สามารถรื้อวิหารสร้างใหม่ในขณะนั้นได้ ต่อมาอาคารพิพิธภัณฑที่สร้างเสร็จมีการขนย้ายโบราณวัตถุออกไปแล้ว ทางวัดจึงคิดปรับปรุงรื้อสร้างระเบียบคด วิหารหลวง และกำแพงวัด โดยเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๐๓

สภาพวิหารหลวงหลังเดิม

คืนที่ 5 ทำหมันนมต่ออีกฟอง แล้ว
กินท้องนมรองท้อง พอหลับแล้ว ให้เอาเต้าขึ้น
อีกมางับไป นึ่ง ในไฟอ่อน หนึ่งวัน ๑๒ ชั่วโมง จนหัว
นมแห้ง. นมที่ขึ้นนั้น พยายาม擠ให้สะอาด
๓ น. ให้กินนมที่ ร้อนจัด ตราบเท่าที่นม
ไม่หมดเต้า. และลดเต้า, แล้วไปกินนม
ที่ขึ้นจน ถึงพร้อมนม.

[illegible]

จ. ๑๑.๓๐ น. จี๊ ล้วนมาขึ้นรถไฟ ด้วย
 ๑๓ ชั่วโมง ออกตามเวลา, จี๊ ไปหา
 บ้าน หลานพี่ ลอยกับแม่เวลา ๑๓ ชั่วโมง
 ลอยจาก บ้านพี่. ๑๑ น. จี๊ ล้วน มา
 ๑ ชั่วโมง ลอย ออก พร้อมด้วย พระพ่อพี่
 ๑๑.๓๐ น. ๑๒.๐๐ น. จี๊ ไปหาบ้านพี่
 ๑๓.๐๐ น. ๑๔.๐๐ น.

8

เรียนท่าน

๒๑ เมษา ๒๕๐๖.

เรียน. นาย สวัสดิ์ ทน.

ตามที่ให้หมายสั่งให้เรียนท่านแล้วด้วยแล้ว,
 ต่อมา เมื่อเรียนของนายทนแล้ว ได้พบว่ามีคน
 มากได้ทำเรื่อง. // ได้สั่งให้คนให้ไปหาของมาด้วย
 ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑
 ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

เมื่อได้ทราบจาก คุณทนว่า เห็นแล้วแล้ว เสร็จแล้ว เมื่อเรียน
 ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐

นายทน ๗

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. พระครูถาวรวิจิตร.

(2478 - 2536). BIA7.1/15 กล่อง 6 หน้า 175.

ไมกษพลาราม ไชยา

๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๒

ท่านพระครูถาวร ที่นับถือ

จดหมายได้รับแล้ว รู้สึกยินดีที่เรื่องจะได้เสร็จไปเร็วๆ. มันเป็นเรื่องเดียวที่ใหญ่ที่สุด. ส่วนจะทำให้บ้านเมืองเรา เป็นการไว้ถ้อยมือ และเป็นที่ระลึก ทอนแทนคุณบ้านเกิดเมืองนอน ซึ่งควรทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดกันสักคราวหนึ่ง. ถ้ามันเรียบร้อยไปได้ ก็จะเป็นที่ชื่นใจด้วยกันทุกคน. ขอให้รีบทำต่อไปจนถึงที่สุดเถิด. จะพบกับอีกครั้งเพื่อคุณและคลั่งครั้งสุดท้ายกับที่วัดพระธาตุหรือที่ใหม่ กรุณาลงมือไปกับเถิดด้วย.

อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าหาวิธีหรือใครจะหาจุดให้ทั่วพบ ผมคงใจจะอนุโมทนาด้วย. วันก่อนเมื่อเฝ้าศพ ไม่ได้ไป ไม่ทราบ ถึงทราบเขาก็บอกว่าผมไปไม่ไหวอยู่คนเดียว. เตรียมตัวไว้. ไร่ว่าจะพอดำน้ำให้. แต่ยังไม่ทราบว่าทำอะไรใหม่ หรืออย่างไรดี.

ผมเอง มีเรื่องที่ทำอยู่ทุกอย่างอย่างอดทน เพื่อบ้านเกิดเป็นกลางเหมือนกัน. แต่ใครว่าเพื่อตัวหรือเพื่ออะไรก็ได้ ตามแต่ใจ. เรื่องที่ว่ากันคือ จะทำคำรา หรือกับภริยาก็ได้ในโลกนี้ ในฐานะเป็นชายให้คำขึ้นในมือไชยาเรา สัก ๒-๓ เรื่องก่อนตาย. ที่จริงก็ทำมาหลายเรื่อง ด้วยใครๆก็เห็นอยู่แล้ว. แต่ยังไม่จุใจ. จะต้องทำให้จุใจจริงๆ เป็นเกียรติกับกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอยู่แล้วในเมืองไชยา. และเป็นประโยชน์กว้างขวางยาวนานที่สุดกว่าสิ่งใด ที่พวกเราชาวไชยาจะทำได้. วัตถุประสงค์สร้างถ้ำก็ วัตถุประสงค์จารีตประเพณีที่ดี ศาสนาที่ดี อะไรๆก็เอาก็คดี ในเมืองเราต้องสมบูรณ์. จะดีกว่าเมืองอื่น หรือเท่ากับเมืองอื่นนั้น กอปรทุกกันเมื่อทำแล้ว. เดี๋ยวนี้เรามีอายุมาก และมีความชำนาญงานกันขึ้นแล้วทุกคน ขอให้รีบเถิด. ผมขออนุโมทนาล่วงหน้า. ไม่มีอะไรดีกว่านี้จริงๆ. และคิดไม่ทำก็คงเสียดาย.

ด้วยความนับถือ

คำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ ๒๒๓ / ๒๕๐๓

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการตรวจรับของประภควธาคา กรรมการ เบิกของ และกรรมการตรวจการจ้าง

ด้วยแผนกศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะดำเนินการก่อสร้างวิหารหลวง กำแพงแก้ว รอมวิหารหลวง และกำแพงวัด วัดพระบรมธาตุไชยา อาศัยอำนาจตามระเบียบว่าด้วยการจ้าง - พุทธศักราช ๒๔๘๘ จึงขอแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นกรรมการตรวจรับของประภควธาคา กรรมการ เบิกของ และกรรมการตรวจการจ้าง คือ

กรรมการตรวจรับของประภควธาคา

๑. นายพินธ ค้าทอง
๒. นายเขียน วัฒนพันธ์

กรรมการ เบิกของประภควธาคา

๑. นายพิชัย อินทรกุล
๒. นายชอง ศิวยพรานนท์
๓. นายชวน พรพงศ์

กรรมการตรวจการจ้าง

๑. เจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา
๒. พระครูถาวรวิจิตร
๓. นายสุธ ฆวนวงศ์
๔. นายเปี่ยม รุ่งเรือง
๕. นายบุญฤทธิ์ พรหมพันธ์

เมื่อได้ดำเนินการโดยประการใด ให้แจ้งผลให้ทราบ.

สั่ง ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๓

(ลงชื่อ) ชวน พรพงศ์

(นายชวน พรพงศ์)

ปลัดจังหวัด ศึกษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เป็นสำเนาอันถูกต้อง

ปลัด

ศึกษาธิการอำเภอ

เนียม ภัค ทาน

วัดพระบรมธาตุไชยา

วันที่ ๑๐ มีนาคม

พ.ศ. ๒๕๐๕

เรื่อง การก่อสร้างพระวิหารหลวง วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา

เรียน ท่านอาจารย์เจ้าคุณพระพรหมชัยวิ กรมการตรวจการจ้าง

กระผม นายสำเริง ศีกะเสื่อ อยู่ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา ซึ่งเป็นผู้รับจ้าง บัดนี้การก่อสร้างพระวิหารหลวง วัดพระบรมธาตุไชยา อำเภอไชยา ที่ได้ทำสัญญาตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ จะสิ้นกำหนดสัญญาในวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ นี้ และเมื่อพ้นกำหนดนี้ ผู้รับจ้างยอมให้ผู้จ้างปรับเป็นรายวัน ๆ ละ ๑๐๐ บาท นั้น ตามแบบแปลนและรายการ กระผมได้ทำไปแล้วเสร็จทุกอย่าง จะคงค้างอยู่บ้างก็แต่งานเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้างได้เพิ่มขึ้นภายหลัง ดังกระผมจะได้เรียนให้ทราบดังต่อไปนี้

๑. ในเดือนมกราคม ท่านพระครูถาวรวิจิตร ท่านศึกษาธิการอำเภอไชยา ซึ่งเป็นผู้ตรวจการจ้างอยู่ประจำ ได้สั่งให้เพิ่มเติมทวยศอกคอกหลังใหญ่ด้วย ซึ่งในแบบแปลนมีเฉพาะห้องโถงคานหน้าและคานหลัง เช่นเดียวกับอุโบสถ ทั้งนี้ ต้องเพิ่มทั้งวัสดุและค่าจ้างค่าแรงงานตลอดทั้งเวลาด้วย ซึ่งรวมแล้วกระผมต้องจ่ายเพิ่มไปเป็นจำนวนไม่น้อย และกระผมได้ทำติดเรียบร้อยแล้ว โดยไม่คิดค่าเพิ่มเติม

๒. ในเดือนกุมภาพันธ์ หากการหาอิฐเผา ความรายการอิฐแดงแก่เก็บค่าเมื่อหาเสร็จ ๒ ครั้งแล้ว ท่านศึกษาธิการอำเภอไชยาได้ขอร้องให้เพิ่มอีก ๑ ครั้งจึงได้รวมได้ ซึ่งต้องเพิ่มทั้งวัสดุและค่าแรงทั้งเวลาด้วย โดยที่ไม่ได้คิดค่าเพิ่มเติมเลย เพื่อความสวยงามและเหมาะสมกระผมก็ยินดีทำตามเสมอมา และหาอิฐเผาเสร็จไปแล้ว

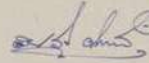
๓. ในเดือนมีนาคมนี้ คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ขอร้องให้เพิ่มเติมจั่วคานตะวันออกเป็นพระพุทธรูปปางอิฐา เพื่อเป็นอนุสรณ์ ๒๕ พุทธศตวรรษ และมีนกกลวกลายล้อมรอบ หากพิศคะวันกลให้มียุเพพพมมีนกกลวกลายล้อมรอบเช่นกัน ๑ ซึ่งตามแบบแปลนมีเพียงนก ๒ ข้างเล็กน้อยเท่านั้น รายการนี้ถ้าสั่งทำอยู่จนจะเสร็จเรียบร้อยแล้ว และในรายการนี้กระผมต้องเอืบลานายช่างเป็นจำนวนไม่น้อย ทั้งวัสดุและเวลาด้วย ซึ่งกระผมก็ไม่ได้คิดค่าเพิ่มเติมเลยตลอดทั้งนกกลวกลานารวม คานหน้าคานหลังทั้งคานใน และคานข้างห้องโถง นายช่างได้คิดและเขียนแบบตามที่ผู้ตรวจการก่อสร้างต้องการทุกอย่าง

๔. เมื่งความรายการอิฐฉิมนี้ ผู้ตรวจการก่อสร้างเปลี่ยนเป็นอิฐขาว และหน้าจั่วตอนล่างเขียนหนังสือด้วย รายการนี้ก็ต้องเพิ่มไม่น้อยเหมือนกัน โดยเฉพาะท่านศึกษาธิการอำเภอไชยาร่วมกับท่านพระครูถาวรวิจิตรได้คอยตรวจตราแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเมื่อสรุปรวมทั้งรายการแล้ว กระผมต้องเพิ่มรายจ่ายไม่น้อยกว่าหมื่นบาท โดยกระผมมิได้คิดค่าเพิ่มเติมตามสัญญาเลย ทั้งนี้ด้วยความตั้งใจที่จะให้งานเสร็จเรียบร้อยที่สุด

พระวิหารหลวงหลังปัจจุบันเป็นงานออกแบบของพระครูถาวรวิจิตร (แก้ว ทินโนภาโส) สร้างด้วยเงินงบประมาณฉลองกิ่งพุทธกาล เริ่มสัญญาเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๓ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๕ โดยมีนายสำเริง ศีกะเสื่อ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง

เท่าที่จะทำได้จนสุดความสามารถ โดยมีใ้คงหวังแต่ถ้าไรเลย
 กระทบจึงเรียนมายังท่านคณะกรรมการตรวจการจ้าง เพื่อพิจารณาตรวจ
 รับมอบ ซึ่งกระทบจะได้รับเงินงวดที่ ๔ งวดที่ ๔ คือไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

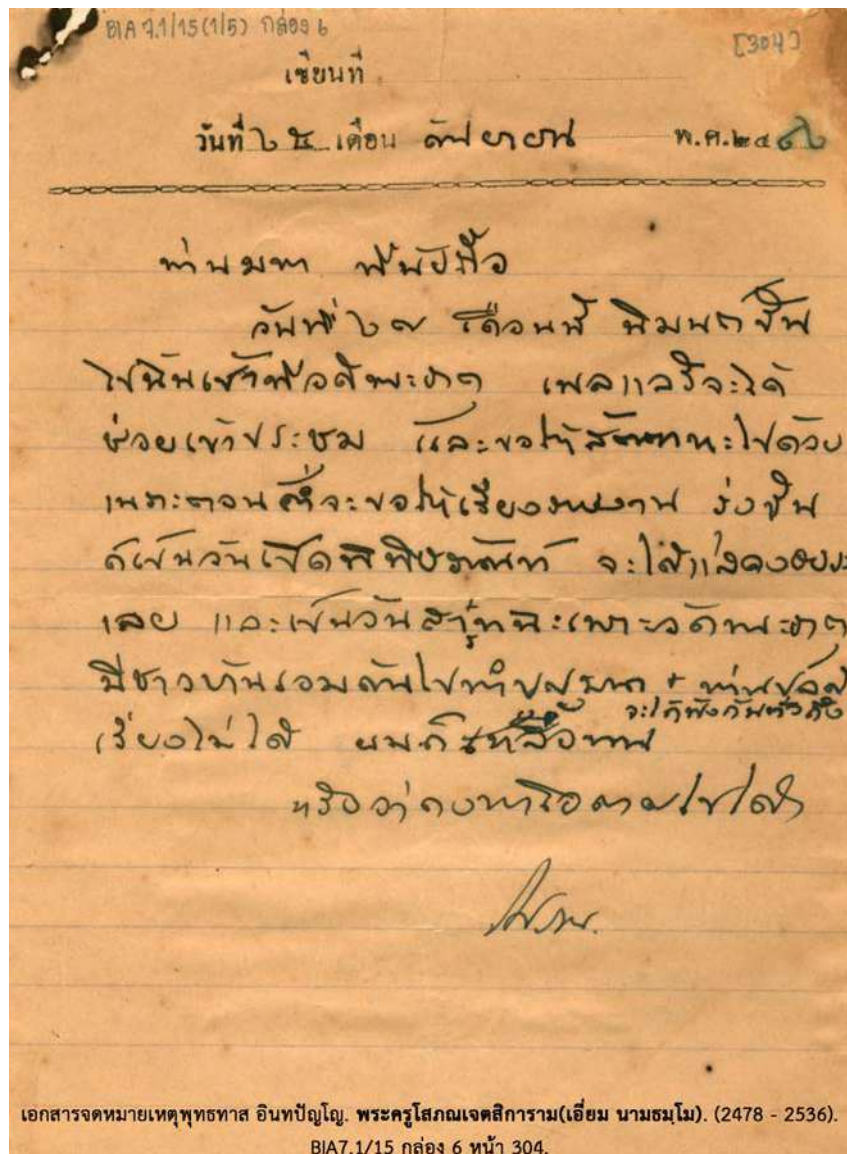

(สำเนา ถึงเสื่อ)

๒.๒ การสถาปนางานพิพิธภัณฑ์ ค้นคว้าประวัติศาสตร์โบราณคดีศรีวิชัย

พุทธทาสภิกขุได้บอกเล่าในชีวประวัติของท่านเกี่ยวกับความสนใจด้านโบราณคดีว่า “สำหรับผมก็จะต้องพูดว่า เข้ามาเกี่ยวข้องกับโบราณคดีสมัยที่มาเป็นครูสอนนักเรียนอยู่ที่วัดพระบรมธาตุไชยาฯ เมื่อพรรษาที่ ๔ ปี ๒๔๗๓ ระหว่างจำพรรษาอยู่ที่วัดพระธาตุฯ มีเจ้าหน้าที่โบราณคดีคนนั้นคนนี้ โดยเฉพาะหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์เขามา มาจัดมาทำพิพิธภัณฑ์ ดำริกับท่านพระครูโสภณเจตสิกการาม (เอี่ยม) ท่านก็รวบรวมสิ่งของไว้เป็นส่วนตัวเยอะ ซึ่งต่อมาก็ยกให้พิพิธภัณฑ์ แล้วผมก็ได้ยินได้ฟังเขาพูดกันเรื่องนี้เรื่องโน้นอย่างมโหฬาร อย่างมีเกียรติก็เป็นธรรมดาอยู่แน่นอน (หัวเราะ) ที่จะต้องสนใจบ้าง เพราะว่าที่บ้านเกิดเมืองนอน นี่ก็พลอยเข้าไปดูเข้าไปศึกษาสังเกต เขาไปออกความคิดความเห็น มันเป็นเรื่องก่อหวอดตั้งแต่นั้นมา แล้วผมก็มีนิสัยชนิดที่ทำอะไรก็มักจะเอากันจริง ๆ ก็เป็นบ้าไปพักหนึ่ง (หัวเราะ) จนกระทั่งพิมพ์หนังสือเรื่อง แนวสังเขปโบราณคดีรอบอ่าวบ้านดอน ขึ้นมา ความสนใจมันก็มีขนาดนั้น ได้ฟังของเขาบ้าง ได้สังเกตเอาเองบ้าง อะไรบ้าง”^(๔)

จดหมายพระครูโสภณเจตสิกการาม (เอี่ยม) ถึงพุทธทาสภิกขุนิมนต์แสดงธรรมวันเปิดพิพิธภัณฑ์

^(๔) พระประชา ปสนนธมโม. เล่าไว้เมื่อวัยสนธยา : อดีตชีวประวัติของพุทธทาสภิกขุ, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๕๕) หน้า ๓๙๓.

BIA 1.1.2/8 กล่อง 2

[1]

บันทึก
MEMORANDUM

ทำไมจึง อุตริเพ่นนักโบราณคดี?

๑ —

เมื่อจกได้รู้เกตุเห็น วิถีกรรมของนัก
วิชากรโบราณคดี เพ่นตรึกคิดซอกแซกละเอียด
ละเออ ใช้เหตุผลตีอับ เพื่อรวบรวมหลักฐาน
และ ค้นหา อันตีมมณี อาจเกิดมาไว้ใน
กรรมดังธรรมะ ให้แตกนิมิตได้ จึงพอใจ
ในกรรมศึกหรือโบราณคดี และ ๑ ที่ฟันทน
เพ่น "นักโบราณคดีสมัครเล่น" ตั้งแต่นั้นมา
แต่ไม่ประสงค์จะเป็นนักโบราณคดี เลย
เพราะเพ่นเรื่องใหญ่เกินไป. เวลาไม่พอ.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. โบราณคดี โขยา ศรีวิชัย. (2493 - 2514).
BIA1.1.2/8 กล่อง 2 หน้า 1.

มาทอบกนอย่างไรกัน ?

1

[2]

2497

มกราคม

January 1954

1 วันศุกร์

1 Friday (1-364)

แรม 11 ค่ำ เดือน 1

ฉลองไป นรือหน่าวไร ?

พวกที่รอนสวนโบราณคดี เทลวเนื่อเนื่อ
ว่า ขึ้นเดิมเรื่องก่อนสมัยพระเจ้าอโศก พวกชาว
อินเดียที่เริ่มมาค้าขาย หรือ สัตว์ที่ล่าเนื้อ พวกประ-
เทด (ชามัน , ราชัน , เจมรโชนัน) เนื่อนี้ มา
ทอบกน. ครั้นเรื่องพระเจ้าอโศก ลงไปงทบ กลัว
ตบชกร พวกชาวกลีตตชกร นนีตามพวกที่
มรฐนแรก ก็มาสู่ประเทส เนื่อนี้ โดย ทอบกน.
เรื่องพวก อินเดีย ทำอย่างใด ทำพระพุทธรูป
มา และพาพระพุทธรูป อีตว มา ขึ้นแรก ก็มาทอบ
กน. ต่อถึงสมัยศรีวิชัย จึงใช้เรือแล่นข้าม
ทะเล มาทอบเท: สุมาตรา.

กรม. ศิว. ส. ส. ๑. ๒๕ ม.ย. ๒๕๓๗. [น. 364]

"ถ้าทั้งหมนี้ จะเป็นค้ำของ ดร. เวลล์ หรือ กรม
พระยาเอง ยศกักรมชฎ, แต่ก็แสดงว่ากรมพระยา
ไม่ค้ำ. มาทอบกนอย่างไรกัน ทั้งใจไม่ได้
เลย. จะฉลองไปอย่างไร ? "

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญ. โบราณคดี ไซยา ศรีวิชัย. (2493 - 2514).

BIA1.1.2/8 กล่อง 2 หน้า 2.

ใบทนต์ดี ตั้งอยู่บนหลักฐานที่เห็นได้. [11]

2497 มกราคม

January 1954

15 วันศุกร์

15 Friday (15-350)

ชั้น 11 ตำแหน่ง 2

ใบทนต์ดี มีทางมาโดยตลอด ใบทนต์ดีเป็นที่ยัง
แต่ใบทนต์ดีนั้น ได้ขึ้นใหม่พร้อมกันด้วย
เป็นของแท้ มาจาก เรือนที่รับมาตามที่ตั้ง ต้อง
ชุดต้นขึ้นมา, ได้มาเป็นร่อนน้อย, แล้วจะไม่ค่อย
ขึ้น บางทีก็ดูผิดแปลกไปจากเดิม (หรือ ด้ว
กับดูรับเปลี่ยน เครื่องดนตรี.) ที่ดูนั้น ทร
ไม่ผิด ใบทนต์ดี จิว :-

- ก. วัสดุเป็น ยาสีฟัน เพื่อขึ้นหลักฐานใหม่;
- ข. แก้ว เติมน้ำ เสร็จได้หลักฐานใหม่ ที่ใส่แก้ว.
ดังที่เห็นมาแล้ว.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. โบราณคดี ไซยา ศรีวิชัย. (2493 - 2514).

BIA1.1.2/8 กล้อง 2 หน้า 11.

ชีเบต กับ อำเภอบ้านดอน

2497 มกราคม

January 1954

[20]

26 วันอังคาร

26 Tuesday (26-339)

แรม 7 ค่ำ เดือน 2

ไปนที่หน้าประนวด อ่างวัง หัก: กวาทัน ชีเบต
ชีวิตมสัมพันธ์ กับ รอบตัว บ้าน ดอน, ทั้ง นี้เนื่อง
จาก ชีเบตบ้าน แล ได้ พบ ได้ เว้น วั :-

๑. พระพิฆเนศวร สืบไว้ กระตักนั้น เป็นวัฒนธรรม
ของชีเบต.

๒. พระพิฆเนศวร ชีเบต นั้น ชีเบต เน้นอักษร
ชีเบต อย่าง ไม่ผิด (ซึ่งจะได้ตรวจสอบต่อไป)

๓. เรื่อง มี ตั อักษร: อักษรของชีเบต ที่
กลั่นบท เกบมาสีกษ ที่ ฐานนาฏยกับอักษรที่

๔. กรงศรีวิชัย สืบต่อไว้ ชีเบตกับกลั่นบท ซึ่ง
เป็น ดอ อักษร ชีเบต.

๕. พระพิฆเนศวร สืบไว้ นั้น เป็น อย่าง มณฑลแท้.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. โบราณคดี ไซยา ศรีวิชัย. (2493 - 2514).

BIA1.1.2/8 กล่อง 2 หน้า 20.

รอบอ่าวบ้านดอน

2497 กุมภาพันธ์
2 วันอังคาร

February 1954
2 Tuesday (33-332)

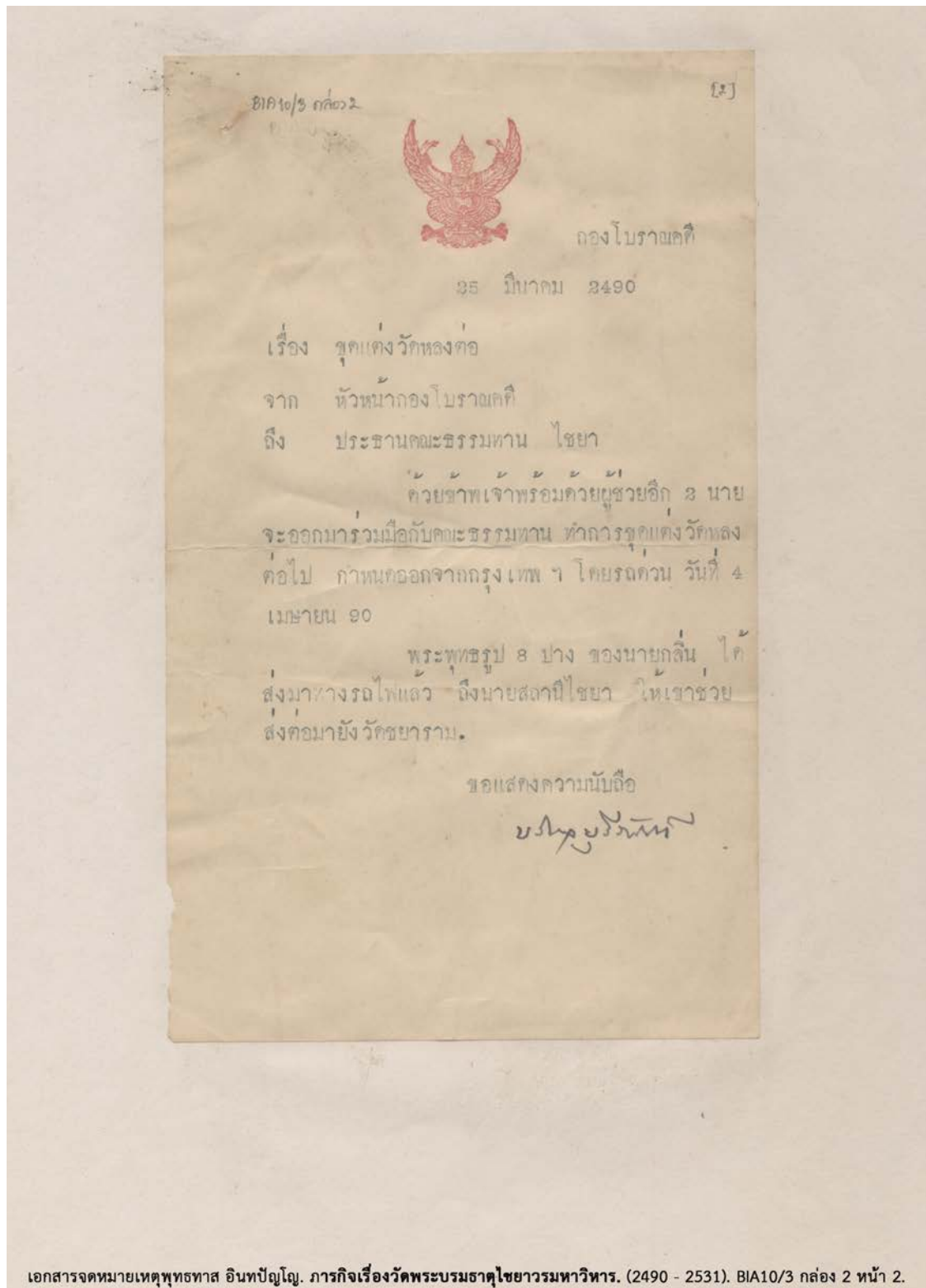
แรม 14 ค่ำ เดือน 2

- ๑) มรดกต่อ - วัฒนธรรม - ศิลปะ : ฯลฯ
รู้ได้จาก ศิลปวัตถุ ตามยุคสมัย ของ "คลื่นวัฒนธรรม"
- ๑) อมราวดี (2-3 A.D.) ไม่พบแถวรอบอ่าวบ้านดอน,
มีแต่ พบพองลัก, ทั่วออกเนืองเนือง.
- ๒) คูปตะ (4-6 A.D.)
พุทธรูปคุปตะเวียงสระ,
(เก่า) โล่เกราะรอดในถ้ำ ลับ,
- ๓) ปัลลวะ (ประมาณ 550-750 A.D.)
หาพบ สวมหมวกแขก, อันได้แก่, และ เลี่ยมเพชร.
- ๔) ปาละ (ประมาณ 750-1000 A.D.)
(เก่า) อวโลกิเตศวรโพธิ์,

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. โบราณคดีรวมเรื่องเบ็ดเตล็ด. (2497).

BIA1.1.2/9 กล่อง 2 หน้า 2.

ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งโบราณสถานที่ยอดหล่งพุทธทาสภิกขุก็ได้อำนวยความสะดวก
เหลือแก่กรมศิลปากร ดังจดหมายของหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์รายงานไปยังอธิบดีกรมศิลปากร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

15 พฤษภาคม 2490

ขอประทานกราบเรียน พระยาอนุมาตราชน อธิบดีกรมศิลปากร

ตามที่ได้อนุมัติให้พาพเจ้ากับนายพร ข้าโสภา และนายบิยะ ปิ๋วบุตร ออกไปทำการขุดแต่งวัดทอง อำเภอลำยอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งไต่ทำการขุดแต่ง อยู่แต่ปีกลาย โดยการร่วมมือของคณะกรรมการ ซึ่งมีท่านพระครูอินทปัตถ์จารย์ (กรรมการสงฆ์องค์การแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี) เป็นประธานนั้น ข้าพเจ้าและ คณะได้ไปทำการนั้น กลับมาแล้ว ขอเสนอรายงานให้ทราบดังต่อไปนี้

1. วันที่ 4 เมษายน เวลา 10.30 น. เดินทางออกจากกรุงเทพฯ ขึ้นวันที่ 5 เวลา 6.15 น. ถึงลำยอง
2. ตั้งแต่วันที่ 5 ถึงวันที่ 19 ไม่ไต่ทำการขุดแต่งเลย เพราะทาง เจ้าหน้าที่ยกยอร่วมมือกันในการขุดแต่ง ศิลาฐานปัทมพระธาตุ และวัดธารน้ำไหลกันทุกคน ทั้งฝนตกทุกวัน บางทีตกตลอดวันเลย จึงยังไม่ไต่ทำการขุดแต่งไม่ได้ แต่ไม่เสียเวลาเปล่า เพราะทางคณะกรรมการจัดการเขาร่องให้จัดพิธีพืชมงคลใหม่ เพื่อเปิดให้ประชาชนเห็นงาน ด้วย พิธีพืชมงคลในวันวัดพระธาตุตั้งแต่เกิดสงครามปิดไว้นานเกินไป จนกระทั่งขึ้นฝน เดือนพฤษภาคม กองทหารซัดกระเจกกันเป็นการใหญ่ เอาของออกหว่าความสวด จัดใหม่ ทำป้าย เป็นเวลาเกือบ 10 วันจึงเสร็จทัน-เปิดในวันที่ 14 จนถึงวันที่ 19 คณะกรรมการ อ้างเอากรรมการศิลปากรและพิธีพืชมงคลไปไว้โฆษณาในงานนั้นหลายแห่ง โดยมีใบปลิวลงหน้า ในข้าพเจ้าทราบ แต่เป็นการทำไปด้วยเจตนาดี ทำให้กองร่วมมือด้วยกับคณะกรรมการ ได้ ผลคือ ทำให้คนสนใจเรื่องของโบราณและกิจการพิพิธภัณฑ์มากขึ้นอีก เสร็จจากงานวัดพระธาตุแล้ว ยังมีงานอบรมครูประจำบาลทั้งจังหวัดที่อำเภอลำยองต่อไปอีกหลายวัน ซึ่ง ทำให้สมาชิกที่มาร่วมมือในการขุดวัดทองไปยังไม่ไต่ แต่จะรออยู่อีกก็จะเสียเวลามากเกินไป ทั้งฝนชุกต่อไปแล้ว จึงได้เริ่มขุดวัดทองตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน เป็นต้นมา จนถึงวันที่ 11 พฤษภาคม แต่การขุดไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนปีกลาย เพราะผู้ที่ ท่านพระครูเขาร่องไว้ เป็นค้ำบด ๆ นั้น มาบ้างไม่มาบ้าง บางวันก็ไม่ไปใครมาเลย เพราะฉะนั้นจึงทำงานไม่ได้เต็มที่นัก

3. ผลของการขุดแต่งออกมา ทำให้เห็นได้ว่าวัดตรงกลางนั้น คือองค์เจดีย์ ผนังทางด้านตะวันออกและด้านออกเฉียงเหนือและเฉียงใต้ยังมีอยู่บ้าง ส่วนทางด้านอื่น ๆ ถูกทำลายไปเสียหมด ไคล้องขุดศูนย์กลางองค์เจดีย์ดู ดีไม่ไต่พบสิ่งก่อสร้าง ทำให้ท่านพระครูอินทเจ้าว่ารูปเจดีย์วัดทอง จะเป็นสถูปคล้ายสถูปสีมจี คือ ผนังอิฐ ส่วนอุ้งเขาข้างในเป็นทรายและดินทั้งนั้น แต่ยังไม่แน่ทีเดียวเพราะที่ขุดมาศูนย์กลางนั้น ยังขุดไม่ลึกพอ ดินที่อยู่ท่ามกลางองค์อาจเป็นของใส่ทีหลัง เมื่อทำการขุดมีเส้นหลังก็ได้ เพราะ

อิฐที่ก่อขึ้นเป็นอิฐชั้นหลัง ในหมักว่าเพียบบริด ซึ่งซุกพบเมื่อมีกลาย ยิ่งกว่านั้นสลุปัสติจิเข้า
ก่ออิฐแบบ ค่อย ๆ ให้เหลื่อมกันทีละน้อย ๆ จนสอบเป็นรูปโค้ง หันมองโลกว่า แก่ถนัดและ
อิฐก่อที่วัดหลังไม่แสดงว่าจะเป็กรูปโค้งเลย เวลานั้นเป็นอันรู้ใจแล้วว่า ๗ แต่ว่า โชควัดหลัง
ทรงกลวงเป็นองค์เจดีย์ มีกำแพงแก้วล้อมรอบเท่านั้น ส่วนรายละเอียดระหว่างกำแพง
แก้วกับองค์เจดีย์จะมีแผนผังการก่อสร้างเป็นอย่างไรยังไม่รู้ได้ เพราะยังไม่ใคร่ระบาย
มุลดินออก จะรู้ใจก่อเมื่อระบายมุลดินในระหว่างกำแพงแก้วและผนังเจดีย์ออกหมดแล้ว
เท่านั้น การขุดในคราวนี้ ได้พบเศษโลหะ ๒ ชิ้น อันเป็นส่วนหนึ่งของจานหักหัก
โคที่ขุดขึ้นในคราวแล้ว การขุดวัดหลังเป็นอันต้องพักอีกครึ่งหนึ่ง เพราะฝนตกหนัก
แต่ท่านพระครูจะคอยทำค้อยไปโดยลำพังจนกว่าจะเสร็จ และหมดความสงสัยโดยสิ้นเชิง

4. ความพร้อมเพรียงใน การใหญ่การของคณะธรรมทานวงศ์ในสมัยก่อน

เสียเปรียบในสมัยอดีตฤทธานุภาพ ที่คนงานมาไม่พร้อมเพรียงกันนั้น เพราะคิดคนบาง มาแล้วฝนตก
ถ้าการขุดไม่ใคร่ทาง จึงทำให้ทำงานได้น้อยไป แต่มาขอบเขตท่านพระครูที่พยายามจะให้
ประชาชนเข้าใจในกิจการขุดแต่งโบราณสถาน ถึงกับได้พิมพ์ใบปลิวชวนขึ้นเป็นเทศน์ และ
เมื่อคนมารวมกันมาก ๆ ก็เทศน์สั่งสอน ทำให้ใจประชาชนเป็นอันมาก คือ โบราณสถาน
ในอำเภอไชยาไม่ถูกทำลายเหมือนในจังหวัดอื่น ๆ วัดหลังสุดค้างไว้ตั้งแต่สมัยก่อน ก็ไม่มี
ใครมาจักเอาอิฐก่อไปทำประโยชน์ส่วนตัวแม้แต่นิดเดียว เห็นได้ว่าประชาชนเลื่อมใสหรือ
เห็นประโยชน์ในการรักษาโบราณสถานไว้เป็นส่วนมากแล้วในอำเภอไชยา ก็กิจการพิพิธภัณฑ
สถานเดียวกัน มีคนสนใจอยากดูอยากเรียนมากขึ้น และในระหว่างงานแสดงพิพิธภัณฑสถาน
ผู้เอาวัตถุมาให้เป็นสมบัติของพิพิธภัณฑสถาน

มีอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นข่าวดีสำหรับกรมศิลปากร คือ ท่านพระครูดำริห์ว่า
เงินและสิ่งก่อสร้างซึ่งท่านนายอำเภอเคยเกณฑ์หาไว้สำหรับจะสร้างศาลาสันติภาพ ใน
บริเวณที่ว่าการอำเภอนั้น มีอันที่ซึ่งกะไว้ว่าจะสร้างศาลาสันติภาพนั้น เขาจะใช้เป็นที่
สร้างศาลประจำอำเภอเสียแล้ว ท่านพระครูจึงคิดว่าจะขอย้ายศาลาสันติภาพ ซึ่งเดิม
ดำริห์ที่จะสร้างในบริเวณที่ว่าการอำเภอ ไปสร้างขึ้นในวัดพระธาตุ ใช้เป็นที่จัดตั้ง
ศาลาพิพิธภัณฑสถานประจำจังหวัด แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภอด้วยจึงจะทำได้
เพราะทุนเดิม ทรัพย์สมบัติที่จะใช้สร้างก็ดี ทางวัดและทางอำเภอร่วมกันเป็นผู้หาไว้
เวลานี้ไม่มีอยู่เกือบพอ เงินที่มีอยู่หลายพันแล้ว รวมทั้งเงินที่ได้ในงานวัดปีนี้ด้วย ถ้า
นายอำเภอคนใหม่เห็นถึงความสำคัญของท่านพระครู เราจะมีพิพิธภัณฑสถานที่กว้าง
ขวางขึ้นอีกจังหวัดหนึ่งเป็นแน่ ข้าพเจ้ารับไว้ว่า ถ้าท่านพระครูพยายามในคราวการใน
สำเร็จ ข้าพเจ้ารับจะขอไม่ติดกรมศิลปากร ส่งของที่สำคัญในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ใน
กรุงเทพฯ มาจัดในพิพิธภัณฑสถานนี้ ไหง่คงงามทีเดียว ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่เป็นการรับรอง
ที่ผิดไปจากนโยบายของกรมศิลปากร และหวังใจว่าถ้าเป็นไปได้จริงอย่างคาด ท่านอธิบดี
ก็คงจะมีความยินดีด้วยเป็นแน่ แต่เป็นการใหญ่อยู่ เงินและของที่มีอยู่อาจยังไม่พอจะก่อ
หาเงินต่อไปอีกสัก ๒ - ๓ ปีก็เป็นได้

ความศรัทธาอันหนึ่งของท่านพระครูก็คือ คราวหนึ่งท่านออกไปเทศนาโปรดประชาชน
ความตำบล ซึ่งข้าพเจ้าสืบถามไปว่าตำบลอะไร มีผู้เอาธูปเทียนรูปสิลาแขก ๘ ชิ้นมาถวาย
ท่านรับเอามาเก็บไว้ที่หอสมุด ให้ข้าพเจ้าดูเมื่อไปถึง พอข้าพเจ้านั้นได้ว่าเป็นหิน
อย่างเดียวกับที่สร้างพระนารายณ์เขาศรีวิชัย ซึ่งข้าพเจ้านำมาไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
๒๔๗๒ ตอนนั้นตกหายไป ข้าพเจ้าหาไม่พบในบริเวณศาลพระนารายณ์นั้น มีความยินดีเป็น
อันมาก ท่านพระครูเคยมอบมาให้ต่อกับองค์ที่อยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานฯ (ตรงข้างห้องที่ข้าพเจ้า
นั่งทำงาน) ข้าพเจ้าจะได้ในทางทำการต่อกต่อไป สำหรับผู้ใดพบเห็นพระนารายณ์และนำมา
มอบให้แก่พระโดยสุจริตเช่นนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะให้รางวัลเป็นสินน้ำใจ เพื่อเป็น -
ตัวอย่าง และเป็นนโยบายที่จะได้ของต่อไปในภายภาคหน้าด้วยสัก ๑๐๐ บาท ถ้าท่านอธิบดี
อนุมัติ ข้าพเจ้าจะส่งเงินไปถวายท่านพระครู ขอให้ท่านพระครูช่วยให้แก่ผู้พบเห็นพระนารายณ์
นั้นต่อไป ซึ่งจะทำให้คนทั้งหลายเห็นคุณค่าของ ๆ โบราณ และของการที่มอบให้แก่พระหรือ
แก่รัฐบาลโดยสุจริตนั้นขึ้นอีกบ้าง

๕. โฉนดเอกสารต่าง ๆ ที่คณะกรรมการในขณะเกี่ยวแก่การขุดวัดทอง และ
การพิพิธภัณฑสถาน ทั้งรูปฉายาลักษณ์ แผนผังวัดทอง และรับฟังเขื่อนจันทน์หินา เสนอมาพร้อม
กับรายงานโดยแล้ว

๖. วันที่ ๒๒ เมษายน เวลา ๑๔.๓๐ น. ข้าพเจ้าเดินทางกลับจากไชยา
วันที่ ๒๓ เมษายน เวลา ๑๐.๓๐ น. ถึงกรุงเทพฯ เพราะป่วย ส่วนนายพร และนายนิยะ
คงทำการขุดอยู่ตามกำหนดที่เกณฑ์กันไว้ คือ จนถึงวันที่ ๑๑ เดือนนี้ ครั้นวันที่ ๑๓ พฤษภาคม
จึงได้เดินทางกลับจากไชยา วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ถึงกรุงเทพฯ

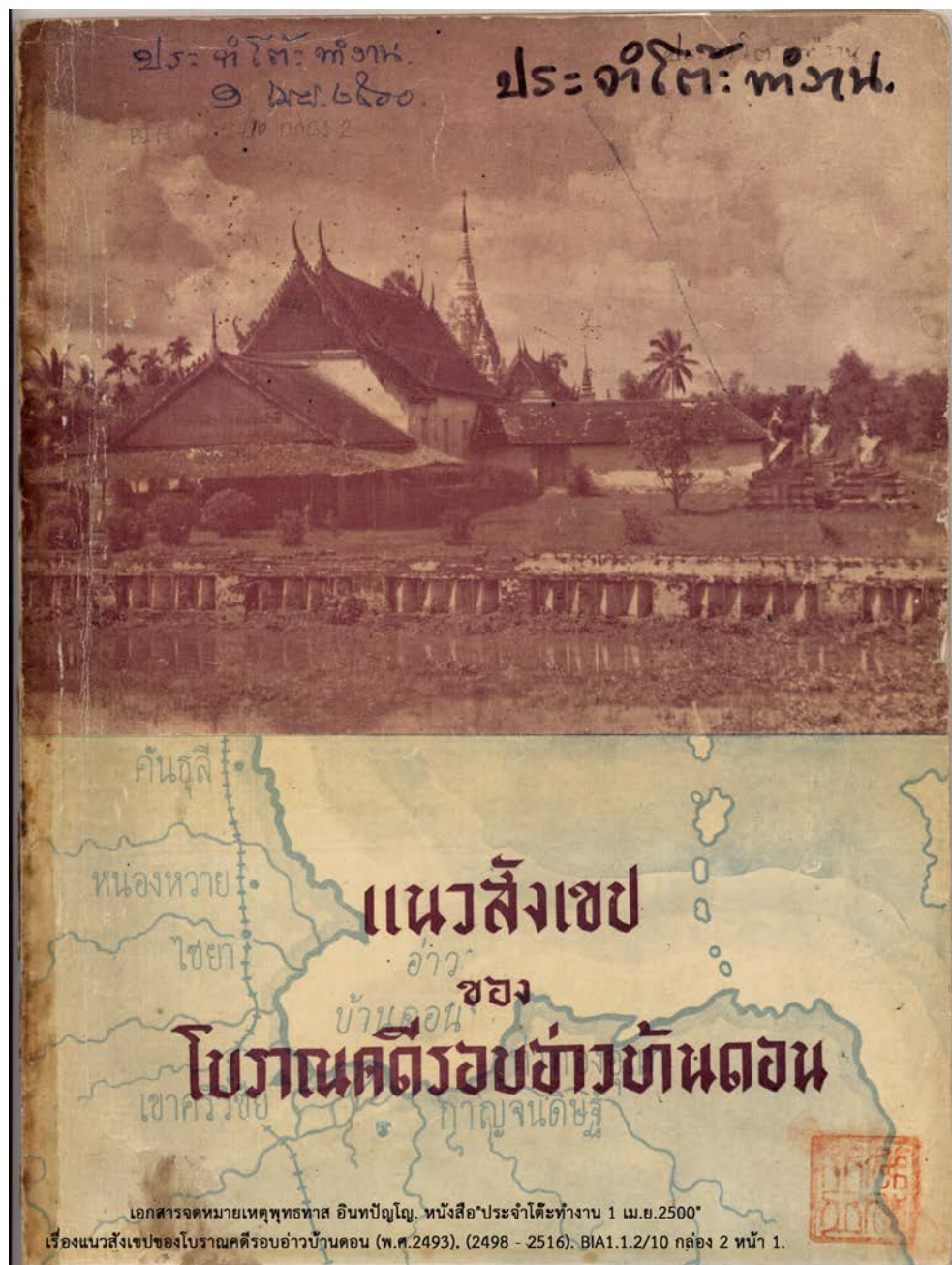
ข้าพเจ้าทั้ง ๓ ไปราชการเที่ยวนี้ ได้เรื่องราวซึ่งได้เสนอรายงานมาไว้.

การจะควรประการใดแล้วแต่จะโปรด.

(ลงนาม) บริบาลบุรีภัณฑ์.

รับตำแหน่งผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สาขาประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระครูโสภณเจตสิกการาม (เอี่ยม นามธมโม) อดีตเจ้าคณะอำเภอไชยา ได้รวบรวมโบราณศิลปวัตถุมาเก็บรักษาไว้ในพระวิหารและระเบียงคด เรียกชื่อในขณะนั้นว่า “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี” เมื่อพุทธทาสภิกขุเป็นเจ้าอาวาสท่านจึงได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการดูแลพิพิธภัณฑ์นี้อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ในฐานะผู้อำนวยการท่านพยายามส่งเสริม สนับสนุนกิจการพิพิธภัณฑ์ให้ก้าวหน้า เริ่มจากเขียนหนังสือ **แนวสังเขป โบราณคดีรอบอ่าวบ้านดอน** เพื่อระดมทุนสร้างอาคารเก็บโบราณวัตถุแก่พิพิธภัณฑ์

สาขาพิพิธภัณฑ์แห่งชาติเมื่อครั้งจัดแสดงสิ่งของที่พระวิหารหลวง

เมื่อจารึกเทศนาหรือรับกิจนิมนต์ตามจังหวัดต่าง ๆ พุทธศาสนิกชนก็ใช้โอกาสนี้ศึกษาร่องรอยโบราณคดีไปด้วย

9129 [108]

9th. MAY, 1951.

๙ พฤษภาคม ๒๔๙๔.

WEDNESDAY. พุธ

วันพุธ. ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๔

Waxing-Day: Moon Rabbit-Year

{ ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 6 ปีเถาะ }

ฉันเช้า ด้วยอาหาร หักขมิ้นทอดให้ โดยมา
รวมลงไปในหม้อต้มด้วย. อาบน้ำ ๓ ครั้ง
๑ ครั้ง, หัวข้อ ๑ ครั้ง กับหัว ๒ หัว. แล้ว
ทำ พุทธมนต์ที่ ๑๕ (อะไรแปลก จากที่อื่น) หลายรอบ
เท่า.

๙ น. ไปเยี่ยมที่พุทธ และ ประทาน หีว.ร. เทสน,
คน पू ๑๖๐ คน. ฉันเพล ที่วัด ของวัด.

๑๓ น. ไป ค่ำ ๖ นบปรี. ฉันเพลซึ่งฝรั่ง
ลงหยุด ๑ ชั่วโมงครึ่งแล้ว ไปดูโรงไฟฟ้ วัดของ
ในช่อง จนกระทั่งเย็น ที่วัด ชาลิตกาม, พระ
ประธาน นอจ จอจาว. จัดเทศน์ธรรมเทศนา
ด้วย จน ๑๖ น. จึงได้ ทำการอนม เสร็จ
๑๖ น. คน पू ๑๘๐ คน. กลับวัดที่พัก
ที่ พอดี. วัดนี้ มีพระพุทธรูป แบบ นครศรีธรรม
ราชแท้ อยู่ รุ่งขึ้นคืออีกสัก.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธศาสน์ อินทปัญญา. บันทึกประจำวัน พ.ศ. ๒๔๙๔. (๒๔๙๔).

BIA4.1/5 กล่อง ๒ หน้า 108.

26th. MAY, 1951.

๒๖ พฤษภาคม ๒๔๙๔.

SATURDAY. หอสมุด.
วันเสาร์.

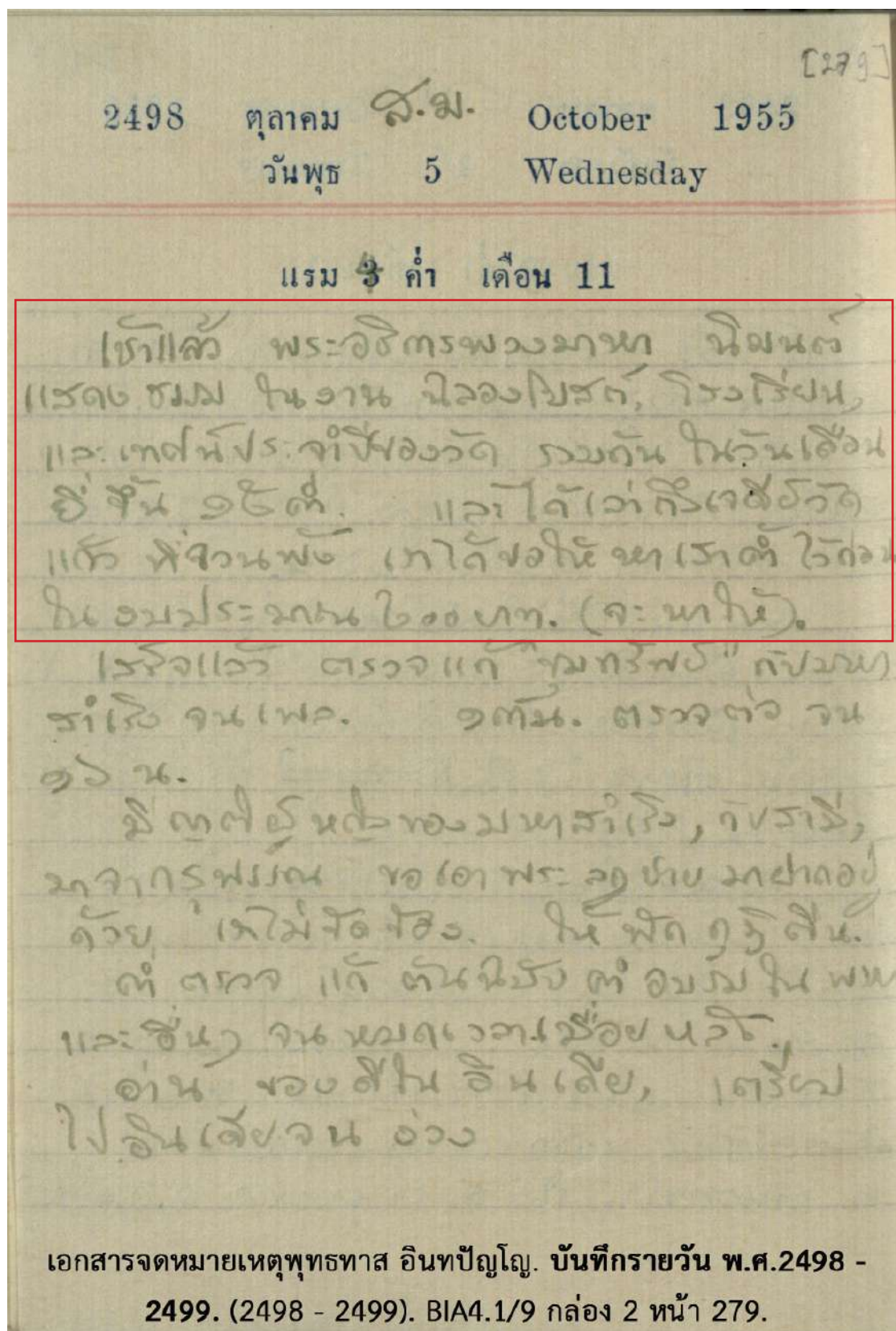
Waning-Day	Moon	Rabbit-Year
แรม 6 ค่ำ	เดือน 6	ปีเถาะ

เช้าแล้ว อ่านหนังสือ Composition เสร็จ
ตามเคย.

บ่าย ๑๓ น. นอนพักที่วัดประหลาด ม.หาด,
พราหมณ์, พระห้วย, พระยุดน.

ในโบสถ์ วัดประหลาด มีพระหล่อโขน
รมย์ อยู่ตรงหน้ามาก งดงาม.

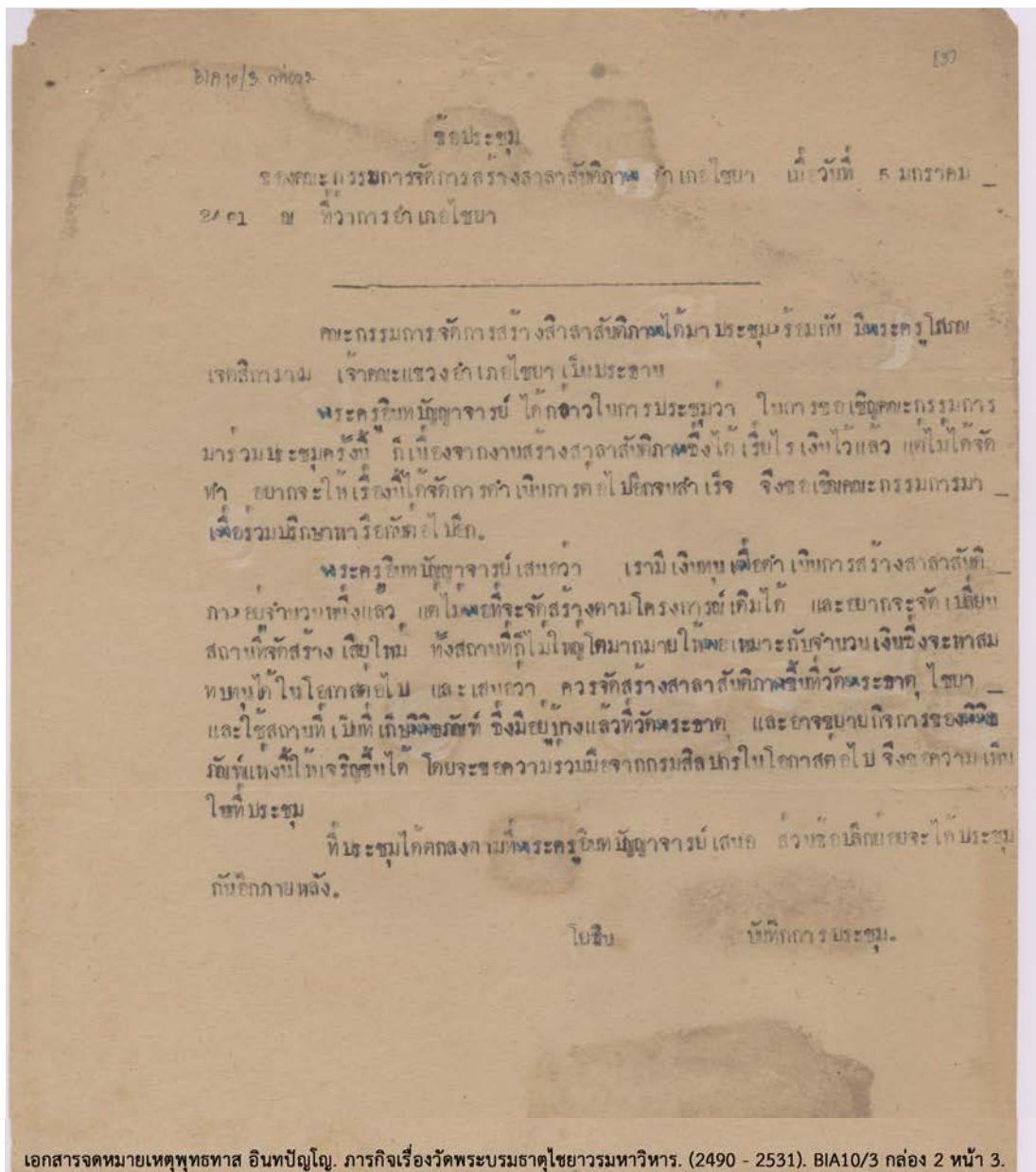
ช่วยรักษาสภาพโบราณสถานมิให้พังทลายมากกว่าเดิม

สร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา

พิพิธภัณฑที่วัดพระบรมธาตุไชยานี้พุทธศาสนิกชนมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกการสร้างอาคารพิพิธภัณฑที่หลังแรกที่เป็นสัดส่วน เพราะเดิมโบราณวัตถุใช้พระวิหารเป็นที่จัดแสดงและพระวิหารก็มีความชำรุดทรุดโทรมจำเป็นต้องบูรณปฏิสังขรณ์ ประกอบกับทางอำเภอไชยาเคยคิดที่จะสร้างศาลาสันติภาพ หากติดขัดปัญหาบางอย่างอีกทั้งที่ดินที่กะไว้จะสร้างศาลาสันติภาพเดิมนั้นจะเปลี่ยนมาสร้างศาลจังหวัดไชยา พุทธศาสนิกชนจึงเสนอให้ย้ายสถานที่สำหรับสร้างศาลาสันติภาพมาสร้างที่วัดพระธาตุไชยาและจะใช้สำหรับเป็นสาขาพิพิธภัณฑต่อไป พุทธศาสนิกชนก็ช่วยหาทุนอีกทางหนึ่งคือรายได้จากการจำหน่ายหนังสือโบราณคดีรอบอ่าวบ้านดอนก็นำมาสมทบทุนสร้างอาคารพิพิธภัณฑด้วย

บันทึกการประชุมเปลี่ยนสถานที่สร้างศาลาสันติภาพตามข้อเสนอของพุทธศาสนิกชน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

28 กุมภาพันธ์ 2491

นมัสการ ท่านพระครู ที่เคารพและนับถือ

ดิฉันลงวันที่ 28 มกราคม ศกนี้ ได้รับทราบแล้ว รอไว้ว่า
จะตอบเมื่อใด เรื่องราวบริบูรณ์ที่เคียว แต่ก็ยังไม่ได้รับบริบูรณ์สักที ครั้นจะ
รอต่อไปก็จะนานเกินสมควร จนจะทำให้เลิกไปว่าไม่ได้รับหนังสือหรืออย่างไร
จึงขอตอบเสียทีหนึ่งก่อน

ยินดีเป็นอันมากที่เรื่องศาลาสันติภาพได้เปลี่ยนที่ไปสร้างขึ้น
ในวัดพระธาตุ และจะใช้เป็นสาขาพิพิธภัณฑสถานต่อไป

การที่จะส่งสิ่งของเพิ่มเติมไปให้ ไม่ช้าของ เมื่อสถานที่ได้
สร้างเสร็จแล้ว

เรื่องเจ้าหน้าที่ประจำ เป็นเรื่องลำบากมาก คือตัวคนที่
มีความรู้ในทางโบราณคดีหรือกิจการพิพิธภัณฑสถานพอทำการงานได้โดยลำพังนั้น
ยังหาไม่ได้ ที่มีอยู่ก็ไปประจำอยู่ที่สหกรณ์บางอยุธยาบ้าง และจำเป็นต้องเอา
ไว้ใช้ทางกรุงเทพฯ บ้าง มีที่จะส่งมาให้ได้ก็ขนาดที่ทำงานทางธุรการได้
บ้าง เช่นนายปิยะ ซึ่งท่านพระครูรู้จักแล้ว ถ้าจะมาประจำอยู่กันจริงๆ ก็
อบรมเพิ่มเติมวิชาให้พอทำงานได้ แต่จะเอาถึง เป็นที่พึ่งของผู้อื่นทางวิชาการ
ด้วย ยังไม่ได้ มีอยู่อีกคนหนึ่งที่จะส่งมาให้ได้ก็ขนาดเดียวกับนายปิยะ แต่ผม
เข้าใจว่า ท่านพระครูจะต้องการคนที่มีความรู้สูงกว่านี้ ซึ่งยังหาตัวให้ไม่ได้
มีอีกวิธีหนึ่งก็คือท่านพระครูหาคนที่รักวิชาทางนี้ มีวิทยฐานะ เป็นเปรียญหรือ
มัธยม 6 ขึ้นไป ส่งเขาไปอบรมวิชาในกรุงเทพฯ แล้วให้มาประจำอยู่ที่นี้ต่อไป

หลังจากนั้นหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ได้สอบถามเกี่ยวกับยอดเงินสร้างศาลาสันติภาพ ตามจดหมายลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๙๒

BIA 7.1/12 (1/2) กล่อง 4 [42]

พิธีภักตสถานแห่งชาติ

๒๙ มกราคม ๒๔๙๒

เรื่อง งานปฏิวัติพระมหาธาตุไชยา
นมัสการมายัง ท่านพระครูอินทนิมิตตจารย

ได้รับหนังสือจากนายอำเภอ ลงวันที่ ๒๔ เดือนนี้ว่า คณะกรรมการจัดงานปฏิวัติพระมหาธาตุ ประชุมลงมติขอให้ผมเป็นกรรมการร่วมด้วยผู้หนึ่ง ซึ่งที่เคยได้มีส่วนร่วมมาแล้วในปีก่อน ๆ . เมื่อปีกลายนี้ผมกำลังยุ่งด้วยต้องเตรียมตัวจะไปประชุมการพิทักษ์ระหว่างชาติ ที่กรุงปารีส จึงไม่สามารถออกมาร่วมงานด้วยตนเองได้ ปีนี้เวลายังอยู่อีกนาน ยังเรียนแน่ไม่ได้ในเวลานี้ว่าจะออกมาได้หรือไม่ เอ่ เอาไว้เรียนจบ ๆ ถึงกำหนดงาน

เงินทุนที่จะสร้างศาลาสันติภาพ เมื่อก่อนงานมี ๑๑ ว่ามีอยู่ ๗๐๐๐ จะหาเพิ่มเติมอีกราว ๘๐๐๐ ครั้นเมื่อเสร็จงานประจำปี ๑๑ แล้ว ผมยังไม่ได้รับทราบว่าได้เงินเป็นส่วนแบ่งสำหรับสร้างศาลาสันติภาพเพิ่มอีกเท่าไร ในบัดนี้เรามีอยู่เท่าไรแล้ว และจะหาเพิ่มเติมอีกสักเท่าไรจึงจะพอ ถ้ากรุณาให้ผมทราบบ้างจะเป็นพระคุณมาก.

ขอมนัสการมาด้วยความเคารพ

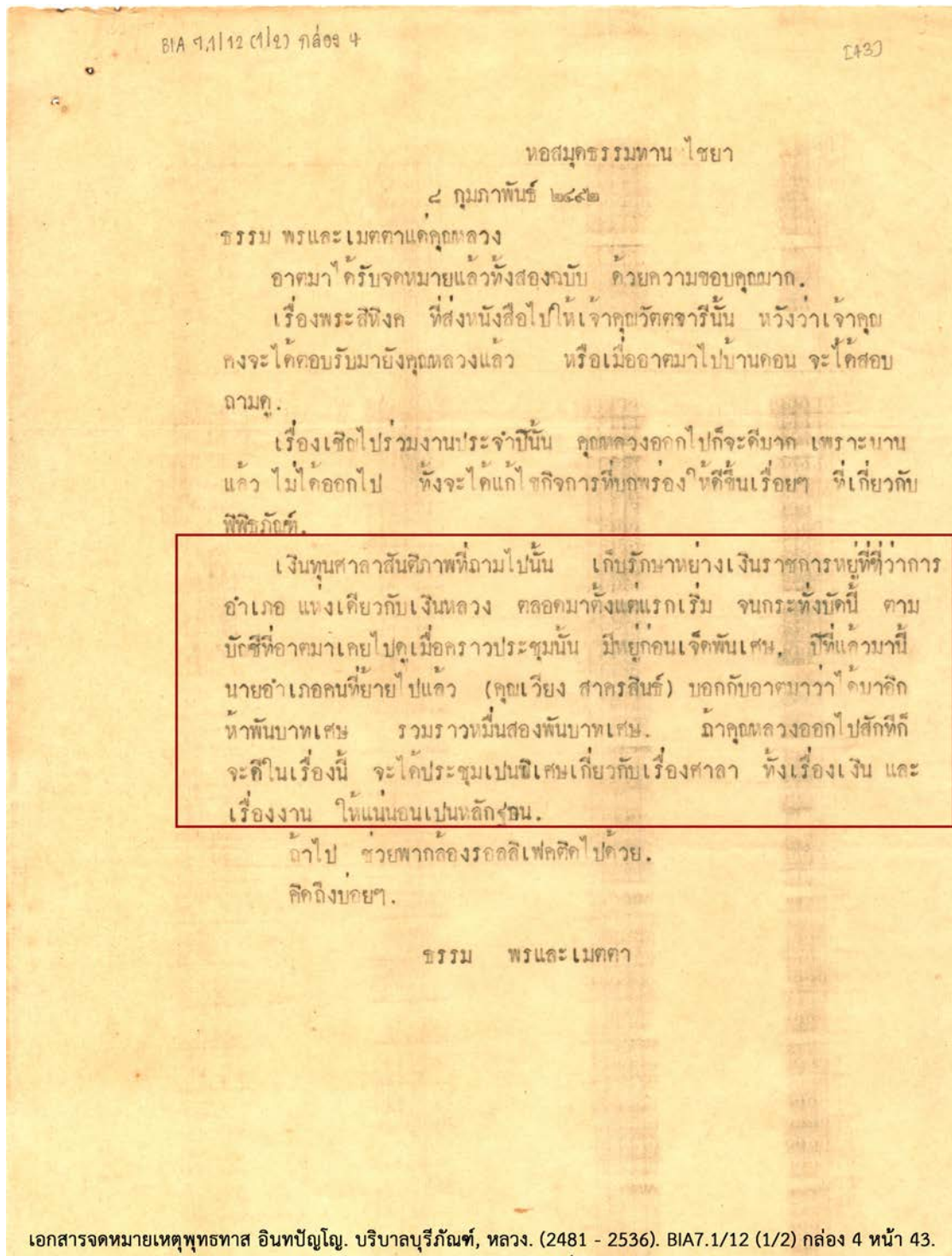
บริบาลบุรีภัณฑ์

(หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์)

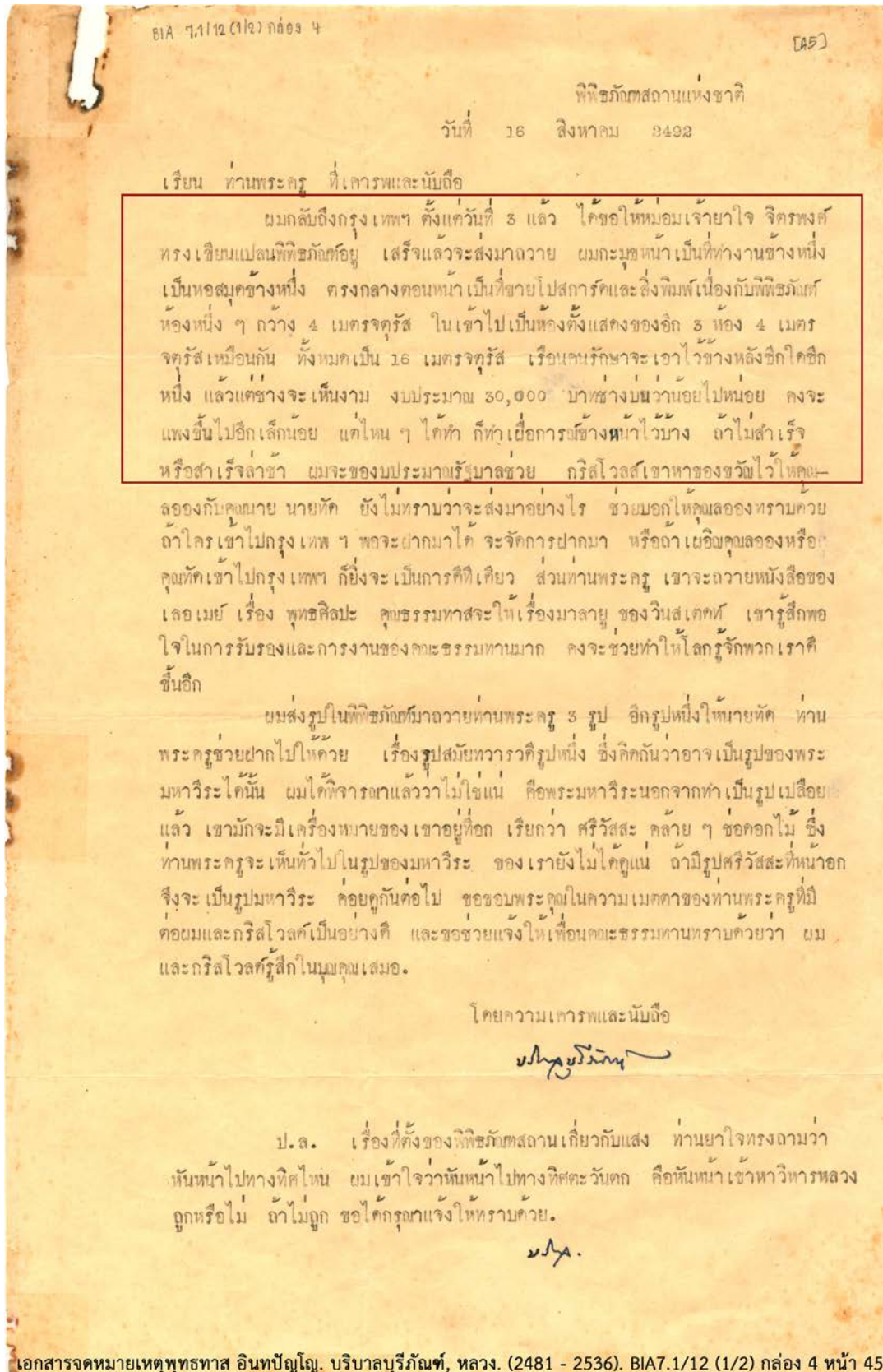
ตอบไปเสีย

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บริบาลบุรีภัณฑ์, หลวง. (2481 - 2536). BIA7.1/12 (1/2) กล่อง 4 หน้า 42.

พุทธทาสภิกขุตอบกลับถึงหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์เกี่ยวกับเงินทุนสร้างศาลาสันติภาพ ตามจดหมาย
วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒

ต่อมาหลวงบริบาลบุรีภัณฑ์แจ้งเรื่องการเขียนแบบแปลนพิพิธภัณฑที่ที่จะสร้างขึ้น ตามจดหมายลง
วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๙๒

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บริบาลบุรีภัณฑ์, หลวง. (2481 - 2536). BIA7.1/12 (1/2) กล่อง 4 หน้า 45.

เรื่องการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์พุทธศาสนิกชนได้ปรึกษากับทาง พ.ต.อ.พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ ส.ส.จังหวัดสุราษฎร์ธานีและเป็นผู้มีบทบาทสนับสนุนงานของวัดพระธาตุไชยาอย่างสำคัญ ดังจดหมายลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๒

ธล ๗.1/15 (5/5) กล่อง 6 [802]

รายนาม: นายเชาพุทธทอง

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

ธรรม พรและเมตตา แด่คุณพัฒน์

จดหมายวันก่อน ได้รับแล้วด้วยความยินดีมาก. ยังมีเรื่องที่ยากเขียนมาอีกบ้างเล็กน้อย จึงเขียนมาวันนี้ก็.

อาตมา ปีนี้ ยังคงจำพรรษาที่เชาพุทธทอง (สวนโมกข์). แต่เนื่องจากสวนโมกข์ไม่เป็นวัดคามกฏหมาย เมื่ออาตมาในฐานะเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธาตุ สวนโมกข์เคยพลอยขึ้นวัดพระธาตุไปด้วย เป็นเอกเทศส่วนหนึ่ง วัดพระธาตุไปตามระเบียบสถานที่ที่ไม่ใช่วัด เมื่อมีพระอยู่ ต้องขึ้นแก้ววัดวัดหนึ่งเป็นหลักฐาน ดังที่เป็นเกียรติของสวนโมกข์ขยิบาง วัด.

เรื่องเกี่ยวกับคุณจาก เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัดพระธาตุโดยตรง คือในขั้นแรกนี้ วัดพระธาตุจะต้องรีบสร้างตัวสถานที่พิพิธภัณฑสถานเสร็จ การขุดวิหารหลวงให้ใหญ่ขึ้นนี้ นอกจากจะอดแล้ว ยังเสียทั้งส่วนศาสนา และกิจการของพิพิธภัณฑสถานเอง. สิ่งที่จะจัดทำเป็นอันดับแรกในวัดพระธาตุ จึงคือสถานที่ที่เป็นตัวพิพิธภัณฑสถาน. ขณะงบประมาณออกมา ออกจะขายหน้ามาก. เมื่อเดือนก่อน ก็มีนักศึกษา ชาวอเมริกันมาค้างที่วัดพระธาตุ ๔ คือ แคนยาก็ค้างที่หอสมุดธรรมทาน วัดชยาราม และอาตมาเห็นว่าแกมาในฐานะเป็นนักศึกษาโบราณคดี และเกี่ยวกับที่วัดพระธาตุมากที่สุด เลยชวนกันพักที่วัดพระธาตุ อาตมาก็เลยสวดคาถาบูชาพระแก้วไปด้วย. เราจึงนึกสร้างเกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถาน. จะสร้างทางทิศตะวันออกของบริเวณพระธาตุ นอกกำแพงตรงหน้าสระใหญ่ หันหน้าทางทิศเหนือ จะได้มีสนามหน้าข้างหน้าสวยดี ยาวตามทางวัด เป็นหลังยาว ขึ้นเดียว คอนกรีต มีมุขสามมุขข้างในเป็นที่แสดงของ มุขหนึ่งเป็นที่วางงานออฟฟิศ มุขกลางเป็นสาขาสถาปัตยกรรมแห่งชาติ อีกมุขหนึ่ง คิดว่าจะเป็นที่แสดงภาพ หรือที่หักแขนงมีเกียรติแก่จัดไปคราวหนึ่งก่อน. หุ่นที่พากันไว้สำหรับสร้างศาลาสันติภาพ มีอยู่เวลานี้ หมั่นสองพันบาทเศษ ด้วยความพยายามของคุณจาก และคุณเวียงช่วยสมทบบ้าง. จะโอนศาลาสันติภาพเป็นโรงพิพิธภัณฑสถาน คงกับไปให้

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์, พล.ต.ต. (2478 - 2536). BIA7.1/15 (5/5) กล่อง 6 หน้า 802.

เรียบร้อยแล้ว บอกทางกรมศึกล่ากรตกคงแล้ว กำลังให้ทางกรม
ช่วยเขียนแปลนอยู่. ส่วนทุนนั้น ถะว่าทำนองแบบช่วยทำ ตามแบบกรม
ทหาร กองจะเขียนราวสามหมื่นบาท. กองหาอีกราวสองหมื่น ข้างหลวงรับ
ปากไว้ว่าจะช่วยหา รวมมีกับทางไชยาค่วย ตลอดจนข้าหลวงชุมพร
มเกลีไปพร้อมกัน.

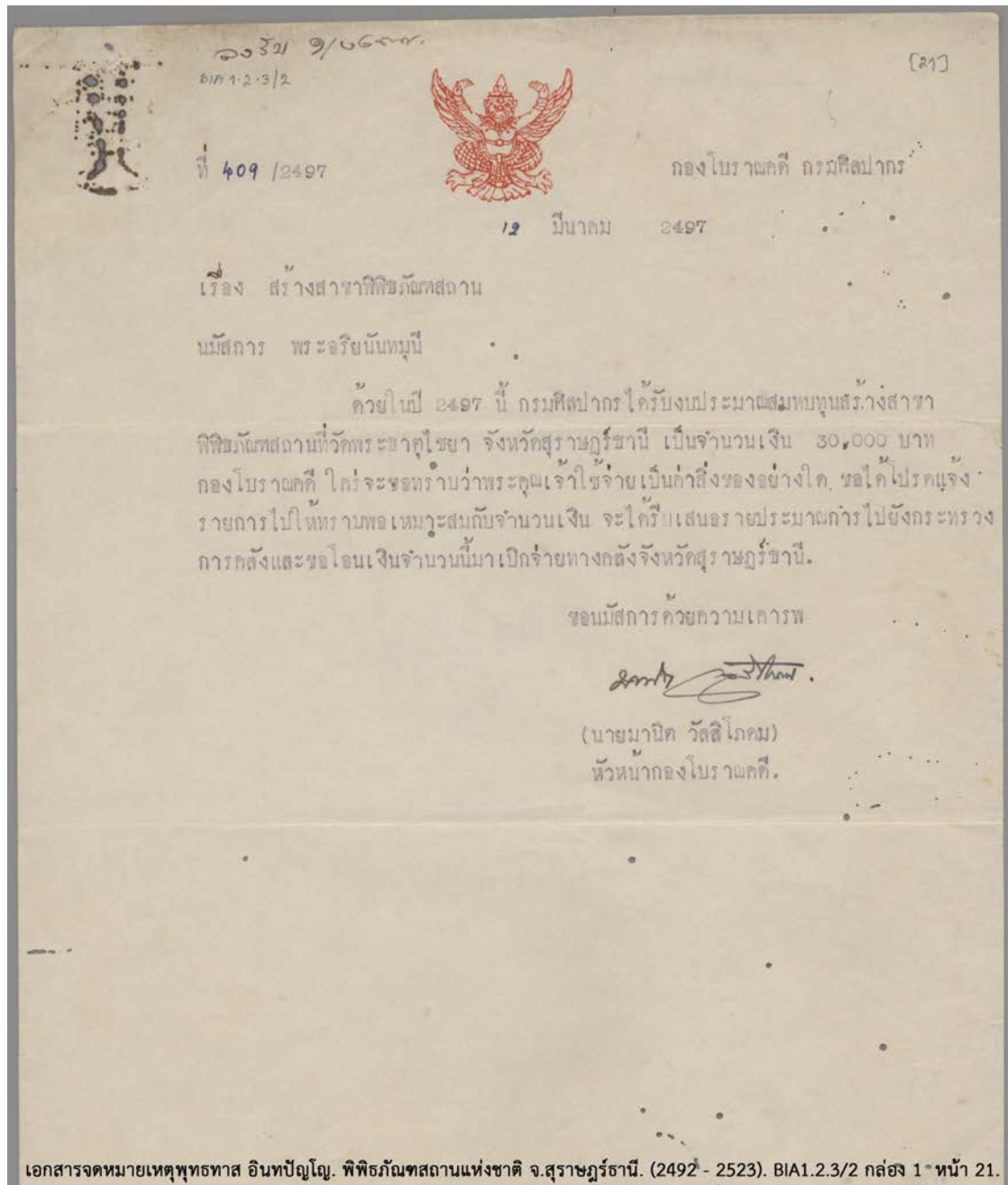
เมื่อเสร็จเรื่องพิพิธภักดีแล้ว จึงจะพิจารณาเรื่องบริเวณพระราชดู โดย
จะเพาะคือกำแพงรอบๆ ซึ่งพังและชำรุดทั่วไปจนไม่อาจจะซ่อมได้ ถ้า
ทำได้ คิดจะทำบริเวณกำแพง เป็นตัววิหารคด (พระเวียง) เสียเลย จะ
โล่งกว้างขวาง ถึงไม่เท่าหินกร ก็จะไม่พอได้ และสะดวก. แล้วจึงจะค่อย
คิดถึงโบสถ์วิหารต่อไป. ซึ่งมันจะเสร็จก่อนหรือไม่นั้น แล้วแต่คนคิด. สำหรับ
ในตอนที่สร้างโรงพิพิธภักดีนี้ คิดว่าจะยังมีรบกวนรัฐบาล แต่มาถึงตัว
บริเวณพระราชดูแล้ว เห็นจะต้องรบกวนรัฐบาลบ้าง เพราะคนมีคอกจะ
เหลือมือสำหรับราษฎร.

ที่นี้เกี่ยวกับคุณจาก ก็คือ แดเป็นคนพิสดารจะพูดกันรู้เรื่องดี ทั้งแก
ได้ลงแรงไปบ้างแล้ว ด้วยความสัทรา จึงยังไม่หยากให้แกไปเสียก่อน
แต่งงานขึ้นนี้จะสำเร็จ เพราะถ้าคนดีเฒ่า ยังเป็นการเสี่ยงยั่วว่า เขา
จะรักงานชนิดนี้หรือไม่ และจะพูดกันรู้เรื่องหรือไม่. ฉะนั้น จึงได้รบ
กวนคุณเรื่องคุณจาก ขอให้คุณเอาใจใส่ และสอคล้องด้วย. คุณเขมมี
จะยังมีอะไรไขว่กันอยู่บ้าง คือคุณจากยังไม่ถึงขีดเงินเดือนสองร้อย ซึ่ง
จะสวมตำแหน่งฐานะของไชยาค่วยจะมีการยกกันขึ้น. แต่อย่างไรก็ตาม
เรื่องนี้ ยกไว้ให้เป็นหน้าที่ของคุณ และหวังว่าจะไม่แตก หรือพลาด
เป็นแน่. ข้างนี้ เพื่อเห็นแก่พระราชดู จึงกำลังมีเรื่องมาก ยุ่งเหยิง.
ถ้าเป็นเรื่องของวัตรกรรมดา ก็ไม่ใช่ว่ายุ่งมากขนาดนี้ และคงจะไม่ถึงกับ
ต้องรบกวนกันในเรื่องชนิดนี้.

หวังว่าคุณนาย และคนอื่นๆ คงเป็นสุขสบายทั่วกัน.

ธรรม - พรและเมตตา

การริเริ่มดำเนินการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์เริ่มเป็นรูปธรรมขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๙๗ โดยได้รับงบประมาณที่กรมศิลปากรสนับสนุน ดังจดหมายแจ้งจากกรมศิลปากร ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๙๗

พุทธทาสภิกขุแจ้งรายละเอียดการใช้งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท ไปยังกรมศิลปากร

ศก. ๑.๒.๓/๕ [๒๑]

ที่ ๒ / ๒๔๔๓

สาขาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
วัดพระธาตุไชยา

๕ พฤษภาคม ๒๔๔๓

เรื่อง สร้างสาขาพิพิธภัณฑ์สถาน
เจริญพรมายัง หัวหน้ากองโบราณคดี

อาตมาภาพได้รับหนังสือ ที่ ๔๐๔/๒๔๔๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๔๓
แจ้งเรื่องกรมศิลปากรได้รับงบประมาณสมทบทุนสร้างสาขาพิพิธภัณฑ์สถาน ที่วัดพระ-
ธาตุไชยา และให้อาตมาเสนอรายการที่จะต้องใช้จ่ายโดยประมาณการ ไปยัง
กองโบราณคดี เพื่อขอเงินมายังคลังจังหวัดต่อไป ของท่านแล้ว

ตามหนังสือของท่านนั้น ในชั้นแรกนี้ อาตมาประสงค์จะจ่ายเป็นค่า
สิ่งต่างๆดังต่อไปนี้ :-

(๑) ค่าปูนซีเมนต์ ๒๕ คับ	ส่งถึงที่คิดละ ๒๔๐ บาท	เป็นเงิน ๑๒.๐๐๐ บาท
(๒) เหล็กค่างๆ ๓.๕ คับ	ส่งถึงที่คิดละ ๒๕๐ บาท	เป็นเงิน ๘๘.๔๕๕ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (โดยประมาณ)		เป็นเงิน ๑๐.๘๕๕ บาท

(ที่เงินงบประมาณอยู่ ๘๕๕ บาทนั้น ให้เป็นภาระของทางโน้น และทั้งราคาส่งของ
ก็เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ.)

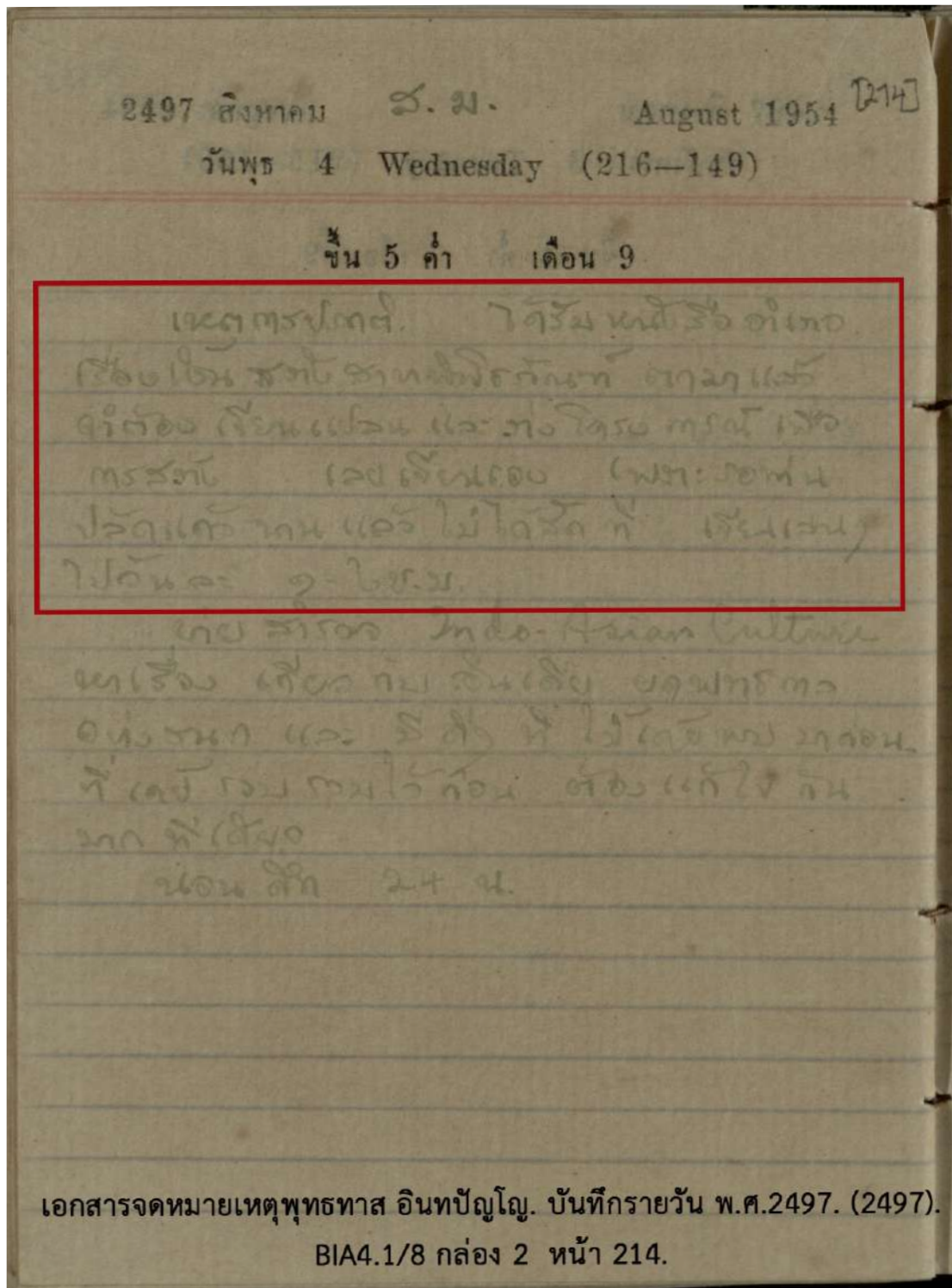
ขอท่านได้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบด้วย.

ขออวยพรมายังท่าน.

(พระอริยนิพนธ์)
ผู้อำนวยการสาขาพิพิธภัณฑ์สถานวัดพระธาตุไชยา.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จ.สุราษฎร์ธานี. (2492 - 2523). BIA1.2.3/2 กล่อง 1 หน้า 23.

ในสมุดบันทึกส่วนตัวของพุทธทาสภิกขุกล่าวถึงเงินสร้างสาขาพิพิธภัณฑ์และท่านต้องเขียนรายละเอียดในการจัดสร้างไปพลาง

ความเห็นและคำแนะนำของพุทธทาสภิกขุถึงนายอำเภอไชยาเกี่ยวกับแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร
พิพิธภัณฑ์ที่วัดพระธาตุไชยา

ธปค 1.2.3/2 [28]

ที่ ๑๕๕๓ วัดธารน้ำไหล เขาพุทธทอง

๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การสร้างสาขาศิลปภัณฑสถานประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
อวยพรมายัง ท่านนายอำเภอไชยา

หนังสือที่ ๒๐๔ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่องจังหวัดสั่งให้ดำเนินการ
การซื้อเครื่องอุปกรณ์สร้างพิพิธภัณฑ์นั้น. อาคมมาได้รับแล้ว.

เรื่องนี้อาคมมาเห็นว่า เงินของกรมศิลปากรนั้น ใช้เป็นค่าสิ่งของ ส่วน
เงินที่มีอยู่ทางนี้ที่รักษาไว้ที่อำเภอเป็นยอดเงินสร้างพิพิธภัณฑ์นั้น ใช้เป็นค่าแรงงาน
รวมกันทั้งสองรายได้ จะเพียงพอสำหรับการ ยก และ มุง ตัวอาคารที่จะ
สร้างได้พอดี เพราะเงินก็ซื้อไว้แล้ว. ส่วนการทำคอกปูนนี้ ค่อยหาค่อยทำไป
ข้างหน้า เพราะเงินเท่าที่มีอยู่ ไม่อาจทำให้สำเร็จได้. สำหรับเงินของกรม
ศิลปากรที่อยู่ทางจังหวัดนั้น จะเปิดมาเก็บไว้ที่อำเภอ หรือจะค่อยเบิกคอกเมื่อ
ทำการประมูลการสร้างตัวอาคารเสร็จแล้ว แล้วแต่ท่านนายอำเภอจะเห็นควร.

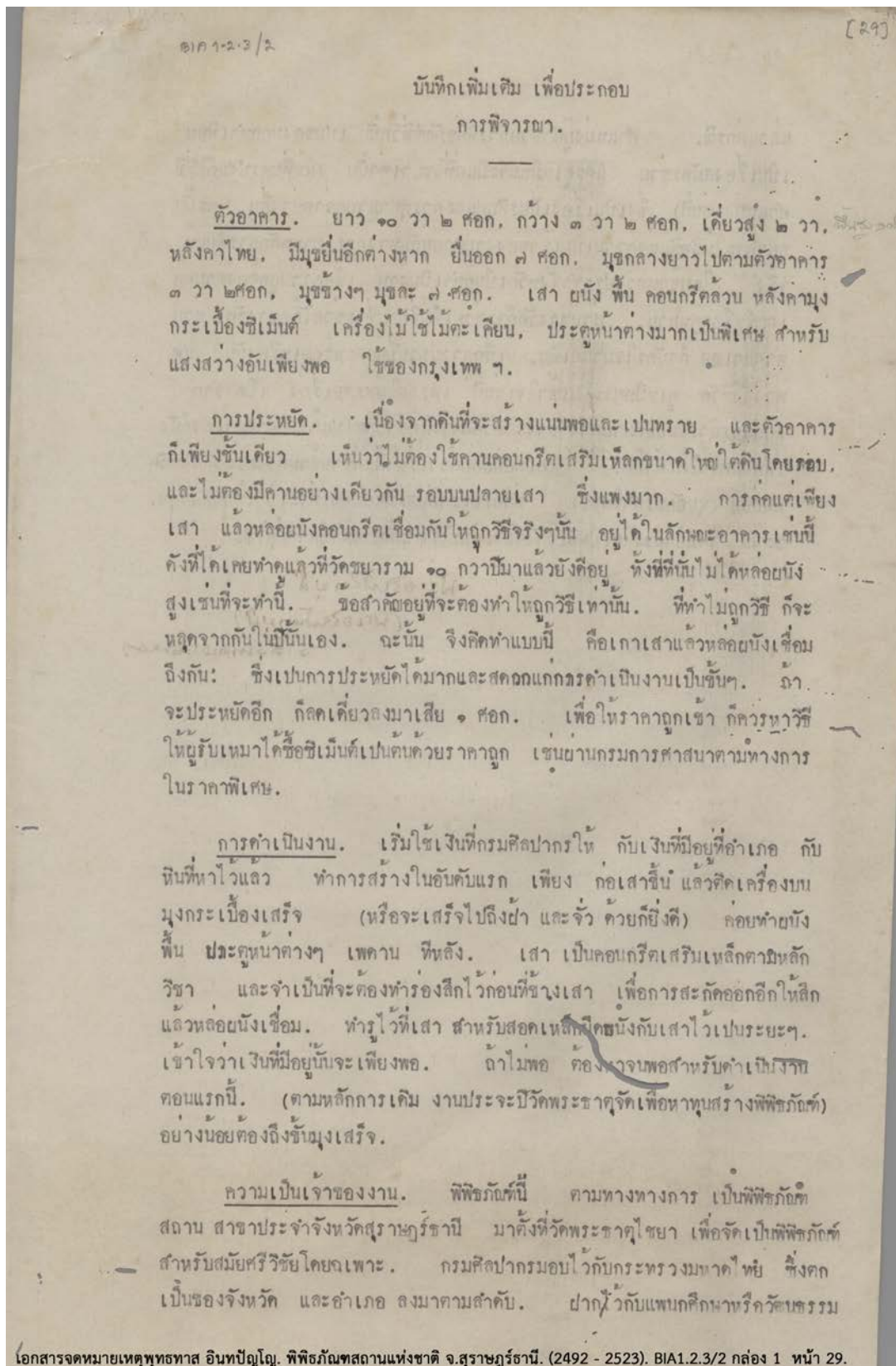
ในชั้นนี้ อาคมมาอยากหารือเรื่องแปลนที่จะสร้าง ซึ่งท่านนายอำเภอจะ
มีส่วนออกความคิดเห็น เพราะเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นในสมัยของท่าน. โดยหลักการ
ใหม่ อาคมมาอยากให้เป็น อาคารชั้นเดียว เสาและผนังคอนกรีตล้วน มี
ประตูหน้าต่างมาก พื้นสูงจากดิน ๕๐ ซม. เคียว ๔ เมตร ยาว ๒๐ เมตร
กว้าง ๗ เมตร. มีมุขยื่นออกมาข้างหน้า ๓.๐ มุข ยื่นออก ๓.๕๐ เมตร.
มุขกลางยาวไปตามตัวอาคาร ๗ เมตร. ใช้เป็นห้องทำงานทางวิชา. มุขสอง
ข้างยาวมุขและ ๓.๕๐ เมตรเท่าความยื่นออก ใช้เป็นที่ทำงานของคนการ และ
ที่แสดงของซึ่งกรมศิลปากรจำหน่ายเพื่อการเผยแพร่. หลังคาไทยทรงแหลม
ทั้งหลังคาตัวอาคารและมุข. ในตัวอาคารใช้เป็นี่แสดงพิพิธภัณฑ์ล้วน. อาคมมา
เขียนแปลนรายละเอียดส่งมาภายหลัง. วันจันทร์มีบันทึกประกอบร่างแปลน ๑ มิถุน
๖๕๐๓. เมื่อท่านนายอำเภอเห็นชอบตามที่กล่าวมานี้ ก็จะได้ขอให้ดำเนินการ
ประมูล. ในระหว่างนี้ ขอให้เรียกสอบจำนวนเงินสร้างพิพิธภัณฑ์ที่มีอยู่ที่อำเภอ
ว่ามีอยู่เท่าไร เพื่อจะได้คำนวณรายการก่อสร้างต่อไป.

ขออวยพรมายังท่านนายอำเภอ.

๑๕๕๓
(พระอริยญาณมุนี)
เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จ.สุราษฎร์ธานี. (2492 - 2523). BIA1.2.3/2 กล่อง 1 หน้า 28.

รายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์

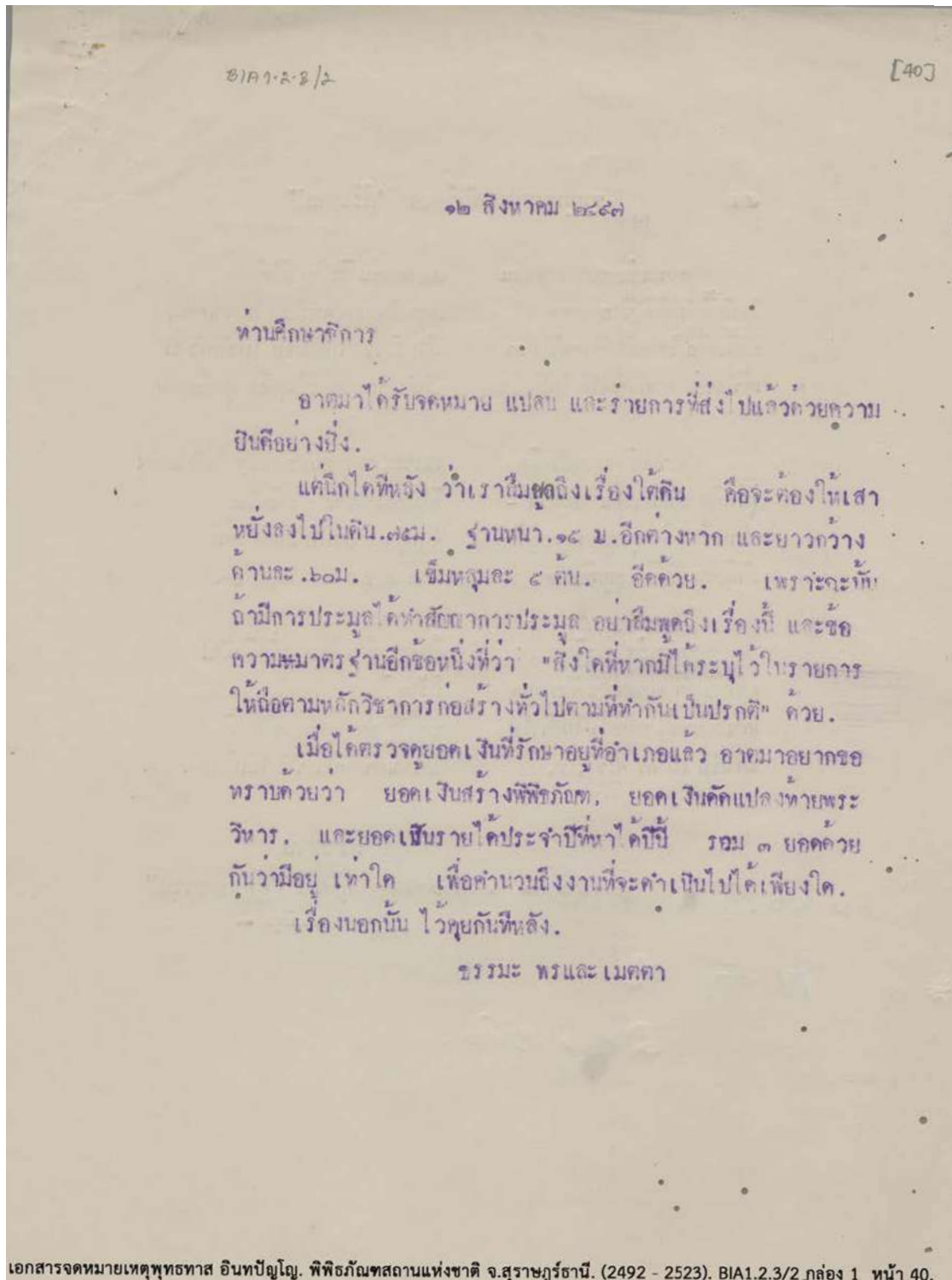
แล้วแต่กรณี. ตำแหน่งผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เป็นของนอกทำเนียบ เป็นเรื่องสมัครช่วย และดูเหมือนจะมีแต่ที่ไชยาเท่านั้น (แม้ที่นครปฐมก็ไม่มี ตำแหน่งเช่นนี้) ซึ่งเป็นเรื่องเกียรติยศและการกุศลมากกว่าอย่างอื่น. ฉะนั้น อยากรจะให้สิทธิแห่งความเป็นเจ้าของงานตกอยู่กับทางการ ตามหลักการอันแท้จริง โดยข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้ดำเนินงาน เพื่อความถูกต้องตามกฎหมาย. ส่วนทางวัดก็จะช่วยเต็มที่ตามที่ช่วยได้ของวัด. ส่วน อวดมาเอง ก็สมัครใจมาแต่เดิม. เพื่อความราบรื่นและพร้อมเพรียงกัน. แต่ ทางจังหวัด ดูเหมือนจะไม่เข้าใจเช่นนี้ เพราะไม่ทราบเรื่อง เนื่องจาก เอกสารการหมอบหมายต่างๆทางจังหวัดคงจะได้สามสัปดาห์แล้ว. อวดมาเองก็ยัง เพียงแต่จำได้เท่านั้น. ได้เคยบอกกล่าวเรื่องให้แก่ท่านข้าหลวงประจำจังหวัด คนก่อน (ขุนสัทนสารสิทธิ์) ท่านรับทราบและมีแผนการที่จะเป็นเจ้าของงาน. ฉะนั้น จึงอยากให้เป็นที่เข้าใจและเป็นไปตามนั้น แม้ในกาลต่อไป.

พร. อริณันตมย A'

(พร. อริณันตมย A')

→ ถึงทอม บอมา

ด้วยความเอาใจใส่ต่อการสร้างพิพิธภัณฑ์ของพุทธศาสนิกชนซึ่งจดหมายเขียนถึงศึกษาธิการเกี่ยวกับฐานรากอาคารพิพิธภัณฑ์ที่จะสร้างขึ้นให้กำหนดรายละเอียดการทำฐานรากระบุไปในสัญญาว่าจ้างด้วย

อาคารพิพิธภัณฑ์หลังแรกที่สร้างนี้ยังไม่แล้วเสร็จเนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ทำได้เพียงโครงสร้างคือ
ฐานราก เสา หลังคา ต่อมาโดยการประสานงานของงบประมาณจากทางราชการของ พ.ต.อ.พัฒน์ นิลวัฒนานนท์
ส.ส.สุราษฎร์ธานี มาต่อเติมอาคารหลังแรก และสร้างอาคารหลังที่สองขึ้นอีกหลังหนึ่งด้วย อาคารหลังที่สองนี้
ต่อมาจึงมีชื่อว่า “ศาลานิลวัฒนานนท์” เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงผู้ชวนขายหางบประมาณมาจัดสร้าง

ธปท. 1-2-3/2 [61]

(สำเนา)

ที่ ๑๒๗๔๓/๒๕๕๕ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑๒ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง การสร้างพิพิธภัณฑ์สถานวัดพระธาตุไชยา

เรียน นายอำเภอไชยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัด ที่ ๑๑๔๕๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕

หนังสือจังหวัดดังกล่าวข้างต้น ว่ากระทรวงวัฒนธรรมได้อนุมัติเงินมา
สำหรับจัดสร้างพิพิธภัณฑ์พระธาตุไชยา เป็นจำนวนเงิน ๒๓๐,๐๐๐ บาท จึงขอให้อำเภอ
ดำเนินการจัดสร้างนั้น

บัดนี้ได้รับหนังสือผู้แทนราษฎรจังหวัดนี้ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕
ความว่า การสร้างพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดพระธาตุไชยานี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และท่านเจ้าคุณพระอริยนิมิตน์ โคปรารภกันว่าจะทำโดยริบควนให้ทันในฤดูแล้ง ประ-
กอบกับหาช่างผู้มีฝีมือปราณีตไต่ยาก จึงมีแคนายโกตัก ผู้เคียว จึงให้จังหวัดอนุมัติและ
สั่งการมายังอำเภอ เพื่อมีมติการให้ท่านเจ้าคุณพระอริยนิมิตน์ ดำเนินการให้นาย
โกตักจัดสร้างโดยควน

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว เห็นว่างบประมาณรายนี้ พ. ต. อ.พัฒน์
นิลวัฒนานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนี้เป็นผู้ติดต่อขอตั้ง ประกอบกับท่านเจ้าคุณ
พระอริยนิมิตน์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ได้เห็นชอบพร้อมกันกับผู้แทนราษฎรแล้ว จึงควร
จะได้อนองเจตนาอันดีของท่านทั้งสอง เพราะมีเหตุผลและความจำเป็นดังที่ได้อธิบายนั้น
จึงให้ท่านจัดการให้ก่อสร้างรายนี้ โดยวิธีการจ้างพิเศษ ปรากฏตามระเบียบสำนักคณะ
รัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้าง พ. ศ. ๒๕๔๔ ในข้อที่ ๘ ซึ่งมีข้อความชัดเจนอยู่แล้ว รวม ๓
หัวข้อ เพราะอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ตรงกับผู้แทนราษฎรได้อธิบาย และอยู่ในอำนาจของผู้ว่า-
ราชการจังหวัด ตามความในข้อที่ ๑๗ คือเงินไม่เกิน ๒๓๐,๐๐๐ บาท แต่ในการนี้ขอให้
จัดการเกี่ยวกับการทำสัญญาให้ถูกต้องตามระเบียบ และดูแลให้เป็นไปตามสัญญา โดย
เคร่งครัด เมื่อดำเนินการจัดสร้างแล้วให้รายงานให้จังหวัดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

จ. สมบูรณ์กุล
(นายจันทร์ สมบูรณ์กุล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ ๑๒๗๔๔/๒๕๕๕

เป็นสำเนาอันถูกต้อง เสนอ พ. ต. อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ สมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการตอบหนังสือฉบับ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕

เอกสารจดหมายเหตุหอสมุดอินทปญญ.
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จ.สุราษฎร์ธานี. (2492 - 2523).
BIA1.2.3/2 กล้อง 1 หน้า 61.
ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุหอสมุดฯ ได้ที่ <http://archives.bia.or.th>

จ. สมบูรณ์กุล
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สิ่งที่จะต้องปรากฏในสัญญาการก่อสร้าง.

(ก) สำหรับหลังใหม่

๑. (เนื่องจากเงินมีจำนวนจำกัด ไม่อาจสร้างให้มีรายการสิ่งของตรงตามที่กำหนดมา ในรายการซึ่งกรรมสิทธิ์โอนมากับแปดนได้ จึงต้องแก้รายการสิ่งของบางอย่าง เพื่อให้พอๆกับเงิน, นอกนั้นให้คงตามรายการที่โอนมากับแปดน). รายการที่ต้อง แก้ มีดังต่อไปนี้ :-
 - ก. กระเบื้องร่องแบบวิบูลย์ศรี แก้เป็นกระเบื้องซีเมนต์ธรรมดา สีเขียว ขอบแดง.
 - ข. อิฐดินเผา แก้เป็นอิฐซีเมนต์ (เพราะหางี้หาไม่ได้).
 - ค. โครงกระจกเหล็ก แก้เป็นโครงกระจกไม้เนื้อแข็งขนาดให้พอ.
 - ง. ลานซีเมนต์ไคดูล แก้เป็นเสาตะหม้อ ลานไม้เทียมคู่.
 - ฉ. ไม้สัก ไม้เต็ง แก้เป็นไม้ตะเคียน ไม้เทียม ไม้พยอม ความควรแก่กรณี.
 - ฉ. เข็มขนาดยาวสุดกลางนิ้วยาว๑๖ นิ้ว แก้เป็นขนาด๕ นิ้ว ยาวเท่าที่จะตอกลงได้.
 - ช. ลูกกรงเหล็กลายเครือเถา ถ้าไม่แข็งแรงพอกับระโยม ให้เปลี่ยนเป็นเหล็กซี่, ซึ่งจะพิจารณาของที่หลัง.
๒. หินย่อย ให้ใช้หินของพิพิธภัณฑสถานฯ ซึ่งมีไว้สำหรับกรณีแล้ว จนเพียงพอ.
๓. การจ่ายเงินงวด (กะสำหรับหลังนี้ ^{ทั้งหมด} แส่นเจ็ดหมื่นบาท). จ่ายเป็นงวด คือ

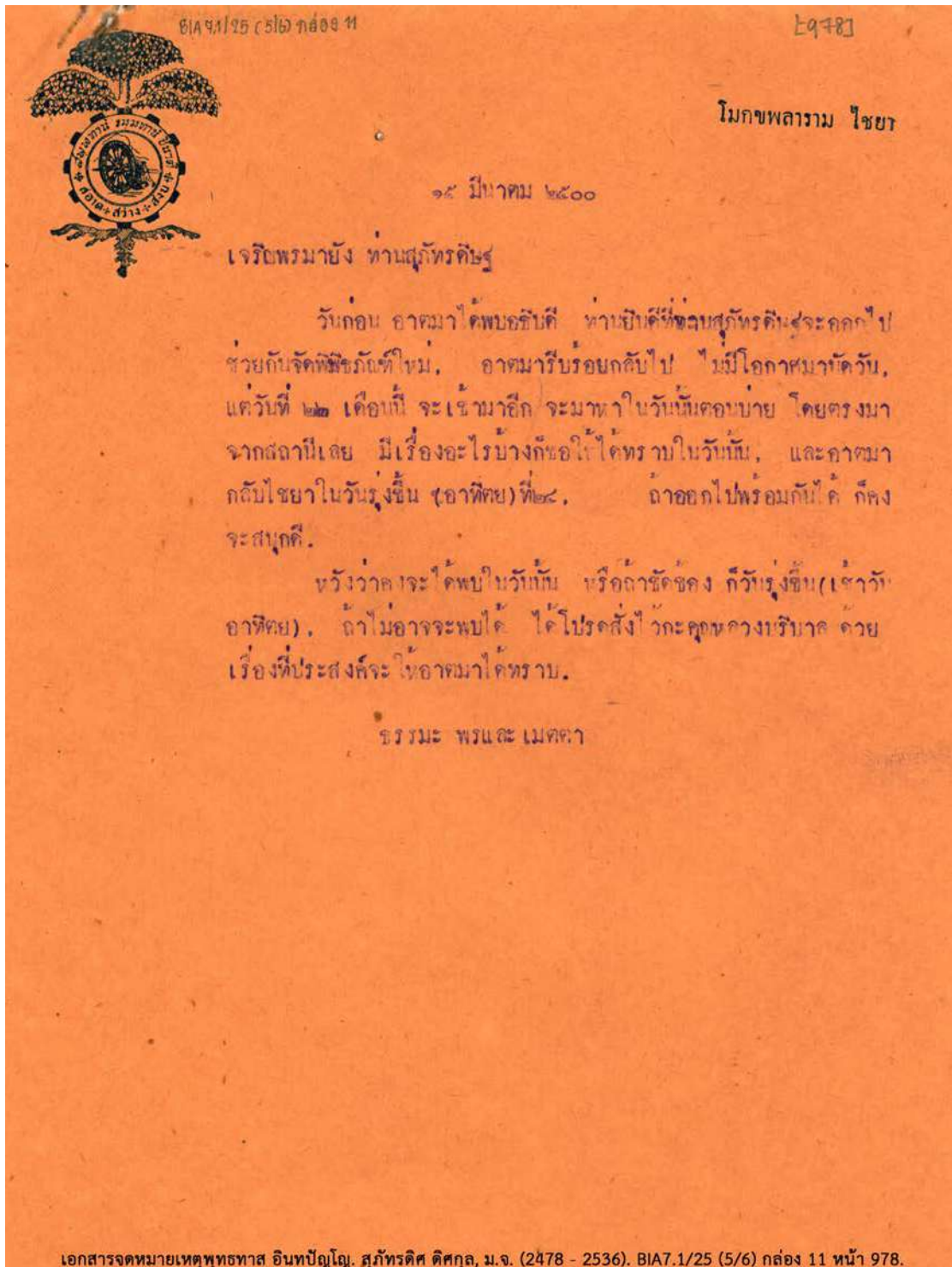
ก. เมื่อเข้าเครื่องก่อสร้างต่างๆมาในลักษณะที่ครบพอจะดำเนินการได้	๑๐,๐๐๐ บาท
ข. เมื่อก่อเสาและโครงหน้ามุขและคอนกรีตอื่นๆเสร็จ	อีก ๒๐,๐๐๐ "
ค. เมื่อมุงหลังคา และส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลังคาอื่นๆเสร็จ	อีก ๕๐,๐๐๐ "
ง. เมื่อทำเพดาน พื้นฝา ประตูหน้าต่าง เสร็จ	อีก ๕๐,๐๐๐ "
จ. เมื่อคณะกรรมการตรวจเห็นว่าการก่อสร้างเสร็จครบถ้วนแล้ว	๓๐,๐๐๐ "
ฉ. เมื่อหลังจาก ๖ เดือน จ่ายเงินประกันชั่วคราวคืน	อีก ๑๐,๐๐๐ "
๔. แปดน และรายการอื่นๆที่กรมป่ากรสงวน. นอกจากนั้น ให้ปฏิบัติตามที่ผู้กันทั่ว ไป โดยเฉพาะอนุโลมตามสัญญาที่ทางอำเภอจ้างผู้รับเหมาก่อสร้าง ร.ร.พุทธนิคม ๒.
๕. การก่อสร้างหลังนี้ ต้องเสร็จภายใน ๑๐ เดือน.

(ข.) สำหรับที่ดินที่สร้างค้างอยู่. สร้างต่อไปเสร็จรับมรดก.

๑. ทำนบดินถมกมิต หน้า ๔ นิ้ว. ใต้เหล็ก ๓ นิ้ว ห่าง ๔๐ ซม. ต่อเส้น.
๒. หน้าต่างทุกช่องระหว่างเสา ค้ำที่หน้าออกทางแสงสว่าง (๑๔ ช่องเสา) เป็น หน้าต่างคู่แฝดทุกช่อง. ขนาด สูง ๑.๒๕ ม. ยาวทั้งคู่ ๒ ม. กองกระจาก ๔๐ ม. ขี้อลูกรังเหล็ก ๕ นิ้ว. ที่ ๑๐ ซม.
๓. ประตูเหล็กยึดถึงเข้าออกได้ ๒ ประตู ติดตรงสองข้างมุกกลาง เพื่อเข้าไปใน ตัวอาคารส่วนใหม่. ประตูไม้ธรรมชาติ ๒ ประตู เข้ามุขเล็กข้างละท้าย. ประตูเหล็กขนาดไม่น้อยกว่า สูง ๒.๕๐ ซม. กว้าง ๒.๕๐ ซม. ประตูไม้ สูง ๒.๕๐ ม. กว้าง ๑.๕๐ ม.
๔. พื้น ถมดินถึงระดับที่กำหนดไว้. ถมดินรองหน้า คีปนบน ๒ นิ้ว
๕. การสร้างคองดังนี้ต้องเสร็จภายใน ๕ เดือน.
๖. การจ่ายเงินงวด (หลังนี้กะทั้งหมด ๖ หนึ่บาท) จ่ายเป็นงวดคือ :-

ก. เมื่อเอาเครื่องก่อสร้างมาพร้อมในระยะแรก	๑๐.๐๐๐ บาท
ข. เมื่อถมดิน หล่อคั่นรอบเสร็จ	๑๐.๐๐๐ บาท
ค. เมื่อหล่อฝ้า ติดประตูหน้าต่างเสร็จ	๒๐.๐๐๐ บาท
ง. ฝ้าพื้นและอื่นๆเสร็จทั้งหมด	๑๕.๐๐๐ บาท
จ. หลังจาก ๖ เดือน จ่ายเงินประกันการชำรุดคั่น	๕.๐๐๐ บาท
๗. ที่เยียบ ให้ใช้เงินรองพิพธภณัฑ์ ซึ่งมีไว้สำหรับการก่อสร้างรายนี้ จนเพียงพอ.

เมื่ออาคารพิพิธภัณฑ์ทั้งสองหลังสร้างเสร็จแล้วกำลังจะมีการขนย้ายโบราณวัตถุเข้าจัดแสดงในอาคารพิพิธภัณฑ์ หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล มีความประสงค์จะไปช่วยจัดสิ่งของแสดงด้วย ในวันที่ หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล พร้อมคณะลงไปช่วยขนย้ายโบราณวัตถุ พุทธศาสนิกชนบันทึกไว้ ดังนี้

2500 มีนาคม

ฉ. ม.

March 1957

28 วันพฤหัสบดี

28 Thursday (87-278)

แรม 13 ค่ำ เดือน 4

ตื่นแต่ 3.30 น. ก็มดึก เริ่มเดินไปริมรถด่วน คือ
สถานีพอรีตตัง รถด่วนที่จอดให้ได้ลงกันเรียบร้อยแล้ว รวม
๖๑ คน. ม.จ. รุจิทรดิษฐ์ เป็น หัวหน้า นักเรียน ๑๖
คน ชาย ๘ คน. (มี ๗ รถมอเตอร์ไซด์ด้วย). (รถ
ยนต์ ๓๖ คัน ให้พล ร.ร. ประจวบคีรีขันธ์ ๓๓. เขา
อาทร ให้วันละ ๑๒๐ บาท. ๓ ชั่วโมงตามได้.

ตอนเช้า พาเที่ยวทั่วๆ ไป, ให้ไปตลาด, กลับมา
กินกลางวัน. ๑๓ น. เริ่มทัศนศึกษาของโรงเรียน
นวิเต ไม่เข้าในม. คนที่หลงมาบ้าง, เขา, นักเรียน
รอบห้องนอนกันเอง ทำเห็นใจ เขาเลยให้รับไปหาเครื่อง
ดื่ม มาเรื่อง. ว่างกันคือ ๑๕ น. ก็กิน กันหมด.
ให้ไปติดคน มาเดื่อนั้น ๕ คน ก็ ไม่ได้จนหัว
มากน้อย. พวกเค้าแล้ว นักเรียนจำนวนหนึ่งช่วง
เล่นกีฬา, ม.จ. รุจิทร ดมเอง. อีก พวกหนึ่ง ระบาย
สี ของจำลองต่างๆ ที่ขึ้น ด้วย พลับเตอรืรักษา ให้เป็น
สี ของจริง. อีก พวกหนึ่ง ทำเปวณ ลานรับของของ
ในพิพิธภัณฑ์ นวิเต ที่วัดระฆัง จ. น. ๑๕ น. เพื่อ ไว้
ให้เขาจัดวาง ที่นวิเต. (รถต้อง ๑๒ คันที่ไปวัน ๑๓
น. จึงได้กลับรถ. ๑๖ น. เขา, เขื่อน, นิเขรช่วง (นวิเต,
พอ นวิเต, พรุ่งนี้ จะไปแต่เช้าอีก.
ทุรณ นวอภุช พอลูกเขาอยู่จัด ของเข.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500. (2500).

BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 90.

[43]

โดยมา ส. อาทิตย์ 2 มีนาคม 2501 เทศน์วัดพระธาตุ
(เปลี่ยนแผน ที่ 4.) 2 Sunday March 1958

ขึ้น 12 ค่ำ เดือน 4 ปีระกา

ใช้ตรัส เสนอไปวัดพระธาตุ องค์เดี่ยว นินรอนทอง หินัน
แต่ก็เคยเป็นนินจิ้ง ตามเคย, สันทท กับคน มาด
ด้วย จน ๙๙ น. ไปพบที่แถว จันทน์ สมบูรณ์ กิ่ง
ของอำเภอไชย พื้ฟี่ภักดิ์ จน ม.จ.จันทร์วิชัย
กับ คนเฒ่า อัมมิริมา ที่ โดยกลับมาไปให้เด็ก
เรกซ์ ทัพวัดแก้ว. ขึ้นวงกลม ๑๐ น.

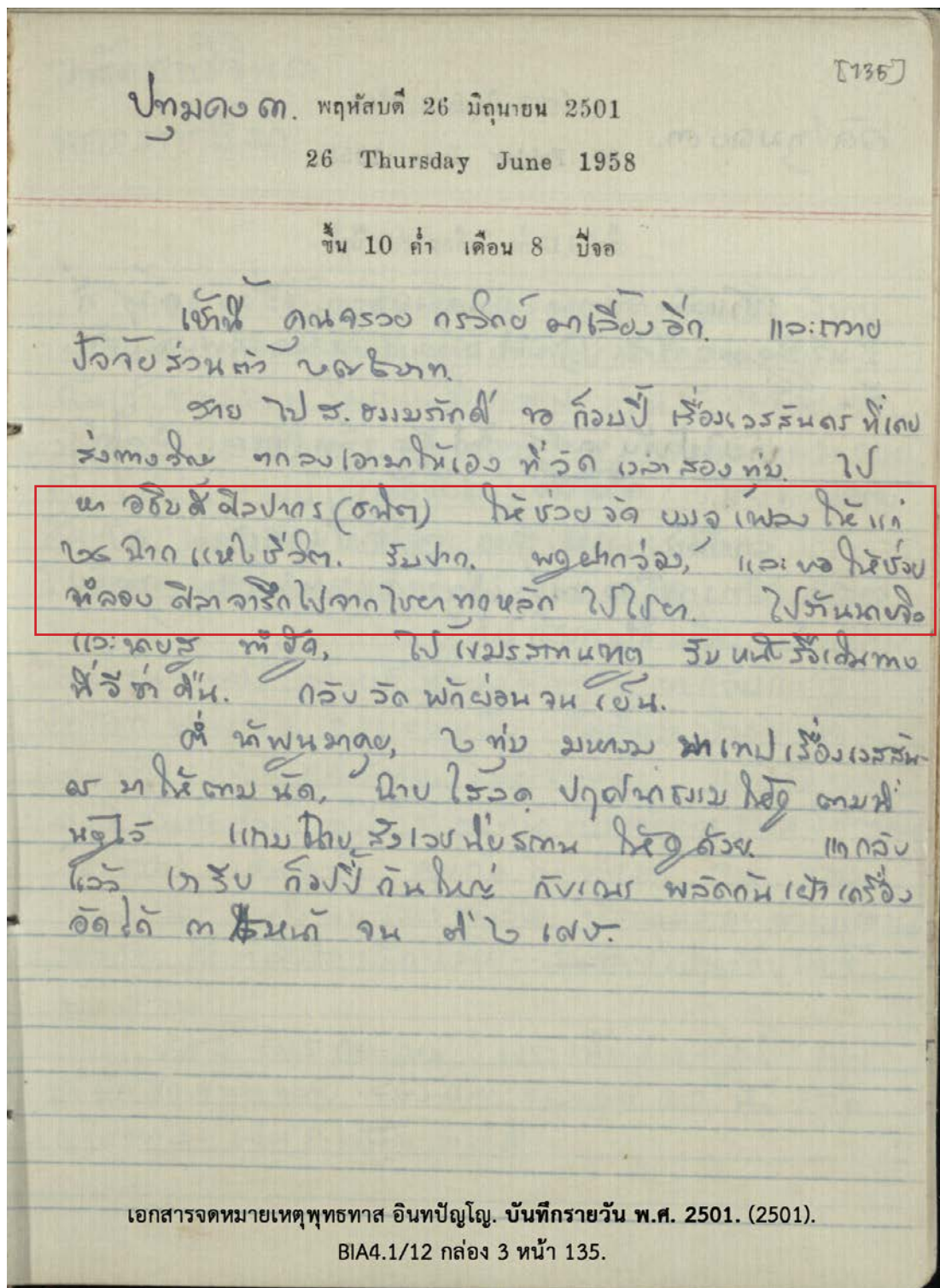
วันนี้ มา เสร็จเงิน ร้านสัวทริค นลินเชื่อนมา
ไว้ พื้ฟี่ภักดิ์ โดย ทางตททจว ของ ม.จ.จันทร์
พาดนเขียน ตรวจ "พระทวารวดี" กะเพะบร่วน
อวัตรจ อ้วน "สรีวิชัย" (องค์เดียวกับพ่อตาเขิน)
เจดีย์เล็ก องค์เก่า ทั้ง พระธาตุ ขาดนคม กิ่งใหม่
ว่า เจดีย์ อ้อทอง. ปลาด หิมัน มีลาย เนมร้อน
งานชกซ์ ในวิหารหลวง, ทางที่ใกล้กับ องค์
พระธาตุ. ถูกเงิน เรีกม้นว่า สีละ ดงวิไลน.

๑๓ น. มา ขอตัวเทศน์ และ ปราบขาวกัน
จน ๑๔. ๑๕ น. กลับมา ร.ม. ๑๕ ม.จ.จันทร์
กับ คนเฒ่า สักมาชมวัด ด้วย. นายไรด นิด
จน ๑๙ น. ต้องเดิน กลับ เพาะ ๑๓๐๓ น. ไม่มา
รับตามรู้.

ร้อน, เนน้อ, เมือ, ทางจะ จัริด ร่วน ๒๔๓.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ. 2501. (2501).
BIA4.1/12 กล้อง 3 หน้า 43.

ขอให้กรมศิลปากรจำลองศิลาจารึกเกี่ยวกับไชยาและศรีวิชัยทุกหลักส่งไปไว้ที่ไชยา

1/1000

สาขาพืชไร่และสวนเกษตร

ประจําจิเบวัดสุรารักษ์

๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๑ .

เรื่อง ขอให้ช่วยจำลองศิวารักษ์ไถยาและศรีวิชัย

อวยพรมายัง ท้าวตากองโบราณคดี

เนื่องจากสาขาพัฒนศึกษศานแห่งชาติ ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ไชยา
เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมรวบรวมวัตถุเกี่ยวกับสมัยศรีวิชัยโดยเฉพาะ ตามหาที่มีความ
ประสงค์ใครจะไม่มีการจำลองศิวารวิหัททุกหลัก ที่นำไปจากไชยา และที่เกี่ยวกับไชยา
หรือสมัยศรีวิชัย โดยเฉพาะคือหลักที่ ๒๓ และ ๒๔ ตามนัยที่ประชุมศิวารวิหัท รวม
๓ หลัก กับหลักวัดสะพานสูง หรืออะไรอีกหลักหนึ่ง ซึ่งทราบว่านำไปจากไชยาค้น
เหมือนกัน แต่ไม่มีบันทึกที่ประชุมศิวารวิหัท ซึ่งจำเป็นต้องขอความกรุณาต่อทางช่วย
สืบสวน. ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การอธิบายแก่มาศึกษา และเป็นความเหมาะสมอย่าง
อื่นอีกหลายประการในเมื่อวัตถุจำลองดังกล่าวนี้ อยู่ณสถานที่นั้น.

ฉะนั้น ขอท่านได้โปรดพิจารณาโดยเห็นแก่ประโยชน์ของชาวพุทธิกชน
สถานที่นี้ ในกรณีพิเศษด้วย โดยกรุณาให้จำนอง และระบายสินทรัพย์เดิมของจริง
เท่าที่จะทำได้ แล้วส่งไป.

ขอถวายพรมาซึ่งท่าน

(พระราชบัญญัติ)

๒๔
ศูนย์รวมการสาธิตพิพิธภัณฑ์สถาน

ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี (ที่ ๕๖๖.)

ที่ 91/2501

กองโบราณคดี กรมศิลปากร

24 ตุลาคม 2501

เรื่อง จำลองศิลปาริกโยธาและศรีวิชัย

นมัสการ ท่านเจ้าคุณพระพรหมชัยวิ

อ้างถึง หนังสือสาขาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ 3/2501

ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2501

ตามที่พระคุณเจ้าขอให้จำลองศิลปาริกทุกหลักที่นำไปจากโยธา และที่เกี่ยวกับโยธาหรือสมัยศรีวิชัย พร้อมทั้งระบายสีให้เหมือนของจริงเท่าที่จะทำได้แล้วส่งมาถวาย เพื่อค้ำแสดงให้ประชาชนชมที่สาขาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ความละเอียดแข็งแรงแล้ว นั้น

ศิลปาริกที่นำมาจากโยธาและที่เกี่ยวกับโยธาหรือสมัยศรีวิชัย ที่มีเก็บรักษาอยู่ในกรมศิลปากรมีเพียง 4 หลัก คือ

1. หลักที่ 23 จารึกภาษาสันสกฤต ได้มาจากวัดเสมามือง เมืองนครศรีธรรมราช
2. หลักที่ 24 จารึกภาษาสันสกฤต ได้มาจากหัวเวียง เมืองไชยา
3. หลักที่ 24 ก. ได้มาจากเมืองไชยา
4. จารึกภาษาไทย ได้มาจากวัดตะพาน เมืองไชยา

ขณะนี้กำลังจำลองอยู่ เสร็จเมื่อใดจะส่งมาถวายต่อไป จึงขอมนัสการมาเพื่อทราบไว้นั้นหนึ่งก่อน.

ขอมนัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายมานิค วัลลิโกดม)

หัวหน้ากองโบราณคดี

๑1๙10/3 กล่อ 2

[37]

ที่ ๑๕๕ / ๒๕๐๒

กองโบราณคดี กรมศิลปากร

มณฑล ๒๕๐๒

เรื่อง จำลองศิลปจารึกไชยาและศรีวิชัย

นมัสการ ท่านเจ้าคุณพระราชรัษฎิกวี

อ้างถึง หนังสือกองโบราณคดี กรมศิลปากร ที่ ๕๑/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๑

ตามที่พระคุณเจ้าขอให้จำลองศิลปจารึกทุกหลักที่นำไปจากไชยา และที่เกี่ยวกับไชยาหรือสมัยศรีวิชัย ส่งมาถวาย ซึ่งได้นมัสการมาในทราบวา เสร็จเมื่อใดจะส่งมาถวายต่อไป นั้น

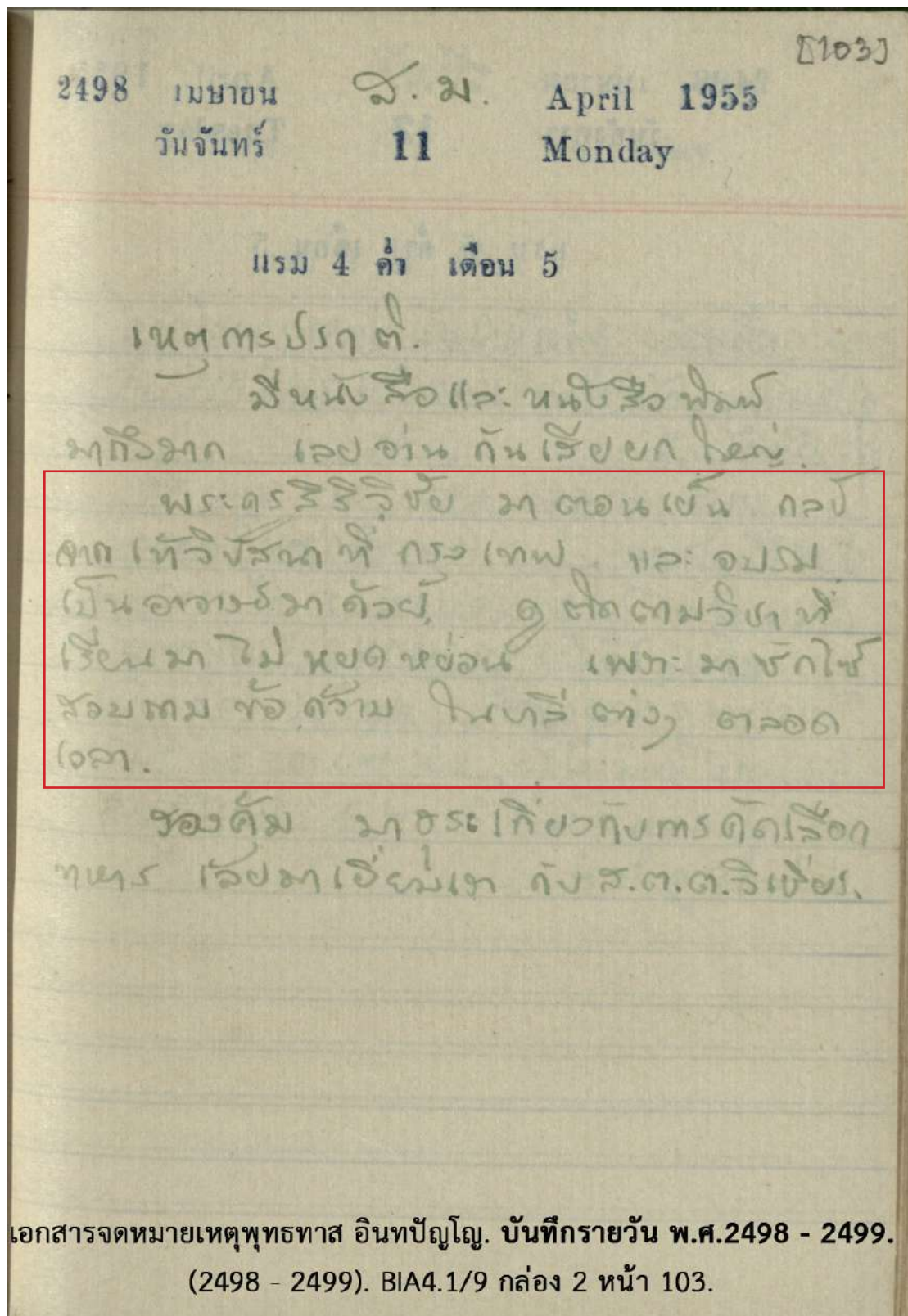
บัดนี้การจำลองศิลปจารึกทั้งกล่าวได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้จัดส่ง มาทาง ร.ส.พ. แล้วรวม ๔ หีบ เมื่อพระคุณเจ้าได้รับแล้วโปรดแจ้งให้ทราบด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง.

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายชิน อัญญา)

หัวหน้ากองโบราณคดี

แนบเอกสาร.

2498

พฤษภาคม

วันจันทร์

พ.ศ. -

25.ม.

May

Monday

[124]

1955

ขึ้น 11 ค่ำ เดือน 6

๗.๓๐ น. สวดอิฐปริสัสมอลล และนิม
 เบ้าที่วัดพระธาตุ, แล้วสนทนากัน จน
 ๑๒.๓๐ ออกเดินไปวัดเวียง. มีพร
 ประชุมพระเถระ, เสนอแบบให้
 เรื่อง วิวัตรสูตร: ขอความร่วมมือให้
 หัก: เชิดจีน ที่วัดพระธาตุ.

กลับ ๑๕ น. พรีอวดด้วย พระพร
 ๑๐ ของอำเภอแล้ว หักมาอยู่หัว
 ริมกับด้วย ชั่วโมงจบ ๑๐ กว่าวัน.
 ให้อยู่ตามใจ.

ให้ขงอ้ว ร้องขอ แก่พวก ที่ช่วย
 ไปรับ และ สน ขาคัด, จน ค่ำ
 สนทนากัน กับ ขวาทะ: หักบวร
 จน ค่ำ, สนทนากัน กับ พระเถระต่อ จน
 ๖ ๑ น.

๒๖ ขง ดูนเหนือ มาอยู่ และ
 ให้ขง เรือนพุทธสถาน ด้วย. ถึงวันนี้

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2498 - 2499.

(2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 124

[156]

2498 มิถุนายน ๖. ๖. June 1955
วันเสาร์ 4 Saturday

ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 7

เช้า แล้ว ๕ น. ทศโรจน์.
บ่อพัก นอน.

๑๕ น. ออกเดินไปวัดพร: ตต ๑

๑๖ เรื่อง เจริญพร ทน ที่ ที่ จ: เจริญพร
๑๗ น. ๑๖: ทำพิธีทำขวัญ ที่ พระพิมพ์
๑๘ น. ๑๖: ขน: จ: ขน ทำ พิธี ในวันนี้

ไป ๑ ๑๖: กะ ที่ กะ ทรงวัดตบ
๑๖: วิจัย ทน ทำขวัญ จน ค่ำ จึงได้กลับ

ไป น. ๖. ในมือ นอน นอน
๑๖: เพื่อขึ้น ไปขึ้นรถ ล้วน นอน
คืนนี้.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -
2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 156.

2498

มกราคม

५.५.

June

1955

[158]

วันจันทร์

6

Monday

แรม 1 ค่ำ เดือน 7

ฉันเห็นแล้ว ไปวัดพระธาตุ ๑ ชม
 (วัดพระธาตุที่ ๑๖) ฉัน ไปวัด
 ที่ ๑๖ วัดโพธิ์ (วัดพระธาตุที่ ๑๖)
 อีก ๑ ชม. ออกวัดกันนั้น ๑๓
 วัดกัน ออกวัดพอได้.

[illegible]

เอกสารจดหมายเหตุพทุธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -

2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 158.

2498 มิถุนายน
วันอังคาร

๕.๖.
7

[169]
June 1955
Tuesday

แรม 2 ค่ำ เดือน 7

ตื่นเช้า รีบไปวัดพรหมเชต วิ่ง
รอกท้อง กับด้วย ข้าวต้ม, แล้ว เริ่ม
พิธี ด้วย อนุภาคนรี ภายพร
พระ: แล้ว ทางวัดตามพร ทา
น. ๓๐ น. ทำวัตร ๖ จบ ได้วัตร
ลัดให้พระ: เณร ทำสมาธิ ให้คน
อีกครึ่งหนึ่ง.

ฉันเร็ว อนุภาคนรี, แล้ว ทำวัตร
๖ จบ (พิธี), รีบไปวัดนี้ เพราะ ๑๐.๓๐
น. แล้ว มีพระ: เณร ๑๐ พระ: งานไป
รุ่ง กับมาก. ไม่ฉันเพล, ๑
ไม่ดื่มน้ำ อารมณ์ ทาน ๑ พอ
เรียบเรียง เรื่องฉันเพล เรื่อง
จาก ตาม เวลา รุ่ง คณะ ที่มา (รวม
๕๐ คน) จึงไปแล้ว มา กว๊าน
น.ร. เช่น กว๊าน ร.ม.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -
2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 159.

ฉ.ม.

พฤหัสบดี 10 เมษายน 2501
10 Thursday April 1958

[74]

แรม 6 ค่ำ เดือน 5 ปีมะแม

เช้าแล้ว ออกรับไวน์ตามเคย ตอนเช้าถึง สี่
โมงไม่ทันเข้านั่งเป็น ของ บล.-ทป, ส.ช. ร.ท.ท.
พอแล้ว เสนอไปเทศน์ ที่วัดพระธาตุ เมืองใน
วันพุธที่ พระครูศรีวิชัย, ประชุมพวกเคย ท้าววิเศษ
ท้าวหมาก หอ ๒๐๐ คน, เกเทศน์โปรดความเข้าใจ
เรื่องวิเศษ และฝากหมากให้ ช่วย กันประดับ ประดอง
คณะ ช. วิ. ห. ส. พบ พระครู ไพฑูรย์, พระ
ครูวิเศษ และคณะ โดย ลมต้อกัน จน ๑๓ น.

กลับมั่ง ที่ พบ ลูกหลาน บ.จ.วิชัย, พบ
รัตนัน ดันธูรี เลว ลูกกัน คนกระหัด นาน ไรวด
อินแสง ให้ ๑, เปน ต้นเลี้ยงระ, จริ, ระวิวด
ตันธูรี คนสำเร็จ, แต่ ข.ม. ส. ค., ส.ค. ส.ค.
เรื่อง นก - ขว.ค.

หนังสือ ท้าว ๒๓ น.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ. 2501. (2501).

BIA4.1/12 กล่อง 3 หน้า 77.

ปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ รัฐบาลกำหนดให้จัดพิธีฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำหรับส่วนภูมิภาคกำหนดให้จัดในวัดที่มีปูชนียสถานสำคัญประจำจังหวัด วัดพระบรมธาตุไชยาจึงเป็นสถานที่จัดงานประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี

[133]

ฉ. ๗.

2500 พฤษภาคม

May 1957

11 วันเสาร์

11 Saturday (131-234)

ขึ้น 13 ค่ำ เดือน 6

เช้าแล้ว ออกทศโวรณีน ประมอดมหัวใจ
ในทศรามาทท จอปฏิมิต เพื่อ ทนร บธ ๓ จอด
๓ วัน ๓ สัปดาห์ ทั้งพระเนตร ได้ก. ต้องรู้
ทำเรื่อง ทนร จิตต ๓๐๖ (เช่นทศประดัย) ให้
เรื่อใน วันนี้ ตั้งแต่ พรุ่งนี้ไป เป็นวันสอง.
อง กัน ล้อม ทนร อ่อน, ทนร รอด, ทนร ทำทศรามาท,
นี้ได้ม. ๗.

ยัง เล่นไปวัดพระ ทศ กับพระเอก, ๑ ใน
โรน ฟ้า (วันพรุ่งนี้), ฟ้าฟ้ากับฟ้า, พัด
กฐิทรเอก พม ๕๐๐ ๕๐๐ จ.ว. ๑๖:๓๐ อ.ว.
พม ๕๐๐ เรื่องของ ทนร พระ ๑๖:๐๐, พม
พระ ๕๐๐ ๕๐๐, เรื่องพระ ทศ, ๕๐๐ อ.ว. ๕๐๐
เรื่องพระ ทศ ๕๐๐,

พม ๕๐๐ ๕๐๐ ทศ ๕๐๐ กับพวก จอน
๕๐๐, เล่นกับ กลาง ๕๐๐, เรื่อง ๕๐๐ ทศ
๕๐๐, ๕๐๐ ทศ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐,
๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐
๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐ ๕๐๐

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ. 2500. (2500).

BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 133.

หมายเหตุการ

งานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วยคณะกรรมการจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดให้
มีงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ขึ้น โดยใช้บริเวณวัดพระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่จัดงาน กำหนด
งาน ๗ วัน ๗ คืน ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ถึง ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๐ -ดังกำหนดการต่อไปนี้

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๐ ^{๑๕}
เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ ✓ พระ ๒๒๓ คน/ 4๐๒.๕๐๐ ร.๖๐

✓ ๑๓.๐๐ น. ทำพิธีอุปสมบทพระ ๑๙ รูป แยกจัดทำวัดพระบรมธาตุไชยา ๑๓ รูป และที่
วัดธรรมบูชา อำเภอเมือง ๔ รูป ✓

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๔๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ [มหามงคลพิธี] ๑๖๐๐.๐๐๐ พระสงฆ์

✓ ๑๕.๓๐ น. ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียน-ประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุกดอกไม้ไฟ
กลางคืนมีมหรสพแสดง เช่น ภาพยนตร์ หนังสติ๊ก มโนราห์ วิถีทัศน์และมวยเป็นต้น

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐ ^{๑๕}

เวลา ๖.๐๐ น. วัดวาอาราม โรงงาน ค่ายท่ามอ้งกลอง ระฆัง เบิกทุกทั่วทั้งจังหวัด เพื่อ
เป็นสัญลักษณ์และดูมฤตยูในโอกาสวันครบรอบ ๒๕๐๐ ปี แห่งพระพุทธศาสนา
พระสงฆ์ทุกอารามและประชาชน เจริญพระพุทธมนต์และประกาศแบบเมตตา

๗.๐๐ น. X ทำบุญตักบาตรที่บริเวณวัดพระบรมธาตุ

๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์

๑๕.๐๐ น. แห่พระพุทธรูปจำลองของพุทธมณฑล จากที่ว่าการอำเภอ ผ่านตลาดไชยาไปยัง
เปลี่ยนในวัน ๑๕/๕๐๐ น.
วัดพระบรมธาตุไชยา อันเป็นสถานที่ประกอบพิธี เมื่อถึงแล้วเจริญพระพุทธมนต์

จำลองประดิษฐานในโรงพิธี ^{กษัตริย์}

๑๖.๓๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว เจ้าคณะจังหวัดอ่านสารสันติ
พระสังฆราช ผู้ว่าราชการจังหวัด อ่านสารสำนักนายกรัฐมนตรี และกล่าว
คำปราศรัยแก่ผู้มาร่วมในงาน

๑๗.๓๐ น. ผู้มาร่วมรับประทานอาหารที่กรรมการจัดเลี้ยง X

๑๘.๓๐ น. ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียน-ประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน [ถวายสังฆทาน
จุกดอกไม้เพลิงเป็นพุทธบูชา มีมหรสพเช่นคืนก่อน ๆ

๒๐.๐๐ น. ล่วงแล้ว เด็ก ยี่สิบถึงยี่สิบห้า, ๓๐๐๐ คน

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๑

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ **[อนัตตลักขณสูตร]**

๑๓.๐๐ น. มีแสดงพระธรรมเทศนา

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียน-ประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุดดอกไม้เพลิง และมีพรตชนขึ้นตักบาตร

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๒

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ **[อเนกปริยัติสูตร]**

๑๓.๐๐ น. มีแสดงพระธรรมเทศนา

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียน-ประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุดดอกไม้เพลิงและมีพรตชนขึ้นตักบาตร

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๓

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ **[นิคคิวิภังค-พล-อิตถิปตค-กุสธกขมปที]**

๑๓.๐๐ น. มีแสดงพระธรรมเทศนา

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์

๑๕.๐๐ น. ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียนและประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุดดอกไม้เพลิง และมีพรตชนขึ้นตักบาตร

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๔

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์ **[อปมกคพหวิ. ททสโธมมธม- อปวิท นิธมม- จุททกป]**

๑๓.๐๐ น. มีแสดงพระธรรมเทศนา

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ของพระที่อุบสมบทใหม่ จบแล้ว ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียนและประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุดดอกไม้เพลิง และมีพรตชนขึ้นตักบาตร

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๐

๕

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแก่พระสงฆ์ ๒๕ รูป และพระที่อุบสมบทใหม่

๑๓.๐๐ น. มีแสดงพระธรรมเทศนา

๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว ข้าราชการ ลูกเสือ นักเรียน-ประชาชน สวดมนต์แล้วเวียนเทียน จุดดอกไม้เพลิง และมีพรตชนขึ้นตักบาตร หลังจากเวียนเทียนแล้ว ประมาณ ๒๑.๐๐ น. มีการแจกรางวัลผู้ชนะการประกวดต่าง ๆ

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานสงฆ์ ๒๕ พุทธศักราช
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

[134]

๕. ๒.

2500 พฤษภาคม May 1957
12 วันอาทิตย์ 12 Sunday (132-233)

ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 6

“วันฉลองพุทธศตวรรษที่ 25”

คืนที่ ๕ เปิดพิธีกรรมที่วัดไร่ขิงมณเฑียร (เพชร, โฆชน, วิชัย) รวมกับวัดไร่ขิงมณเฑียร. จัดให้พระเนตรสมาทาน ธนดัตถ์ (เอก, ปิตต, ฯลฯ) พร้อมกันนมัสการ อธิบายให้ฟัง สว่างพอ.

รุ่งเช้าไปวัดหนอง กุ่มบ่อเอก ขึ้นเช้าหัวค่ำที่หน้าวัดกับ พระอาจารย์: ที่วัดที่นั่น รวม ๕๐ รูป. และวัดเรียง, ไปวัดพระธาตุ. รก ๕๐. ๑๗๕ จัดคน จ.ว. ๒๓ ถึง พร้อม ด้วยพระ วิเศษ: รวมตามแท้ใจ จนเพล. พอแล้ว ขวบนัด ให้พระ ๕ จ.ว. ๑๖๓ รูป. เงิน ๑๘๐๐. เร่ง. ขวบนัดรวมมนต์, ๒๐๐. สวด นมัสการ พระ: ๑๓๐๐, (เอกวิธ ก้อน) ถึงวัด ๑๑๐๐.

โปรแกรมพิธี ท่อง ทอดเรียง ทอดแถว, ตอนเย็นไปพบเลข ขวบนัด, เรื่อง ของก่ออิฐ, เรื่อง อนันต์, เรื่อง เ็นต์แรงจน ๑๖๐. ๑๖๐. และ เอ็มพีเกด เป็น พวอง บาท ที่ ๒๖. วันนี้ ๒๖๖๖ ในมี. แะ.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธศาสนิกชน อินทปัญญา. บันทึกกรายวัน พ.ศ. 2500. (2500).
BIA4.1/11 กล้อง 3 หน้า 134.

[135]

2500 พฤษภาคม

ฉ. ม.

May 1957

13 วันจันทร์

13 Monday (133-232)

★ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

“วันฉลองพุทธศตวรรษที่ 25”

เช้าตรู่ เสด็จไปวัดพระธาตุกมมมเอก, ฉันทบุรีทั่วทั้งที่
นั้น, วนอุทยานเขาคิชฌกูฏ จ.ว. และอื่นๆ จน ๙ น. ไปรด
มนต์เปิดศุภศักราช ฉันทบุรีทั่วทั้งที่นั้น, เขาคิชฌกูฏ และรับ
พรจาก อริยสงฆ์สงฆ์สงฆ์สงฆ์ นอกเขตวัด เริ่มพิธีให้
ให้ไปรับพร: ทศพลึงปัส และของพระมหาวันหิวัธ, ๑๕ น.
พิธีวัดมอญ เพาะ: ต่อมกมม, และ มอญวัดจันทบุรี
ที่ฝรั่ง ชื่อคน ๓ คนหนึ่ง จะมาอยู่สัก ๔ ตอนไปลง
เลื่อน นกยูงกมม, และ ดูกกับพระบาทสมเด็จพระ
มณฑล ที่ที่พักอภัยพร (คนชื่อน) จนถึง ๑๕ น.

จึงได้ไปวัดพระธาตุ, พักเริ่มไว้ คนชื่อนนั้น จึง
ไปชมทิวทัศน์กัน, ๑๙ น. เริ่มประชุมเพื่อเห็น,
พอได้เวลา ๒๐ น. เสด็จมาด่อนหนัก เสด็จขึ้นเขาคิชฌกูฏ,
เขาคิชฌกูฏ จ.ว. และ อริยสงฆ์ จ.ว. ไปรับ
ตามลำดับ, เขาคิชฌกูฏ จ.ว. กล่าวถึงบุญกุศล, พระบาท
สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก, เริ่มตั้งความดีใจ เพาะ: คน
มากเป็นประมาณ, เรือแล้วไปนอนที่พักรับ,
พอเวลา ๒๑ น. เริ่มรดมนต์, เวลา ๒๒ น. เริ่มรดมนต์
เวลา ๒๓ น., เด็กๆ เสด็จขึ้นบนเขาคิชฌกูฏ, เวลา ๒๔ น. เริ่มรดมนต์
จนสว่าง.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500.

(2500). BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 135.

ช่วง ๓ วันก่อนสิ้นสุดงานพุทธทาสภิกขุเป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนาด้วย กล่าวคือ

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม แสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง “**วัตถุนิยมปมตตโลกกถา ภาวะปัจจุบันนี้ของโลกวัตถุนิยม**” เนื้อหาโดยสรุปกล่าวถึง “สิ่งที่เรียกว่าธรรมะนั้นขึ้นอยู่กับอำนาจของเวลา เวลาไม่สามารถทำให้ธรรมะ ร้อยหรือมีอายุล่วงไป ๆ ได้ เหมือนกับสังขารทั้งหลายเหล่านี้ ตัวศาสนาที่เนื่องกันอยู่กับการประพจน์ธรรม ของคนในโลกนั้นแหละเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาจึงได้เกิดมีอายุขึ้น ยกตัวอย่าง ในประเทศอินเดียก่อนพระพุทธเจ้า เกิดประมาณ ๒๕๐๐ ปี คนจึงจนถึงถือรูปเคารพ ให้อำนาจแก่รูปเคารพกันอย่างมากมาย แล้วค่อยมีความฉลาดขึ้น เลิกการ ถือรูปเคารพมาตามลำดับ ในวันนี้ประเทศไทยเราเต็มไปด้วยรูปเคารพเช่นพระพุทธรูปที่ได้ทำขึ้นเป็นเครื่องราง เป็นต้น อย่างเดียวกันกับ ๒๕๐๐ ปี ก่อนพระพุทธเจ้าอีก

ปัจจุบันการเป็นอยู่ของคนเรานับว่าถึงที่สุด มีเครื่องมือเครื่องใช้อำนวยความสะดวก แต่ทำไมคนเราในโลก ยุคนี้เดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า เหมือนกับว่าความตายมาโบกอยู่บนฟ้าพร้อมที่จะครอบงำคนเมื่อไรก็ได้ มีความ หวาดระแวงต่ออันตราย ไม่มีใครมีความสงบเย็น บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายนับว่าเป็นผู้โชคดีตรงที่เรามีพระธรรม คำสอนในการทำมาดามดับทุกข์ เหลืออยู่ก็แต่เราจะใช้อย่างไร เมื่อไร เพราะฉะนั้นเราจะต้องไม่ประมาท คือจะต้อง มีความรู้ที่ถูกต้อง มีความพากเพียร กระทำให้สมบูรณ์ตามความรู้ที่ถูกต้อง ไม่ปล่อยตัว ไม่ลืมหูลืมตาเสียสติ ควบคุม กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในลักษณะที่สงบ กระทำทุกอย่างทุกทางที่จะไม่ปล่อยให้เราไปในอำนาจของกิเลส แต่ให้มา อยู่ในร่องรอยของพระพุทธเจ้า คือพระธรรม ดำเนินไปในทางดับทุกข์ จนดับทุกข์ได้สิ้นเชิง”^(๙)

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม แสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง “**อุปัทวอุปสมกถา ทางดับอุปัทวแห่งโลก ยุคปัจจุบัน**” เนื้อหาโดยสรุปกล่าวถึง “โลกในสมัยปัจจุบันนี้มีลักษณะอาการที่เรียกว่าลุ่มหลง ตกอยู่ในอำนาจ ของกิเลสและตัณหาเหลือประมาณ ทั้งนี้เพราะมีสิ่งแวดล้อมหลายอย่างเข้ามาผลักดันให้สัตว์ ทั้งหลายในโลกนี้เป็นไปในลักษณะเช่นนั้น เด็ก ๆ พอเติบโตขึ้นมาก็มีวุ่นวายในสิ่งที่ให้เกิดความสุขสนุกสนาน มีความปรารถนามากเกินขอบเขตจนไม่ได้คำนึงถึงความดีความชั่ว นิยมความสุขทางโลกหรือทางกามคุณ ไม่นิยม ความสุขทางธรรมหรือทางความสงบ

เพราะว่าคนในโลกได้พากันทอดทิ้งธรรมเสีย จึงเรียกว่าอยู่ในยุคสมัยที่น่าอันตราย รีบช่วยกันแก้ไขให้ เรียบร้อยกลับเป็นโลกที่ดีงาม คือเราจะต้องเลิกเป็นบ่าวเป็นทาสทาสของกิเลส แต่มาเป็นทาสเป็นบ่าวของ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยเราจะต้องประพฤติปฏิบัติให้ตรงตามหลักของพระพุทธศาสนา คือ เว้นความชั่ว เสียทุกอย่าง ทำความดีให้ครบถ้วน ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส ปฏิบัติจนมีจิตใจปลอดวางสิ่งทั้งปวง ไม่ยึดถือสิ่งใด ๆ เป็นของ ๆ กู จิตใจที่ประกอบอยู่ด้วยโลกุตรธรรมนั้นจะเป็นเครื่องป้องกัน จงทำตนให้ได้รับประโยชน์จาก พระพุทธศาสนา ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์และพบพระพุทธศาสนา”^(๑๐)

^(๙) อ่านฉบับเต็มจาก เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ธรรมเทศนา ๒๕ พุทธศตวรรษ กัณฑ์ที่ ๑ เรื่องวัตถุนิยม. (๒๕๐๐). BIA 3.4/1 กล้อง 1. หน้า 159 - 174. ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทางออนไลน์ได้ที่ <http://archives.bia.or.th/index.php>

^(๑๐) อ่านฉบับเต็มจาก เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ธรรมเทศนา ๒๕ พุทธศตวรรษ กัณฑ์ที่ ๒ เรื่องโลกอุปัทวอุปสมกถา. (๒๕๐๐). BIA 3.4/1 กล้อง 1. หน้า 175 - 186. ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทางออนไลน์ได้ที่ <http://archives.bia.or.th/index.php>

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม แสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง “โลกสุขปาฏิภังขกา ความสุข” เนื้อหาโดยสรุปกล่าวถึง “ความสุขเป็นชื่อของความไม่มีทุกข์ ความทุกข์หมดไปเท่าใด เรียกว่ามีความสุขเกิดขึ้นแทนเท่านั้น หลักเกณฑ์พิจารณาความสุขมี ๓ อย่าง ความว่า การไม่เบียดเบียน สรรวมระวังในสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ความคลายกำหนด ก้าวล่วงเสียซึ่งอำนาจแห่งกามทั้งปวง ความถอนความยึดถือตัวว่าตน การสอนไม่ให้เบียดเบียนกันนั้น ศาสนาไหน ๆ ก็สอน ไม่ผิดแตกต่างกันเลย ส่วนการสอนให้ละกามคุณเสีย นั้น ศาสนาอื่นก็มีสอนอยู่ก่อนพุทธศาสนาด้วยซ้ำ แต่การละเสียซึ่งตัวตน คือการทำความเข้าใจให้ถูกต้อง มองเห็นความไม่มีตัวตนของตน มีแต่ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น เพื่อให้เราได้รับสิ่งที่ประเสริฐซึ่งเป็นตัวพุทธศาสนาของเรา เราควรจะตัดปัญหาในการดับความทุกข์เบื้องต้น อย่าไปมัวเบียดเบียนผู้อื่น อย่าไปมัวเผาตัวเองให้เดือดร้อนด้วยความอยากปรารถนาไม่มีที่สิ้นสุด จะได้มีโอกาสมาพิจารณาในการที่จะถอยถอนตัวตนออกเสียให้ได้ การยึดถือตัวกู่นี้ใช้ไม่ได้ทั้งนั้น จะยึดว่าเลวกว่าเขา ก็ตามเสมอ เขาก็ตาม ดีกว่าเขาก็ตาม เป็นสิ่งนำมาซึ่งทุกข์โทษแผดเผาบุคคลผู้นั้นให้หมดความดีงาม หมดความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง ทรมาณอยู่ทั้งเป็น ความสุขที่ถอนตัวตนออกมาเสียได้เป็นความสุขสงบเย็น เป็นความสะอาดใจถึงที่สุด เป็นความสว่างใจถึงที่สุด เป็นความสงบใจถึงที่สุด”^(๑๑)

^(๑๑) อ่านฉบับเต็มจาก เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ธรรมเทศนา 25 พุทธศตวรรษ กัณฑ์ 3 โลกสุขปาฏิภังขกา. (2500). BIA 3.4/1 กล้อง 1. หน้า 159 - 174. ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทางออนไลน์ได้ที่ <http://archives.bia.or.th/index.php>

เสด็จประทับที่บริเวณเวียนเทียน

รับเสด็จสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๘

เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๑ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก เสด็จนมัสการพระบรมธาตุ โดยมีพุทธทาสภิกขุถวายการต้อนรับพร้อมคณะสงฆ์และนำเสด็จชมสถานที่ภายในวัด

สมเด็จพระสังฆราช ทรงจุดธูปเทียน บูชาพระบรมธาตุไชยา

พุทธทาสภิกขุนำเสด็จชมปูชนียวัตถุ

รับแขกพิเศษ

ต้อนรับคณะพระยาอนูมานราชชน

114

24th. APRIL, 1951.

[93]

๒๔ เมษายน ๒๔๙๔.

TUESDAY. นอวมจ.
วันอังคาร.

Waning-Day Moon Rabbit-Year
{ แรม 3 ค่ำ เดือน 5 ปีเถาะ }

วันนี้ ตื่นแต่ เล็กๆ โผล่เข้าบ้านมา ล้อ
พระยาอนูมานราชชน, มนเฑาะว์ บุษย์, อดิชาติ
ณ ไพรี, ม.ร.ว. ร่มเกล้า สรรพ มาท่อนจากกรม
เทพฯ มาชมใบลานวัดๆ ที่ไหน? เขาเลยต้องทำ
เห็นผด.

ขึ้นเช้าแล้ว 8.15 น. ไปชมวัดพระธาตุ แล้ว
นิรุตชนนท์ มาไป เทตร้อน วัดแก้ว วัดนวล, พอ
หมดเวลาพอดี. ในเวลาว่างวัน ที่ตลาด แล้ว
ไปร้องไห้รดด่อน กว๊าน กว๊านเทพฯ.

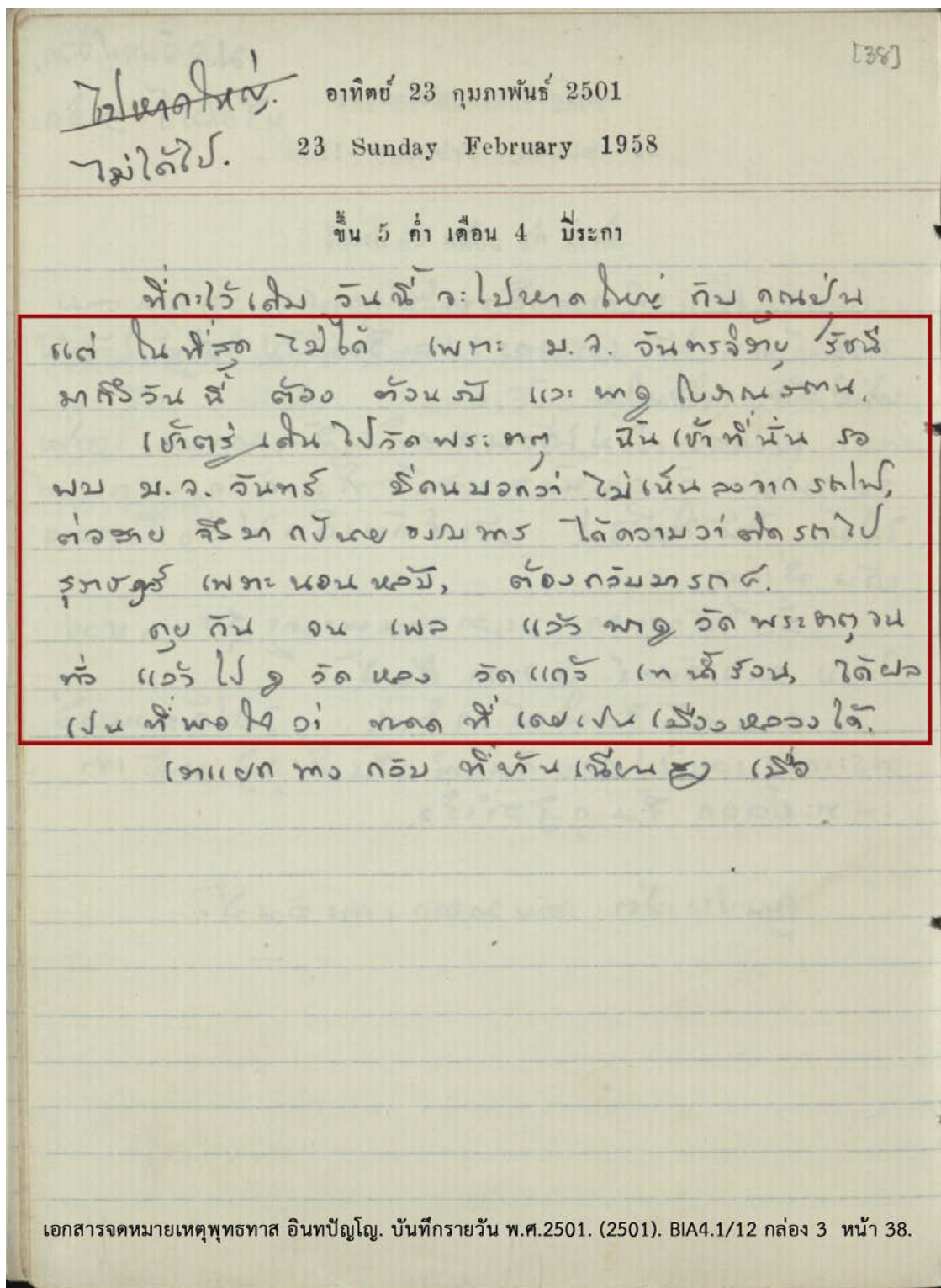
ในรดด่อน พบเจ้าคุณธรรมา, ถึงด่อน
กับจากไปเจ้าคุณธรรมา ชนม์ หิมาย, คุณวณันท์
ชื่อ History of Malaya ๑เล่ม, ตรงตาม
พระประสงค์แล้ว.

หาพระพิฆเนศวร์ ย้ายกว๊านเทพฯ ด้วย.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2494. (2494).

BIA4.1/5 กล่อง 2 หน้า 93.

ต้อนรับหม่อมเจ้าจันทร์จิรายุ รัชนี้

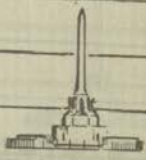

ต้อนรับหม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล

2503 เมษายน	สวณโฆภัก	April 1960
14 วันพฤหัสบดี	14	Thursday (105-261)

ฉันท้อแท้มร่อท้อ จดสสส หออัน เอาจี๊เล็ก
มาไว้วัดพระธาตุ เพื่อต้อนรับท่านนางพูนพิสมัย ที่นี้
วัดนี้ตั้งตามมาเป็นคนในะ จากบ้านดอน และ โขง. นาง
พระธาตุ, วิหารหลวงเก่า, มังโฆนรอน และ ฟิฟส์ บ้าน
คน ๑๐ น. ขึ้นรถคันนี้ ยกคนมาส่วนโฆภัก ถึง ๑๐
สนทล พอนบร้อน แล้วพาเดินรอบเขา, ขึ้นเขา, พัก
คน ๑๐.๓๐ ถึงลงมา ล้อมอาคาร ของชาวบ้าน และ คน
รักษาทางบก. พวกนี้และเด็ก ๆ ส่วนหนึ่ง ก็ไป
ไปดู ชนที่ใน, กลับมาสนทล ที่ "น้องรมแก" ที่
ตรงนั้น และ กลับไป เมื่อ 14.30. ได้ เห็น
ชื่อ บนมเรือ่งขาว, วัดสีวิริยะ, รอบบ้านดอน, ไป
เห็นที่ไร่ร้าง. ดน: ที่มา : ม.จ.นพพูนพิสมัย;
ม.จ. พิศมัย ธิกุล; ม.จ. หลวงทิพย์เกสร ธิกุล;
อาจารย์เนม และ ดน: อีก ๔ รวม ๘
ชาวบ้าน "เรื่องปาก ตัน" ช่วยกันดื่มที่ ที่บ้าน
มะพร้าวอ่อน, และ มะม่วง.
ร.ร. วัดพระธาตุ ใน จดไว้ที่นี้.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2503. (2503).
BIA 4.1/14 กล้อง 4 หน้า 96.

แรม 3 ค่ำ เดือน 5

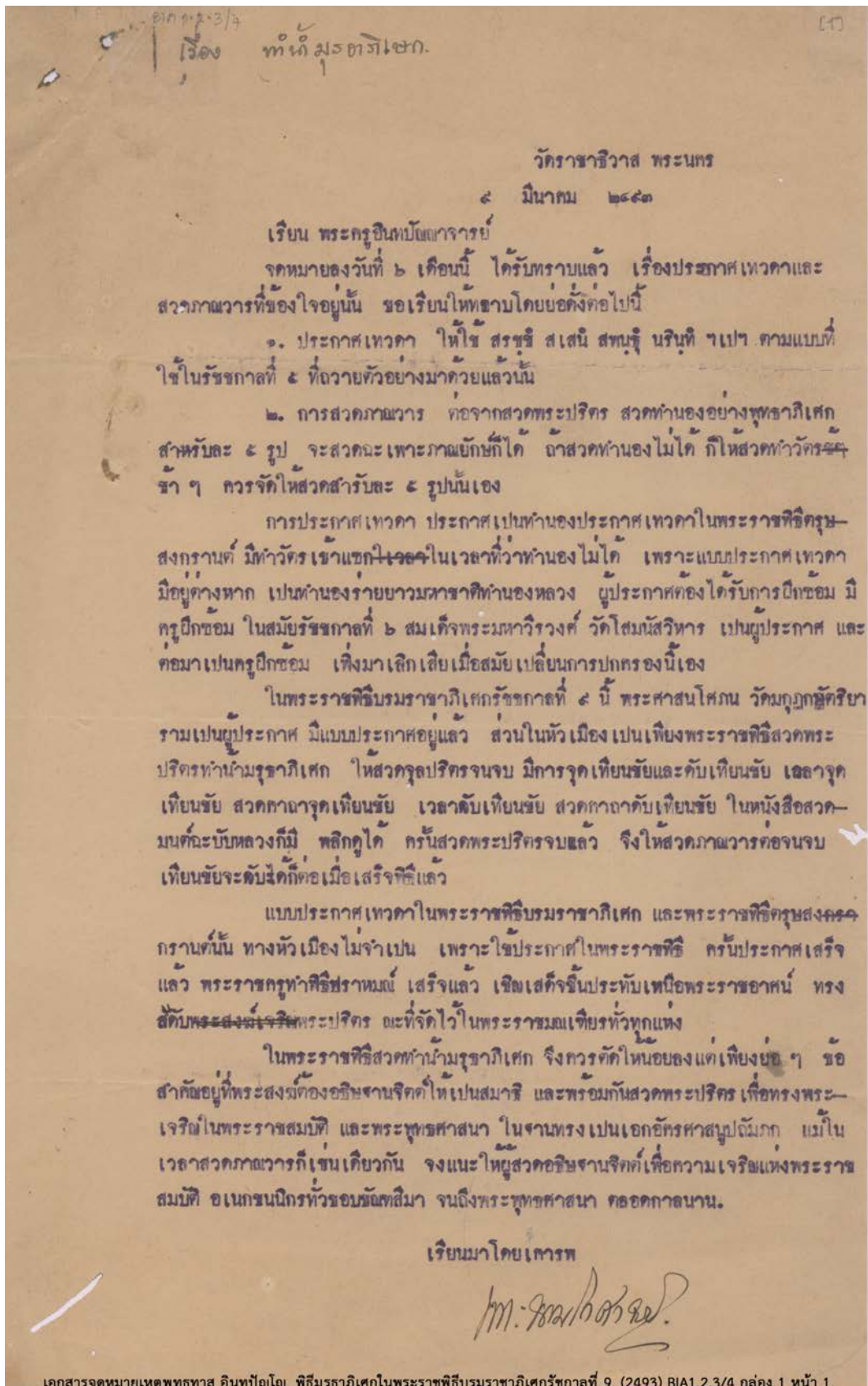
๒.๕ กิจกรรมพิเศษ

พิธีสวดทำน้าอภิเสกสำหรับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ เป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกขึ้น เสด็จดำรงสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ตามโบราณราชประเพณี ก่อนหน้าที่จะมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษกทางราชการได้แจ้งไปยังส่วนภูมิภาคที่มีปูชนียสถานสำคัญ ๑๘ แห่ง ให้เตรียมน้าอภิเสกเพื่อจัดส่งไปยังส่วนกลาง อนึ่ง วัดพระธาตุไชยาก็เป็นหนึ่งในสถานที่นั้นด้วย

การเตรียมการทำน้าอภิเสกพุทธศาสนิกชนได้ปรึกษากับพระธรรมโกศาจารย์ (ปลด อดิการี) เจ้าอาวาสวัดราชาธิวาส ซึ่งท่านก็ได้ชี้แจงรายละเอียดการสวดมนต์แก่พุทธศาสนิกชน และทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีก็มีการเตรียมการตั้งมณฑลพิธีที่วัดพระธาตุไชยาโดยมีพุทธศาสนิกชนเป็นประธานฝ่ายสงฆ์

จดหมายพระธรรมโกศาจารย์ตอบพุทธทาสภิกขุเรื่องพิธีทำน้ำอภิเษก

การทำน้ำอภิเษก
ในคราวพระราชพิธีบรมราชาภิเษกรัชกาลที่ 9
๒๔๙๕

(1) ทั้งพิธีทำน้ำอภิเษก ณ พุทธเจดีย์สนามเส้าคัมสถานภูมิวิภาค ๖๘ แห่งในราชอาณาจักรไทย ถือ

ว่า

๑๖. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งที่พระมหาธาตุ อำเภอไชยา

ว่า

(๒) น้ำอภิเษกนั้น ข้าหลวงประจำจังหวัดจะได้นำพระพุทธรูปในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นสิริมงคล ณ
สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดนั้น บรรพบุรุษ และนำเอาพิธี ประเพณีความเชื่อของกิจการบูชา

(๓) วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๔๙๕ ข้าหลวงประจำจังหวัดไปตั้งพิธีสมโภช รูปปั้นเทียน

เวลา ๑๖.๐๐ น. เครื่องเบญจการ สนาทานเสร็จแล้ว ประชุมสงฆ์ประกาศเทศน์

(๔) เวลา ๑๕.๐๖-๑๗.๑๔ น. ประชุมสงฆ์รูปเทียนชัย ประโคมฆ้องชัย ดุริยางค์ แล้ว
พระสงฆ์ ๕๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์จนแล้ว จะได้นัดนัดเปลี่ยน
กันสวดภาวนาวารต่อไป

(๕) วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๙๕ ข้าหลวงประจำจังหวัดไปตั้งพิธีสมโภช รูปปั้นเทียน

เวลา ๑๐.๐๐ น.

เครื่องเบญจการ สนาทานเสร็จแล้ว ประชุมสงฆ์รูปเทียนชัย
แล้วเจ้านายพระพุทธรูปทรง ไปในน้ำอภิเษก แล้วข้าราชการ
ประเคนภัตตาหาร พระสงฆ์ ๕๐ รูป จมเสร็จแล้ว ข้าหลวง-
ประจำจังหวัดประเคนจุฬารัตน์ไทยธรรม พระสงฆ์อนุโมทนา

(๖) เวลา ๑๕.๐๐ น.

ตั้งนายศรี เว้นเทียนสมโภชน้ำอภิเษกแล้ว ข้าหลวง-
ประจำจังหวัดทุกจังหวัดจะได้นำข้าราชการ เจ้านายอภิเษกนั้น
มายังกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำส่งถึงสำนักพระราชวังก่อน
วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๔๙๕

การแต่งกาย แต่งเครื่องแบบเต็มยศ.

ศ.ร. 1.2.3/4
ค.ร. 1.2.3/4
ค.ร. 1.2.3/4
ค.ร. 1.2.3/4

คำอธิบาย

1. ราชบุรุษ หมายถึงข้าราชการทั่วไป (ในการไปพลัดกรมตักน้ำถึงเป็นที่ริมคลองนั้น ถ้าเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ก็ควรไปราชการด้วยใจความคุณไปด้วย)
2. การพลัดกรม คือการลาออกไปเยี่ยมบวงสรวง
3. หมอมน้ำ คือดาบที่ได้น้ำ จะเป็นหมอนกวัน ขวาทโธ หรือหมอนน้ำลายกรรม สะบัดไดก็ได้ ก่อนมีพิธีดำขำจะเห็นว่าน้ำนั้นสกปรก จะต้ม จะกรองเสียก่อนก็ได้ เมื่อได้น้ำเข้าพิธีแล้ว จะต้องยกไปประพรมตราหรือครั้งใดเรียบร้อย
4. เขียนชัย ไฉนและวัดจัดการด้วยตนเอง
5. สวดภาณวาร คือสวดทองถวาย โดยอาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ๓๐ รูป ไฉนเป็นเวรกันสวดเวรละ ๔ รูป มีพระสงฆ์ใหญ่หนึ่งรูป ๑ รูปชุดเวร คาคาที่ใช้สวดมีในหนังสือสวดมนต์ฉบับหลวง พระสงฆ์ที่สวดภาณวาร ๔ รูปและพระหนึ่งรูป ๑ รูปนั้น ต้องใช้อาสน์ค่างหาจากอาสน์ที่พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ จะยกขึ้นให้สูงขึ้นหรือใช้เพียงสวดก็ได้ และอาสน์พระสงฆ์ที่สวดภาณวารกับอาสน์พระหนึ่งรูปจะต้องใช้คนละอาสน์

พิธีการนี้เกี่ยวกับพระสงฆ์ ให้คิดคำนวณความร่วมมือจาก เจ้าคณะจังหวัด หรือ เจ้าคณะภาค.

ค.ร.

รายละเอียดการจัดเตรียมสถานที่ บุคคล และสิ่งของ

๐ ๐1ค 1.2.3/4 [๔]

การเตรียม สถานที่ บุคคล และสิ่งของ.

๑. การจัดบริเวณทั่วไป. คือทำความสะอาดบริเวณพระบรมธาตุ. ใช้โรงพิธีหน้าพระวิหารหลวง เป็นที่ทำพิธี. รอบหน้าวิหาร ทำปะรำสำหรับข้าราชการ และผู้มาร่วมพิธี ใ้คั้ง.

๒. การจัดในโรงพิธี. มีดังต่อไปนี้ :-

(ก) โรงพิธี คาค่วยผ้าขาว มียันต์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแขวนตรงกลาง มียันต์พระอริยสาวก แขนวนตามแนวสายสิญจน์ ประจำทั้งแปดทิศ.

(ข) จัดตั้งพระแท่นมณฑลสำหรับตั้งน้ำอภิเษก ทางซีกด้านใต้ ในโรงพิธี. รายราชวัตร ฉัตรผ้าขาวชั้น ประดับต้นกล้วยอ้อย ดอกหมากดอกมะพร้าว รอบพิธีมณฑลทั้งแปดทิศ. บนพระแท่นมณฑล ตั้งหมอน้ำพระพุทธรูป และหมอน้ำอภิเษก อันนำมาแต่สถานที่ต่างๆ ตั้งสลับกันไปกับเทียนเงินเทียนทอง พานดอกไม้อวด. มีที่นั่งสำหรับปักแว่น. หน้าพระแท่น มีโต๊ะหมู่ ประคั้นผ่านพระพุทธรูปเงิน ปางห้ามสมุทร. มีพระธรรมสามัคคีภีร์ ทอดพระแสงศาสตราวุธ (ถ้ามี).

(ค) ตั้งอาสน์สงฆ์ สำหรับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ๓๐ รูป ทางซีกด้านเหนือในโรงพิธี. จัดการนั่งเป็น ๓ แถว แถวละ ๑๐ รูป.

(ง) ตั้งเครื่องบูชาเครื่องสักการะ ที่หน้าพระประธาน (ที่มีหูก่ายตัวที่พระวิหาร) ๑ เครื่องโต๊ะหมู่.

(จ) ตรงกลางโรงพิธี ตั้งโต๊ะสังเวทเทวคา มีเทียนเงินเทียนทอง ๑ คู่ พร้อมด้วยเครื่องสังเวท (อันไม่ขัดกันกับที่จะมาตั้งในวิหารเช่นนี้). มีอาสนะคาค่วยผ้าขาว สำหรับพระประธานสงฆ์ ยืนอ่านประกาศเทวคา ๑ อาสนะ ตรงกับที่แขวนยันต์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า.

(ฉ) ตรงกลาง ค้อมมาทางทิศตะวันออก ตั้งเตียงพระสงฆ์สวดภาณวาร. มีเตียงพระครูนั่งปรก ข้างด้านใต้ ๑ เตียง. ตั้งกระโจมเทียนชัย ที่ตรงหน้าเตียงสวดภาณวาร. มีเครื่องสำหรับจุดนมัสการอีกสามสมควร.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. พิธีมูรธาภิเษกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกรัชกาลที่ 9. (2493) BIA1.2.3/4 กล้อง 1 หน้า 8.

(ข) การเวียนสายสัจจน. ให้ตั้งคัมมาจากองค์พระบรมธาตุ เข้าในโรงพิธีตั้งคัมมาที่พระประธาน เวียนรอบโรงพิธีเป็นสะพานโดยทักษิณาวฏ์ ไปหย่อนลงตรงที่เขานยันต์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หย่อนลงมาสำหรับผู้ประกาศเทวดาถือ เวลาเสร็จการประกาศแล้วลงที่กระโจมเทียนชัย และเคียงสวดภาณวาร เวียนมาที่พระแท่นตั้งน้ำอภิเษก ไปบรรจบที่พระประธาน แล้วเวียนไปลงอาสน์สงฆ์ สำหรับพระสงฆ์แสดงพระพุทธรูปคัมมา. เมื่อถึงคราวสวดภาณวาร เวียนไปลงเพียงที่พระคัมมานั่งปรกถือ.

๓. การจัดในพระบรมธาตุ. ตั้งโต๊ะเครื่องสักการบูชา ที่หน้าองค์พระบรมธาตุหนึ่งที. จุดเทียนนมัสการที่นี้ ทุกคราวที่เริ่มพิธี ทุกวัน. และ เป็นที่ตั้งคัมมา ของการเวียนสายสัจจน. ดังที่กล่าวแล้วในข้อ ๒. (ข).

๔. การเตรียมน้ำอภิเษก. เป็นหน้าที่ของราชบุรุษ มีข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธาน จะใคร่จัดให้ราชบุรุษผู้สมควรแก่ตำแหน่ง ไปดักมาแต่ที่ต่างๆ ความที่ระบุไว้, ใส่ภาชนะ คือหม้อกรวดหรือชวดโหล หรือกะปูลายคราม และถ้าเห็นเป็นการสมควร ให้ต้มหรือกรองเสียก่อน. ใส่แห่งละชวด ไม่ปนกัน นำมาตั้งรวมกลุ่มกันกับน้ำพระพุทธรูปคัมมา พระแท่นมณฑล ตามที่กล่าวแล้วในข้อ ๒ (ข).

๕. การนิมนต์พระสงฆ์. นิมนต์พระสงฆ์มีกำหนด ๓๐ รูป เพื่อเจริญพระพุทธรูปคัมมา แล้วผลัดเปลี่ยนกันสวดภาณวาร ทีละเคียง เคียงละ ๔ รูป มีพระคัมมานั่งปรกกำกับเคียงละ ๑ รูป ทุกคราวไป จนกว่าจะสิ้นเวลาพิธี ซึ่งปรากฏอยู่ในหมายเหตุกำหนดการ.

๖. พรหมณ์. จัดพรหมณ์สำหรับทำหน้าที่เป่าสังข์เมื่อเริ่มพิธีจุดเทียนชัย, สำหรับหยูกประคำเฝ้าเทียนชัย หย่าให้ดับไฟ, และสำหรับทำพิธีเวียนแว่นสมโภชน้ำอภิเษกในคอนท้าย ของพิธี.

๗. เทียนชัย. ประกอบขึ้นด้วยขี้ผึ้งหนัก ๔๐ บาท, ใส่เทียน ๑๐๔ เส้น, ควันเป็นเทียนยาว ๑๕๐ ซม. ใส่ไว้ในกระโจมที่สร้างขึ้นเฉพาะเพื่อถักไม่ให้ดับ. เมื่อจุดพระสงฆ์สวดคาถาจุดเทียนชัย เมื่อดับ สวดคาถาดับเทียนชัย จะดับค้อมเมื่อถึงวันสุดท้าย

ท้ายของพิธี. ตลอดเวลานั้น มีพรหมณ์เฝ้าประจำรักษา ไม่ให้ดับได้ จะเสียพิธี.

๔. การเลี้ยงพระ. การเลี้ยงพระ เป็นหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ได้กำหนดไว้ จะเพาะวันและเวลา นับตั้งแต่วันเพ็ญ ของวันที่ ๑๙ มีนาคม เป็นต้นไป จนถึงเวลาเพ็ญของวันที่ ๑๙ มีนาคม ศกนี้ ทุกมือทั้งเช้าและเพล.

แจ้งไว้แต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๙๓

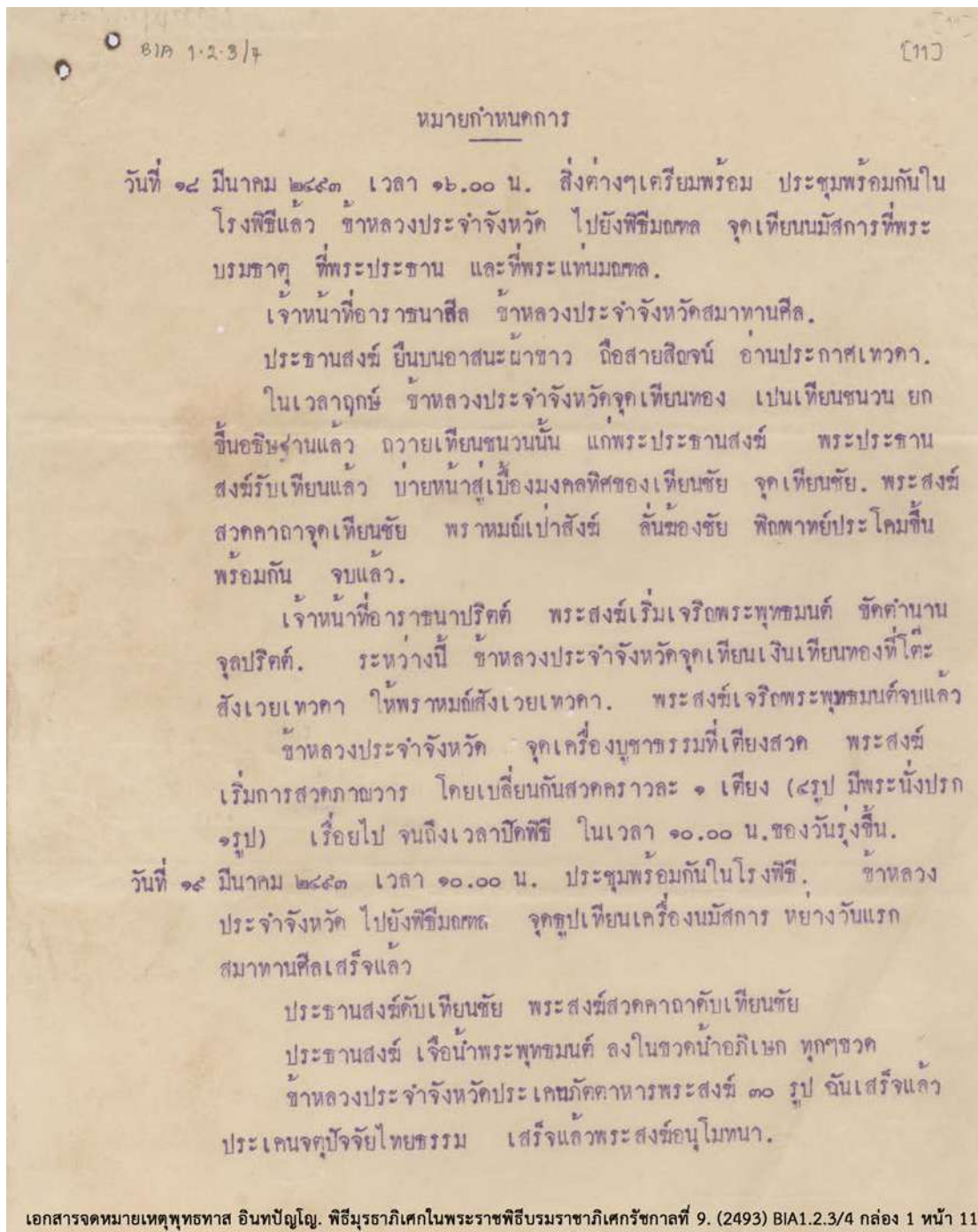
ลงนาม

ผู้อำนวยราชการแทนเจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลงนาม

ผู้อำนวยราชการแทนข้าหลวงประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี

หมายกำหนดการสดทำน้ำอภิเชก

๑. ประวัติย่อของสถานที่เกิดแห่งน้ำอภิเษก

เนื่องจากสถานที่ ได้ชื่อเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์กันมานานนับพันปี เกินกว่าที่จะค้นหาเรื่องราวอันเป็นหลักฐานได้จากคำรับคำร่ำไต่ๆ หรือเอกสารใดๆ คงได้เฉพาะการสืบถามจากบุคคลที่เคยได้ยินได้ฟังต่อกันมาเท่านั้น.

(๑) บ่อวัดพระธาตุ. วัดพระธาตุเป็นวัดโบราณเกินพันปี เป็นที่ศักดิ์สิทธิ์สูงสุดในบรรดาวัดทั้งหลายมาแต่โบราณกาลแล้ว จนกระทั่งทุกวันนี้. น้ำในบ่อที่ศักดิ์สิทธิ์น้ำอภิเษกนี้ ก็เป็นบ่อพิเศษ คืออยู่ในบริเวณพุทธาวาส คือเขตของพระบรมธาตุข้างพระวิหารเก่า ซึ่งคู่กันมากับองค์พระธาตุเป็นแนวนอน. หากไต่ถอยในบริเวณสังฆาราม คือที่หมู่แห่งพระสงฆ์ ดังเช่นบ่อน้ำในวัดบ้านประจักษ์. คงเป็นบ่อศักดิ์สิทธิ์สำหรับพิธีกรรมทางศาสนามาแต่เดิมแล้ว. มีเหตุผลแสดงเหตุชัดเจนทุกอย่าง.

(๒) บ่อวัดแก้ว. วัดแก้วเป็นวัดโบราณเกินพันปีเช่นเดียวกับวัดพระธาตุ มีโบราณสถานสมัยศรีวิชัยที่สำคัญเหมือนกัน ต้องเคยเป็นวัดที่มีความศักดิ์สิทธิ์เท่ากันและคู่กันมากับวัดพระธาตุมาแต่ดั้งเดิม ฉะนั้นน้ำบ่อนี้ จึงเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ประจำเมืองมาแต่โบราณ เช่นเดียวกับบ่อวัดพระธาตุมาแล้ว ตั้งแต่สมัยที่ชาวอินเดียเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้วย ในสมัยศรีวิชัย โดยไม่มีที่สงสัย.

(๓) บ่อเขานางเอ. ซากโบราณสถานที่นี้แสดงให้เห็นว่า ในสมัยโบราณ เป็นศูนย์กลางแห่งหนึ่งของความเจริญ มีวัดเรียกว่าวัดหลวง ใหญ่โตๆ กัน มีสระน้ำให้คนมาสระประจำเมือง. ถ้าเขานางเอ ที่อยู่ตรงกับบ่อ มีลักษณะบ่อความเคยเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์มาแต่สมัยโบราณแล้ว เชื่อว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับประกอบพิธีประจำปีอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทางไสยศาสตร์ ในสมัยโบราณตั้งสมัยที่ชาวอินเดียเข้ามาเกี่ยวข้องกับเหมือนกัน. ในสมัยที่เมืองไชยาเป็นราชธานีของชาวอินเดีย สถานที่นี้ต้องเป็นแห่งหนึ่ง สำหรับทำพิธีเกี่ยวกับความเป็นพระราชา.

(๔) คลองไชยา. เนื่องจากคำว่าไชยา เป็นคำมงคลนาม และเป็นเมืองเก่าแก่เกินพันปี คำนี้จึงเป็นที่ยึดมั่นถือมั่นทั่วไป ความเจริญของชนชาวอินเดียที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเกี่ยวกับการอุปการะน้ำศักดิ์สิทธิ์ ทำนองแม่น้ำคงคาในประเทศอินเดียเอง แม่น้ำนี้ จึงถูกยกขึ้นเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์มาแต่สมัยนั้นจนกระทั่งถึงสมัยนี้ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง.

(๕) คลองคงคาชัย. น้ำแห่งนี้ เมื่อคู่สถานที่และฟังคำบอกเล่าแล้ว เห็นว่าไม่มีเรื่องราวไกลถึงสมัยศรีวิชัย คือพันกว่าปีมาแล้ว. แต่อย่างไรก็ตาม ฟังได้จากเรื่องนั้นๆ ว่าเคยเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เกี่ยวกับจารีตประเพณีมาตั้งแต่สมัยที่เมืองไชยา ทำการกวาดล้างอำนาจพม่า หมดสิ้นไปในรัชกาล ที่ ๑-๒. ในสมัยที่ไม่มีศึกสงครามแล้ว ชาวชาวกวามในสมัยโบราณได้เป็นที่เคารพหรืออุปการะน้ำศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่ง นับว่าโดยจะเพาะให้เกิดการแต่งตั้งขึ้นเกี่ยวกับทางราชการ. พม่าได้เข้ามาถึงที่นี่ และที่นี่คงเป็นจุดหนึ่งที่ต้องทัพชาวเมืองชนะพม่าด้วย. ซากวัดที่พม่าเคยเผา แสดงให้เห็นว่าพม่าได้เข้ามาไปผ่านมาในถิ่นนี้.

(๖) คลองท่าชนะ. ว่า ใ้ความคามที่กรมพระราชวังบวร ออกมากวากลางอำนาจ
พมาทางปักไ้ในสมัยรัชกาลที่หนึ่ง ตอนชาวลับจะเข้ากรุง ทยุ่สร้างวัดที่ตำบลนี้เป็นที่
ระลึก และมอบเชลยหลายสิบครัวเป็นของวัด หรือสร้างค่ายแรงเชลยเหล่านั้นเป็นส่วนไหน
ให้ชื่อวาวัดท่าชนะ ซึ่งทำไ้คลองนี้ และตำบลนี้ พลอยมีชื่อว่าท่าชนะไปด้วย. อาศัย
ที่เป็นนามศักดิ์สิทธิ์ เป็นนามมงคลนาม จึงถูกนับเข้าในจำนวนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งด้วย
หรือที่ถึงกว่านั้น มีทางให้เชื่อว่า บริเวณนี้ ก็อยู่ในบริเวณที่มีการกวากลางอ นารพมา คง
จะเป็นจุดๆหนึ่ง ที่ปราบพมาลงไ้เป็นหลักฐาน จนเจ้านายไ้เกียรติ สร้างวัดให้ และ
ประชาชนนาม.

๒. ความสำคัญของสถานที่ประกอบทำน้ำอภิเษก.

วัดพระธาตุเป็นวัดที่มีความศักดิ์สิทธิ์กว่าวัดทั้งหลายในเมืองไชยา เนื่องจากมีพระบรมธาตุ
นั่นเอง. ในเขตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีสถานที่ใดเก่าแก่ศักดิ์สิทธิ์เท่าเมืองไชยา ซึ่ง
มีวัดพระธาตุเป็นมิ่งขวัญของเมือง. ฉะนั้นในคืนคนรอบอ่าวบ้านดอนทั้งหมด อันเป็นที่ของ
จังหวัดสุราษฎร์ธานีเวลานี้ จึงมีจุดความศักดิ์สิทธิ์เก่าแก่โบราณอยู่ที่วัดพระธาตุ ดังปรากฏ
หลักฐานทางทางโบราณคดี อยูในหนังสือโบราณคดีของประเทศไทย เป็นที่ทราบทั่วกันแล้ว แม้แต่
ชาวต่างประเทศ. ศิวพระวิหารหลวง ในวัดพระธาตุ อันเป็นที่ประกอบทำน้ำอภิเษก
ก็มีหลักฐานชัดเจนว่า วิหารหลังนี้สร้างคู่กันมากับองค์พระบรมธาตุ จึงเป็นพระวิหารศักดิ์สิทธิ์
มาแต่เดิม นิยมประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์กันมาแต่ก่อน. ในสมัยนี้ ก็ยังคงนับถือตามกัน.

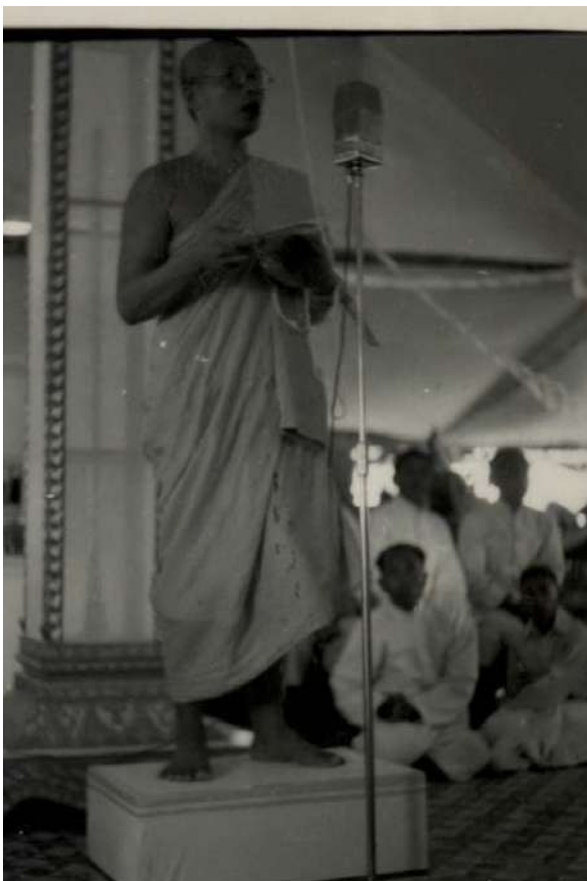
วัดนี้ มีมาแต่ตั้งแต่สมัยศรีวิชัย คือ พันสองร้อยปีเศษมาแล้ว จึงมีเรื่องราทาง
โบราณคดีที่ยาว มาตั้งแต่สมัยที่ชนชาวอินเดียเข้ามาเกี่ยวข้องกับ และตั้งรกรากอยู่ต่างๆ ทั้งทาง
วัฒนธรรมและทางศาสนาไว้เป็นแบบฉบับ ติดแน่นอยู่ในจารีตประเพณีที่สืบกันมา. ครั้นมา
สมัยที่ไทยเข้าครอบครอง ก็ทำตามจารีตเดิมทุกประการ. กล่าวไ้ว่าสถานที่ทำน้ำอภิเษกแห่ง
นี้ มีความศักดิ์สิทธิ์สืบกันมาเกินกว่าพันปีแล้ว.

ในรัชกาลที่ ๙ ก็มีการทำน้ำอภิเษกที่นี่ ซึ่งในการทำคราวนี้ ก็ไ้คนุโลมตามแบบวิธี
ที่ทำในสมัยรัชกาลที่ ๙ ทุกประการ.

รอบ ๑ พ.ศ. ในรัชกาลที่ ๑๐ ที่ทำน้ำอภิเษก
ก่อน ๑ อีกสมัยแล้ว.

รูปภาพพิธีสวดทำน้ำอภิเชก

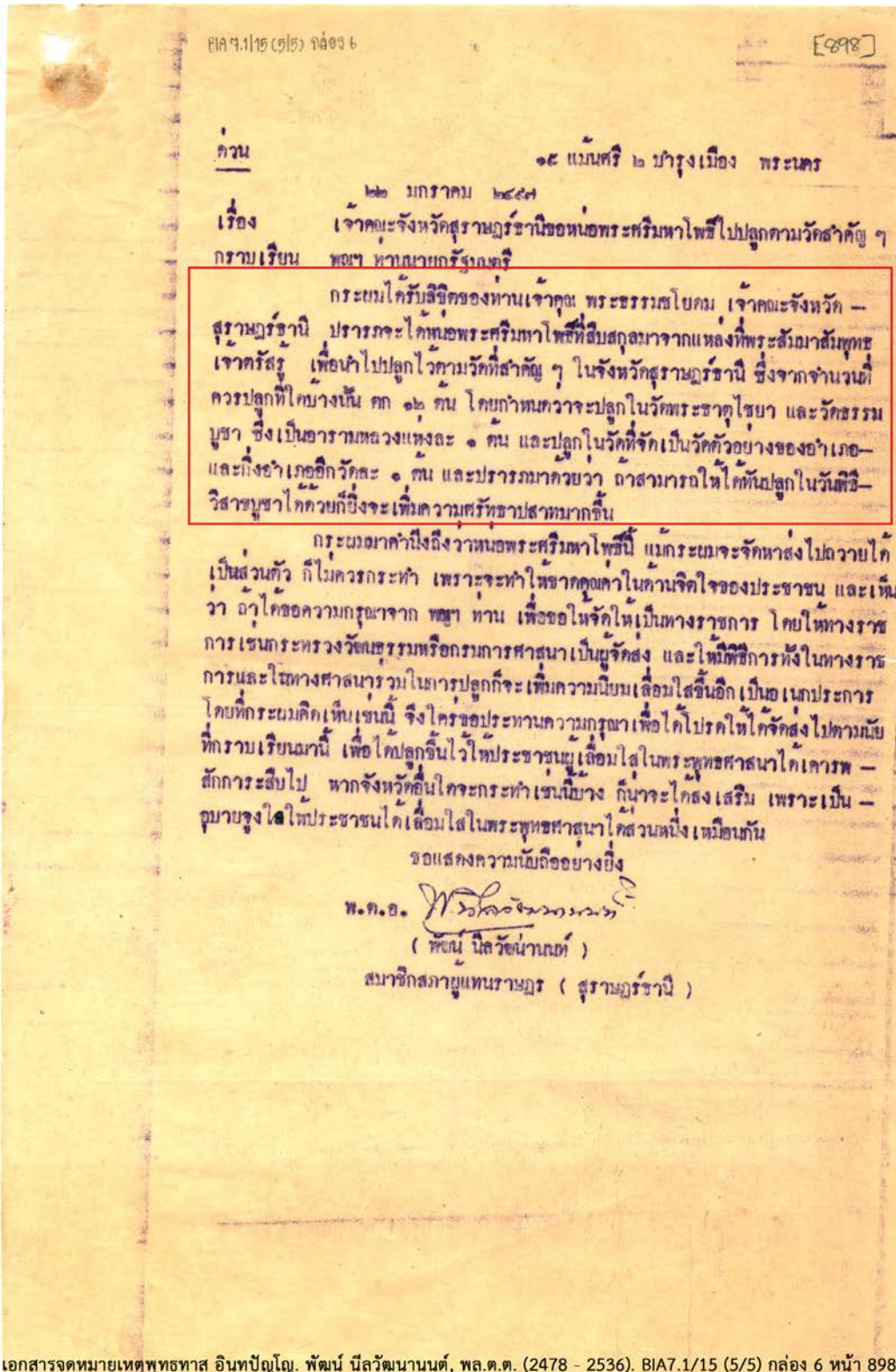

การปลูกต้นพระศรีมหาโพธิ์

บริเวณตรงข้ามกับพระพุทธรูป ๓ องค์ที่อยู่กลางแจ้งเยื้องกับพระวิหารหลวงมีต้นพระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งทาง
พระธรรมรังษีโยม เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นผู้ดำริขอให้นายกรัฐมนตรีช่วยจัดหาต้นพระศรีมหาโพธิ์สำหรับ
ปลูกที่วัดสำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังสำเนาจดหมาย พ.ต.อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ ที่มีไปถึงนายกรัฐมนตรีแล้ว
คัดสำเนาถึงพุทธทาสภิกขุ

จดหมายจากพระธรรมรัตขโยดม เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานีถึงพุทธทาสภิกขุเรื่องการปลุกพระศรีมหาโพธิ์

๑๒๑.๒-๓/๑

๗๕๕

[๗๐]

ที่ ๓๐๖ / ๒๔๙๓

สำนักงานคณะกรรมการสงฆ์จังหวัด
สุราษฎร์ธานี วัดโคกธรรมาราม

๑๑ เมษายน ๒๔๙๓

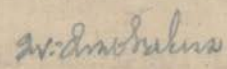
เรื่อง การปลุกพระศรีมหาโพธิ์ที่วัดพระธาตุไชยา

เรียน พระอริยบัณฑิต เนยแม่มาก ๔

ด้วยผมจะได้เจือพระศรีมหาโพธิ์ ที่จะปลุกที่วัดพระธาตุไชยา
มาโดยรถไฟธรรมมา ในวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๔๙๓ ลงที่สถานีไชยาแล้ว เข้าขบวน
รถไฟไปวัดพระธาตุไชยา รุ่งขึ้นวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๔๙๓ เวลา ๘.๐๐ น. ทำพิธีปลุก
บรมโคธให้ พ.ท.อ.พิณ นิลวัฒนาภรณ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัด
สุราษฎร์ธานี นำขบวนกำหนดพิธีการและ พิธีปลุกพร้อมด้วยเจ้าคุณอริยบัณฑิต
พระครูโสมเจตติการาม และนายสง มินุทา นายอำเภอไชยา จึงขอไปกรรม
พิจารณาทางวิธิการ ตามสมควรแก่กรณี

ส่วนสถานที่ปลุกพระศรีมหาโพธิ์นั้น ผมเห็นว่าในบริเวณหน้าพิพิธ
ภัณฑ์ ครองหน้าพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ตรงนั้นน่าจะเหมาะคืออยู่ และไปปรารภกับเจ้า
คุณอริยบัณฑิตไว้ครั้งหนึ่งแล้ว แต่ถาปรารภกันเห็นชอบในสถานที่อื่นก็ย้ายได้ตามแก่
จะพิจารณาเห็นสมควร.

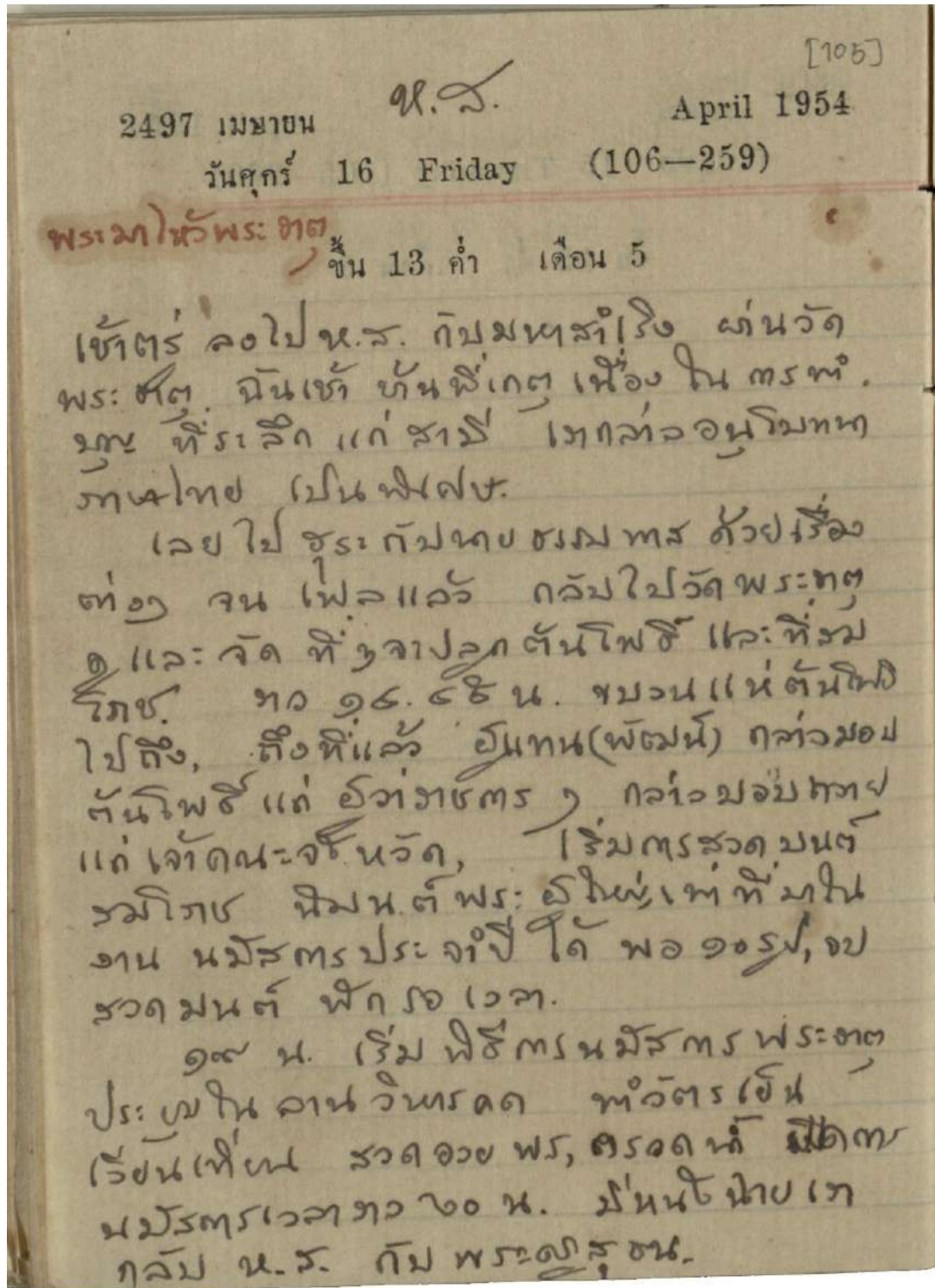
เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระธรรมรัตขโยดม)
เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญ. รวมเรื่องภารกิจทั่วไป. (2490 - 2531). BIA1.2.3/1 กล่อง 1 หน้า 70.

ในสมุดบันทึกส่วนตัวของพุทธทาสภิกขุกล่าวถึงรายละเอียดการเตรียมการปลูกต้นพระศรีมหาโพธิ์และ
วันปลูกจริงมีพระภิกษุและชาวบ้านมาร่วมพิธี ดังนี้

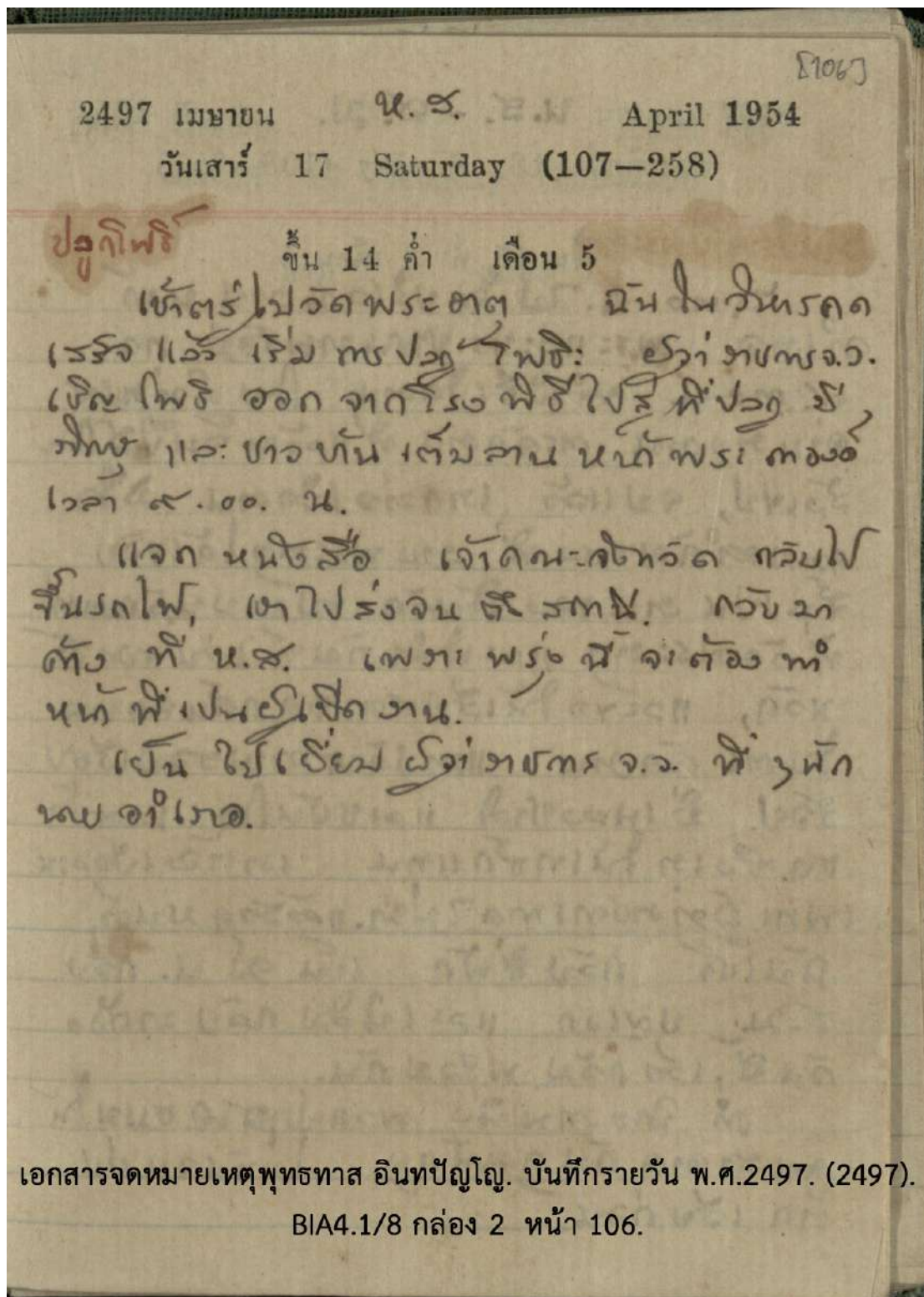
วันเตรียมการ

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2497. (2497).

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 105.

วันปลุกต้นพระศรีมหาโพธิ์

การเรียบเรียงประวัติวัดพระบรมธาตุไชยา

พ.ต.อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ ได้ขอให้พุทธทาสภิกขุเรียบเรียงประวัติวัดพระบรมธาตุไชยา เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไป

เลข 9.1/15 (ธ) 6

[911]

วัดพระบรมธาตุไชยา

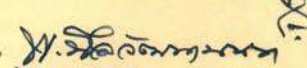
ใกล้วัดสระเกศ ถนนบำรุงเมือง พระนคร.
โทร. ๒๔๖๒

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๙๗

เรียนนมัสการ ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ที่เคารพ

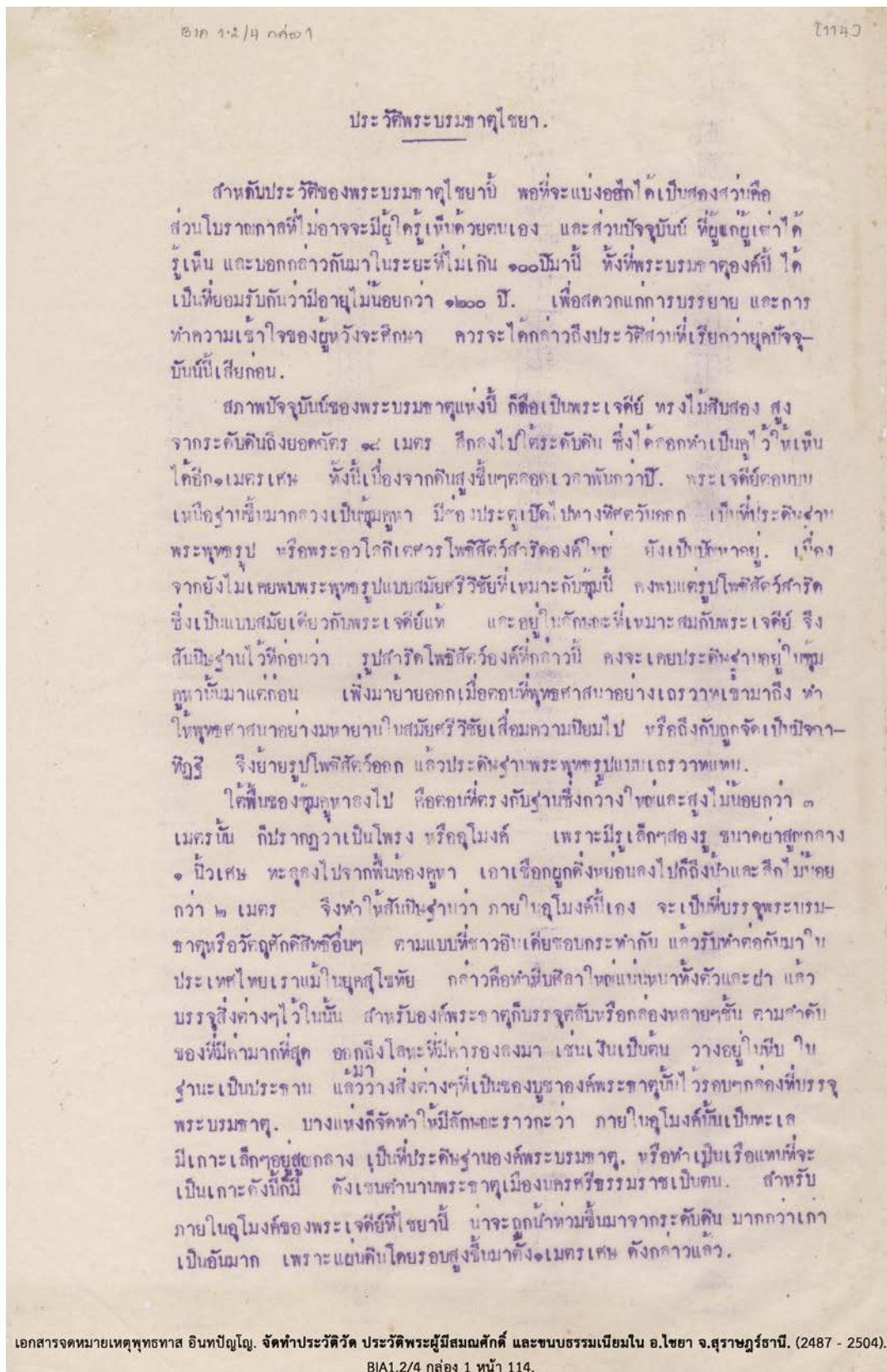
กระผมมาให้ความคิดเห็นเนื่องจากได้เห็นหนังสือจิตรที่จัดพิมพ์จำหน่ายในงานนมัสการและสมโภชพระบรมธาตุไชยา ที่คณะกรรมการจัดพิมพ์ขึ้นจำหน่าย รู้สึกว่าถ้าทำให้คุณค่าสูงขึ้นกว่านี้คงจะมีผู้อ่านยิ่งขึ้น และเห็นว่าในงานนมัสการและสมโภชพระบรมธาตุไชยาครั้งนี้ประวัติขององค์พระบรมธาตุและประวัติของวัดพระธาตุไชยาเป็นสิ่งที่น่าสนใจควรจัดพิมพ์ลงในสุจิตร์ด้วย และโดยที่ท่านเจ้าคุณเคยเขียนประวัติศาสตร์เรื่องรอบอาวาสก่อนที่มีความเกี่ยวข้องมาถึงไว้มากแล้ว จึงใคร่ขออาราธนาเพื่อจัดทำประวัติดังกล่าวด้วย และโดยที่เป็นเจ้าอาวาสของวัดพระธาตุอยู่เอง ก็นับว่าเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้นอีกส่วนหนึ่ง ถ้ากรุณาได้แล้ว กระผมใคร่ขอรองให้ประวัติดังกล่าวนี้เห็นจัดพิมพ์ในงานนมัสการและสมโภชในปี ๒๔๙๘ ถ้ามีอะไรที่กระผมรวบรวมได้ก็ยินดีรวมเพื่อให้งานนี้ได้สำเร็จสมความประสงค์ แม้โครงการบูรณะและปฏิสังขรณ์อุโบสถหรือรับเป็นผู้อุปถัมภ์ก็เป็นประวัติเพื่ออนาคตอยู่ ซึ่งควรจะถือเป็นข้อปลุกใจได้ และเห็นวาทานนี้คงไม่รบกวนสมาธิจิตจนเกินไป จึงกล่าเรียนมาเช่นนี้

นมัสการมาด้วยความเคารพในคุณธรรมอย่างยิ่ง

พ.ต.อ.
(พัฒน์ นิลวัฒนานนท์)

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์, พ.ศ.ศ. (2478 - 2536). BIA7.1/15 กล่อง 6 หน้า 911.
ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาสฯ ได้ที่ <http://archives.bia.or.th>

ประวัติวัดพระบรมธาตุไชยาที่พุทธทาสภิกขุเรียบเรียงขึ้น^(๑๓)

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. จัดทำประวัติวัด ประวัติพระผู้มีสมณศักดิ์ และขนบธรรมเนียมใน อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี. (2487 - 2504).

BIA1.2/4 กล่อง 1 หน้า 114.

^(๑๓) ศึกษาเอกสารฉบับเต็มจาก เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. จัดทำประวัติวัด ประวัติพระผู้มีสมณศักดิ์ และขนบธรรมเนียมใน อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี. (2487-2504). BIA 1.2/4 กล่อง 1. หน้า 114-148. ผู้สนใจสามารถสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทางออนไลน์ได้ที่ <http://archives.bia.or.th/index.php>

องค์พระเจดีย์ก่อด้วยอิฐล้วน แต่เป็นอย่างพิเศษ และวิเศษ กล่าวคือแตกต่างจาก
จะเป็นอิฐที่เนื้อละเอียดที่สุดแล้ว ยังปรับอิฐแต่ละก้อนให้แบนกันสนิท เหมือกันข้างไม่
ปรับไม่ให้เป็นกันสนิทไม่รวมน้ำรั่วซึมในการก่อหรือเรียงอย่างดี ไม่ขึ้นเสาสำหรับ
ก่ออิฐเลย ก่อคล้ายกับว่าอิฐแต่ละก้อนติดกันไว้อย่างที่ช่างไม้ใช้ในการติดประกับไม้
นั้นอีกเหมือนกัน ซึ่งเราไม่สามารถทราบได้ว่าเขาใช้ยางหรือกาวอย่างใด หรือมี
ใช้สิ่งอะไร เคยเห็นคนติดกันเองด้วยการเปื้อนแปดทางเคมีที่เกิดขึ้นเองตลอดเวลา
พันกว่าปีมานี้. อย่างไรก็ตาม นักโบราณคดีก็คิดว่า วิชาหรือวิธีการในการก่ออิฐชนิด
นี้ เป็นสิ่งที่พอจะถือได้ว่าเป็นวิชาความรู้ของชนโบราณโดยเฉพาะ และสาบสูญไปเพราะ
ไม่มีการถ่ายทอดกันไว้. อีกอย่างหนึ่งที่นักคิด ก็คือความพากเพียร ในการจัดหรือ
แผ่นอิฐทีละก้อน ให้เรียบจนเป็นแบบสนิทกับก้อนข้างเคียงอื่นๆ ทุกก้อน ครั้นเมื่อเป็นรูปร่าง
แล้ว ก็สลักวาดลายที่เป็นภาพหรือลวดลาย ปูนูนตัวอิฐเสร็จ โดยไม่ต้องทาสี แม้จะเป็น
เพียงลวดลายเล็กๆ เท่าฝ่ามือ (แต่ทั้งนี้ต้องยกเว้นของใหม่ ที่เพิ่งมีคิดเข้าเป็นการ
ซ่อมครั้งหลังเมื่อ ๕๐ กว่าปีมานี้ ดังที่เห็นปรากฏอยู่ทั่วไป. ผู้เขียนจะต้องรู้จัก
สังเกตไว้ด้วย). ปูนูนที่ตามไว้นี้ หยาบเพียงครึ่งเซ็นต์เมตร หรือหนึ่งเซ็นต์เมตร
เป็นอย่างมาก ถ้าลองนึกดูด้วยแล้วสมมติว่าใครออกมาจากหน้าอกของมหัศจรรย์
ก็จะเห็นเจดีย์อิฐสีแดงสดเก๋เก๋ พร้อมด้วยเหลี่ยมลวดลายอยู่ด้วยกับเงา ซึ่งเข้าใจ
ว่าเป็นความประสงค์ของผู้สร้างพระเจดีย์องค์นี้ด้วย ในการที่จะไม่ทาสีปูนเลย เพราะ
เป็นแบบหนึ่งของสถาปัตยกรรมแห่งยุคนี้ และเข้าใจกันว่าเป็นสิ่งที่นิยมกันมากที่สุด
เพราะยังมีพระเจดีย์องค์อื่นที่มีลักษณะอย่างกล่าวนี้และสร้างในสมัยเดียวกัน. การที่
บัดนี้ มีปูนขาวไว้มากขึ้น เป็นเพราะการซ่อมในครั้งหลังนี้ ไม่มีความนิยมอย่างครั้ง
กระโน้น ทั้งอาจเห็นได้ว่า อิฐจะสึกกร่อนเพราะลมฟ้าอากาศเร็วเกินไป และบางแห่ง
ก็กร่อนจนเสียรูปไปแล้วก็มี จึงดูยากและงานซ่อมเสีย. ลักษณะหนึ่งซึ่งควรจะ
ทราบไว้ด้วยก็คือ ที่ตัวอิฐโดยประมาณทั่วไปทั้งองค์ มีรอยคงรักบิดทองบางๆ เหล็ก
อยู่ เพราะในการซ่อมครั้งหลังๆ ก็เอาออกไม่หมด ข้อนี้ทำให้สันนิษฐานได้ว่า แม้
ว่าในยุคแรกผู้สร้าง สร้างอย่างเป็นอิฐขัดเกลาแล้ว แล้วมีคราบน้ำมันถูกคงรักบิดทองทั้ง
องค์ ในยุคต่อมา ไม่อาจหาเช่นนั้นได้ จึงฉาบปูนขาว เมื่อประมาณ ๕๐ ปีมาทีไร
หนึ่ง และอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถูกฟ้าผ่ามีรอยร้าวบางแห่ง ทำให้ทองคงรักบิดทองหลุด
แล้วฉาบด้วยปูนซีเมนต์ ซึ่งผสมปูนขาวแต่เพียงเล็กน้อยที่สุด เมื่อประมาณ ๒๕ ปีมาทีไร.

ประวัติในยุคปัจจุบัน.

สำหรับประวัติในยุคปัจจุบันนี้ กล่าวได้แต่เพียงว่า เมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีมา
นี้ ได้มีผู้พบเห็นพระธาตุเจดีย์องค์นี้ อยู่ในสภาพที่รกร้าง มีต้นชื้อและอื่นๆขึ้นปก
คลุม อยู่ในท่ามกลางพงรกซึ่งเรียกว่าโดยพระพุทธรูปศิลาแดง มีขนาดกว่าสองร้อย
องค์ ในวัดร้าง หรือร้างมีร้างแต่วัดหนึ่ง คือวัดพระบรมธาตุนี้ มีผู้คนและสิ่ง

สลักหักพังปกคลุมส่วนล่างอยู่เป็นธรรมชาติของสิ่งที่ยังปรากฏมาจน ไม่มีใครสนใจอะไรนัก จึงเป็นโชคที่สิ่งต่างๆ ยังคงอยู่ตามปกติ สิ่งที่มีค่าเช่น รูปอวโลกิเตศวรสำริด โตเท่าคน ราคาในบัดนี้เรือนแสน จึงยังมีเหลือให้เห็นอยู่ ไม่มีใครจะโยนเอาไปทำลาย หรือขายไปต่างประเทศเสียเป็นต้น. ในระยะนี้ เรื่องที่มีจะขาดเสียมิได้อันเกี่ยวกับโบราณสถานศักดิ์สิทธิ์เช่นนี้ กล่าวคือเรื่องบูรณะทรัพย์ถวายแห่งนั้นเอง ก็มิใช่โจรกรรมกันต่างๆ เป็นธรรมดา ทำให้มีผู้ที่ตั้งใจเป็นผู้วิเสททางศิลปะทางหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับโบราณสถานนี้ด้วยเหมือนกัน และในรายสุดท้ายก็ว่าได้ปรากฏว่าได้ทำความเสียหายให้แก่องค์พระเจดีย์นี้ไม่ จนกระทั่งพระเถระผู้ใหญ่นี้เป็นประมุขสงฆ์ในครั้งนั้น คือท่านเจ้าคุณ พระชยาภิวัดน์ ในสมัยที่ยังเป็นพระครูโสภณเจตสิกการณ เจ้าคณะเมืองไชยา ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ กำจัดพวกผู้วิเสทให้หมดออกไป และท่านเจ้าคุณท่านบูรณะเสียเอง เริ่มแต่ราว พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นต้นมา. เป็นการบูรณะทั้งบริเวณ คือทั้งองค์พระบรมธาตุที่เป็นประธาตุ และวิหารครอบองค์พระธาตุ วิหารหลวงทางด้านหน้าองค์พระบรมธาตุ และกำแพงแก้วกันเขตพุทธาวาสออกจากเขตสังฆาราม ซึ่งอยู่ไปทางด้านทิศขององค์พระธาตุ. การบูรณะสิ่งอื่นๆ นอกจากองค์พระบรมธาตุ จังคไฉ่ไม่กล่าวถึง จักกล่าวเฉพาะองค์พระบรมธาตุ หรือที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงเท่านั้น.

สำหรับองค์พระบรมธาตุในขณะที่ท่านเจ้าคุณ พระชยาภิวัดน์ เข้ามาเกี่ยวข้องนั้น กล่าวได้ว่า ยังสมบูรณ์อยู่ทั้งองค์ ตลอดจนไปถึงตอนที่ซ้อนทับด้วยภายในปัจจุบันนี้. และมีพระลายอุมุมหนึ่ง ทางทิศพายัพ แต่ก็เป็นส่วนที่แยกอีก ๓ มุมยังบริบูรณ์. ส่วนที่เหนือมณฑปขึ้นไป รวมทั้งตัวมณฑปเองด้วย กล่าวได้ว่าอยู่ในสภาพที่พังทลาย หรือหายไป จนกระทั่งเราไม่ทราบได้ว่า ของเดิมจะเป็นมณฑปและมียอดซ้อนขึ้นไป หรือว่าแทนที่จะเป็นมณฑป กลับเป็นมณฑปที่ยอดแหลม แล้วสิ้นสุดกันเพียงแค่นั้น. ถ้าถือเอาตามแบบก่อสร้างของพระเจดีย์แบบสมัยศรีวิชัยเช่นนี้ และเปรียบเทียบกับของสมัยเดียวกันที่มีอยู่ทางประเทศชวา โดยเฉพาะที่บริเวณ พรหมบาโลแล้ว จะต้องกล่าวว่า ยอดของพระเจดีย์จะสิ้นสุดลงที่มณฑปหรือซ้อนขึ้นไปเล็กน้อยนั้นเอง ไม่เกี่ยวข้องอย่างแบบปัลลวโชน และมิได้ค่อยซ้อนขึ้นไปอีก ดังที่พำนักในสมัยหลัง. ฉะนั้นเป็นอันกล่าวได้ว่า การซ่อมในครั้งนี้มีแต่บูรณะส่วนยอดเท่านั้นเอง ส่วนองค์นั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรมากไปกว่าการแกะเอาต้นไม้ที่งอกขึ้นออก และชำระให้สะอาด แล้วชำระทำการขุดปูนต่างๆ เพื่อรักษาของเดิมไว้ไม่ให้สึกกร่อนอีกต่อไป และเรียบรอยเจดีย์ตาเท่านั้นเอง. ผู้ที่มีความรู้ทางช่าง และมีความสังเกตอย่างละเอียด จะทราบได้

ด้วยตนเองว่าพระเจดีย์องค์นี้ ยังคงอยู่ในสภาพเดิมในสมัยที่แรกสร้าง ทั้ง พับกว่า
ปีมาแล้วทุกประการ นอกจากคอนยอดเพียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นของทำขึ้นใหม่ตามความ
คิดเห็นของผู้ซ่อม เพราะฉะนั้น พระเจดีย์จึงเป็นแบบฉบับสำหรับศึกษาค้นคว้าอย่าง
ถูกต้องยิ่ง อีกกับพระเจดีย์โบราณสมัยเดียวกันหลายองค์ ซึ่งได้ถูกพอกพูนอย่างเห็น
รูปที่เดียว ข้อที่รำคาญซึ่งขึ้นตามองค์พระเจดีย์ ทำอะไรองค์พระเจดีย์ไม่ได้ ก็
เนื่องการก่ออิฐแบบสมัยที่ดึกดำบรรพ์ไม่รู้ว่าก่ออิฐแต่ละก้อน ซึ่งจัดเป็นสถาปัตยกรรม
แบบพิเศษเฉพาะแบบนั้นเอง ผู้คนหรือผู้ศึกษาเพียงแต่เก็บค่า หามไปภาพลอก
ปูนที่ตามไว้มากๆทั่วองค์ก็แล้ว ก็จะได้อะไรภาพแท้จริงของพระเจดีย์องค์นี้ ราวๆ
ได้เห็นในขณะที่กำลังสร้างอยู่ เมื่อ ๑๒๐๐ ปีเศษมาแล้วทีเดียว.

ประวัติในยุคโบราณ.

นักโบราณคดี ทั้งที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า
พระเจดีย์องค์นี้เป็นแบบสมัยศรีวิชัย หรือที่ซึ่งชื่อเรียกกันเป็นลักษณะหนึ่งว่า แบบ
อินโด-ชวาเนส () คือถือกันว่าเป็นแบบสืบเชื้อสายกับเจ้า
แบบทางเอเชียอาคเนย์ของสมัยนั้น. ทั้งนี้ถือความผิดที่ได้จากการสังเกตเฉพาะว่า
พระเจดีย์แบบนี้มีสร้างกันอยู่คราวเดียว หรือยุคเดียว คือยุคที่ชาวอินเดียมาเป็น
ผู้ปกครองดินแดนเอเชียอาคเนย์ เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ถึงราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒
นั่นเอง. แม้ว่าในยุคต่อมาจะมีผู้ลอกแบบไปทำบ้าง ก็ยังมีที่สังเกตว่า มีลักษณะ
ทำสมัยเดียวกัน กล่าวคือการก่ออิฐแบบไม่ใช้ปูนเลยเอง. ส่วนควดคล้ายกัน เมื่อมี
การบันทึกด้วยปูนแล้ว ย่อมยากที่จะสังเกตยิ่งขึ้นทุกที. ของเดิมแท้ย่อมสลัดลงไปเป็น
อิฐเลย มากกว่าที่จะมีด้วยปูนติดเข้า. ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง พระเจดีย์แบบ
ก่ออิฐสมัยใหม่ต้องไม่ใช้ปูนและมีควดคล้ายกันด้วยเป็นส่วนใหญ่ รูปทรงแบบโมเสกสอง มีเจดีย์
ยอดปัทมาจำนวนมากเป็นเครื่องประดับตอนบน ความขึ้นเชิงที่เรียกว่าระฆังปัทมา จึงถูกจัด
ไว้เป็นเจดีย์สมัยศรีวิชัย ด้วยกันทุกแห่ง ไม่ว่าจะพบที่ประเทศไทย หรือที่ชวา.

พระธาตุเจดีย์ที่ไชยาองค์นี้ ไม่มีตำนานปรัมปราที่เขียนลงสมุดข่อยเหมือนกับ
ที่อื่น นับว่าเป็นโชคที่ไม่เสียอย่างหนึ่ง ที่ไม่ต้องมีไปซึ่งความในสมุดข่อยเช่นนี้
ซึ่งมักจะมีแต่เรื่องราวที่ถาดือเอาตามความนึกคิดแล้ว ย่อมกลืนไม่ลง คงสับสน
กันเป็นความโง่ง. ฉะนั้น การศึกษาหรือการวิจัยสิ่งใดๆ ก็เกี่ยวกับพระธาตุองค์
นี้ จึงขึ้นอยู่กับการทางโบราณคดี ซึ่งตั้งรากฐานอยู่ที่ตัวสถาปัตยกรรม และศิลป
ที่ปรากฏอยู่ที่พระเจดีย์นั่นเอง ประกอบกับเข้ากับจดหมายเหตุต่างๆ เช่นจดหมายเหตุ
ของพวกจีนหรืออาหรับ ที่กล่าวถึงเรื่องราวของอาณาจักรศรีวิชัยทั้งหมด ซึ่งจะ
เนื่องด้วยโบราณสถานสำคัญเช่นพระเจดีย์เป็นสำคัญเป็นธรรมดา. บันทึกที่สำคัญ

ลักษณะเช่นนี้ ก็คือ ศิลาจารึก ต่างๆ ที่จารึกไว้ด้วยอักษรและภาษาสันสกฤตโบราณ ที่จารึกขึ้นในยุคเดียวกันนั่นเอง. ข้อความทั้งหลายที่นำมากล่าวในที่นี้ ก็ล้วนแต่ได้ มาจากมูลความอันรวบรวมมาได้จากสิ่งเหล่านี้ในลักษณะที่มีวัตถุประสงค์แจ้ง อยู่ตามหลักวิชา.

สถาปัตยกรรมแบบที่เอาหินปูนหรือแท่งอิฐมาปรับให้สลับแล้วก่อขึ้นโดยไม่มีคอง ไขปูนสอเช่นนี้ เป็นแบบสถาปัตยกรรมทางอินเดียใต้ ซึ่งเป็นต้นตอที่มาของสถาปัตยกรรม แบบนี้ในดินแดนเอเชียอาคเนย์อีกต่อหนึ่ง. เนื่องจากชาวอินเดียภาคนี้ ได้อพยพมาตั้ง ภูมิลำเนาทางแถบเอเชียอาคเนย์มาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๕ หรือที่ ๖ (ที่เกินกว่า นั้นไปเราไม่กล้ายืนยัน เพราะไม่เคยพบศิลปกรรมแบบ เมารยัน อารุท ของพระเจ้า อโศก, หรือแบบก่อนมีพระพุทธเจ้าในเอเชีย). เขาจึงได้นำเอาแบบสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมติดมาด้วยพร้อมกับวัฒนธรรมสาขาอื่นๆ เช่นขนบธรรมเนียมประเพณีหรือ ลักษณะศาสนา เป็นต้น. สิ่งเหล่านี้กลืนกันหมดไปในทางที่จะแสดงว่า สิ่งก่อสร้าง เช่นพระบรมธาตุไชยานี้ เป็นแบบของชาวอินเดีย โดยนายช่างหรือครูบาอาจารย์ชาว อินเดีย อย่างไม่มีทางที่จะเป็นอื่นไปได้.

สิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ พระเจดีย์แบบพระบรมธาตุไชยาที่ เป็นอย่าง ลัทธิมหายาน คือถ้าไปเปรียบเทียบกับ จากแบบสถูปชิลของพระเจ้าอโศก ซึ่งเป็นแบบ เจริญอย่างเคร่งครัดตลอดมา. เอามาเป็นแบบของตัว ตามความพอใจที่เห็นว่า สวยงาม. ฉะนั้น แทนที่จะเป็นเจดีย์แบบเกลี้ยงอย่างนครปฐม จึงกลายเป็นเจดีย์ แบบที่มีเหลี่ยมมุมและเครื่องประดับประดามากมาย และมีลักษณะเฉพาะตรงที่มียอดเล็ก ๆ อีกมากมายเป็นส่วประกอบขององค์ เป็นหลักสำคัญอันจะขาดเสียมิได้ กล่าวคือ เป็นลัทธิที่สวยงามตามแบบสันคูล ที่นับถือพระเป็นเจ้ามากองค์ สถิตอยู่บนยอดเขาสูง หรือเขาสูงเมรุ ถ้ามียอดข้างเคียงประดับประดาอีกมาก จนครบพระเป็นเจ้าทุกองค์ และเมืองที่ที่เป็นใหญ่เป็นประธาน อยู่ยอกลาง. แทนที่จะเรียกพระเจดีย์แบบนี้ว่า แบบพระสถูป ก็เรียกกันไปตามคติของสันคูลว่า แบบ สีหะ (สี-หะ-ระ) ซึ่งหมายถึงภูเขา ซึ่งมียอดมากนั่นเอง.

ตามศิลาจารึกกรุงศรีวิชัย (หมายเลขที่ ๒๖๖) อักษรอยู่ที่พิพิธสถานแห่งชาติ พระ นคร) ซึ่งจารึกไว้เมื่อ พ.ศ. ๑๒๐๐เศษ มีข้อความกล่าวถึงการสร้างมณฑลอิฐ หรือที่ เรียกในจารึกนี้ว่า ไชยภูมิก ๓ แห่งด้วยกันในเขตนครศรีวิชัย หรือดินที่ใกล้เคียง ศิลาจารึกนี้ จึงมีผู้สันนิษฐานกันว่า พระบรมธาตุองค์นี้ จักต้องเป็นแห่งหนึ่ง ใน ๓ แห่งนั้น เพราะเหตุผลที่ว่า บริเวณที่ตั้งพระบรมธาตุนี้ ยังมีพระเจดีย์วัดแก้ว และวัด หลง ซึ่งเป็นของสร้างสมัยเดียวกัน. พระเจดีย์เหล่านี้ และรูปสำริดขนาดใหญ่ต่าง ๆ อยู่ในฐานที่ยืนยันว่าสิ่งเหล่านี้สร้างโดยอำนาจของราชสำนัก ทว่าใช้คนธรรมดาสร้าง ไม่ ซึ่งเป็นการยืนยันอีกทางหนึ่งว่า อันนี้เป็นถิ่นที่พระเจ้ากรุงศรีวิชัยได้เคยเกี่ยวข้องกับ ฐานจะเป็นเมืองหลวง หรือเมืองลูกหลวงก็ตาม ในยุคหนึ่งเป็นแน่แท้. ในจารึก

นี้แม้จะรู้ว่า เรือนอิฐ หรือโอ่งอิฐเหล่านี้ สร้างเพื่อบรรจุหรือประดิษฐานรูปพระโพธิสัตว์ฝ่ายมหายานเช่นรูปโพธิสัตว์โพธิสัตว์เป็นต้น นับว่าเป็นสิ่งเคารพสักการะที่คนพมหรือยังเหลืออยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ . ทั้งหมดนี้ นำให้สันนิษฐานว่า สิ่งต่างๆ ในบริเวณพระบรมธาตุนี้ ได้เป็นสิ่งที่มาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีวิชัยแห่งอาณาจักรศรีวิชัย และเกี่ยวข้องกับราชสำนักแห่งนี้ โดยไม่ต้องสงสัย. หลักฐานทางสถาปัตยกรรม กติ ศิลปกรรมคติ ข้อความแห่งศิลาจารึกคติ ความแถมความกลมกลืนกับไปทางที่แสดงความจริงเช่นนี้. ทางกองโบราณคดีแห่งชาติ ถือเอา 'ชยา' เป็นศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมสมัยศรีวิชัย และจัดสาขาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 'ชยา' เป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับศึกษาเรื่องสมัยศรีวิชัย ตลอดจน.

เนื่องจากในบริเวณพระบรมธาตุนี้ ได้ค้นพบปฏิมาหรือรูปเคารพฝ่ายพราหมณ์ที่หักด้วยศิลาของคัมภีร์ และสันนิษฐานกันว่าเก่าถึงสมัยศรีวิชัยด้วยเหมือนกัน. โดยมีสันนิษฐานว่า ศาสนาพราหมณ์ได้รับการยกย่อง ในสถานที่เดียวกัน พร้อมกับไปด้วยกัน แต่ไม่เหมือนเทพพราหมณ์ เพราะไม่เคยพบรูปเคารพฝ่ายศาสนาพราหมณ์ที่สร้างด้วยสำริดมีขนาดใหญ่นักบรรจงเทารูปเคารพในเทพศาสนา โดยเราจะถือคือรูปอวโลกิเตศวร โพธิสัตว์องค์หนึ่งนั่นเอง. แต่ถึงกระนั้น อิทธิพลทางฝ่ายศาสนาพราหมณ์รอบจำจิตใจของนายช่างผู้ก่อสร้างสิ่งต่างๆทางฝ่ายพุทธอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน. ฉะนั้นการที่องค์พระบรมธาตุมีรูปแบบหรือศิลปกรรมเป็นอย่างเดียวกับศาสนาพราหมณ์ มีได้เป็นธรรมดา และมีได้เป็นการแสดงว่าพระเจดีย์นี้เป็นของพราหมณ์มาก และศักดิ์สิทธิ์เป็นพุทธในภายหลังเลย. พระเจดีย์รูปแบบสี่เหลี่ยม มีสร้างกันทั้งฝ่ายพราหมณ์และฝ่ายพุทธโดยไม่ต้องสงสัย ตัวอย่างเช่นที่พราหมณ์ที่ประเทศชวา ก็มีพระเจดีย์แบบนี้ เป็นของฝ่ายพราหมณ์หรือฮินดูมาแต่เดิมจนกระทั่งบัดนี้. กับได้ว่าพระเจดีย์แบบนี้ เป็นแบบหนึ่งโดยเฉพาะ ที่เกิดขึ้นในเอเชียอาคเนย์ ในยุคสมัยศรีวิชัยให้สร้างกันทั้งฝ่ายพุทธและฝ่ายพราหมณ์ เป็นแบบที่นักวิชาการมาจากแบบอินเดียใต้ เท้าที่เหมาะสมควรแก่ความรู้สึกของช่างในแถบนี้. แบบอินเดียใต้แท้ๆ ที่พอจะถือได้ว่าเป็นแม่แบบหรือต้นตอของพระเจดีย์แบบนี้ ก็คือมณฑลประดิษฐานพระวิฆณุ ที่เมืองทันทะ

"พระเจดีย์ทันทะ" หรือที่เรียกว่า "พระเจดีย์ทันทะ" เดิมทีตามคัมภีร์ปุราณะ แห่งแคว้นมคธเป็นต้น แต่จะเห็นได้ว่า ไม่มีความของแบบ อินเดีย-ชวาปัส ของเอเชียอาคเนย์ เช่นที่ชวา หรือที่ชวาปัสที่เคยในเมื่อถูกด้วยความรู้สึกของศิลปินหรือนักสถาปัตย์แห่งสมัยนี้. เป็นคำอธิบายได้ สำหรับปัญหาที่จะถามขึ้นว่า พระเจดีย์พระบรมธาตุนี้ สร้างขึ้นในยุคไหน ตามแบบอะไร และโดยชนพวกใด. และข้อที่องค์พระบรมธาตุนี้ ไม่ถูกพอกันโดยพวกลังกาวงศ์ให้เปลี่ยนรูปเป็นแบบสถูปลังกาวงศ์เช่นพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชเป็นต้น และยังไม่ถูกดัดแปลงแก้ไขโดยผู้ซ่อมแซมใดๆมาขึ้น นับว่าเป็นกุศลหรือโชคละเอียดยิ่ง สำหรับพวกเราที่เกิดในรัชกาลนี้ ที่สามารถทราบความจริงต่างๆได้โดยไม่ต้องสงสัย.

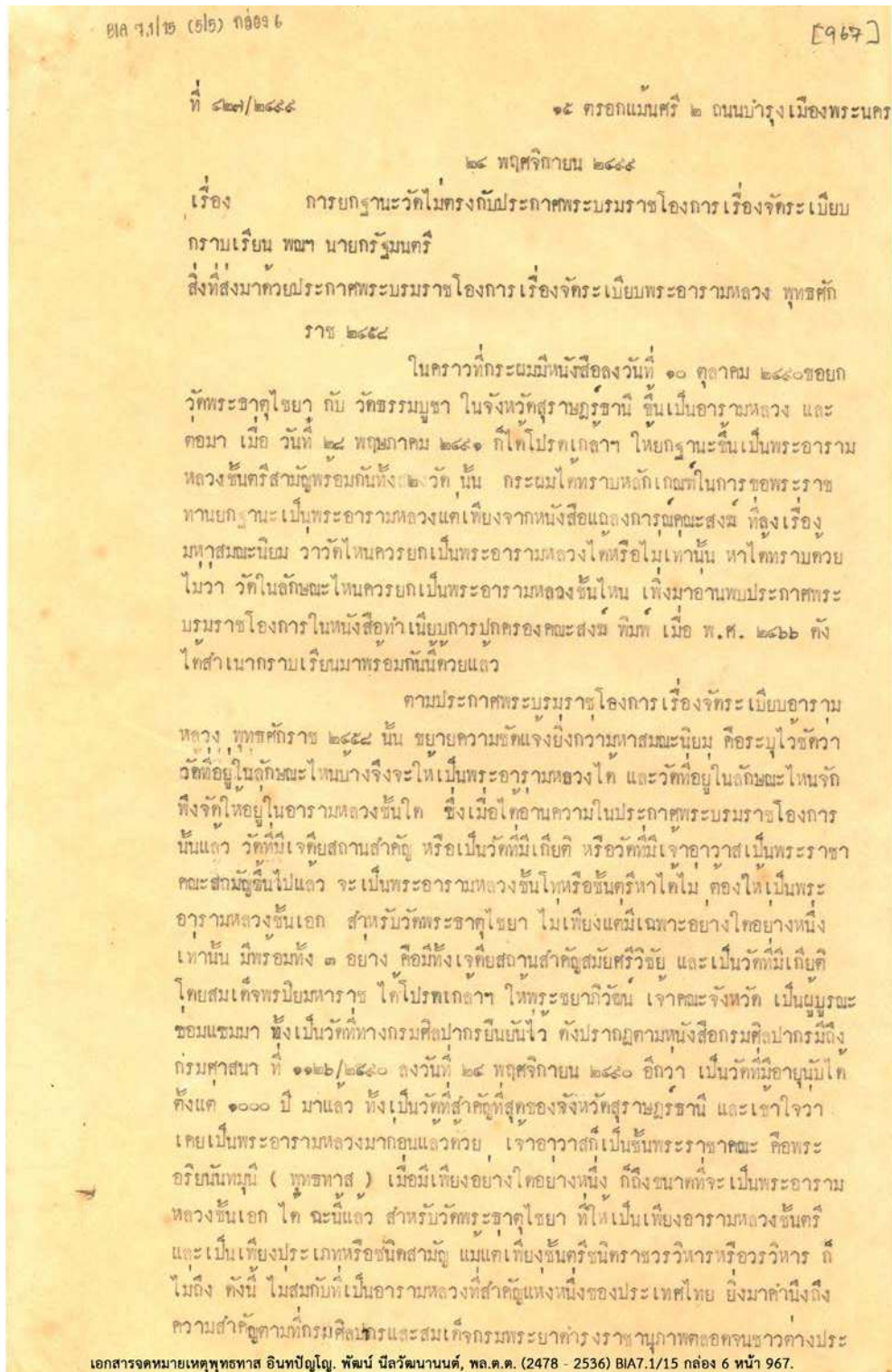
สรุปความ

สรุปความว่า เท้าที่หลักฐานต่างๆ ทางสถาปัตยกรรมคดี ศิลปกรรมคดี จก
หมายเหตุและศิลาจารึกคดีแสดงอยู่ในเวลานี้ใน โบราณสถานแห่งนี้เก่าแก่ถึงสมัย
ศรีวิชัย ซึ่งอย่างน้อยก็ถึงสิบสองศตวรรษมาแล้ว สร้างโดยนายช่างหรือครุฑาจารย์
ที่เป็นชาวอินเดีย แบบศิลปะ ของอินเดียได้ เพื่อถึการในพุทธศาสนาอย่าง
มหายาน ซึ่งถือรูปโพธิสัตว์ต่างๆ เป็นรูปเคารพแทนที่ของพระพุทธรูป (ที่จริงเพราะ
รวมพระพุทธรูปอยู่ในนั้นเสีย) มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์บรรจุในอุโมงค์ตรงกลางที่เป็นฐานพระ
เจดีย์. สืบสมัยศรีวิชัยแล้ว ถึงสมัยสุโขทัย น่าจะเคยมีการลงรักปิดทองในสมัย
นี้ครั้งหนึ่ง แล้วเจริญรุ่งเรืองมาถึงต้นสมัยกรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นยุคสร้างพระพุทธรูป
ศิลาแดงจำนวนมาก แล้วได้รกร้างไปเป็นระยะยาวระยะหนึ่ง จนกระทั่งได้ตั้ง
การบูรณะยุครัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ห้าถึงกล่าวแล้ว โดยท่านเจ้าคุณพระ-
ธมมวิจิตร เรียบร้อมฉบับวิบูลย์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ และรักษากับไว้ฉบับที่มาจาก
กระทรวงนี้.

• มีนาคม ๒๕๐๒

การยกฐานะวัดพระธาตุไชยาขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก

วัดพระธาตุไชยา ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ มีนามว่า พระธาตุไชยา ต่อมาโดยการประสานงานของ พ.ต.อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ ส.ส.สุราษฎร์ธานี เสนอไปยังนายกรัฐมนตรี ขอยกฐานะวัดให้ตรงตามประกาศพระราชโองการเรื่อง การจัดระเบียบพระอารามหลวง พุทธศักราช ๒๕๕๘ และมีปูชนียสถานอันสำคัญที่เก่าแก่สมัยศรีวิชัย

เทศน์นักปราชญ์ เช่น ศาสตราจารย์ ยอร์ เซเคส์ เป็นต้น ได้กล่าวถึงความสำคัญ
ไว้ ประกอบกับ พณฯ กิติกรอุบลรัตน์เป็นผู้ปลุกปั้นในการบูรณะซ่อมแซม จนถึงกับนำเรื่อง
เขาเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จนมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้รับเอาการ
บูรณะพระบรมธาตุวัดพระธาตุไชยาเข้าไว้ในโครงการบูรณะปูชนียสถานที่สำคัญทาง
ศาสนา ๑ ใน ๑๔ แห่ง อีก จึงยิ่งทำให้เห็นความสำคัญของวัดพระธาตุไชยาขึ้นอีก

โดยเหตุที่ในขณะขอยกวัดพระธาตุไชยาเป็นพระอารามหลวง กระ
ผมยังไม่ทราบว่ามีประกาศพระบรมราชโองการเรื่องจัดระเบียบพระอารามหลวง ทั้งใ
กราบเรียนมาแล้วข้างตน จึงไม่ทราบมาว่า ขอให้เป็นพระอารามหลวงชั้นโท แต่
เมื่อได้มาปรากฏหลักฐานว่ายกไปแล้วนั้นยังไม่ตรงกับประกาศดังกล่าวและผมก็ขอ
สวดภาวนาในความบกพร่อง แต่โดยที่ในปี ๒๕๐๐ เป็นปีที่จะมีการประกอบพิธีฉลองบูรณ
ยังใหญ่ในทางพระพุทธศาสนา และวัดพระธาตุไชยานี้ก็อยู่ใน ๑ ของ ๑๔ แห่ง ที่คณะ
กรรมการจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ จะบูรณะซ่อมแซมตามมติคณะรัฐมนตรี พร้อม
ไปกับองค์พระธาตุไชยาด้วยแล้ว กระผมจึงขอความกรุณาขอ พณฯ เพื่อโปรดให้เจ้า
พนักงานดำเนินการ ขอเลื่อนฐานะจากอารามหลวงชั้นตรีสามัญ เป็นอารามหลวงชั้นเอก
วรมหาวิหาร ให้ทันในปี ๒๕๐๐ และโปรดให้มีการเฉลิมฉลองการยกฐานะนั้นไปในโอกาส
ที่มพิธีฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษนั้นด้วย ที่กระผมขอให้เป็นอย่างนั้นเอก วรมหาวิหาร ก็โดย
ถือหลักตามประกาศพระบรมราชโองการ ประกอบกับที่ทางกรมศิลปากรยอมรับว่าเจดีย์
สถานสมัยศรีวิชัยที่วัดพระธาตุไชยานี้มีความสำคัญไม่แพ้เจดีย์ที่วัดพระมหาธาตุจังหวัด
นครศรีธรรมราช และถ้าหากโดยทางโบราณคดีก็ด้วยแล้ว ที่วัดพระมหาธาตุนครศรีธรรม
ราชนั้น ตามหลักฐานที่หลวงบริรักษ์บุรีรัตน์ นักโบราณคดีของกรมศิลปากร เก็บเรียบ
เรียงขึ้นไว้จากการค้นคว้า ก็ปรากฏว่าที่วัดพระมหาธาตุนครศรีธรรมราชนั้นสร้างเล็ก
กว่าที่ไชยา ครั้นต่อมาช่างแบบลังกาก็มาทำก็ดัดแปลงเปลี่ยนรูปทรงไปเสียอีก จึงมีแต่ที่
ไชยาเท่านั้นที่คงรักษารูปแบบสมัยศรีวิชัยอยู่ตามสภาพเดิมอย่างพิกัดปราชญ์ทางโบราณ
คดียอมรับรอง ฉะนั้นคณะกรรมการจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ก็ไปบูรณะซ่อมแซม
พระบรมธาตุและวัดพระธาตุไชยานี้ให้ดีขึ้นกว่าที่อยู่ในเวลานี้ จะเป็นที่ยอมรับเลื่อมใสอีก
ไม่น้อยทีเดียว ประชาชนก็กำลังสนใจและคอยฟังเรื่องที่จะคณะกรรมการจะออกไปทำเน
เป็นการบูรณะอยู่ไม่น้อยทีเดียว

อนึ่ง เรื่องของวัดพระธาตุไชยานี้ กระผมก็ทราบมาทางกรม
ศิลปากรกำลังเอาใจใส่ที่จะเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ให้ตรงกับความเป็นมาแบบอย่างที่เรา
เห็นว่าเหมาะสมเพราะชื่อของวัดกับชื่อของพระบรมธาตุชกกันอยู่ จากหนังสือพุทธเจดีย์
สยามของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ก็ทรงเรียกไม่ตรงกันเรื่องนี้ ขอให้
โปรดให้โปรดให้ดำเนินการพร้อมกันไปกับการขอเลื่อนฐานะ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก
วรมหาวิหาร นั้นด้วย.

พ.ต.อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ โทรเลขแจ้งเรื่องการยกฐานะวัดพระธาตุไชยาขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก
 ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เลื่อนฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวง
 ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร และพระราชทานนามใหม่ว่า วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์
 พ.ศ. ๒๕๐๐

3/1.2.3/3 [1877] 1.1

30.3 30 14/56 232

โทรเลขไทย TELEGRAM

ทำนเจ็ดหอรัตนโกสินทร์

วัดพระบรมธาตุ

วชน

OFFICE OF FOREIGN

ISSUES NUMBER 11

22

29

9/-

คณะ วัดมณฑลไมตรีวัด พระธาตุ ไชยธาราม

หลวงชั้นเอกขอวัด พระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร

๑๖/๑๑/๒๕ ๒๘ มี.ค.๖๖

พ.ต.อ. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์

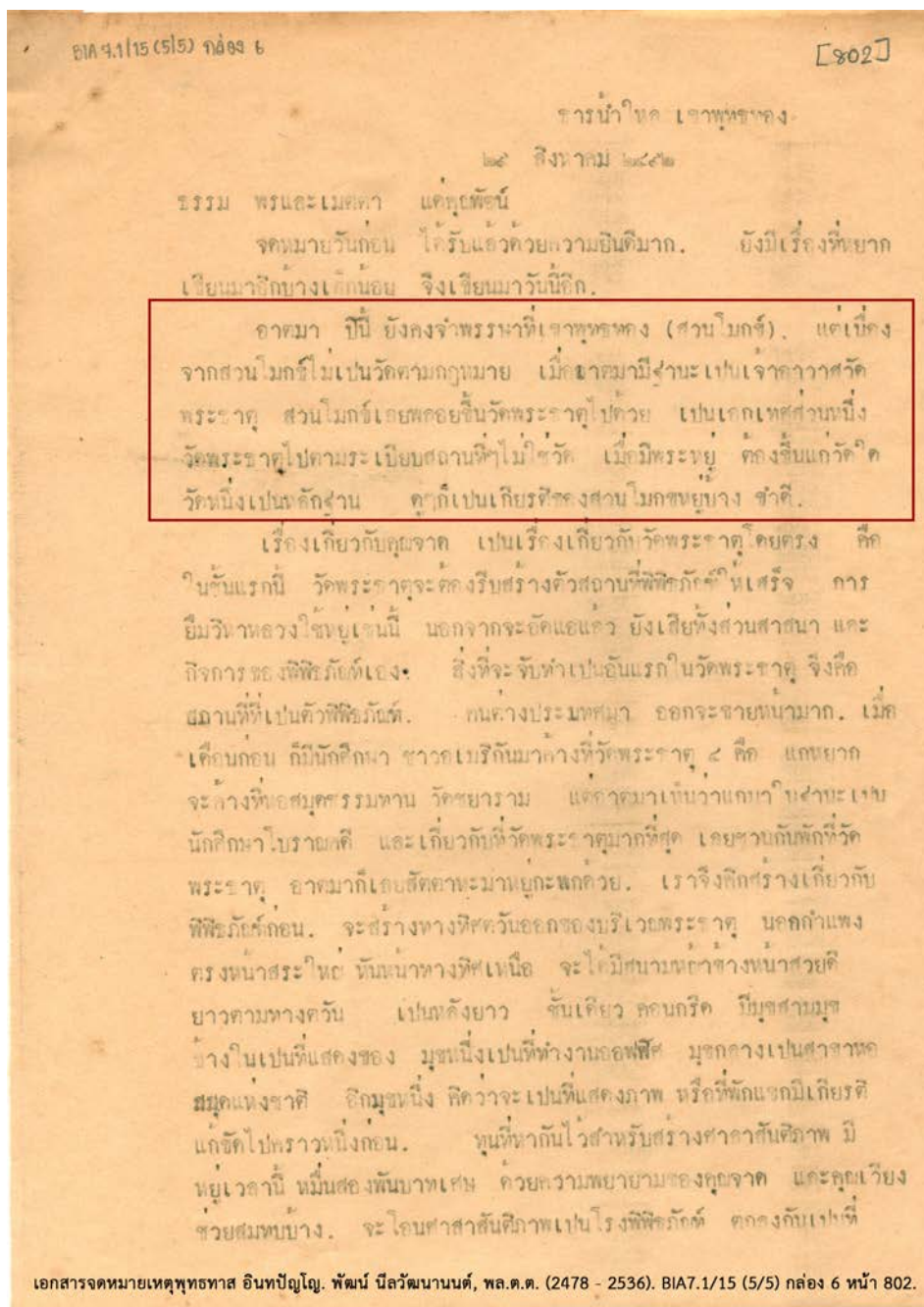
เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. การบูรณะวัดพระบรมธาตุไชยา. (2492-2508). BIA1.2.3/3 กล้อง 1 หน้า 187.

๒.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างสวนโมกข์กับวัดพระบรมธาตุไชยา

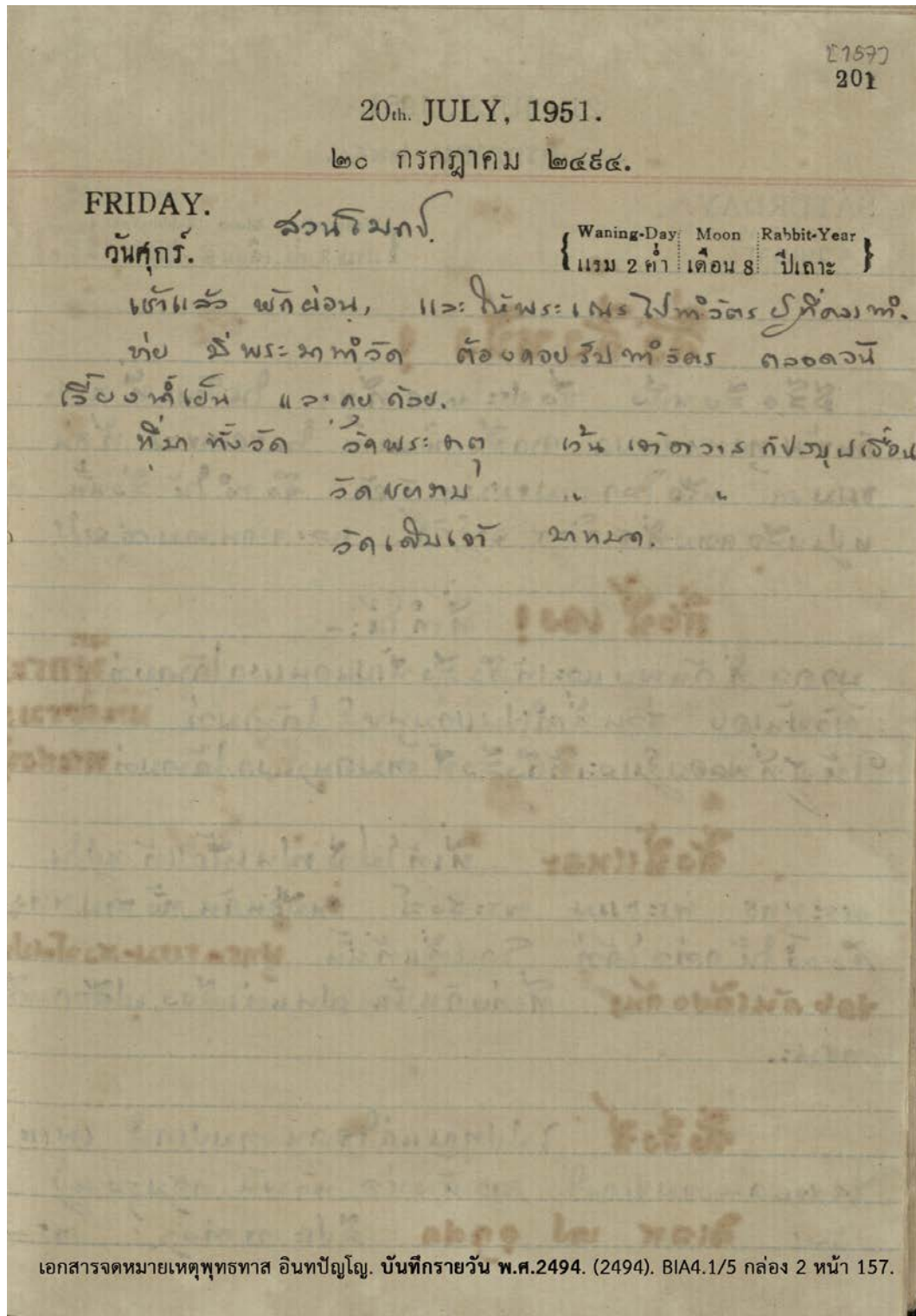
เมื่อทางคณะสงฆ์แต่งตั้งให้พุทธทาสภิกขุดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระบรมธาตุไชยา เป็นช่วงที่กิจการของสวนโมกขพลารามกำลังขยายขยายเติบโตมีการปรับปรุงสถานที่ เสนาสนะต่าง ๆ ให้สามารถรองรับผู้คนที่สนใจมาศึกษาปฏิบัติธรรม พุทธทาสภิกขุยังคงจำพรรษาที่สวนโมกขพลารามเช่นเดิม การปรับปรุงเสนาสนะที่วัดพระบรมธาตุและที่สวนโมกขพลารามก็ดำเนินการไปพร้อมกัน

ในขณะที่สวนโมกขพลารามยังไม่ได้จดทะเบียนเป็นวัด ตามกฎระเบียบของคณะสงฆ์ต้องขึ้นกับวัดใดวัดหนึ่ง เมื่อพุทธทาสภิกขุเป็นเจ้าอาวาส วัดพระบรมธาตุไชยาสวนโมกข์จึงพลอยอยู่ในสังกัดวัดพระบรมธาตุด้วย พระภิกษุสามเณรทั้งสองสำนักไปมาหาสู่กัน ลงอุโบสถร่วมกัน ดังรายละเอียด

ความสัมพันธ์กับวัดพระบรมธาตุ

เมื่อถึงเทศกาลเข้าพรรษา พระภิกษุสามเณรวัดพระบรมธาตุมาทำวัตร^(๑๔) พุทธศาสนิกชนในฐานะ
เจ้าอาวาสปกครองวัด

^(๑๔) ทำวัตร หมายถึง กระทำกิจที่พึงกระทำตามหน้าที่หรือธรรมเนียม เช่น ไหว้พระสวดมนต์เช้าค่ำของพุทธบริษัท, ทำวัตรพระ ก็ว่า
อีกความหมายหนึ่ง คือการที่ภิกษุสามเณรนำรูปเทียนแพไปสักการะพระเถระผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือในโอกาสต่างๆ เช่น เพื่อขอลาสิกขา
เพื่อขอลาไปอยู่ที่อื่น เพื่อขอขมาในเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อรายงานตัว การทำวัตรผู้ใหญ่แบบนี้ถือเป็นธรรมเนียมของพระสงฆ์.

2497 กรกฎาคม

ว. ม.

July 1954

(2497)

วันพุธ 28 Wednesday (209—156)

แรม 13 ค่ำ เดือน 8

เจ้าแก้ว เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
พณีสันธิ พ. เวชชี แต่ในอ. จ. น. น. น.
เพอ แล้ว เติร์มเงิน เติร์มเงิน พ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน

สี. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
สี. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
สี. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน

จน เด็ก ๆ ที่ ชอบ เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
ตาม ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน

อ่าน จ. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
อ่าน จ. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
อ่าน จ. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน

พ. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน
พ. ประ. เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน เติร์มเงิน

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2497. (2497).

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 207.

พระภิกษุที่สวนโมกข์ไปทำวัตรที่วัดพระบรมธาตุ

2498 กรกฎาคม ๕.๗. July 1955 [188]
วันพุธ 6 Wednesday
แรม ๒ ค่ำ เดือน 8

เช้าแล้ว สันทัดใจฉันตามเคย ด้วย
เรือเล็ก ๆ กับ เทพธิดา กับ พระนางใหม่,
ตลอดถึง พระให้ ถิ่น ถิ่น ถิ่น ถิ่น
ช่างให้ พระเนตร ไปทอวัด พระภิกษุ กับ
สมเด็จพระเจ้า เว้นไว้ ๒ รูป สันนิบาตก่อน
รับ พระที่จ.จ. ทอวัด ให้.

๑๓.๗. พระวัดบางน้ำจืด มีพระสงฆ์
กิจวัตร เป็นนันทนาการ กับ ห่มผ้าขาว เนื้อ
ทอวัด และ พระภิกษุ ๒๐ รูป. เว้นพระภิกษุ
(ชื่อ แก้ว พระภิกษุ ก่อ) ทอวัด (และพระภิกษุ ๒๐ รูป.
แต่ คณิศร-ธรรมาธิ ๒๐ รูป, และพระภิกษุ
ธรรมาธิ ๑ รูป แก้ว นันทนาการ วัดบางน้ำจืด.
ไว้ ๑๐ รูป กับ พระภิกษุ ๑ รูป ตามได้.

๑๔.๗. พระวัดศรีเวียง ๑ รูป มาทอวัด
ที่ วัดมณฑล ให้ชาวบ้านฟังตาม
ตามพระ. บัณฑิต (เทศน์) ภายรุ่ง
เช้าเวลา ตอนเย็น กับฉันพร้อมตามเคย
พวกนี้ ๑๐ รูป ภายรุ่ง เว้น ๔-๕ รูป กับฉัน
พร้อม.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2498-2499.

(2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 188.

[197]

2500 กรกฎาคม

ล. ๗.

July 1957

14 วันอาทิตย์

14 Sunday (195-170)

แรม ๕ ค่ำ เดือน 8

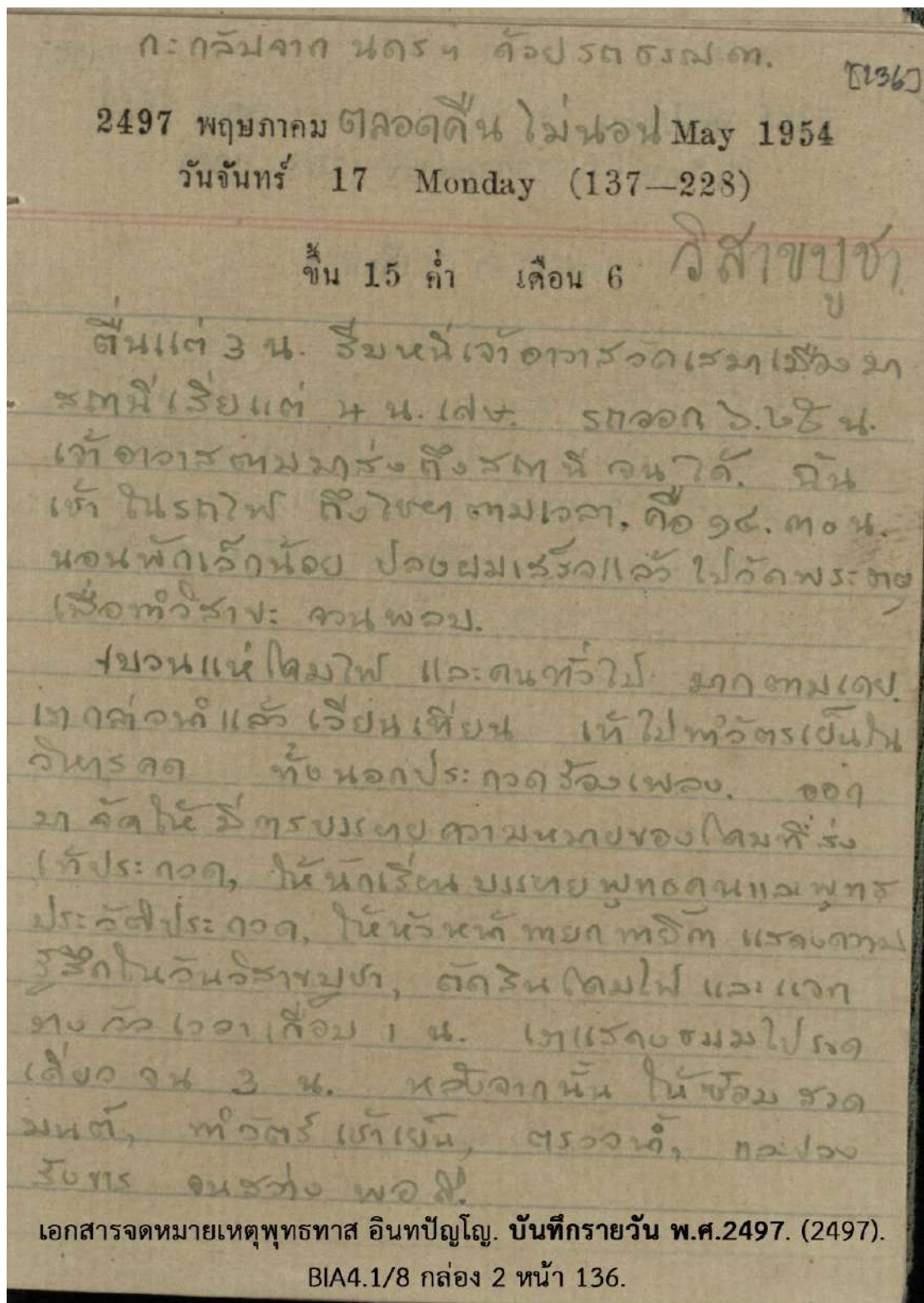
มีอาพาธมากประเภทเป็นนมือจ จนเหลือ รุ้จัก
ต่ำ คงวัดผลเชิงลบ ห้ ไร่มีรัตนนิเพล แต่อด่งไร
ก็ตาม เหาไม่ อาบ่อนเย็น ให้เกิด รัตนนิเพลขึ้น
อีก เพาะ: ๑.ทุกคน ล้างใจ แน่วแน่ อยู่แล้ว ห้จะ
ไม่คืนเพล, คืนในบุตร และ ชูลดอัน

เห็นแล้ว ไม่ได้รันทาโรจนิน เพาะ: ทนทน
จะเลี้ยง กัน พระเวบ ออกไปอัน เสร็จแล้ว ไป ห้
วัดพระ บรมธาตุ และ อังคาร อาสน์ตามชน
นิเพล กัน ทน. เหาว่า บ.ตรง เพื่อช่วยเหลือเรา

เวลา มีพระ มา ทิศ. ให้รับพระ ลงไปทวนพระ ๖๐๐ น.

ให้ไป พระ อภิเษกทนิบ ๖๐๐ มีพระมณฑ
จอมณ เป็นหน้าหน้า มา ทิศ. แดก นนีสัวนอ
นุทน์ สานน รุปแล้ว กับรูปพระธาตุ ๑ แผ่น.

ทำ มีทวนกัน มากันตามชนมเชื้อ, มีพระ
ทิศ, สอดปรอท, เทสน์ (ในแบบเอก เรือง
สี), ช่อม ชนมจักร แด, และ ฉายไว้รอด พาง
พระวัด ให้, ทนจะเรื่อ ๖๐๐.

2498

พฤษภาคม

วัดพระธาตุ May

1955

วันศุกร์

6

Friday

ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

เข้าปลงศพ อัญชันกรเรียง ของดาว
 10: หักขันธ์ออก ไม่ไปขึ้นวัดพระธาตุ.
 พักผ่อน เสาแขวง สำนักรับ สิ้นธุ.
 บ่าย ๑๕ น. ออกเดินไปทำวัตรสงฆ์

วัดพระธาตุ พบครูผ่อง มีวันทอดกฐิน
 11: รอดัดม ขำขัน มาร่วมด้วย 12:
 ปกติกว่า 13: ออกรับวัดทอดกฐิน. วันขึ้น
 ที่ ร.ม. ก็ให้ แต่ 14: ออกรับวัด.

จัดให้วิสาข-คืน ร้าง, พอ เวียน
 15: ขึ้นแล้ว 16: 17: 18: 19: 20: 21: 22: 23: 24: 25: 26: 27: 28: 29: 30: 31: 32: 33: 34: 35: 36: 37: 38: 39: 40: 41: 42: 43: 44: 45: 46: 47: 48: 49: 50: 51: 52: 53: 54: 55: 56: 57: 58: 59: 60: 61: 62: 63: 64: 65: 66: 67: 68: 69: 70: 71: 72: 73: 74: 75: 76: 77: 78: 79: 80: 81: 82: 83: 84: 85: 86: 87: 88: 89: 90: 91: 92: 93: 94: 95: 96: 97: 98: 99: 100: 101: 102: 103: 104: 105: 106: 107: 108: 109: 110: 111: 112: 113: 114: 115: 116: 117: 118: 119: 120: 121: 122: 123: 124: 125: 126: 127: 128: 129: 130: 131: 132: 133: 134: 135: 136: 137: 138: 139: 140: 141: 142: 143: 144: 145: 146: 147: 148: 149: 150: 151: 152: 153: 154: 155: 156: 157: 158: 159: 160: 161: 162: 163: 164: 165: 166: 167: 168: 169: 170: 171: 172: 173: 174: 175: 176: 177: 178: 179: 180: 181: 182: 183: 184: 185: 186: 187: 188: 189: 190: 191: 192: 193: 194: 195: 196: 197: 198: 199: 200: 201: 202: 203: 204: 205: 206: 207: 208: 209: 210: 211: 212: 213: 214: 215: 216: 217: 218: 219: 220: 221: 222: 223: 224: 225: 226: 227: 228: 229: 230: 231: 232: 233: 234: 235: 236: 237: 238: 239: 240: 241: 242: 243: 244: 245: 246: 247: 248: 249: 250: 251: 252: 253: 254: 255: 256: 257: 258: 259: 260: 261: 262: 263: 264: 265: 266: 267: 268: 269: 270: 271: 272: 273: 274: 275: 276: 277: 278: 279: 280: 281: 282: 283: 284: 285: 286: 287: 288: 289: 290: 291: 292: 293: 294: 295: 296: 297: 298: 299: 300: 301: 302: 303: 304: 305: 306: 307: 308: 309: 310: 311: 312: 313: 314: 315: 316: 317: 318: 319: 320: 321: 322: 323: 324: 325: 326: 327: 328: 329: 330: 331: 332: 333: 334: 335: 336: 337: 338: 339: 340: 341: 342: 343: 344: 345: 346: 347: 348: 349: 350: 351: 352: 353: 354: 355: 356: 357: 358: 359: 360: 361: 362: 363: 364: 365: 366: 367: 368: 369: 370: 371: 372: 373: 374: 375: 376: 377: 378: 379: 380: 381: 382: 383: 384: 385: 386: 387: 388: 389: 390: 391: 392: 393: 394: 395: 396: 397: 398: 399: 400: 401: 402: 403: 404: 405: 406: 407: 408: 409: 410: 411: 412: 413: 414: 415: 416: 417: 418: 419: 420: 421: 422: 423: 424: 425: 426: 427: 428: 429: 430: 431: 432: 433: 434: 435: 436: 437: 438: 439: 440: 441: 442: 443: 444: 445: 446: 447: 448: 449: 450: 451: 452: 453: 454: 455: 456: 457: 458: 459: 460: 461: 462: 463: 464: 465: 466: 467: 468: 469: 470: 471: 472: 473: 474: 475: 476: 477: 478: 479: 480: 481: 482: 483: 484: 485: 486: 487: 488: 489: 490: 491: 492: 493: 494: 495: 496: 497: 498: 499: 500: 501: 502: 503: 504: 505: 506: 507: 508: 509: 510: 511: 512: 513: 514: 515: 516: 517: 518: 519: 520: 521: 522: 523: 524: 525: 526: 527: 528: 529: 530: 531: 532: 533: 534: 535: 536: 537: 538: 539: 540: 541: 542: 543: 544: 545: 546: 547: 548: 549: 550: 551: 552: 553: 554: 555: 556: 557: 558: 559: 560: 561: 562: 563: 564: 565: 566: 567: 568: 569: 570: 571: 572: 573: 574: 575: 576: 577: 578: 579: 580: 581: 582: 583: 584: 585: 586: 587: 588: 589: 590: 591: 592: 593: 594: 595: 596: 597: 598: 599: 600: 601: 602: 603: 604: 605: 606: 607: 608: 609: 610: 611: 612: 613: 614: 615: 616: 617: 618: 619: 620: 621: 622: 623: 624: 625: 626: 627: 628: 629: 630: 631: 632: 633: 634: 635: 636: 637: 638: 639: 640: 641: 642: 643: 644: 645: 646: 647: 648: 649: 650: 651: 652: 653: 654: 655: 656: 657: 658: 659: 660: 661: 662: 663: 664: 665: 666: 667: 668: 669: 670: 671: 672: 673: 674: 675: 676: 677: 678: 679: 680: 681: 682: 683: 684: 685: 686: 687: 688: 689: 690: 691: 692: 693: 694: 695: 696: 697: 698: 699: 700: 701: 702: 703: 704: 705: 706: 707: 708: 709: 710: 711: 712: 713: 714: 715: 716: 717: 718: 719: 720: 721: 722: 723: 724: 725: 726: 727: 728: 729: 730: 731: 732: 733: 734: 735: 736: 737: 738: 739: 740: 741: 742: 743: 744: 745: 746: 747: 748: 749: 750: 751: 752: 753: 754: 755: 756: 757: 758: 759: 760: 761: 762: 763: 764: 765: 766: 767: 768: 769: 770: 771: 772: 773: 774: 775: 776: 777: 778: 779: 780: 781: 782: 783: 784: 785: 786: 787: 788: 789: 790: 791: 792: 793: 794: 795: 796: 797: 798: 799: 800: 801: 802: 803: 804: 805: 806: 807: 808: 809: 810: 811: 812: 813: 814: 815: 816: 817: 818: 819: 820: 821: 822: 823: 824: 825: 826: 827: 828: 829: 830: 831: 832: 833: 834: 835: 836: 837: 838: 839: 840: 841: 842: 843: 844: 845: 846: 847: 848: 849: 850: 851: 852: 853: 854: 855: 856: 857: 858: 859: 860: 861: 862: 863: 864: 865: 866: 867: 868: 869: 870: 871: 872: 873: 874: 875: 876: 877: 878: 879: 880: 881: 882: 883: 884: 885: 886: 887: 888: 889: 890: 891: 892: 893: 894: 895: 896: 897: 898: 899: 900: 901: 902: 903: 904: 905: 906: 907: 908: 909: 910: 911: 912: 913: 914: 915: 916: 917: 918: 919: 920: 921: 922: 923: 924: 925: 926: 927: 928: 929: 930: 931: 932: 933: 934: 935: 936: 937: 938: 939: 940: 941: 942: 943: 944: 945: 946: 947: 948: 949: 950: 951: 952: 953: 954: 955: 956: 957: 958: 959: 960: 961: 962: 963: 964: 965: 966: 967: 968: 969: 970: 971: 972: 973: 974: 975: 976: 977: 978: 979: 980: 981: 982: 983: 984: 985: 986: 987: 988: 989: 990: 991: 992: 993: 994: 995: 996: 997: 998: 999: 1000: 1001: 1002: 1003: 1004: 1005: 1006: 1007: 1008: 1009: 1010: 1011: 1012: 1013: 1014: 1015: 1016: 1017: 1018: 1019: 1020: 1021: 1022: 1023: 1024: 1025: 1026: 1027: 1028: 1029: 1030: 1031: 1032: 1033: 1034: 1035: 1036: 1037: 1038: 1039: 1040: 1041: 1042: 1043: 1044: 1045: 1046: 1047: 1048: 1049: 1050: 1051: 1052: 1053: 1054: 1055: 1056: 1057: 1058: 1059: 1060: 1061: 1062: 1063: 1064: 1065: 1066: 1067: 1068: 1069: 1070: 1071: 1072: 1073: 1074: 1075: 1076: 1077: 1078: 1079: 1080: 1081: 1082: 1083: 1084: 1085: 1086: 1087: 1088: 1089: 1090: 1091: 1092: 1093: 1094: 1095: 1096: 1097: 1098: 1099: 1100: 1101: 1102: 1103: 1104: 1105: 1106: 1107: 1108: 1109: 1110: 1111: 1112: 1113: 1114: 1115: 1116: 1117: 1118: 1119: 1120: 1121: 1122: 1123: 1124: 1125: 1126: 1127: 1128: 1129: 1130: 1131: 1132: 1133: 1134: 1135: 1136: 1137: 1138: 1139: 1140: 1141: 1142: 1143: 1144: 1145: 1146: 1147: 1148: 1149: 1150: 1151: 1152: 1153: 1154: 1155: 1156: 1157: 1158: 1159: 1160: 1161: 1162: 1163: 1164: 1165: 1166: 1167: 1168: 1169: 1170: 1171: 1172: 1173: 1174: 1175: 1176: 1177: 1178: 1179: 1180: 1181: 1182: 1183: 1184: 1185: 1186: 1187: 1188: 1189: 1190: 1191: 1192: 1193: 1194: 1195: 1196: 1197: 1198: 1199: 1200: 1201: 1202: 1203: 1204: 1205: 1206: 1207: 1208: 1209: 1210: 1211: 1212: 1213: 1214: 1215: 1216: 1217: 1218: 1219: 1220: 1221: 1222: 1223: 1224: 1225: 1226: 1227: 1228: 1229: 1230: 1231: 1232: 1233: 1234: 1235: 1236: 1237: 1238: 1239: 1240: 1241: 1242: 1243: 1244: 1245: 1246: 1247: 1248: 1249: 1250: 1251: 1252: 1253: 1254: 1255: 1256: 1257: 1258: 1259: 1260: 1261: 1262: 1263: 1264: 1265: 1266: 1267: 1268: 1269: 1270: 1271: 1272: 1273: 1274: 1275: 1276: 1277: 1278: 1279: 1280: 1281: 1282: 1283: 1284: 1285: 1286: 1287: 1288: 1289: 1290: 1291: 1292: 1293: 1294: 1295: 1296: 1297: 1298: 1299: 1300: 1301: 1302: 1303: 1304: 1305: 1306: 1307: 1308: 1309: 1310: 1311: 1312: 1313: 1314: 1315: 1316: 1317: 1318: 1319: 1320: 1321: 1322: 1323: 1324: 1325: 1326: 1327: 1328: 1329: 1330: 1331: 1332: 1333: 1334: 1335: 1336: 1337: 1338: 1339: 1340: 1341: 1342: 1343: 1344: 1345: 1346: 1347: 1348: 1349: 1350: 1351: 1352: 1353: 1354: 1355: 1356: 1357: 1358: 1359: 1360: 1361: 1362: 1363: 1364: 1365: 1366: 1367: 1368: 1369: 1370: 1371: 1372: 1373: 1374: 1375: 1376: 1377: 1378: 1379: 1380: 1381: 1382: 1383: 1384: 1385: 1386: 1387: 1388: 1389: 1390: 1391: 1392: 1393: 1394: 1395: 1396: 1397: 1398: 1399: 1400: 1401: 1402: 1403: 1404: 1405: 1406: 1407: 1408: 1409: 1410: 1411: 1412: 1413: 1414: 1415: 1416: 1417: 1418: 1419: 1420: 1421: 1422: 1423: 1424: 1425: 1426: 1427: 1428: 1429: 1430: 1431: 1432: 1433: 1434: 1435: 1436: 1437: 1438: 1439: 1440: 1441: 1442: 1443: 1444: 1445: 1446: 1447: 1448: 1449: 1450: 1451: 1452: 1453: 1454: 1455: 1456: 1457: 1458: 1459: 1460: 1461: 1462: 1463: 1464: 1465: 1466: 1467: 1468: 1469: 1470: 1471: 1472: 1473: 1474: 1475: 1476: 1477: 1478: 1479: 1480: 1481: 1482: 1483: 1484: 1485: 1486: 1487: 1488: 1489: 1490: 1491: 1492: 1493: 1494: 1495: 1496: 1497: 1498: 1499: 1500: 1501: 1502: 1503: 1504: 1505: 1506: 1507: 1508: 1509: 1510: 1511: 1512: 1513: 1514: 1515: 1516: 1517: 1518: 1519: 1520: 1521: 1522: 1523: 1524: 1525: 1526: 1527: 1528: 1529: 1530: 1531: 1532: 1533: 1534: 1535: 1536: 1537: 1538: 1539: 1540: 1541: 1542: 1543: 1544: 1545: 1546: 1547: 1548: 1549: 1550: 1551: 1552: 1553: 1554: 1555: 1556: 1557: 1558: 1559: 1560: 1561: 1562: 1563: 1564: 1565: 1566: 1567: 1568: 1569: 1570: 1571: 1572: 1573: 1574: 1575: 1576: 1577: 1578: 1579: 1580: 1581: 1582: 1583: 1584: 1585: 1586: 1587: 1588: 1589: 1590: 1591: 1592: 1593: 1594: 1595: 1596: 1597: 1598: 1599: 1600: 1601: 1602: 1603: 1604: 1605: 1606: 1607: 1608: 1609: 1610: 1611: 1612: 1613: 1614: 1615: 1616: 1617: 1618: 1619: 1620: 1621: 1622: 1623: 1624: 1625: 1626: 1627: 1628: 1629: 1630: 1631: 1632: 1633: 1634: 1635: 1636: 1637: 1638: 1639: 1640: 1641: 1642: 1643: 1644: 1645: 1646: 1647: 1648: 1649: 1650: 1651: 1652: 1653: 1654: 1655: 1656: 1657: 1658: 1659: 1660: 1661: 1662: 1663: 1664: 1665: 1666: 1667: 1668: 1669: 1670: 1671: 1672: 1673: 1674: 1675: 1676: 1677: 1678: 1679: 1680: 1681: 1682: 1683: 1684: 1685: 1686: 1687: 1688: 1689: 1690: 1691: 1692: 1693: 1694: 1695: 1696: 1697: 1698: 1699: 1700: 1701: 1702: 1703: 1704: 1705: 1706: 1707: 1708: 1709: 1710: 1711: 1712: 1713: 1714: 1715: 1716: 1717: 1718: 1719: 1720: 1721: 1722: 1723: 1724: 1725: 1726: 1727: 1728: 1729: 1730: 1731: 1732: 1733: 1734: 1735: 1736: 1737: 1738: 1739: 1740: 1741: 1742: 1743: 1744: 1745: 1746: 1747: 1748: 1749: 1750: 1751: 1752: 1753: 1754: 1755: 1756: 1757: 1758: 1759: 1760: 1761: 1762: 1763: 1764: 1765: 1766: 1767: 1768: 1769: 1770: 1771: 1772: 1773: 1774: 1775: 1776: 1777: 1778: 1779: 1780: 1781: 1782: 1783: 1784: 1785: 1786: 1787: 1788: 1789: 1790: 1791: 1792: 1793: 1794: 1795: 1796: 1797: 1798: 1799: 1800: 1801: 1802: 1803: 1804: 1805: 1806: 1807: 1808: 1809: 1810: 1811: 1812: 1813: 1814: 1815: 1816: 1817: 1818: 1819: 1820: 1821: 1822: 1823: 1824: 1825: 1826: 1827: 1828: 1829: 1830: 1831: 1832: 1833: 1834: 1835: 1836: 1837: 1838: 1839: 1840: 1841: 1842: 1843: 1844: 1845: 1846: 1847: 1848: 1849: 1850: 1851: 1852: 1853: 1854: 1855: 1856: 1857: 1858: 1859: 1860: 1861: 1862: 1863: 1864: 1865: 1866: 1867: 1868: 1869: 1870: 1871: 1872: 1873: 1874: 1875: 1876: 1877: 1878: 1879: 1880: 1881: 1882: 1883: 1884: 1885: 1886: 1887: 1888: 1889: 1890: 1891: 1892: 1893: 1894: 1895: 1896: 1897: 1898: 1899: 1900: 1901: 1902: 1903: 1904: 1905: 1906: 1907: 1908: 1909: 1910: 1911: 1912: 1913: 1914: 1915: 1916: 1917: 1918: 1919: 1920: 1921: 1922: 1923: 1924: 1925: 1926: 1927: 1928: 1929: 1930: 1931: 1932: 1933: 1934: 1935: 1936: 1937: 1938: 1939: 1940: 1941: 1942: 1943: 1944: 1945: 1946: 1947: 1948: 1949: 1950: 1951: 1952: 1953: 1954: 1955: 1956: 1957: 1958: 1959: 1960: 1961: 1962: 1963: 1964: 1965: 1966: 1967: 1968: 1969: 1970: 1971: 1972: 1973: 1974: 1975: 1976: 1977: 1978: 1979: 1980: 1981: 1982: 1983: 1984: 1985: 1986: 1987: 1988: 1989: 1990: 1991: 1992: 1993: 1994: 1995: 1996: 1997: 1998: 1999: 2000: 2001: 2002: 2003: 2004: 2005: 2006: 2007: 2008: 2009: 2010: 2011: 2012: 2013: 2014: 2015: 2016: 2017: 2018: 2019: 2020: 2021: 2022: 2023: 2024: 2025: 2026: 2027: 2028: 2029: 2030: 2031: 2032: 2033: 2034: 2035: 2036: 2037: 2038: 2039: 2040: 2041: 2042: 2043: 2044: 2045: 2046: 2047: 2048: 2049: 2050: 2051: 2052: 2053: 2054: 2055: 2056: 2057: 2058: 2059: 2060: 2061: 2062: 2063: 2064: 2065: 2066: 2067: 2068: 2069: 2070: 2071: 2072: 2073: 2074: 2075: 2076: 2077: 2078: 2079: 2080: 2081: 2082: 2083: 2084: 2085: 2086: 2087: 2088: 2089: 2090: 2091: 2092: 2093: 2094: 2095: 2096: 2097: 2098: 2099: 2100: 2101: 2102: 2103: 2104: 2105: 2106: 2107: 2108: 2109: 2110: 2111: 2112: 2113: 2114: 2115: 2116: 2117: 2118: 2119: 2120: 2121: 2122: 2123: 2124: 2125: 2126: 2127: 2128: 2129: 2130: 2131: 2132: 2133: 2134: 2135: 2136: 2137: 2138: 2139: 2140: 2141: 2142: 2143: 2144: 2145: 2146: 2147: 2148: 2149: 2150: 2151: 2152: 2153: 2154: 2155: 2156: 2157: 2158: 2159: 2160: 2161: 2162: 2163: 2164: 2165: 2166: 21

ปรับพื้นที่ สร้างเสนาสนะ

เมื่อสวนโมกข์ย้ายจากตระพังจิกมาอยู่ที่ธารน้ำไหล เขาพุทธทอง เพื่อให้มีสถานที่สะดวกสำหรับประกอบศาสนพิธีและรับรองพุทธศาสนิกชนที่มาทำบุญพุทธศาสนิกขุจึงดำริสร้างศาลาโรงธรรมเป็นอาคารถาวรหลังแรกของสวนโมกข์ อาณาบริเวณสวนโมกข์เป็นพื้นที่ภูเขาจึงมีการปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมต่อการใช้งาน และมีการสร้างเสนาสนะต่าง ๆ เพิ่มเติม

ปรับแต่งพื้นที่ (ขุดหิน ถางป่า ทำถนน ถมดิน ขุดบ่อ)

2498

มีนาคม

๖. ๕.

March

1955

[85]

วันพฤหัสบดี

24

Thursday

ชั้น 1 ค่ำ เดือน 5

ปากท ปากเกอร์ 21, ที่ ไท. ร่องมาทพ
 หนึ่ง ทอดนักป่า ที่ ไท. ร่องมาทพ แล้ว
 (แต่) (เรื่อ, นรกกจัด, มาทง (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 นัน. (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)

เข้า (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) Seven years in Tibet
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)

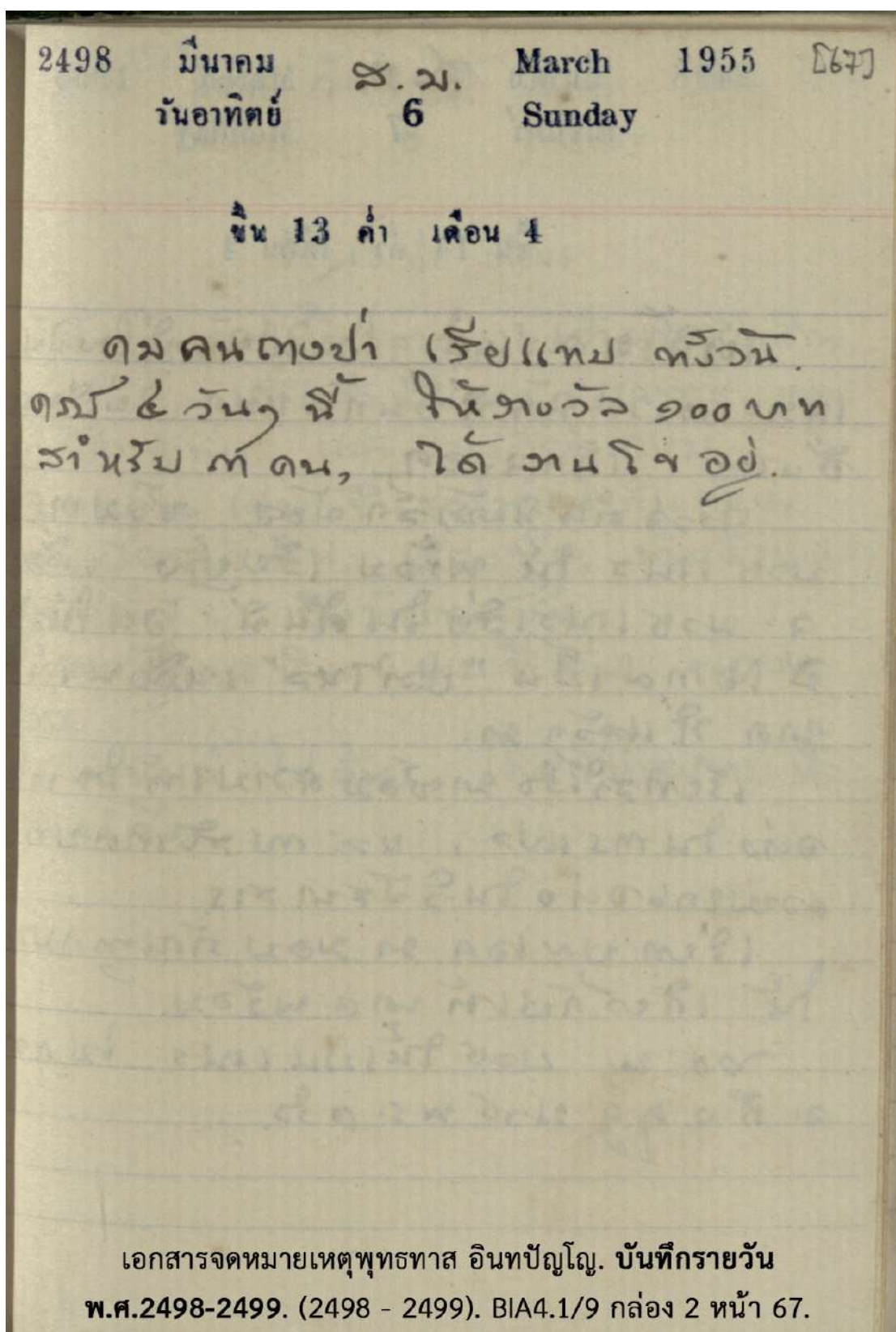
ได้ (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)

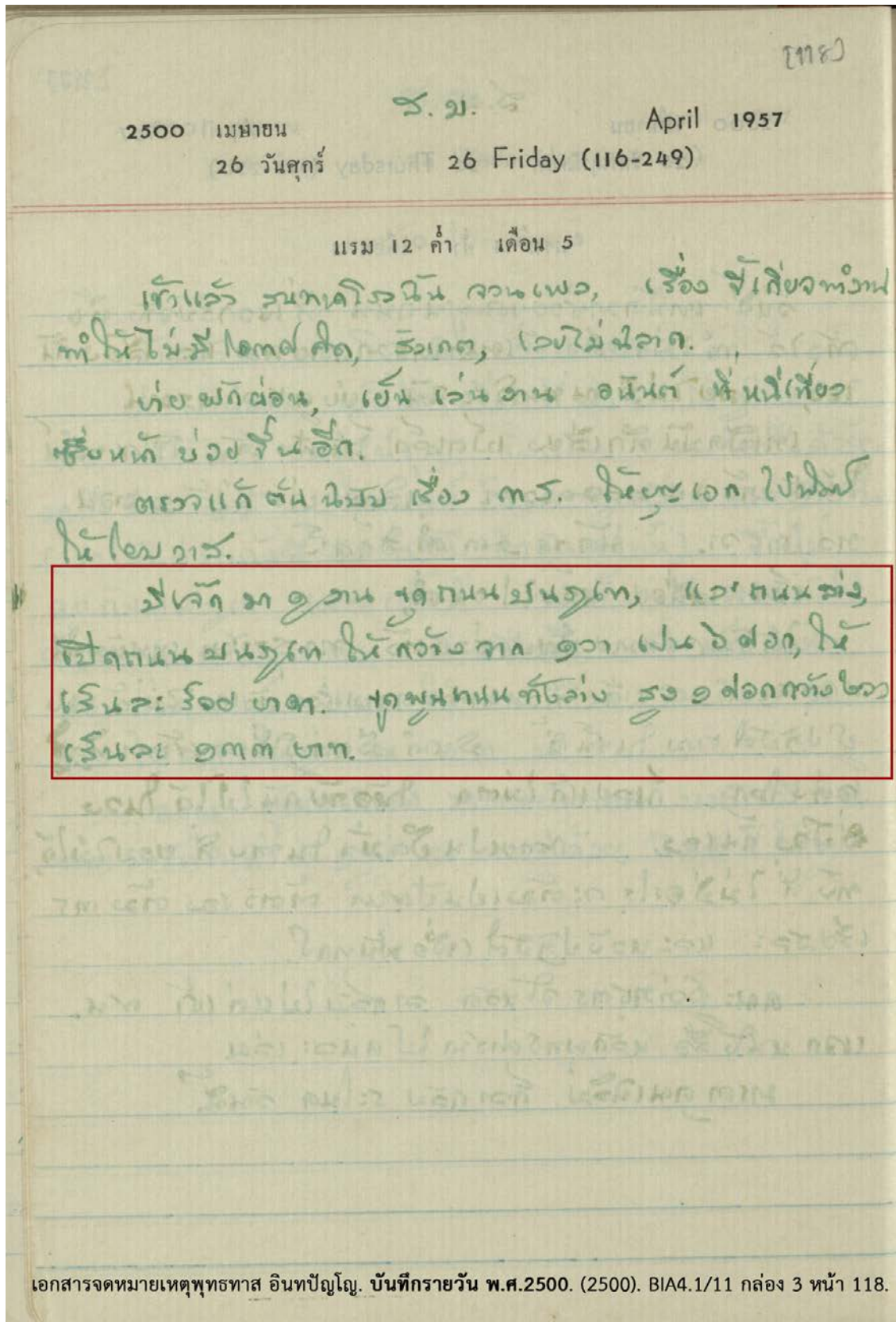
ได้ (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)
 (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน) (แต่) (เรื่อ) (ฮิน)

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2498-2499.

(2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 85.

ถางป่า

[132]

2500 พฤษภาคม
10 วันศุกร์ว. ๒. May 1957
10 Friday (130-235)

ขึ้น 12 ค่ำ เดือน 6

วันนี้อตรี ธีตรนิลวง ถนน หัสรังษ์ ใหม่ รัช,
ธีตรนิลวง ต่อมของน้ำเซ่ ร่องทอง จนกระทั่งเข้าหน้าเท
ค.มากันดม. ทว. ๙๙. นิตรัง มณฑน ธีตร
มาพหวั. อุมาทินมาก ทว. ๙๙ ของ ด.ทว. ๙๙ ในช.
ทำเว. ๙๙ มากันมาก พ. ๙๙. เท. ๙๙ ๙๙ ๙๙-๙๙,
เง. ๙๙ ๙๙ ๙๙ ให้ ๙๙ ๙๙ ๙๙, (๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙). ๙๙ ๙๙ ๙๙ เท. ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙

๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙
๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙ ๙๙

ก่อสร้างเสนาสนะต่าง ๆ

ตาราง ข. กุฏิใหญ่ พิเฒ					
ที่	ชื่อ กุฏิ	ชื่อผู้สร้าง	สร้างเมื่อ	บาท	หมายเหตุ
๑.	กุฏิหลวง (ใหม่)	ทำนอง	๒๔๘๔		
๒.	โรงฉัน	"	๒๔๘๔		
๓.	เรือนคนครัว	"			
๔.	โรงขมิ้น	เจ้าพระยาฯ			
๕.	หอไตร	กนกพันธ์			
๖.	เรือนรับ "๑"	สันตสุขุมาน	๒๕๐๕ ๒๕๐๕		
๗.	เรือนรับ "๒"	แม่หลวงฯ	๒๕๑๐		
๘.	โรงไฟฟ้า	กนกพันธ์			
๙.	ตึกอำนวยการ	โยมมีนัย			
๑๐.	เรือนรับรอง นาย	ท.สีล+น.ร.อ.น.	๒๕๐๘		
๑๑.	เรือนรับรอง นาย	กนกพันธ์	๒๕๐๙		
๑๒.					
๑๓.					
๑๔.					
๑๕.					
๑๖.					
๑๗.					
๑๘.					
๑๙.					
๒๐.					
๒๑.					
๒๒.					
๒๓.					

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ลำดับชื่อกุฏิพระ ลำดับรายการก่อสร้างชื่อผู้สร้างราคา. (2513). BIA10.2/2 กล่อง 1 หน้า 2.

BIA10.2/1 กล่อง 1

C403

ศาลาการเปรียญ และ ที่พักอาศัยคฤหัสถ์ บนเขาพุทธทอง

กำหนดยกขึ้น ในปลายเดือนมีนาคม ก่อนวันเทศน์ประจำปี พ.ศ. ๒๔๙๑

ตัวศาลายาว ๑๒ วา ๑ ศอก กว้าง ๔ วา ๒ ศอก มีระเบียงหน้าหลังอีกข้างละ ๕ ศอก สูงสองชั้น ณะเพาะตอนเสาไม้ ๓ วา ๒ ศอก. ชั้นล่างเป็นที่พักของผู้ไปประชุมฟังธรรม และเพื่อประกอบการกุศลอย่างอื่นเป็นครั้งคราว เมื่อเกิดฝนตก. ชั้นบน เป็นที่พักสำหรับอาคันตุกะผู้มาแต่ต่างจังหวัดส่วนหนึ่ง. อีกด้านหนึ่ง เป็นห้องสมุดถาวร ที่ศึกษาค้นคว้า (โดยณะเพาะเป็นอุปกรณ์แก่ภิกษุสามเณร แพนกสวนโมกขพลาราม ผู้สนใจในการปฏิบัติ ซึ่งตั้งอยู่อีกทางหนึ่ง) และเป็นที่อยู่อาศัย เพื่อทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของภิกษุสามเณรผู้มีความพยายามในทางนี้ เป็นประจำ เพื่อความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ในยุคที่สมมุติกันว่า เป็นถึงพุทธกาล.

บัดนี้ การก่อสร้าง ได้ดำเนินมาถึงขั้นที่ มี เสา ตัวไม้ กระเบื้อง ตะปู และประตูหน้าต่าง พร้อมแล้ว เป็นมูลค่าทั้งหมดเกือบสองหมื่นบาท สำเร็จมาแต่ความเอื้อเฟื้อของท่านทั้งหลาย ทั้งที่อยู่ใกล้และไกล, ยังขาดอยู่แต่ไม้กระดาน พื้น ฝา และเพดาน อันเป็นมูลค่าประมาณ ๘ พันบาท ซึ่งขอหวังในความเมตตาปราณี ของเพื่อนพุทธบริษัททั้งหลาย ต่อไป.

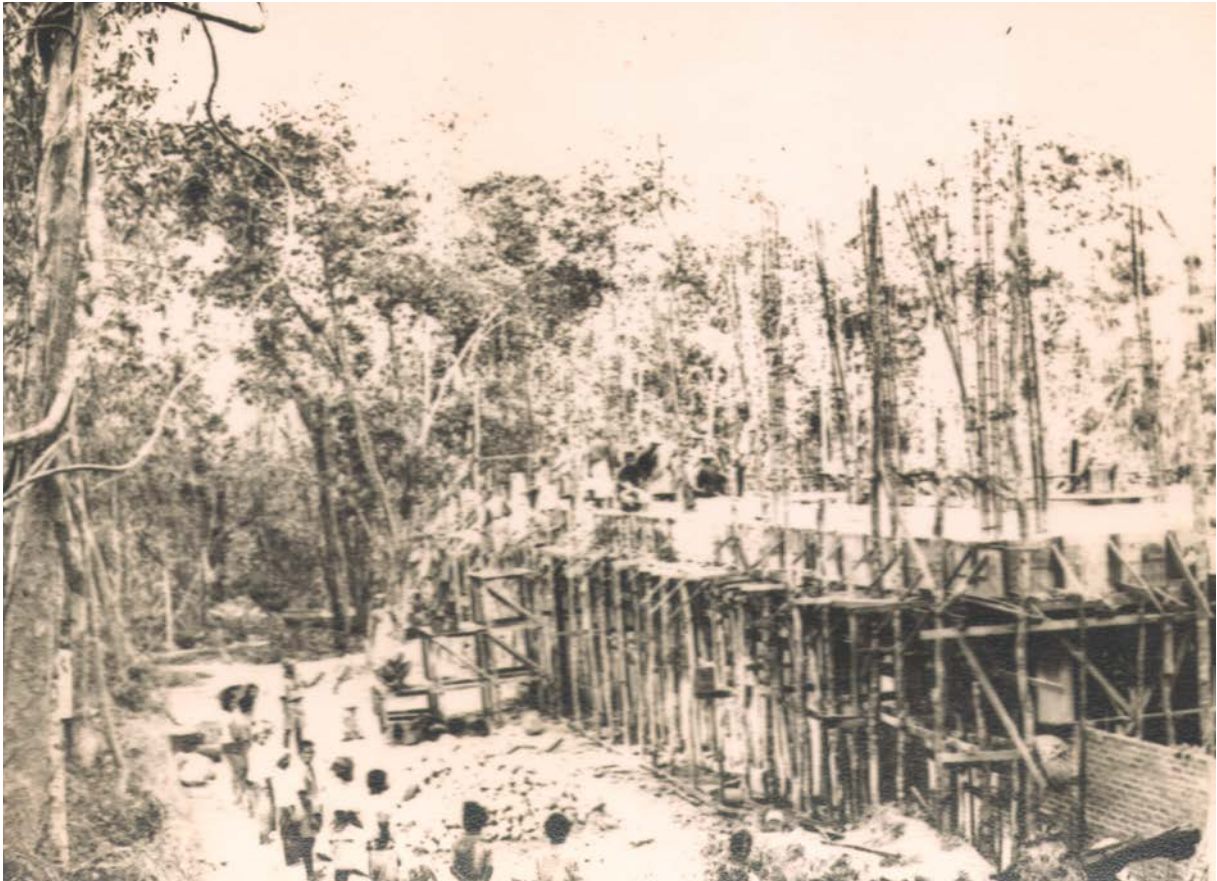
คณะทายาทอาทิฯ ผู้ดำเนินการก่อสร้างวัดธารน้ำไหล

(พลิกด้านหลัง)

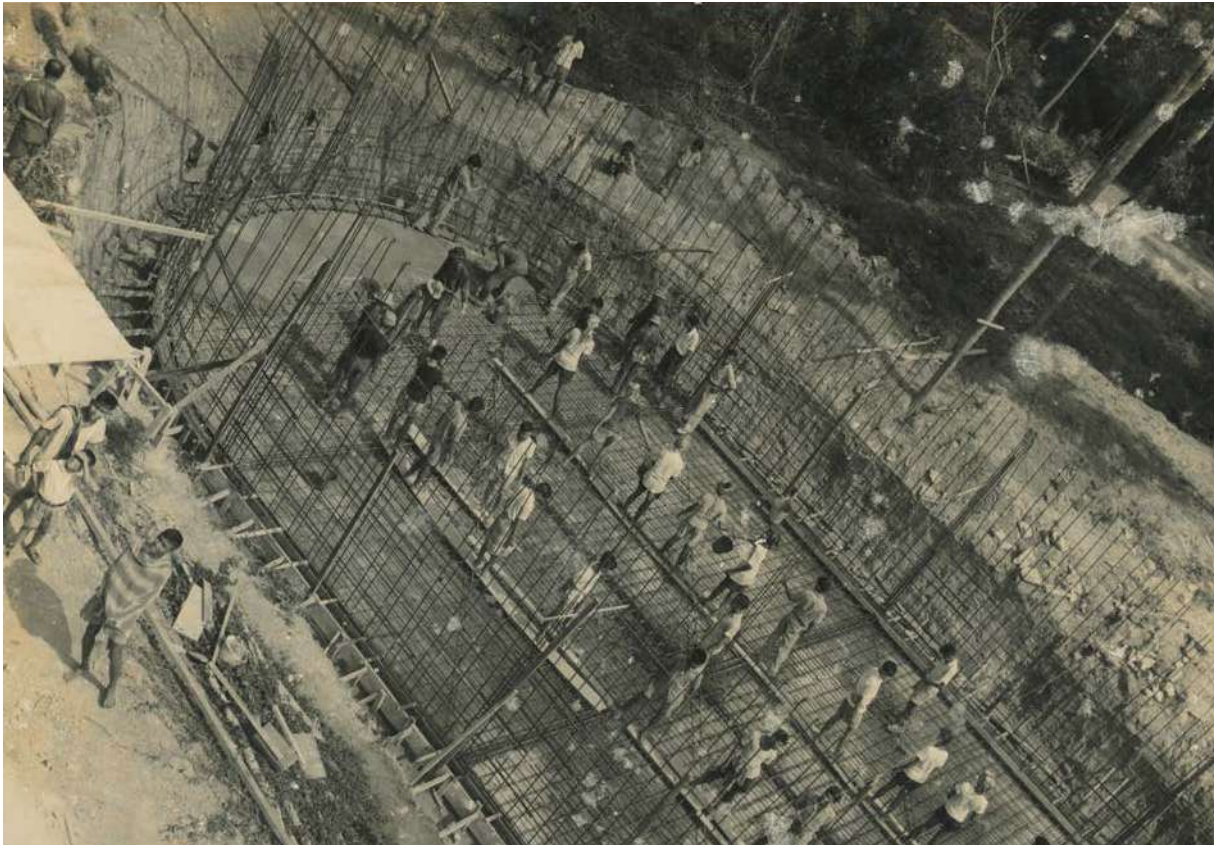
พิมพ์ ๑๕๐๐ ฉบับ ที่ร.พ. ธรรมทาน ไชยา นามธรรมทาสพิมพ์ฯ ผู้พิมพ์โฆษณา ๒ มี.ค. ๕๑

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ศาลาการเปรียญวัดธารน้ำไหล. (2482 - 2492). BIA10.2/1 กล่อง 1 หน้า 70.

สร้างโรงมหรสพทางวิญญาณ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๑๕

ก่อสร้างถนนยาวสำหรับเก็บน้ำฝนไว้บริโภค

ก่อสร้างลานหินโค้ง

๑
๗๖.

[58]

115

TUESDAY

วันอังคาร

25th. APRIL 1950

วันนี้ เริ่มหล่อขี้เถ้า ปูนขาว กฐิเล็ก
พันทก นวที่ 3. ไปนหัวง ต่อมไว้
แผ่นหนา และนมดเปรี้ยว, เลป ตั้วหัวง
๑๗๖ ตออดวัน.
ไปนวันขึ้น ๓ ที่มา ท่องน.

18th. JANUARY, 1951.

[18]

๑๘ มกราคม ๒๔๙๔.

THURSDAY.

วันพฤหัสบดี.

สวันนิมก.

Waxing-Day	Moon	Rabbit-Year
ขึ้น 11 ค่ำ	เดือน 2	ปีเถาะ

ทบเหือม เรือไฟ กับพวก ทำงู โนลวิ เรือ
 วันสี่ ให้ท่าแรง ๑,๒๐๐ บาท. ทำตั้งแต่ ๒๔
 เดือน ก่อน วันละ ๖ คน, ๔คนตอนท้าย.

[256]

ส. น.

2500 กันยายน

September 1937

11 วันพุธ

11 Wednesday (254-111)

แรม 2 ค่ำ เดือน 10

เช้าแล้ว ไม่บรรจบโรจน์ ทอดไปดูตรอก
 รั้ว กะท่อม ดอนตริต ชั่ววันนี้ เป็น ตอนเช้าดี
 สี่ ชั่วโมง หลับตา (หลับ) ต้องควบคุมจิตใจให้
 ได้ ท้องฟ้า ฟ้าร่ำด ฝนฟ้า เท่ง. คนประณีต
 และ คนทรี ไปด้วย ด้วย คนเพอ, ให้นินเพอ,
 ทำ ล้อคนอยู่ ปันพำ ก็ทำ ๑๖ น. ฝนฟ้าเริ่ม
 ปรำปรำฝนงานหนักมาก. เขาเอากลับ ไปให้

ส่งกิน ฟลาบ ตลอด เวลา. เกณฑ์ไม่ไหว ต้อง
 เอา นนีส รื้อ ไปจ่าน. คนหอบบิลาไปเห็นวเท่งต.

ค่ำ ฝนไรด ปูนึ่งรทน ในอื่นเสีย ให้
 ทุนหลวง บิลา กับ คน ๑ และ อธิบาย ให้ มี
 โดย ละเรียด. ถกกันด้วย ความรู้ทางโบราณคดี
 ทุกแง่ ที่ รุด ต. เริก ๒๒ น. ฟ้าเริ่ม
 จน หนักเวลา.

วรมงคล

[15]

2504 กรกฎาคม

July 1961

28 วันศุกร์

28 Friday (209-156)

แรม 1 ค่ำ เดือน 8

วันเข้าพรรษา

ทั้งที่ในวันเพ็ญมา เรายังให้ช่วยกัน
รับทำนุ กฐินวัด ในบ้าน. สัปดาห์แล้ว
และ ตามที่มีส.

ถ้า เริ่ม พี่ที่พบ, ชาวบ้าน มาตามเคย
เหมือนปี ก่อน, ทำให้ สัปดาห์ มาแล้ว, แล้ว
โดยตลอด. ที่นี้ ตามที่ สัปดาห์ ไว้ แต่ เรืออัน
ซึ่ง สัปดาห์ เข้าไป กว่า ที่ควร มี.

เรื่อ ๖๖ น. เสง

สวนโมกข์.

2504 สิงหาคม

August 1961

3 วันพฤหัสบดี

3 Thursday (215-150)

แรม 7 ค่ำ

เดือน 8

ฉันได้ฟังสวดทองนาค เพื่อเงินไป ๑ และเก็บน้ำ
 ต่อ หักเนื้อมะพร้าว ๑:๑๐๐ สูง ทำฝน ฝน นอไธร จน ๑.๕.
 ดยทมาตมไป ทำพิธีผูกธมมก: ให้ นก เรือน ร.ร.
 วัดนี้ คน ๑๑ น.

ย้ายระดมกันทำงาน กุฏิใหม่ ต่อจากงานนี้ สัปดาห์
 ทำมันได ฝนเงินแล้ว เข้มแข็ง ไร่เงิน เรือ เรือเรือ
 เปนหัวพอใจ, เครื่องจาก ไฟฟ้า ๕ ไร่: ในผืนนา, ไร่
 ไม้แตก และ ในที่อื่นใด ก็เจอได้.

พร ทนั มัน และ ทวีตวง เรือลงใน
 อันนี้

รายชื่อและจำนวนกุฎิในสวนโมกข์

ที่	ชื่อ กุฎิ	ผู้รับ	พระ (องค์)	ราคา	อยู่ตรงไหน	หมายเหตุ	หมายเหตุ
๑	กุฎิหลวง	พระครู...	25 องค์	1500	-	พระครู...	กุฎิหลวง...
๒	กุฎิ...	...	...	1500	-	...	...
๓	...	...	...	1500	-	...	...
๔	...	...	...	1500	-	...	...
๕	...	...	...	1500	-	...	...
๖	...	...	...	1500	-	...	...
๗	...	...	...	1500	-	...	...
๘	...	...	...	5000	-	...	...
๙	...	...	...	...	...	...	...
๑๐	...	...	...	...	...	...	...
๑๑	...	...	...	14,000	-	...	...
๑๒	...	...	...	...	...	...	...
๑๓	...	...	...	800	-	...	...
๑๔	...	...	...	...	...	...	...
๑๕	...	...	...	...	...	...	...
๑๖	...	...	...	3000	...	...	...
๑๗	...	...	...	3000	...	...	...
๑๘	...	...	...	3000	...	...	...
๑๙	...	...	...	3000	...	...	...
๒๐	...	...	...	3000	...	...	...

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ลำดับชื่อกุฎิพระ ลำดับรายการก่อสร้างชื่อผู้สร้างราคา. (2513). BIA10.2/2 กล้อง 1 หน้า 3.

ที่	ชื่อ กุฎิ	ผู้รับ	พระ (องค์)	ราคา	อยู่ตรงไหน	หมายเหตุ	หมายเหตุ
๒๑	...	...	...	3000	...	...	...
๒๒	...	...	...	3000	...	...	...
๒๓	...	...	...	3000	...	...	...
๒๔	...	...	...	3000	...	...	...
๒๕	...	...	...	3000	...	...	...
๒๖	...	...	...	3000	...	...	...
๒๗	...	...	...	3000	...	...	...
๒๘	...	...	...	3000	...	...	...
๒๙	...	...	...	3000	...	...	...
๓๐	...	...	...	3000	...	...	...
๓๑	...	...	...	3000	...	...	...
๓๒	...	...	...	3000	...	...	...
๓๓	...	...	...	3000	...	...	...
๓๔	...	...	...	3000	...	...	...
๓๕	...	...	...	3000	...	...	...
๓๖	...	...	...	3000	...	...	...
๓๗	...	...	...	3000	...	...	...
๓๘	...	...	...	3000	...	...	...
๓๙	...	...	...	3000	...	...	...
๔๐	...	...	...	3000	...	...	...

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. ลำดับชื่อกุฎิพระ ลำดับรายการก่อสร้างชื่อผู้สร้างราคา. (2513). BIA10.2/2 กล้อง 1 หน้า 4.

ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

[186]

2500 กรกฎาคม
3 วันพุธ

พ.ศ. 2500
3 Wednesday (184-181)

July 1957

ชั้น ๑ คำ เดือน 8

ได้แล้ว ฐาน การออกเรือจากท่าจอด ให้ลงเรือ
ณ ท่าจอด, นิลาตพอร์ ได้เรือ ไม้หนักไป.

ช่าง ชีร์เย็น และ ช่างพระเนร เจล่อนัล
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ไป ๖ โมง ตอนครึ่ง หักหัวใหม่, 3
ชั่วโมง จตุรัส หนึ่ง ที่เดิม รวม ๑ ชั่วโมง. วันนี้ ออกเรือ
ออก จากฐานไปไว้เรือ ทอนหัว, ทนพื้น เพื่อเอาแท่น
หินหนัก ฐานเครื่อง ซึ่งอยู่แล้ว ไปไว้ที่ใหม่ หนัก
ไม่มือกว่า ๖๖๐ ก.ก. ยกขึ้นแล้ว ก็ไปขนลง,
พอ ถึงบ้านใด จึงขนขึ้นได้ ไม้ใหม่ได้ พบที่.

กองส่น เหมือง ก็อันหนัก รื้อใหม่, เจดจาก
เรือ "อับ ทอ ทัก" ที่ มาใหม่ให้ เด็ก เรือ
ลง ขึ้นมา ทำ ได้ ก่อน เพื่อน ให้ ๑๐ บาท.

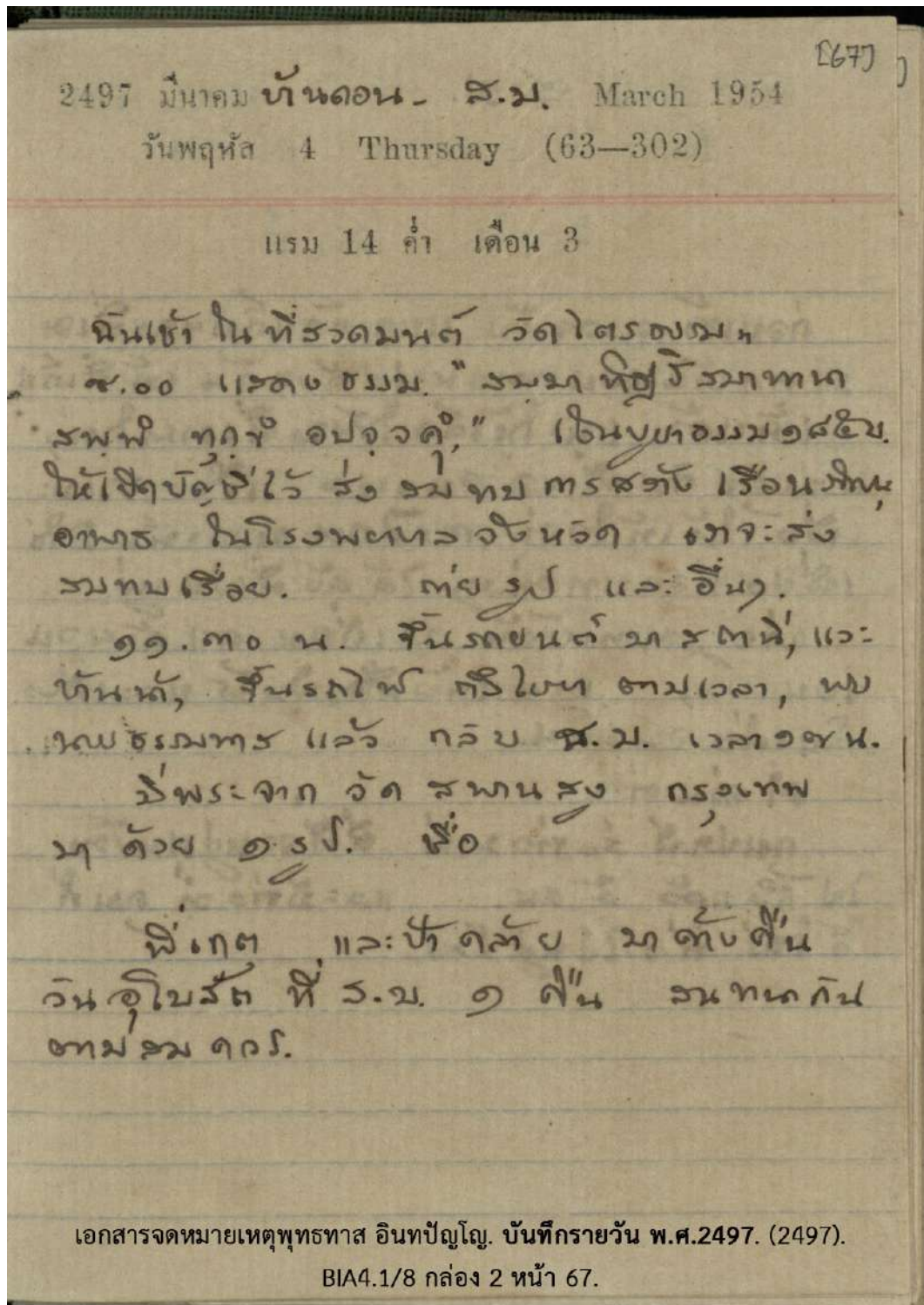
ช่างร้อยตรี นวนันท์ น้อย กับ ช่าง ทด
กองส่น จ. และ เชื้อเขื่อน มาตั้ง ที่ ๑ ๕ ๖ ๗,
ปลัดเขื่อน มาตัด ขอบเขต วันที่ ๗.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500. (2500). BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 186.

สนับสนุนบำรุงสถานที่อื่น

นอกจากงานพัฒนา ปรับปรุง ก่อสร้างที่สวนโมกขพลารามและวัดพระบรมธาตุไชยาแล้ว พุทธศาสนิกชนยังช่วยสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาและก่อสร้างสถานที่อื่น ๆ ด้วย ดังเช่น

สมทบสร้างเรือนกษุอาพาธ

12

[12]

12 มกราคม 2496
MONDAY 12th JANUARY 1953

วันจันทร์ แรม 12 ค่ำ เดือน 2 ปีมะโรง

ข้าพเจ้า กวาดดิน วนพนา ธรรมะ และ เรือ
ทอง ๗๗๕ จะชอบ.
ฉันท์ เหม ออกไป ๑ ชั่วโมง โรงเรียน ซึ่ง
ต่อไปนี้ จะต้อง ออก ไป ทดเงิน, ๑๗.๓๐-๑๘.๐๐.
ข้าพเจ้า นอนหลับ ๑ ชั่วโมง กวาด ดิน จะไม่ มา
ดอง. ๑๖.๕๕ แต่ กลางวัน.

หนีไป แต่งเพลงมอ.

[288]

2500 ตุลาคม

จ.ม.

October 1957

13 วันอาทิตย์

13 Sunday (286-79)

แรม 5 ค่ำ เดือน 11

๗ น. นีนซอ ร้องท้อแล้ว ออกเดินไปหา
ราชมอ พร้อมกับ ท่นจันทร์, ดนประสิทธิ์, ดนเข้, ^๔
ดนทรี, ดนทั้น, นีนอ และ ไร่ท้อ ราว ๑ ชั่วโมง
ก็ นีนอ นีนอ ร้อง ๔ น. แล้ว จึงไป ให้เขาของ
มนมรีเวนเจอร์ และ ตัด "นีนอ" ให้ดูนั้น
วิว งาม ท่น ดนทั้นเข้ ร้อง ๑๔ น. เรไร,
ก้อม. ขว้นร่วม ๔๐ คน, ท่น, นน, นน, นน
ท่น, นน, นน, นน ร้องกัน ๑๐ น. ร้อง
นีนอ, นน, นน, นน, นน, นน, นน, นน, นน, นน
ท่น ออก ไปจนจวด ร้อง นน นน นน นน
แล้ว กรวยจวด ๑๖ น.

พักนอน, ตัดใจของมนมรี. จน เรไร, นน
นอน นน นน นน ๒๓ น.

เรื่องที่ ๓

การแสดงธรรมและผลงานเขียนเผยแพร่ช่วงเป็นเจ้าอาวาส

การเขียนและแสดงธรรมของพุทธทาสภิกขุตลอดหลายสิบปีมีมากมายนับไม่ถ้วน กล่าวถึงผลงานพิมพ์ อาทิ บทความที่ลงในหนังสือพิมพ์พุทธศาสนา การค้นคว้าจากพระไตรปิฎกชุดจากพระโอษฐ์ เช่น ขุมทรัพย์จากพระโอษฐ์ พุทธประวัติจากพระโอษฐ์ เรื่องอื่น ๆ ตามวาระ แม้เมื่อท่านอาพาธจนไกล่ละสังขารยังมีงานเขียนข้อธรรมต้นฉบับลายมือจำนวนมาก การจารึกเผยแพร่ก็เข้มข้นบางครั้งไปคราวเดียวหลายจังหวัด จึงประมวลมาเพียงส่วนหนึ่งพอให้เห็นงานในแต่ละช่วง ดังนี้

๓.๑ จารึกเผยแพร่ประจำภาค ๕

ตามที่เจ้าคณะภาคและสังฆมนตรีช่วยว่าการปกครองแต่งตั้งให้พุทธทาสภิกขุเป็นเผยแพร่ประจำภาค ๕ ท่านจึงมีหน้าที่จารึกสั่งสอนตลอดหัวเมืองปักษ์ใต้ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๒-๒๕๐๕ เป็นช่วงที่พุทธทาสภิกขุจารึกเผยแพร่ตามจังหวัดต่าง ๆ มากที่สุด

๒๔ [4๐]

48
FRIDAY วัดโมลีมาศาราม ๑๗ ก.พ. 17th. FEBRUARY 1950

เช้า พักผ่อน รนทก ก็นั่น.

๑๒.๐๐ น. ขึ้นรถยนต์ไป แล ๒๖ ชลบุรี วัดพระทอง

๑. ๓๓๖ ในงาน สมโภช พระทอง ก่อเจดีย์ ทรง
มหาดนตรี ๒๖๐.

ที่นี้ ๕ ๖๐๐ (๖๐๐) นกหนึ่ง เรียก "บินได
สุวรรณ" ทำเป็น หิน ๖๐๐-๕๐๐. ๖๐๐
๑๕๐๐ บินได นก หอย ๑๖๐๐๐ ๕๐๐๐๐
พระบรมธาตุ ใน ครองแก้ว ดนตรี ๕๐๐๐๐ ๖๐๐๐๐
เงินบัตร ๕๐๐๐๐๐. ๕๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐ ๕.

ในเย็นเวลา ๑๖.๐๐ น. จบแล้ว ๕๐๐๐๐๐
โดยท่าน ผด. เพื่อนด. ๕๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐
๕๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐๐
เป็น ๕๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ๕๐๐๐๐๐๐๐๐๐.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ. ๒๔๙๓ สมุดบันทึกปกแข็ง เล่ม ๑. (๒๔๙๓).

BIA4.1/4 กล่อง ๑ หน้า ๔๐.

MONDAY วัดแจ้ง สงขลา. 20th. FEBRUARY 1950

๔.๓๐ น. หลวงอำเภอกำแพงเพชร และท่านจวบ (เคย
อดม ยนยประเสริฐ) มารับที่วัด มาสร้างถึงสนาม
ขึ้น. ท่านพระครูเจ้าเขี้ยว ท่านปลัดทอง และพระอื่น
อีกหลายองค์ มาส่งถึงสนาม. เรือขึ้นออก ๑๐.๐๐ น.
เศษ. ถึงสนามขึ้นสงขลา ๑๑.๓๐ น.

ท่านหลวงภักดี, กับท่านคณะจิตรวัด มารับ, นิมนต์
ที่บ้านพระรัตน วิชา นพิตแด. เพราะพอถึง
บ้าน ก็พอ ๑๒.๐๐ น. พอได้. คุณเขี้ยวเรือ รือประ
เสริฐ มารับด้วย.

๕.๓๐ น. ๑๔.๐๐ น. เพลิน ให้ข้าพเจ้าพร้อม
ผอ. ท่านหลวง ทดจิตรวัด ลูกภักดีรับคนประม
เวบ พึงเพลิน พร้อมกันหมด ทั้งที่ข้าพเจ้าที่รับงา
เองด้วย, ที่ทรงพระเจริญ วัด มีขณิกาท.

๖.๐๐ น. เพลิน รับรับ ประจักษ์พ
ณ สอนที่แจ้ง ได้วงกันอีก.

พักที่วัดแจ้ง กับท่านมณฑล.

TUESDAY นทธีวาร์ - ๒๖ - ๒๗ - ๒๘ ๒๗th. JUNE 1950

- 8.00 จาก นทธีวาร์ รถยนต์ ไปต้นของมัส
 จันทรภาพ ไปเวลา ถึง ๑๑.๓๐.๐๐
 พักรอเวลา บ้านจันทรวร.
- 13.00. อมรมัทธการ พร้อมหน้า.
- 15.00. ไป ๒๗๓๓๓ ในรถยนต์. พักวัดตม
 ๒๗๓๓๓ กับเจ้าคุณคุณ.
- 20.30. อมรมัทธการ พร้อมหน้า.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2493 สมุดบันทึกปกแข็ง เล่ม 1. (2493).

BIA4.1/4 กล่อง 1 หน้า 101.

WEDNESDAY ระนอง - ชุมพร. 12th JULY 1950

- 8.00 ออกจากวัดอัมพวันท์ พาลงเรือยนต์หัวถนน.
ออกเรือสดวก ขึ้นเพล ในเรือ ถึงกระบุรี
จนได้ขง.
- 13.00 เสด็จขึ้นวัด สวรรคตกระบุรี.
ออกจากวัด 14.00 น.
- 16.00 เสด็จขึ้นที่ กองทหาร . ก.ม. 8.
ถึงวัดสมบูรณ์ จนได้.
- 20.00 เสด็จขึ้นมณฑล จังหวัด ชุมพร, ดำรงกอง.
กำลัง-นอนได้" ดังที่ 12.00

26th. MARCH, 1951.

๒๖ มีนาคม ๒๔๙๔.

ร่อนพิบูล - นคร.

MONDAY.

วันจันทร์. วัดพิศาล, ร่อน { Waning-Day Moon Rabbit-Year
แรม 4 ค่ำ เดือน 4 ปีเถาะ }

ฉันเช้าที่วัดพิศาล ดยกันคนตึกเชิกร มาตาม เรือ ราว ๑๐.๓๐ น. ไปเทศน์ที่ ร.ร. ป. ร่อน. คนสงฆ์ ๕๐ คน. ฉันเพลที่บ้านพลอโฑ. แล้ว อหฺร. วิบูลย์ บรรยาย อีก ชั่วโมงครึ่ง รวม กันแล้ว ๓ ชั่วโมงเศษ. คนฟังเนืออทนญ. ๑๗๗ น. เสด มานดร ด้วยรถยนต์ ๖๖๖ ของ กรม ทบ นั่งอัด กันมาข้างหน้าทั้ง ในรถทุกแถวมาทั้ง แปกสี ใน ทบ ให้ความสะดวก ของรถกล ๕๖๖ ร้องให้เท ท่งงานให้เท.

วัดเสมาเมือง.

ราว ๑๕ น. ถึงวัดเสมาเมือง. มีเจ้าหน้าที่มาส่งต่อ และ ให้โปรแกรม เื่อ ไปพิทลุด.

เผยแผ่ชินวัด (พระอริบ ดุคคาวณ) ได้ตมมาส่งต่อ ให้ไปเทศน์ วัดพระ นคร ดินฉี โดยเปลี่ยนโปรแกรมใหม่. เทงต่อ ไปต่อมทบ, วิกดู มาขอเรื่อง ด้วยตนเอง ๓๓ ลงไปพอเป็น ฟ้า และ ให้ อหฺร. วิบูลย์ บรรยายแทน.

ดํไปรับ อหฺร. วิบูลย์ ที่โรงทหาร เื่อได้พบ รอง ผอ.ตติย ทหาร ที่นั่น ไปมา เื่อ ๗ ของร้องให้ ไปเทศน์ ที่กองทหาร พงษ์ที่ ๑๕ น. สามีร มทบ ทบ ทบ. รับกลับ ไปวัดพระ นคร และ ให้ อหฺร. วิบูลย์ บรรยาย. คนฟังไม่เต็ม ๕๐ คน มีที่นั่งว่าง ๖๖๖. กลับมาวัดได้ ๕.

เริ่มทรงธรรมด้วยปาก ๗ - ถึง ๒๙ เดือน ๑๕

2500 มิถุนายน
15 วันเสาร์

วันพฤหัสบดี คณ: 3 June 1957
15 Saturday (166-199)

แรม 3 ค่ำ เดือน 7

ทำบุญมาด้วย จันทน์ขำคณ. นินเห็นแล้ว
ตบถ้อ จน จน เพล .

๑๓.๓๐ น. รัตนธัมไป แวะ บ้าน จันทน์ขำ,
๑๕ น. ไป ห้างสรรพสินค้า บ้านท่าเรือ, เริ่มตาม
เวลา ๑๕.๓๐ น. จบเวลา ๑๕.๓๐ น., เริ่ม
พวงดอกไม้ ถึง ล้อมรอบ " แยกแยกความ แยก
ต่าง ระหว่าง ตัวที่ ๑ และ ตัวที่ ๒ กับ ล้อมรอบใน ล้อม
แต่ ล้อม ล้อม จน นมด เวลา. จัดนันทนาการ
สักการ. เริ่มด้วยปาก ๗ ๕ เริ่ม
๑๓ น.

๑๖ น. คณ. ผ่านไปทางซ้าย เอากระดาษ
ชมจิตรกรรม ให้เจ้าหน้าที่เก็บไว้, แวะไปทต
รอด อาคาร เสา ล้อม Soni ไป แก้ว, เลี้ยว
ยังชนวนล้อมรอบเรื่อง เสาตามเรื่อง ไปให้
แก่. กลับตัววัด พวงดอกไม้.

จน(ขันนท) กับ จันทน์ขำ รวด มาด้วย
จน ๒๑ น. ๑๕ ๕ ๕๐ ที่วัด ๑๓ น.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2500. (2500). BIA4.1/11 กล้อง 3 หน้า 168.

[173]

MEMORANDA

ข้อสังเกต ที่ได้จากกรณีศึกษา

ควร จะให้ :

- (๑) เด็กนักเรียนเล็ก น้อย ถึงหก ขวบมาสมัคร นักเรียน
ใหญ่ น้อย นานๆ ออกไป ตามลำดับ ครูเลี้ยงดู หัก
นอกรวม นอก.
นักเรียนเล็กเกินไป ต้องจัดที่พักห้องนอน
คนละห้อง คนละคอก.
ทำเรื่อง ทนทาน ก็เหนื่อยกัน ให้ผล น้อย
หนักสุด จัดชมรมมาสมัคร ให้มาก เท่าที่จะทำได้.
คนหนุ่ม เกเร ก็หนักๆ เสียอีก.
- (๒) ขอร้อง ให้คนอัมพาต น้อยตอนหนักๆ หรือ
ป็นนอกรวม เลื่อนได้ คนควรอยู่โดย ร่ม
นอก หรือหน้าบ้านเลย เป็นกรณี
- (๓) ควรเทศน์ นานๆ ที่วัด เพื่อวันละ
๓ ครั้ง เช้า-เที่ยง- กลางคืน. ให้ผู้พิการ
ทอดระบะ นานๆ กัน เพื่อรวมของ ๕ เวลา
พัก นานๆ เข้ามาแจ้ง, เว้นแต่ ใน
กรณีจำเป็นจริงๆ จึงจะเทศน์ เป็น ค
ครั้ง หรือ สองครั้ง.
พดตม กะ นานๆ ให้เวลาเทศน์ สักครึ่ง
เวลาอาบพระนิก.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2493 สมุดบันทึกปกแข็ง เล่ม 1. (2493).

BIA4.1/4 กล่อง 1 หน้า 173.

เทศน์ถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

2503 พฤษภาคม

30 วันจันทร์

1205 y³

30

Monday

May 1960 [114]

(151-215)

๑๓๒๑ : ๓๓ (๓) ๓๓ ๓๓ ๓๓
 ๓๓ ๓๓ ๓๓ ๓๓

๑๕. ตอน. ม.จ. ธีรราชรัตน์ ธีรราช
มรณไป นั้ น. พักในเรือนพัก ในวังไกลกังวล
๑๐๖ น. เสด็จ เสด็จไปพัก ณ โรงแรมเดอะปาล์ม, ม.จ.
ธีรราชรัตน์ ท้าบบริวาร ทั่วจพพร้อม รวม
๑๐๐ คน กับ เรือ "ธรรม", ไก่ตามก็เรือ
นี้ ทั้งงว ไม่ดว มีคนตามเ

บทคัดย่อหนังสือ ๒๐๐ หน้า (ประกอบด้วย
300, ม.ว. ๑๐๐; พจนานุกรม ๑๐๐.)

၁။ အထွေထွေ အကျဉ်းချုပ်
 ၂။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၃။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၄။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၅။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၆။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၇။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၈။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၉။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
 ၁၀။ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2503. (2503). BIA4.1/14

กล่อง 4 หน้า 114.

๕. ๕. ๕

เดือน 7

14.00 น. แสด ๖ ชม มาเทศน์ที่ มหาวชิราลงคม. เทศน์ว่า
ใจว่า "ใจดีด ได้ยว กับ พุทธธรรม." ส. ใจความคือ.
นิทานมมณี : นัย ท. - แห่งเพียร - สุนธก.

ตบย กับ ๑๑ เด็ก.

ดามตรงกันข้าม ขอบ เพื่อ กวไปร็อก.

นี้ไม่ใช่ฉัน! ฉัน ๓ ฉัน!

จุดประสงค์ : จมไม่เนรื้อ หรือว่า ได้ตามท้องตร?

เสียงกัมตร : สีมตร - ระตร - งามมีตร

สมนงค์ มี ใจกัมตร.

สุนิจาโรน : คิดกันเรื่อง, วิ่งกันเรื่อง, เรื่องตราน
งามมี แล้ว อะไร ของ ไตรมณ.

ภพโศก : สุขขีของท่าน = ทกข์ของธรรม.

"เรื่องกันหนอ คือ เรื่อง กันวอน."

พระกระทิงอโศก : เป็นทษัตินท หรือ ทษพรหม?

"ทษล้นนล กับ ทษเจดกัน!"

ภพจาก ลอมมุนิสต์ : ลอม. มีปรัชญ คนละเทศกัม

พทธ. ลอม. ว่า ใจไปตามตย. นิฉัน

ให้กันไม่ได้. แต่ภพมีอันไปใจเดินไป.

ภพมีที่ล้นลอมมุนิฉัน คือ ภพมีที่จะเล็ดจาก

๑. "ขอท่าน" มั่งมี สรรพกว่า คนนี้ทณ.

๒. ทษปฏิบัติ ที่ "อมไป" ของนักวิ.

๓. ทษแห่งแห่งภพโลก งามมี.

ละแก้ใจ กันได้ โดย ทษปฏิบัติ ในทณ.

แสดงปาฐกถาที่ศาลาอเมริกัน

[๒๕]

2500 มกราคม
21 วันจันทร์

ล.ณ.

January 1957
21 Monday (21-344)

แรม 6 ค่ำ เดือน 2

ใช้แล้ว ฮนททโรนนิ จอนเฟอ เรื่อง บท ครึ่งพุทธ-
ทศ, เรื่อง ปาฐกถาต่อผู้สื่อข่าว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งลงเป็น
พหุ: กวี แต่ง ทำนองเสียง แต่ง เนื้อหาเกี่ยวกับ พระบาท.
อย่างพักก่อน. เป็นอันหนึ่ง รื้อฟื้น มาใหม่, ช่วย
บอก ทำสารบัญ เนื้อหาอีก พหุ: สารบัญ, ช่วยเขียน
ให้เรียบร้อย และสำหรับเรื่องอื่น, อีก ๑๔ วันจะสอบ ป.ศ.
ให้ อันเรื่อง Materialism จากพหุ: กวีแต่ง,
และ เป็น ธรรมาสถาปัตย์จากพหุ: กวีแต่ง ใหม่.

อันนี้ ได้รับจดหมายจาก פרופ. เซอร์ โลว์ลอส
ซึ่งได้เขียนไปก่อน, มีมา ขอเรื่อง ให้ไปแสดงปาฐกถา
ที่ศาลาอเมริกัน ใน เดือน ธันวาคม, ต้องตั้งก่อน
ว่า จะตอบ อย่างไร, แด ขอเรื่อง ให้แสดงถึงกับ
ใจความประ: โศก นพวิ ที่เขาถนัดลงไป ในตอนท้าย ของ
ปาฐกถา ที่พูด ท้าย ... for we definitely do
not long for the benefits of Materialism,
be it human or celestial. จุดสำคัญจะ
ชี้มา จาก เขาว่า ต่อ ต้น คอมนิสต์รวม อีกแล้ว.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2500. (2500). BIA4.1/11 กล่อง 3 หน้า 25.

บทสนทนาเรื่อง ๑๔.๐๐ น.

[๕๖]

2500 กุมภาพันธ์ ปุศ. ๒๕๐๐: ๓, February 1957
21 วันพฤหัสบดี 21 Thursday (52-313)

แรม 7 ค่ำ เดือน 3

ตอนเช้า ออกเดินทางออกนอกบ้านโดย เจ้าคุณ, คุณ
วิมล, คุณปรีชา คุณริมน้ำ และน้อง คุณวิมล ส่ง
อาหารมา, เลี้ยงเลี้ยงเพื่อ จม ต้องแบ่งครึ่งเป็น เพล,
เช้าแล้ว ทำหนังสือไป ร.พ. กับคุณสพจน์. เรายัง
ดู กับแม่ (โดยเขียน: กับคุณปิ่น ของประเสริฐวิมล
ไป).

เช้า จวน ๑๓ น. ไป ร.พ. รพ. คนเยอะ,
คอมพิวเตอร์ก็เสีย. ๑๔ น. เรายังคงมี
มี สมเด็จพระสังฆราช และ รัฐมนตรี เก็บของ
ชุด หนังสืออยู่ตรงหน้า ทวี, และคอมพิวเตอร์ กับ
เครื่องคิดเลขก็นั่งอยู่ถัดไป เพลนี้ยังไม่
ได้มีปากบอกน้อง เพาะกว่า ท่าน จะไปซื้อของ
ครบแล้ว มอญเห็นกับพี่เท่ง พี่นันทาท กับ
เครื่อง กับพี่ กับหมอนของ ร.พ. รพ. คุณ
สพจน์ ขนหักเรียง เอาไว้. กับวัด ผักผ่อน,
กับ คุณปิ่นมา มี ร.พ. นี้ จม นมดเวลา.
เพลนี้เรื่อง สมเด็จพระสังฆราช ท่านไป
ทำอาหารก่อน " สำหรับชื่อโรงพยาบาล "
คุณปิ่น เอา ร.พ. มาให้ จม ๒๒ น.

[168]

15 Saturday (166-199)

เดือน 7

แก้จุดขาดด้วย จงพูดทำนองนี้. มันเห็นแล้ว
ตอบว่า จง จงนะ .

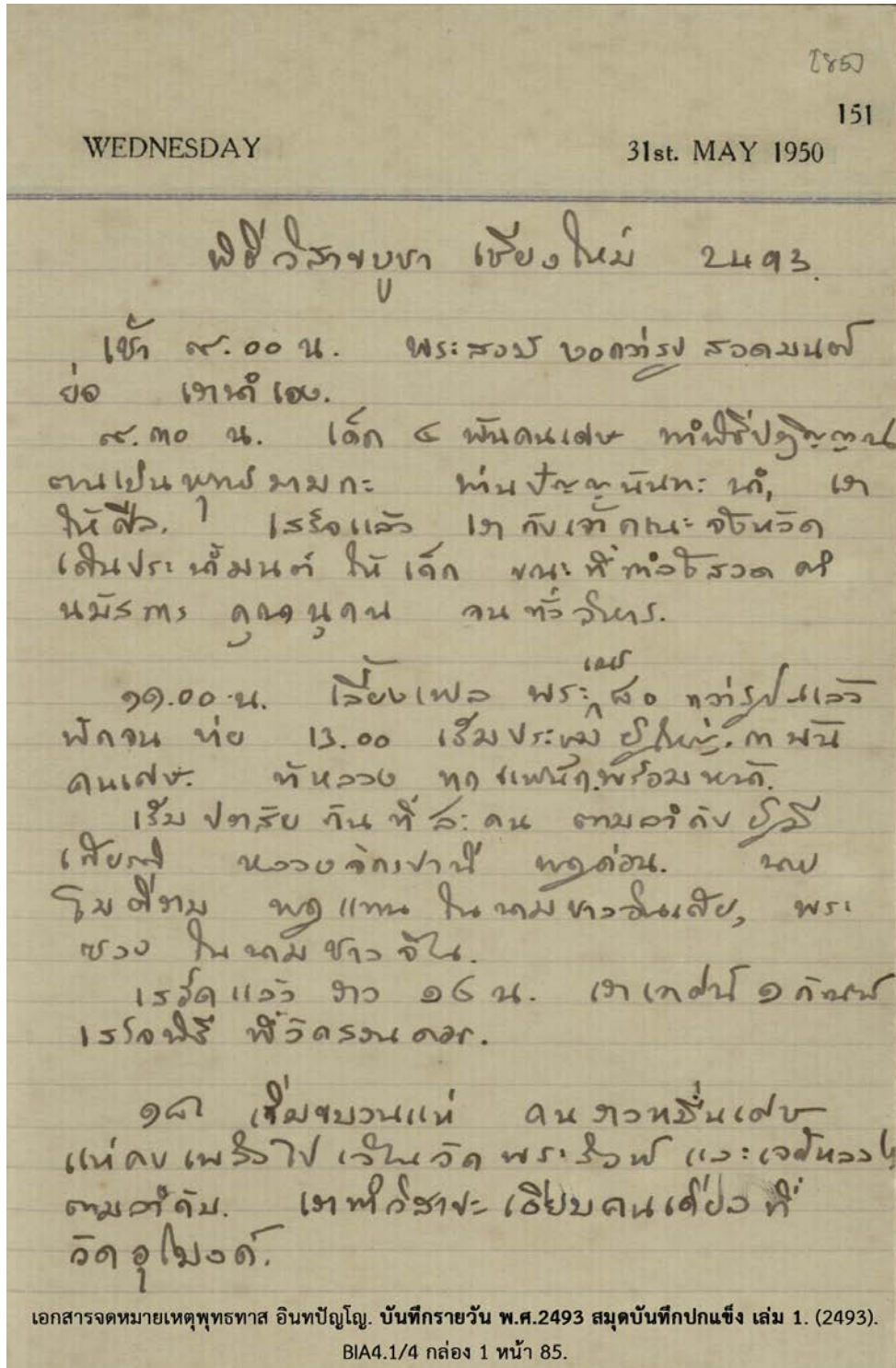
๑๓.๓๐ น. รัตนธัมมไป และ บ้าน ดนชาห์ตล,
๑๕ น. ไป สี่อบธมที่ทะเล บ้านท่าเรือ, เริ่มตาม
เวลา ๑๕.๓๐ น. ลงไปเวลาสี่โมง, เริ่ม
พูดสาธนา กับ ลีว ธมม! " โลกเย: ความ โลก
ต่าง ะ: นานอ ท้าว สาธนา กับ ลีว ธมมปิย เสฐ.
แต่ อย่าง เลี้ยว จน นานอ เวลา. สัตตธมมก ทา
นี้กลา, เมฆา: สัตตธมมปิย ธมมก ๕ เมฆ
๑๓ น.

๑๖ น. กลับ, ผ่านไปทองชัยสี เอาใบยาสูบ
ซองมจิตรบุรุษ ให้เจ้าตมเทพใบรี, แล้วไปทอด
รอน อารักษ์ เอา ธัญญ์ Soni ไปแก้, แล้วไป
ฝั่งอนบ้านซ่อมมาลงเรือบง เอาขาบเรือบง ไปให้
แก้. กลับที่วัดจตุ พนมม.ต.

จน(รัชกาล) กับ จน ~~ภักดี~~ รอด มาดลด้วย
คน ๖๑ น. ๗๕ ๕๐ ที่ วัด ๒๓ น.

๓.๓ งานเผยแผ่ที่เชียงใหม่

เจ้าขึ้น สิริธรรสได้บูรณะวัดอุโมงค์ขึ้นเป็นสถานปฏิบัติธรรมแบบสวนโมกข์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ และก่อตั้งคณะพุทธนิคม พุทธศาสนิกขุจึงขึ้นล่องไปมาเพื่อแสดงธรรม ให้กำลังใจ นอกจากนี้ที่วัดอุโมงค์แล้วยังมีที่แก่งปันเต้าของคุณประสิทธิและคุณปราณี พุ่มชูศรีอีกด้วย

2497 มิถุนายน ^[172] แก่งมื่นเต. June 1954
วันพุธ 23 Wednesday (174—191)

แรม 7 ค่ำ เดือน 7

๕.๐๐ ออกเดินทางไปแก่งมื่นเต
อีกครึ่งหนึ่ง.

เช้าแล้ว ฝนตก กันคนเฟล. เผลอ
แล้วพัก, บ่าย คณะขี่ ตามหาหนทาง
ที่ถูกต้อง.

ก็ ไปสนทนากับคนที่เรือนในข้างอีก
ครึ่งหนึ่ง. แหมทั้งหมดยกเว้น ครรชิตมดงาม
ก็ใจ ให้ข้อสังเกตปลีกย่อย ที่ให้ให้
ใจเรา. ที่กันไม่ได้. ก็ต้องเรือ
ตามแนวของลำน้ำ ลง.

เช้าแล้ว ก่อนออกเดินทาง (เคยไปตาม
หาหนทางกันที่ ลงมา อีกครึ่งหนึ่ง.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2497. (2497).

BIA4.1/8, กล่อง 2 หน้า 172.

ปพพวิเทศ: กะ ปะเอ. [337]

2497 ธันวาคม พ.ศ. December 1954

วันจันทร์ 6 Monday (340-25)

ขึ้น 11 ค่ำ เดือน 1

ใช้แล้ว เล่นเล่น เล็กน้อย. กลับมา
ดงกันเล่น และ ท่นขลุ่ย (ตรีเมฆ) ขลุ่ย
อันดี แปลกมาก ออกจาก ของ ปาวิณ.
เพลงแล้ว ไม่เห็นดูน เวลา ๑๕ นาที
กะ ตี ทำนอง, จน เลว ทำนอง ตับ
ดริ่ง ชั่วโมง เท ลีลา กัน.

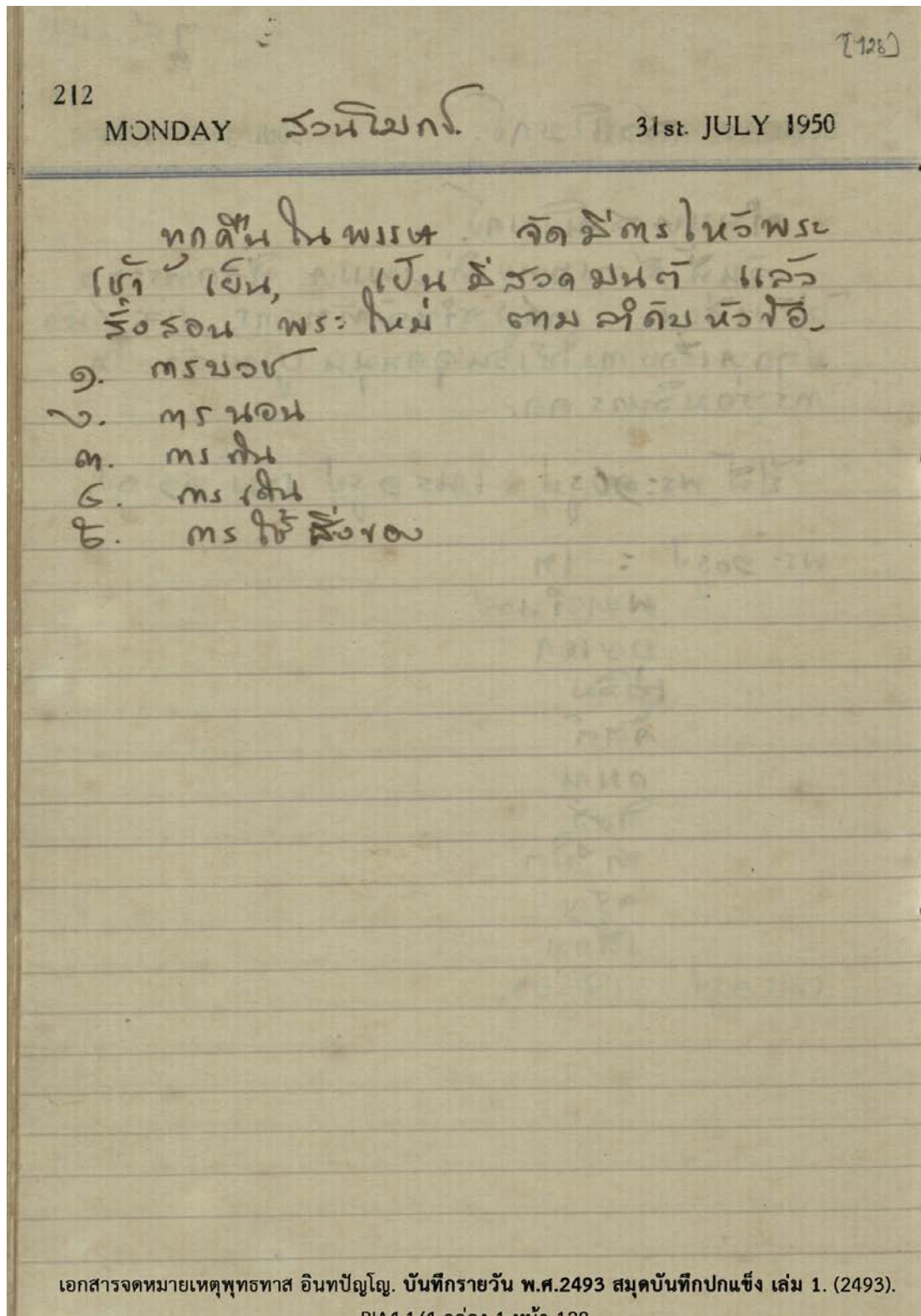
เขา พิมพ์ ทำแปล ของ ปาวิณ แจก
เล่นมาก ออกจาก ท้ว ทดดูน เทเลอ
ของ ร้อง ให้ แลดู เป็น รัชชไทย และ
ในเวลา จำกัด เพียง ๑๓๐ นาที, เท ก็
อ่านเร็ว และ ทำม ใช้กับ ก็ ฟอส.

กลับ จาก ดูน เทียว ท่งขลุ่ย
กับ ขลุ่ยทอง ประเทส ขลุ่ยน หรือ โกล
และ เทียว ท่ง ต่อไป กับ ประยง จน
เย็น, ท่ง ไม่ ได้
ทำ ดงกัน กับ ท่นขลุ่ย, เทดูน ฟอส
ก็ รัส ฟอส.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2497. (2497)

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 337.

๓.๕ บรรยายธรรมที่สวนโมกข์

2497 สิงหาคม

ว.ม.

August 1954

2330

วันจันทร์ 23 Monday (235-130)

แรม 9 ค่ำ เดือน 9

ตลอดเวลาทั้งนี้ คิดลำดับประวัติจากหนังสือ
เริ่มบรรณ กุลล สันในพระภิกษุ เจ้า สัน ส.
พระภิกษุ เจ้า ไชยบรรณ "หลักพระพุทธศาสนาฉบับ
เพื่อผู้รู้ กับ "พุทธประวัติเรียบเรียง" ที่พิมพ์ไว้
แล้ว เพื่อเก็บรักษาของเดิมไว้ให้คนรู้ อัน
ให้รู้จริงไว้ โดยเร็ว!

ได้ชื่อจากหนังสือ "The Buddha Dharma"
ของ Jagadish Kasuapa เป็นเรื่อง
ที่อธิบายจากหนังสือ กุลล เจ้า สัน ส.
และที่รู้จัก ก็ A Manual of Buddhism
ของ Narada, ชื่อที่อธิบาย ทั้ง ส.

สำหรับ บรรณ ตอน "หลักธรรม-ก่อน
พุทธกาล" จัดพิมพ์โดย สมเด็จพระ 2 กรมเจ้า
โลก ๒๑ พ.

ฉบับ A History of Bible ตีพิมพ์
จาก ๑๑.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2497. (2497).

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 233.

อังคาร 11 มีนาคม 2501

ส.น.

11 Tuesday March 1958

แรม 6 ค่ำ เดือน 4 ปีระกา

เจ้าแก้ว เรืองมณฑล "แนวทรวงรังสี ในสวนไฟ
ในสวน ในกร" แก้ว พระในร ปรารถนาเป็นพี่
อันใกล้ชิด กัน ทดป แม้แต่ มนุษย์ ที่มาจาก
อดีต มาชาติ.

อินท เป็น รอง พระ เทพ : พระ เทพ ท้อง
คือ "เป็น องค์จอม" เจ้าแก้ว สว่าง อดิเรก อดิเรก
มา บรม เกศ, เจ้าแก้ว ความหมาย ราศี. พระ เทพ ใน
คือ พระ พ่ อเนกาน รัง ใน ในเท.

เริ่มทรมานโดยประจักษ์.

[23]

2504 สิงหาคม

5 วันเสาร์

સન ૧૯૬૧. August 1961

5 Saturday (217-148)

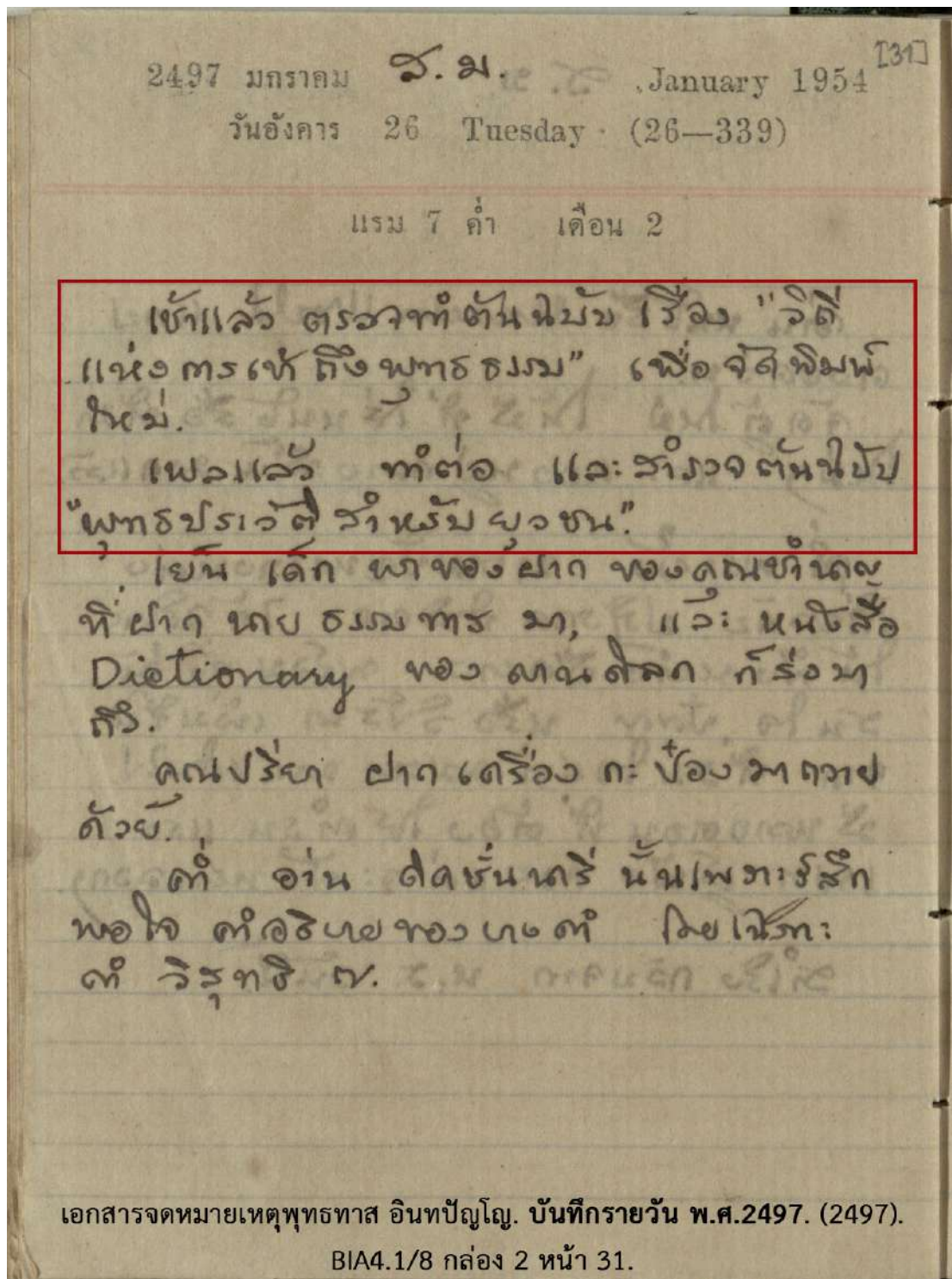
แรม 9 ค่ำ เดือน 8

ดนตรีไทย (อังกะลุง) กับ ทนtrum และ
อังกะลุง กับ พิณ และ มโหรี และ ระนาด
และ พิณ และ มโหรี และ ระนาด
และ พิณ และ มโหรี และ ระนาด

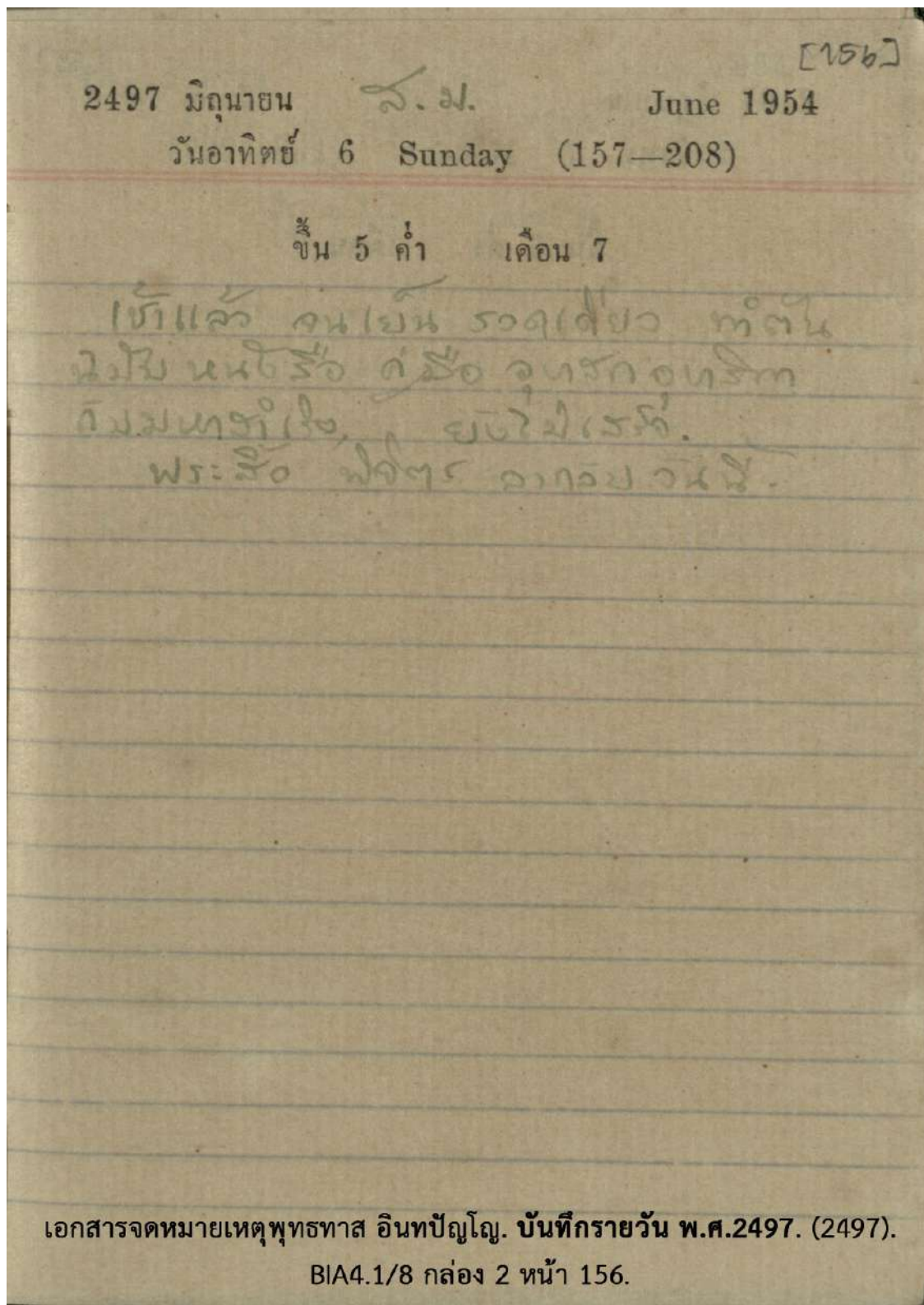
๑๕ พ. เริ่มทรมานขังวันแรก. จู่ๆ
ตัวก็จวบมวนแล้วพอสักครู่ก็คืนตัว
ปกติได้เอง สำหรับตัวที่ ๑๖ ๑๗ ๑๘

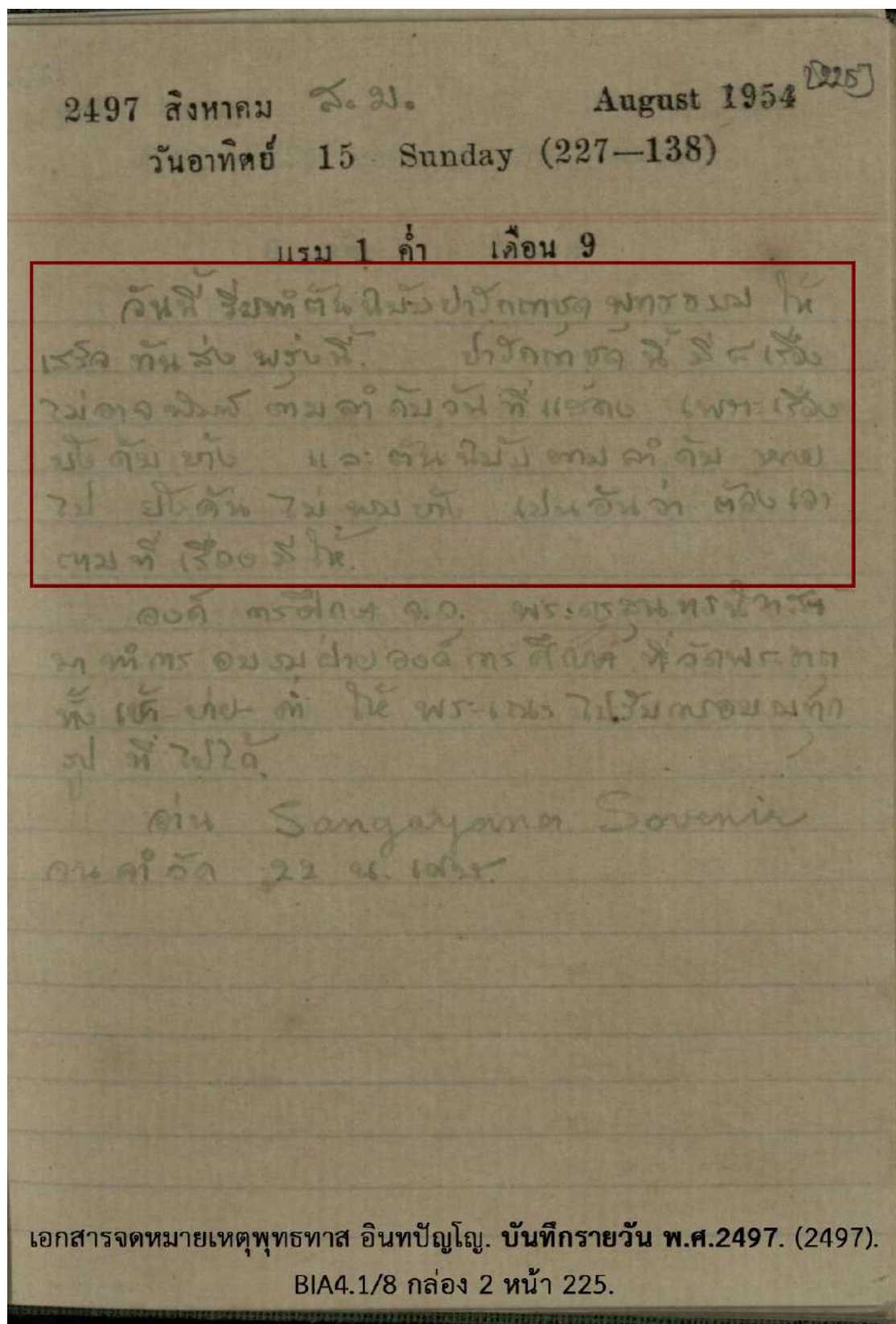
วันที่ ๑๒ น. (๑๖) พ่อ ด' ดิม
บ้านวัดแก้ว มาเยี่ยม ม้าตา และ ของใสของ
ตัวแต่ไปพบพวก ที่เคยมาช่วย ทายาท ทั้งนั้น
เลย ทำ ให้ คนเหล่านั้น ล้าง ทำ งานหนัก จน
ร่วม ๖๕ น. เป็นตก กางดิน ล้างเรือ
ให้ ไป ผูก กับ ใน กุฏิ รักษาดูแล.

๓.๖ งานเตรียมต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์

ทำต้นฉบับหนังสือคู่มืออุบาสกอุบาสิกา

Q517

(253-112)

10

บันทึกท้าย หนังสือนี้ว่า ยานดำที่แท้ในนา
นั้นได้ จนเรารู้ประโยชน์

ชาย กฤษณ์ วัฒนกุล. ภาควิชาจิตวิทยา
(พว. ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ๖๐ Vipassana

๒. เมื่อ (๒๕) ๓๐๔๕ / ๒๕๕๕ ได้มีการจัดตั้ง

คนป่า นิส พณ.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2497. (2497).

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 251.

๒๔๙๗ ธันวาคม

๙. ๒.

[352]

December 1954

วันอังคาร 21 Tuesday (355-10)

แรม 11 ค่ำ เดือน 1

ใช้แล้ว สันทัดโรจนิน ตามเคย. วันนี้
มีพิเศษ ที่ ร้อง พนมมณฑาท มาเยี่ยม.
ให้หนังสือ ไปหลายเล่ม รวม พ.ป.ร. ๗๖๖
บ้าง อ่าน ตรวจ หนังสือบ้างเล่มที่ เา
มาจาก พ.ม. จนเย็น.

ทำ สารบรรณ ไปรักฤทธ พุทธธรรม
และ เวียนล่าง จน ค่ำ. ๑
อ่านแล้ว ตรวจ แล้วไปรักฤทธ "คันท-
ระ" ที่ แร่ด ที่ วัดมณฑาท เพื่อ
ส่ง พิมพ์.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.๒๔๙๗. (๒๔๙๗).

BIA4.1/8 กล่อง 2 หน้า 352.

2498

กุมภาพันธ์

๕.๒.

February 1955

[36]

วันพุธ

2

Wednesday

ขึ้น 10 ค่ำ

เดือน ๕

วันนี้ ปรากฏ ได้ ตำนานในขัณฑ์ ของ เรือง
 ตาหมอง พึ่ง ก่อน เข้า ใช้แล้ว แวะ
 ว่าง ได้ ภาวนา ตั้ง. กลาง สิ้น อ่าน
 Mahāvastu Vol. I, ตอนปลาย อินทวาล
 ภาวนาในคณวาล. พึ่งจะตรวจให้
 จบ.

คดีของนี้ ข้อที่ทดสอบพิมพ์เล็ก
 ปกติจ่า เป็นที่พอใจ แม้แต่เขาเอง เจอ
 คับใจ พิมพ์ เป็นจริง เป็นจิบ กันลึกๆ ทั้ง
 บางอย่าง ก็อ่านได้ จิบ ออกนอกทพ. นหัว
 ชื่อ พิมพ์นี้ เมื่อไทย ยังไม่เสร็จเลย
 ทั้งนี้ ยัง ก็จะมีบางอัน อ่านบ้าง จิบ
 ตำนานของวาล ได้ประโยชน์มาก.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกgrayวัน พ.ศ.2498 -
 2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 36.

2498 กุมภาพันธ์ ๕.๒. February 1955
วันพุธ 16 Wednesday

[๕๐]

แรม 9 ค่ำ เดือน 3

ใช้ เขียนเรื่องเกี่ยวกับ ทศ ปฏิบัติ
ธรรม.

ย้าย สำนักเรียนชั้น ๕.๖ มาต่อจาก
คน เพื่อพ่อโสมภพ, และ แม่ให้มา
อพยพไปพม่า และ ๕ คน ที่อาศัยใน
อินเดีย ในนี้.

ฝึกสอน ที่ศาลา จนเห็น เรื่อง
ด้าน นิยมเรื่อง ทศพลจาก พระโสม
จากสำเร็จ มาเรียนชั้น ป.๕.๖.๗.๘.๙.๑๐
ใหม่ เป็นอันว่า จะ ๒๐ ๕๐ ปีมาเห็น.

เอกสารจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. บันทึกประจำวัน พ.ศ.2498 -
2499. (2498 - 2499). BIA4.1/9 กล่อง 2 หน้า 50.

[28]

2500 มกราคม

ว.ม.

January 1957

24 วันพฤหัสบดี

24 Thursday (24-341)

แรม 9 ค่ำ เดือน 2

เจ้าแล้วสนิทนางนันทน์ จอนเพด.

ย้าย ๓๐๐ แก้วต้นนิมม อธิษฐาน กับธำมระ จอน
เย็น, คม ขาด ๒ สมทบ ๓๐.

คำ คัดต้นนิมม นันทน์ ที่ดูจนจาด อธิษฐานนันทน์
จอน ๓๐๐ จะเอาไป นิมม แจก งานศพแม่.

เจ้านันทน์ ทัก ๓๐๐ นันทน์ ที่ตั้ง, แวะ ทำต้นนิมม
น. ร.พ. นันทน์ นันทน์ ออกเร็ว น.

วันนี พระเนร เริ่มก่อบันไดสาม ห้าชั้นใหม่.

2503 มกราคม

สวนโมกข์.

January 1960

[30]

29

วันศุกร์

29

Friday (29-337)

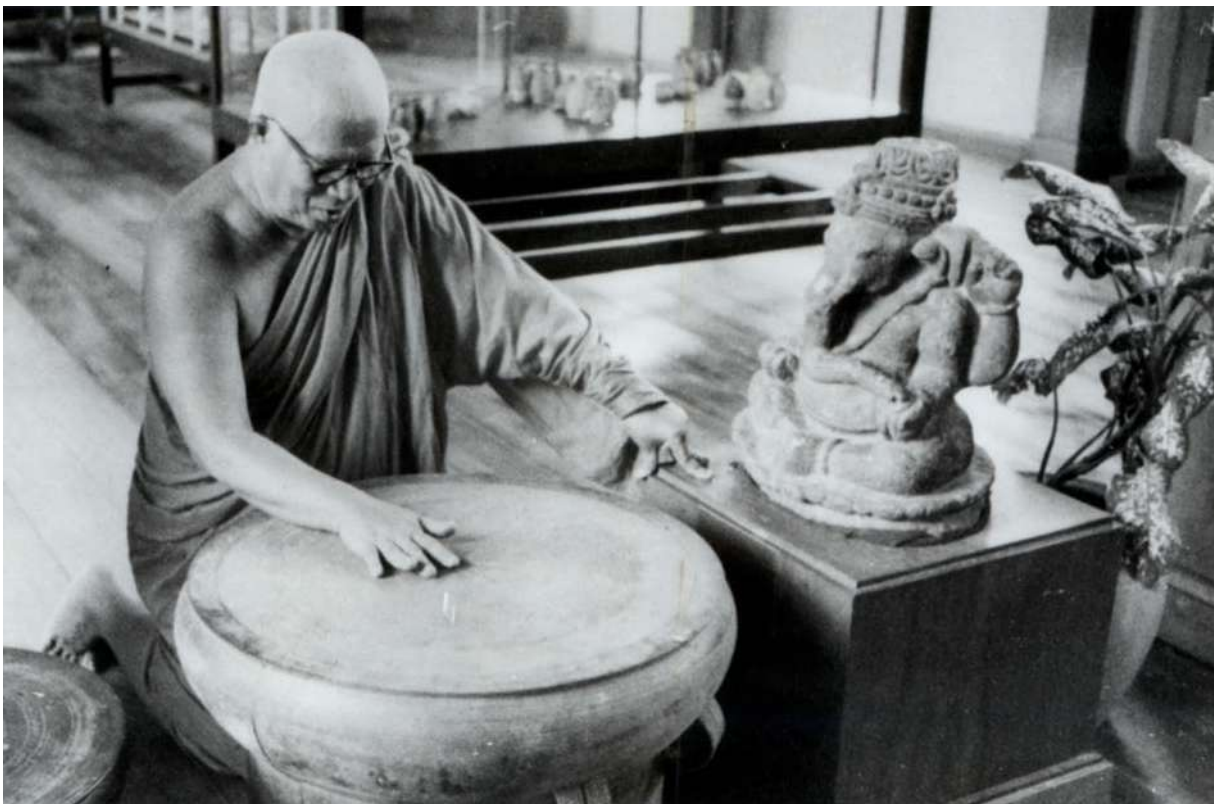
ก่อนเข้า แปลและพิมพ์ชีวประวัติ ..

เข้าแล้ว ไปวัดพระธาตุ กับดงประสิทธิ์และดงคนนิ
(ห้องขงประสิทธิ์) เอาเครื่อง ไม้ไม้เอาะร ไตรงตั้งเหล็ก
[ให้ดงขง ๕ ไร่ ๕ ไร่] เพื่อให้ใส่กระตักและ
กระตัก พันธุ์ และ นก ได้ ด้วยเครื่องเอา ไฟฟ้าจับ
เอา ด้วยมือจับ ถึงกระนั้น วันหนึ่ง ก็ยังไม่เสร็จ
เครื่องไฟ รวนจับ ดอกไม้กับมือจับ, ต้องเอาพร
นี้ อีก ๑ วัน.

กลับ วัด ดั้ พอดี.

เหนือ และ เรือ พอดี, ไม่เดินเลยเงิน
ได้นะ) นี้เอาตามอยู่นั่นกัน.

วัดพระบรมธาตุไชยาสร้างมาแต่ครั้งใดไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันชัดเจน ส่วนองค์พระบรมธาตุมีอายุร่วมสมัยศรีวิชัย ต่อมาทศดิลกมหาราชได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์โดยพระยาภิวัฒน์ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ สืบมาจนถึงเมื่อพุทธทาสภิกขุรับตำแหน่งเจ้าอาวาสผ่านระยะเวลามาถึง ๔๐ ปี เสนาสนะต่าง ๆ หมดอายุเสื่อมสภาพจะต้องได้รับการบูรณะซ่อมแซม กล่าวได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยากลับมารุ่งเรือง สง่างาม ก็ด้วยบทบาทของพุทธทาสภิกขุมีส่วนอย่างสำคัญทั้งในเบื้องหน้าและเบื้องหลัง แม้ตัวท่านเองมิได้คิดฝันที่จะได้มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสครองพระอารามสำคัญนี้ หากด้วยแรงสนับสนุนของพระผู้ใหญ่ เมื่อรับตำแหน่งเจ้าอาวาสแล้วท่านมิได้เข้ามาบริหารพระอารามโดยตรง หากแต่มอบหมายให้รองเจ้าอาวาสเป็นผู้ดูแลหมู่สงฆ์ที่วัดพระบรมธาตุแทน พร้อมกับเชื่อมประสานคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับการบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถานอันสำคัญที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยศรีวิชัย

เมืองไชยามีประวัติและความสำคัญโยงใยถึงสมัยศรีวิชัยดังประจักษ์พยานโบราณสถาน โบราณวัตถุ นอกเหนือจากการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่พุทธธรรมแล้ว พุทธทาสภิกขุยังสนใจศึกษาประวัติศาสตร์โบราณคดีอันเนื่องด้วยศรีวิชัย ท่านได้ศึกษารวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับศรีวิชัยจนสามารถเขียนหนังสือ **“โบราณคดีรอบอ่าวบ้านดอน”** ทั้งยังชวนขยายรวบรวมปัจจัยสามารถก่อสร้างอาคารจัดแสดงโบราณวัตถุจนจัดตั้งเป็น **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา** การบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระบรมธาตุไชยาก็พยายามคงเอกลักษณ์ฝีมือช่างโบราณไว้ ดังปรากฏ**ฐานชุกชี**ประดิษฐานพระพุทธรูปในพระวิหารหลวง การสร้าง**ซุ้มประตู**ที่แสดงเอกลักษณ์ศิลปะแบบศรีวิชัย เป็นต้น

เมื่อได้บูรณะปรับปรุงพระอารามจนเรียบร้อยงดงามแล้ว ขณะเดียวกันก็เป็นช่วงเติบโตของสวนโมกขพลารามด้วย พุทธทาสภิกขุในฐานะเจ้าสำนักต้องดูแลการพัฒนาปรับปรุงสถานที่และทำงานด้านการเผยแผ่และศึกษาค้นคว้ามากขึ้น ท่านพยายามลดทอนงานบริหารลงเพื่อจะได้มีเวลามากขึ้นกับการศึกษาค้นคว้า ดังจดหมายที่ท่านปรารภเรื่องนี้กับ พ.ต.อ. พัฒน์ นิลพัฒนานนท์ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๔๙๗

ดินแดนที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมอินเดียโดยเฉพาะแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีมักมีไม่สมบูรณ์และขาดตอน ขนแถบนี้นิยมมุขปาฐะมากกว่าการจดจารเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเมื่อผ่านกาลเวลาเนิ่นนานไปรายละเอียดตกหล่นหรือถูกเสริมแต่งผิดแผกจากข้อเท็จจริงไปมากมาย สิ่งที่พุทธทาสภิกขุหลงเหลือไว้เป็นมรดกธรรมทั้งที่เป็นวัตถุธรรมและนามธรรมมีมากมาย อาทิ เอกสารจดหมายเหตุ สื่อโสตทัศน วัตถุสิ่งของ กล่าวจำเพาะเอกสารจดหมายเหตุก็มีทั้งปริมาณและหลากหลาย เช่น **บันทึกลายมือ จดหมายโต้ตอบ บัตรย่อเรื่องบรรยายธรรม หนังสือสิ่งพิมพ์** เป็นแบบอย่างการเก็บหลักฐานที่เป็นระบบ ซึ่งช่วยให้ประวัติการบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระบรมธาตุไชยาสมบูรณ์ขึ้นอีกส่วนหนึ่ง

ในบรรดาเอกสารจดหมายเหตุของพุทธทาส อินทปัญโญยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจต่อการศึกษาค้นคว้าอีกมาก อาทิ **ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี การค้นคว้าหลักฐาน การจารึกเผยแพร่** ฯลฯ ซึ่งเท่าที่รวบรวมมาเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ในยุคหลังแห่งมรดกธรรมยังมีเอกสารที่ต้องวิเคราะห์สังเคราะห์หรือผู้สนใจมาขุดค้นเพื่อการต่อยอดขยายผลต่อไป

หน้าที่หย่างไรและเพียงไร ในการถามหรือตอบ นั้นเอง. ทางวัด
นั้นรู้สึกว่ เมื่อฟังความเสียงหนังสือของเลขาณายกแล้ว ทางกรมศิลปากรกับจังหวัด คงจะบอกไปยังวัดตามทางการในไม่ช้า. จึงรออยู่
และเตือนให้คอยช่วยเร่งๆเข้าด้วย เพื่อจะได้รับคำตอบโดยเร็ว.

เรื่องปลุกโพธิ์นั้น เข้าที่ก็เหมือนกัน แต่อาตมามีเรื่องอื่นมาก
ไม่อาจให้ความสนใจไคหย่างจริงจัง ทั้งท่านเจ้าคุณธรรมรัตน์ ท่านก็ชอบ
เรื่องท่านองนี้ และมีความคิดในเรื่องท่านองนี้มากทีเดียว.

เรื่องที่หยากจะขยายมากที่สุดคือ เรื่องที่อาตมาหยากทำงานประ
เภทคนควาทางวิชาการ ทั้งจากคำراءและจากความคิด ให้ประดียิ่งขึ้น
กว่าก่อน และหยากจะไคถอนตัวออกจากงานที่รับกวนความคิดประเภท
อื่นๆออกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้. เรื่องวัดพระธาตุ อาตมาก็ไค
ปล่อยให้ท่านพระครูสิริวิชัยมาแต่เดิม ในส่วนที่ไม่เป็นขัดพาหรือนโยบาย,
แต่บัดนี้หยากจะปล่อยให้หมดยิ่งขึ้น และก็ไคเริ่มปล่อยไปแล้วตามที่ไคทำไค,
เพราะเป็นเรื่องการปกครอง การศึกษา การก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ ไม่
เกี่ยวกับงานคนควาที่ประดี. แม้แต่เรื่องพัชรภักดิ์ ที่เป็นเรื่องคุณและ
ปกครอง ก็หย่างเดียวกัน. พุทธกับคามตรงเกิด, ถ้าหยากจะให้อาตมา
มีส่วนคอยแทนบ้านเกิดเมืองนอน (โดยเฉพาะไชยา) ให้ถึงที่สุดจริงๆแล้ว
ก็ไคองให้ทำทางควาวิชาการโดยตรง และที่ประดีถึงกับทำกันไคไม่ก็คน,
และไคไคมีไครหยากจะทำ. สิ่งในที่อื่นเขาทำไคและหยากทำแล้ว
ขอให้พ้นจากอาตมาโดยสิ้นเชิงเท่าไค ยิ่งจะเป็นพระคุณหย่างยิ่ง. อาต-
มต้องทำงานคนควาและ เผยแผ่ให้สมบูรณ์ เมืองไชยาจึงจะส่องแสงถึงที่สุด
และครบถ้วนทุกหย่าง มีกะนั้นแม้จะขาดหย่างหย่าง สมบูรณ์แต่บาง
หย่าง. เห็นว่าคุณคนเดียวเท่านั้น อาจะเข้าใจเรื่องนี้ถึงที่สุด และ

ภาพวัดพระบรมธาตุไชยาปัจจุบัน

คำอธิบายภาพปก

ภาพปกหน้า : องค์พระบรมธาตุไชยาในปัจจุบัน โดยมีพุทธทาสภิกขุยืนมอง เป็นการดัดแปลงจากภาพเก่าในมุมมองเดียวกัน

ภาพปกหลัง : ยอดพรหมพักตร์สถูปประจำมณฑลทิศตะวันตกเฉียงใต้ ขององค์พระบรมธาตุไชยา ทำด้วยหินทรายแดง แสดงรูปแบบของสถาปัตยกรรมเดิมที่หลงเหลืออยู่ก่อนได้รับการบูรณะสมัยรัชกาลที่ ๕

ประเพณีกฐิน

ประเพณีกฐิน

กฐิน^๑ ตามศัพท์แปลว่า *ไม้สะดึง* คือ ไม้แบบสำหรับซึ่งเพื่อตัดเย็บจีวร ในทางพระวินัยใช้เป็นชื่อเรียกสังฆกรรมอย่างหนึ่ง (ในประเภทญัตติทุติยกรรม) ที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่สงฆ์ผู้จำพรรษาแล้ว เพื่อแสดงออกซึ่งความสามัคคีของภิกษุที่ได้จำพรรษาอยู่ร่วมกัน

โดยให้พวกเธอพร้อมใจกันยกมอผ้าผืนหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่สงฆ์ ให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งในหมู่พวกเธอที่เป็นผู้มีคุณสมบัติสมควร แล้วภิกษุรูปนั้นนำผ้าที่ได้รับมอไปทำเป็นจีวร (จะทำเป็นอันตราสก หรืออุตตราสก หรือสังฆาฎก็ได้ และพวกเธอทั้งหมดจะต้องช่วยภิกษุนั้นทำ)

ครั้นทำเสร็จแล้ว ภิกษุรูปนั้นแจ้งให้ที่ประชุมสงฆ์ซึ่งได้มอผ้าแก่เรอนั้นทราบเพื่ออนุโมทนา เมื่อสงฆ์คือที่ประชุมแห่งภิกษุเหล่านั้นอนุโมทนาแล้ว ก็ทำให้พวกเธอได้สิทธิพิเศษที่จะขยายเขตทำจีวรให้ยาวออกไป (เขตทำจีวรตามปกติ ถึงกลางเดือน ๑๒ ขยายต่อออกไปถึงกลางเดือน ๔); ผ้าที่สงฆ์ยกมอให้แก่ภิกษุรูปหนึ่งนั้น เรียกว่า ผ้ากฐิน (กฐินทุสสะ); สงฆ์ผู้ประกอบกฐินกรรมต้องมีจำนวนภิกษุอย่างน้อย ๕ รูป;

ระยะเวลาที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ประกอบกฐินกรรมได้ มีเพียง ๑ เดือน ต่อจากสิ้นสุดการจำพรรษา เรียกว่า เขตกฐิน คือตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

ภิกษุผู้กรานกฐินแล้ว ย่อมได้อานิสงส์ ๕ ประการ (เหมือนอานิสงส์การจำพรรษา^๒) ยึดออกไปอีก ๔ เดือน (ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔) และได้โอกาสขยายเขตจีวรกาลออกไปตลอด ๔ เดือนนั้น

คำถวายผ้ากฐิน

แบบสั้นว่า : อิมิ, สปริวาริ, กฐินจีวรทุสสั, สงฆสส, โอโณชยาม. (ว่า ๓ จบ)

แปลว่า ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้แก่พระสงฆ์

แบบยาวว่า : อิมิ, ภนเต, สปริวาริ, กฐินจีวรทุสสั, สงฆสส, โอโณชยาม, สาธุ โน ภนเต, สงโฆ, อิมิ สปริวาริ, กฐินทุสสั, ปฏิกคณหาตุ, ปฏิกคเหตวา จ, อิมินา ทุสเสน, กฐินิ, อตถตฺต, อมหากิ, ทิฆรตฺต, หิตาย, สุขาย.

แปลว่า ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

กฐินทาน

การทอดกฐิน, การถวายผ้ากฐิน คือ การที่คฤหัสถ์ผู้ศรัทธาหรือแม่ภิกษุสามเณร นำผ้าไปถวายแก่สงฆ์ผู้จำพรรษาแล้ว ณ วัดใดวัดหนึ่ง เพื่อทำเป็นผ้ากฐิน เรียกสามัญว่า ทอดกฐิน (นอกจากผ้ากฐินแล้วปัจจุบันนิยมมีของถวายอื่น ๆ อีกด้วยจำนวนมาก เรียกว่า บริวารกฐิน)

^(๑) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต) พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, ๒๕๕๑ : ๑-๒.

^(๒) อานิสงส์การจำพรรษา ๑. เทียบไปไม่ต้องบอกลา ๒. จาริกไปไม่ต้องเอาไตรจีวรไปครบสำหรับ ๓. ฉันทคุณโภชนและปรมปรโภชนได้ ๔. เก็บอดิเรกจีวรได้ตามปรารถนา ๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอ

พิธีพระกฐินพระราชทานประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ ณ วัดบรมวงศ์อิศวรารามวรวิหาร

พิธีพระกฐินพระราชทาน กลุ่มปีจอ บิกชี ประจำปี ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙
ณ วัดบรมวงศ์อิศวรารามวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พิธีรับผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล เข้ารับผ้าพระกฐิน และเครื่องพระกฐินพระราชทาน จำนวน ๕ ชุด ประจำปี ๒๕๖๐
ณ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

๖ แผ่นดินแห่งความจงรักภักดี
กลุ่มบริษัท เบลูรี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)

๖ แผ่นดินแห่งความจงรักภักดี กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)

“๑๓๕ ปี กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
ร่วมสร้างสังคมให้เกิดพลังปัญญา ตามรอยพระบาทที่ยาตรา”

กว่า ๑๓๕ ปี แห่งความมุ่งมั่นพัฒนา บริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และกว่า ๒๔ ปี ห้างคนไทย หัวใจคือลูกค้า ของบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร ยังความตระหนักรู้และให้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่ทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ได้อาศัยความร่มเย็นโดยเสมอมา

นายอัลเบิร์ต เบอร์ลี

นายอัลเบิร์ต ยุคเกอร์

เริ่มต้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕ นายอัลเบิร์ต ยุคเกอร์ และนายเฮนรี ชิกก์ สองพ่อค้าชาวสวิตเซอร์แลนด์ ได้ก่อตั้ง ‘ห้างยุคเกอร์ แอนด์ ชิกก์ แอนด์ โก’ ขึ้น เพื่อดำเนินธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าระหว่างต่างประเทศและประเทศไทย โดยเป็นผู้ริเริ่มนำเข้าสินค้าต่างๆ อาทิ นมกระป๋องจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ กระดาษเช็ดมือจากประเทศสหรัฐอเมริกา โกโก้จากประเทศเดนมาร์ก ฯลฯ รวมทั้งเป็นผู้ส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปสู่ตลาดในต่างประเทศ อาทิ ข้าว ไม้สัก และยางพารา ฯลฯ

พ.ศ. ๒๔๕๗ ขยายสาขาไปสู่ต่างประเทศ โดยก่อตั้งสาขา ณ เมืองซูริก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อเป็นศูนย์กระจายสินค้าในต่างประเทศเป็นสาขาแรก

พ.ศ. ๒๔๖๗ นายอัลเบิร์ต เบอร์ลี ชักชวน นายเอ็ดเวิร์ด ยุคเกอร์ (บุตรชายของนายอัลเบิร์ต ยุคเกอร์) มาเป็นหุ้นส่วนใหม่ จึงได้เปลี่ยนชื่อห้างใหม่เป็น ‘เบอร์ลี ยุคเกอร์ แอนด์ โก’

พ.ศ. ๒๔๗๗ เริ่มดำเนินธุรกิจในประเทศไทยเมียนมา โดยเป็นผู้จำหน่ายและกระจายสินค้าประเภทเรือและอุปกรณ์ทางเรือ เช่น เครื่องจักร กว้าน มอเตอร์ เป็นต้น รวมทั้ง กระดาษหนังสือพิมพ์ และผลิตภัณฑ์ยา

พ.ศ. ๒๔๙๑ ริเริ่มการเป็นผู้ผลิตสินค้าด้วยตนเอง โดยการตั้งโรงงานผลิตสบู่ ณ บริเวณวัดพลับพลาไชย ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้ก่อตั้งบริษัท รุเปียอุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งเป็นการดำเนินการกิจการผลิตสบู่หอม ที่มีชื่อสินค้าว่า ‘สบู่หอมนกแก้ว’ และ สบู่หอมโรเซต นอกจากนี้ยังได้ตั้งโรงงานผลิตบรรจุภัณฑ์แก้ว (ปัจจุบันดำเนินงานโดยบริษัท อุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด (มหาชน))

ห้างเบอร์ลี ยูคเกอร์ แอนด์ โก ในปี พ.ศ. ๒๔๒๕

พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๕๐๒ เริ่มเป็นตัวแทนบริษัทผู้ผลิตสินค้าชั้นนำต่าง ๆ อาทิ บริษัท แชนด็อส, บริษัท อิกฟา, บริษัท ไลท์ซ, บริษัท คีธา, และบริษัท สก็อตต์ และในขณะเดียวกันก็เป็นตัวแทนบริษัทวิศวกรรมชั้นนำอีกหลายบริษัท อาทิ บริษัท เอ็มเอเอ็ม, บริษัท เออีจี เทเลฟูนเกน, และบริษัทคราฟต์เวิร์ก ยูเนี่ยน

พ.ศ. ๒๕๐๘ เด็บโตและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว และเป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลง ในด้านการ

ดำเนินงานโดยได้เปลี่ยนแปลงจากการดำเนินธุรกิจแบบหุ้นส่วนภายในครอบครัวไปสู่การดำเนินธุรกิจในรูปแบบของบริษัท

พ.ศ. ๒๕๑๐ นับเป็นปีมหามงคลยิ่งของบริษัทฯ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราตั้ง (พระครุฑพ่าห์) ให้แก่บริษัท

รับพระราชทานตราตั้ง (พระครุฑพ่าห์) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐

สำนักพระราชวัง

ตราตั้งมอบให้ไว้แก่ บริษัทเบอร์ดี้ ยุคเกอร์ (โฮลดิ้ง) จำกัด

เป็นสำคัญว่า นายกรัฐมนตรีได้รับพระบรมราชโองการ ดั่งให้

บริษัทเบอร์ดี้ ยุคเกอร์ (โฮลดิ้ง) จำกัด ผู้จำหน่ายเครื่องจักรกล เครื่องไฟฟ้า

และเครื่องอุปกรณ์การถ่ายภาพ เป็นบริษัทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

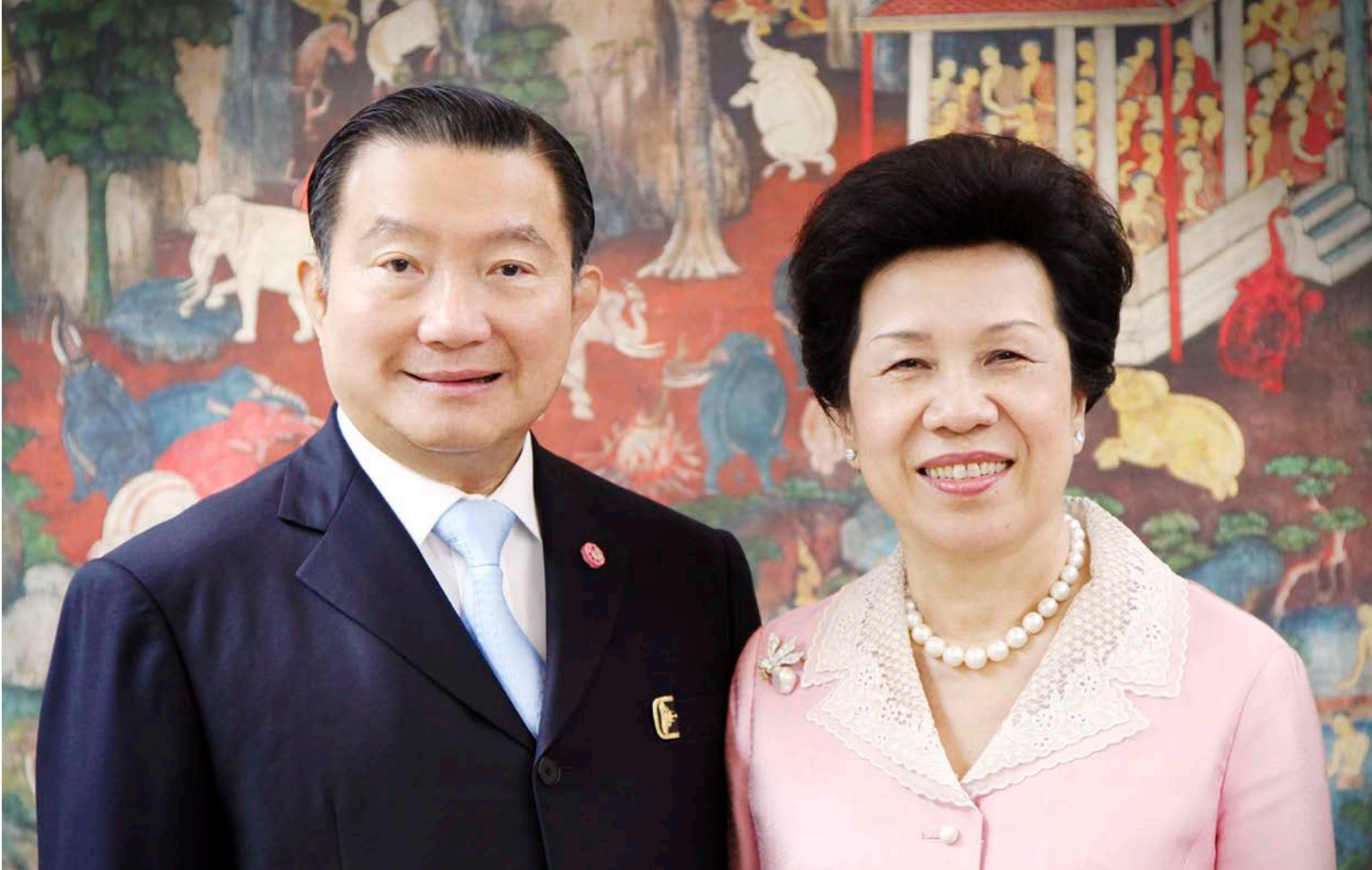
ตั้งแต่นั้น ขอจงมีความเจริญสวัสดีไปชั่วกาลนาน เทอญ.

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๐

ประทับตราตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นสำคัญ.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราตั้ง (พระครุฑพาว์) ให้แก่บริษัท เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

นายเจริญ - คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี ประธานและรองประธานกลุ่มไทยเจริญคอร์ปอเรชั่น (ทีซีซี)

พ.ศ. ๒๕๑๘ หลังจากการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ บริษัทได้เป็น ๑ ใน ๗ บริษัทแรกที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ในวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘)

พ.ศ. ๒๕๒๕ บริษัท ร่วมลงทุนกับบริษัทเปปซี่โค สหรัฐอเมริกา เพื่อก่อตั้งบริษัท สยามสแน็ค จำกัด (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ ฟู้ดส์ จำกัด) ที่ผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวต่าง ๆ

พ.ศ. ๒๕๓๐ บริษัทได้ขยายกิจการสู่การผลิต และจัดจำหน่ายกระดาษชำระอนามัย (ปัจจุบันดำเนินงานโดยบริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ เซลลูล็อกซ์ จำกัด)

พ.ศ. ๒๕๓๓ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง บริษัทได้กลับไปดำเนินธุรกิจที่เมียนมา โดยจัดตั้งสำนักงานท้องถิ่นในกรุงย่างกุ้ง เพื่อจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ เครื่องพิมพ์ และสินค้าอุปโภคบริโภคและบรรจุภัณฑ์

พ.ศ. ๒๕๓๖ เมื่อมีการออกพระราชบัญญัติ บริษัทจำกัดมหาชน พ.ศ. ๒๕๓๕ บริษัทจึงเปลี่ยนชื่อเป็น “บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)”

พ.ศ. ๒๕๓๘ จัดตั้งบริษัท วินากลาสอุตสาหกรรม จำกัด บริษัทในเครืออันดับแรกในเวียดนาม ที่จังหวัด บิ่ญเซือง ด้วยทุนจดทะเบียน ๓๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

พ.ศ. ๒๕๔๔ กลุ่มบริษัทไทยเจริญคอร์ปอเรชั่น (ทีซีซี) ภายใต้การนำของนายเจริญ - คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี เข้าเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และได้มีการขยายกิจการทั้งในประเทศและต่างประเทศครอบคลุมธุรกิจที่หลากหลายสาขา มุ่งเน้นความเป็นเลิศในการพัฒนาการผลิตสินค้าและการบริการที่เปี่ยมด้วยคุณภาพตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และเป็นผู้ดำเนินการจัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อตอบสนองความต้องการในทุกวันของผู้บริโภค และบริษัทได้ขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ซื้อหุ้นร้อยละ ๕๐ ใน บริษัท ไทยเบเวอร์เรจ แคน จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตกระป๋องและฝาอะลูมิเนียมชั้นนำในประเทศไทย เพื่อเป็นการขยายธุรกิจบรรจุภัณฑ์ให้ครบวงจร

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เข้าซื้อกิจการของบริษัท เจซี ฟู้ดส์ เอสดีเอ็น บีเอชดี ซึ่งเป็นผู้ผลิตมันฝรั่งทอดกรอบ ยี่ห้อไวส์ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งผลิตและจำหน่ายมันฝรั่งทอดกรอบจำหน่ายทั้งในประเทศมาเลเซีย และส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียหลายประเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๓ ร่วมทุนกับโอเวน อิลลินอยส์ อิงค์ หรือ โอ - โอ เข้าซื้อบริษัท มาลายา กลาส ผู้ผลิตแก้วรายใหญ่ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีฐานการผลิตในประเทศไทย จีน เวียดนาม และมาเลเซีย ทำให้บริษัท เป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์แก้วรายใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในปีเดียวกันนี้ ได้จัดตั้งบริษัท ไทยคอร์ป อินเตอร์เนชั่นแนล (ฮองกง) และบริษัท ไทยคอร์ป อินเตอร์เนชั่นแนล (เวียดนาม) เพื่อดำเนินธุรกิจนำเข้า ส่งออก และค้าปลีกสินค้าในเครือรวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยในตลาดเวียดนาม

พ.ศ. ๒๕๕๔ เข้าซื้อกิจการ เอเชียบุ๊กส์ ผู้นำด้านธุรกิจนำเข้าและจัดจำหน่ายหนังสือภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาอื่น ๆ

พ.ศ. ๒๕๕๖ ขยายกิจการในไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเข้าซื้อหุ้นของบริษัทไทอัน เวียดนาม จอยส์ สต็อก คัมปะนี เพื่อดำเนินธุรกิจนำเข้า ส่งออก และกระจายสินค้าในเวียดนาม และร่วมลงทุนกับ พันธมิตรในลาวจัดตั้งบริษัท บีเจซี - เอ็มพ้อยท์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เพื่อดำเนินธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกในลาว

พ.ศ. ๒๕๕๘ พัฒนานวัตกรรมการผลิตบรรจุภัณฑ์ แก้ว โดยสามารถผลิตขวดแก้วสีเขียวมรกต นอกจากนี้ ในส่วนของโรงงานผลิตขวดแก้วในประเทศยังเพิ่มเครื่องจักรทำให้มีกำลังการผลิตเพิ่มรวมเป็น ๒,๗๓๕ ตัน/วัน เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจบรรจุภัณฑ์

พ.ศ. ๒๕๕๙ ขยายกิจการกลุ่มธุรกิจค้าปลีกในประเทศ โดยซื้อกิจการ บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ในไทย มูลค่ากว่า ๒ แสนล้านบาท ทำให้บริษัทเป็นผู้ให้บริการธุรกิจค้าปลีก ๑ ใน ๓ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในปีเดียวกันนี้ ได้เริ่มเข้าบริหารบริษัท เมโทร แคช แอนด์ แคร์รี่ (เวียดนาม) จำกัด ซึ่งมีสาขาทั้งหมด ๑๙ สาขาทั่วประเทศเวียดนาม มูลค่าการลงทุนประมาณ ๙๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

กลุ่มบีเจซี บิ๊กซี ในปัจจุบันแบ่งออกเป็นกลุ่มธุรกิจหลักทั้งหมด ๔ กลุ่ม ดังนี้

๑. สายการผลิตและจัดหาสินค้าและบริการ

กลุ่มบีเจซี บิ๊กซี ผลิตและจัดหาสินค้าผ่านเครือข่ายที่กว้างขวางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยปัจจุบัน กลุ่มบีเจซีมีโรงงานผลิตทั้งหมด ๑๙ โรงงานทั้งในประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศมาเลเซีย และมีเครือข่ายทางการค้าในการจัดหาสินค้าต่าง ๆ จากทั่วโลกสายการผลิตและจัดหาสินค้าและบริการ แบ่งได้ ดังนี้

๑.๑. สายการผลิตสินค้าและบริการทางบรรจุภัณฑ์

บริษัทมีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาสินค้าและบริการ การเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิต ตลอดจนการพัฒนากระบวนการผลิตและบุคลากร เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในทุกตลาด เพื่อเป็นผู้นำทางด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ดีที่สุดในภูมิภาค สายการผลิตสินค้าและบริการทางบรรจุภัณฑ์ แบ่งออกเป็น ๓ ธุรกิจ ดังนี้

๑.๑.๑. ธุรกิจบรรจุภัณฑ์แก้ว เป็นหนึ่งในธุรกิจหลักของกลุ่มบีเจซี ซึ่งมีขนาดกำลังการผลิตใหญ่ที่สุดในอาเซียน ในปัจจุบันธุรกิจบรรจุภัณฑ์แก้วมีโรงงานผลิตในประเทศไทยทั้งหมด ๓ โรงงาน ในประเทศเวียดนาม ๑ โรงงาน และในประเทศมาเลเซีย ๑ โรงงาน ส่งผลให้มีกำลังการผลิตรวมกว่า ๑.๒ ล้านตันต่อปี นอกจากนี้ ด้วยความร่วมมือทางเทคโนโลยีกับ บริษัท โอเวน อิลลินอยส์ อิงค์ ซึ่งเป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์แก้วอันดับหนึ่งของโลก ทำให้กลุ่มธุรกิจบรรจุภัณฑ์แก้ว มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถแข่งขันได้ในตลาด

๑.๑.๒. ธุรกิจบรรจุภัณฑ์กระป๋องอะลูมิเนียม มีโรงงานบรรจุภัณฑ์กระป๋องอะลูมิเนียมในประเทศไทย ซึ่งมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๓,๔๐๐ ล้านกระป๋องต่อปี และโรงงานบรรจุภัณฑ์กระป๋องอะลูมิเนียมในเวียดนาม เป็นการร่วมลงทุนกับบริษัท บอลล์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์กระป๋องอะลูมิเนียมอันดับหนึ่งของโลก ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๘๕๐ ล้านกระป๋องต่อปี

๑.๑.๓. ธุรกิจบรรจุภัณฑ์พลาสติก ผลิตและจำหน่ายบรรจุภัณฑ์พลาสติกในรูปแบบขวด กล่องและฝา พร้อมทั้งพิมพ์ ตีตดติกเกอร์ หรือหุ้มฉลากพลาสติก ควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัยที่สุด รวมถึงการปรับปรุงต้นทุนและเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์

๑.๒. สายการผลิตสินค้าและบริการทางอุปโภคบริโภค

ดำเนินธุรกิจครบวงจรตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดจนดำเนินการผลิตสินค้าภายใต้ตราสินค้าของบีเจซี รวมถึงรับจ้างผลิตสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของคู่ค้าทั้งในและต่างประเทศ สายการผลิตสินค้าและบริการทางอุปโภคบริโภค มีโรงงานผลิตแบ่งออกเป็น ๒ ธุรกิจ ดังนี้

๑.๒.๑. ธุรกิจอาหาร ประกอบด้วย

๑.๒.๑.๑. ผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยว โดยโรงงานผลิตขนมขบเคี้ยวในประเทศไทย ได้แก่ บริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ ฟู้ดส์ จำกัด เป็นผู้ผลิตเทสโตมันฝรั่งแท่งทอดกรอบ บาร์ตี้ มันเทศผสมทอดกรอบเคลือบเนยคาราเมล และแครกเกอร์ ขนมอบกรอบเคลือบรสช็อกโกแลต ปัจจุบันมีกำลังการผลิตกว่า ๑๕,๐๐๐ ตันต่อปี และโรงงานผลิตขนมขบเคี้ยวในประเทศมาเลเซีย ได้แก่ บริษัท บีเจซี ฟู้ดส์ (มาเลเซีย) เอสดีเอ็น บีเอชดี ได้มีการลงทุนพัฒนาเครื่องจักรและเทคโนโลยีในการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น เพื่อให้มีกระบวนการผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานระดับสากล ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ประมาณ ๖,๐๐๐ ตันต่อปี

๑.๒.๑.๒. ผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตและนมเปรี้ยว กลุ่มบีเจซี มีโรงงานผลิตโยเกิร์ตและผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยวในประเทศไทย ได้แก่ บริษัท ไทย แดรี่ จำกัด เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าโยเกิร์ตและผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยว ภายใต้ตราสินค้า “บาร์ตี้ แดรี่” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในด้านรสชาติและคุณประโยชน์ของจุลินทรีย์สายพันธุ์ดีที่มีชีวิตอยู่ในสูตรของผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๒๘,๐๐๐ ตันต่อปี

๑.๒.๑.๓. ผลิตภัณฑ์เต้าหู้ ดำเนินธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าประเภทเต้าหู้ในประเทศเวียดนาม ภายใต้ตราสินค้า “อิจิบัง” โดยมีสินค้าดังนี้ เต้าหู้ขาว เต้าหู้ไข่ เต้าหู้นุ่ม และเต้าหู้แข็ง

๑.๒.๒. ธุรกิจสินค้าเครื่องใช้ส่วนตัวและเครื่องใช้ในครัวเรือน ประกอบด้วย

๑.๒.๒.๑. ผลิตภัณฑ์สบู่และครีมอาบน้ำ กลุ่มบีเจซีมีโรงงานผลิตเครื่องใช้ส่วนตัวในประเทศไทย ได้แก่ บริษัท รูเบียอุตสาหกรรม จำกัด เป็นผู้ผลิตสบู่และครีมอาบน้ำ ภายใต้ตราสินค้า “นกแก้ว” โดยสบู่ตรานกแก้วยังคงครองส่วนแบ่งการตลาดสูงเป็นอันดับหนึ่งของตลาดสบู่ก้อนเพื่อความงาม และเป็นอันดับสามของตลาดสบู่รวมในประเทศไทย นอกจากนี้ยังขยายตลาดกลุ่มสบู่สมุนไพร ภายใต้ตราสินค้าสบู่ นกแก้วสมุนไพรไทย ในส่วนกลุ่มสบู่พรีเมียมเพื่อความงาม ครีมอาบน้ำเนื้อวิบิรุรุ ภายใต้จุดขาย “ผิวนุ่ม ชุ่มนวล ต้องมีวิรุรุ” ซึ่งบริษัท รูเบียอุตสาหกรรม จำกัด ยังเป็นผู้รับจ้างผลิตสบู่ก้อนและลูกอม รายใหญ่รายหนึ่งในประเทศ โดยได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าให้ผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศไต้หวัน ฮองกง และจีน เป็นต้น ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๒๒,๔๑๐ ตันต่อปี

๑.๒.๒.๒. ผลิตภัณฑ์กระดาษทิชชู และทำความสะอาด กลุ่มบีเจซีมีโรงงานผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนในประเทศไทย ได้แก่ บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ เซลล์ล็อกซ์ จำกัด เป็นผู้ผลิตกระดาษทิชชู และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดตราเซลล์ล็อกซ์ ซิลค์ เบลล์ แมกซ์โม และบีเจซีไฮจินิสท์ ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๔๕,๐๐๐ ตันต่อปี และมีโรงงานผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนในประเทศเวียดนาม ได้แก่ บริษัท วินา เปเปอร์คัมปะนี ลิมิเต็ด ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กระดาษทิชชูที่หลากหลาย

หลาย ได้แก่ กระดาษเช็ดหน้า กระดาษใช้ในห้องน้ำ กระดาษใช้ในห้องครัวภายใต้ตราอิมอส ปัจจุบันมีกำลังการผลิตอยู่ที่ ๑๖,๐๐๐ ตันต่อปี นอกจากนี้บริษัทยังมีโรงงานแปรรูปกระดาษทิชชูในประเทศเวียดนามและประเทศกัมพูชา

๑.๓. สายการผลิตสินค้าและบริการทางเทคนิค

ดำเนินการออกแบบ ผลิต โครงสร้างเหล็กชุดสังกะสีโดยบ่อเซรามิคที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาค เพื่อใช้กับเสาสายส่งไฟฟ้าแรงสูง เสาสื่อสารโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศ มีกำลังการผลิตอยู่ที่ประมาณ ๑๕,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ ตันต่อปี โดยคาดว่าในปลายปี ๒๕๖๐ นี้จะมีกำลังการผลิตเพิ่มเป็น ๒๕,๐๐๐ ตันต่อปี

๒. สายการตลาด การกระจายสินค้า และบริการ

กลุ่มบีเจซีไม่เพียงแต่เป็นผู้นำในด้านการผลิต แต่ยังเป็นผู้นำในด้านการจัดหาสินค้า การตลาด รวมถึงการกระจายสินค้าผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ เช่น ร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ร้านสะดวกซื้อ และร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม รวมถึงการให้บริการด้านการกระจายโลจิสติกส์กับสินค้าของบีเจซีและคู่ค้าด้วยเช่นกัน ซึ่งการประกอบธุรกิจในลักษณะดังกล่าวมีการดำเนินการทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒.๑. กลุ่มการตลาด

กลุ่มบีเจซีมีการสร้างตราสินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นที่นิยมมากกว่า ๑๔ ตราสินค้า โดยผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยว เช่น มันฝรั่งทอดกรอบเทสโต ขนมอบกรอบชั้นรูปปาร์ตี้ แคมปัส รวมถึงข้าวหอมญี่ปุ่นอบกรอบโตโฮะ ซึ่งนำเข้าจากประเทศจีน ผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยวพร้อมดื่ม ปาร์ตี้ แดรี่ ผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตถ้วย ปาร์ตี้ แดรี่ และผลิตภัณฑ์สินค้าอุปโภค เช่น สบู่ นกแก้ว แพรอท มิรุรุ โรเซท เดอร์มาพอน กระดาษทิชชูภายใต้ตราสินค้า เซลล์ล็อกซ์ ซิลค์ เบลล์ และแมกซ์โม

๒.๒. กลุ่มการกระจายสินค้าและบริการ

กลุ่มบีเจซีได้รับความเชื่อมั่นจากบริษัทชั้นนำในการเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้ามากกว่า ๒๕๔ ตราสินค้าจากกว่า ๒๕ ประเทศทั่วโลก ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเวชภัณฑ์ เครื่องมือทางการแพทย์ ส่วนประกอบของอาหารและเครื่องสำอาง เครื่องเขียนและเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์วิศวกรรม และผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีด้านการพิมพ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่กลุ่มบีเจซีเป็นผู้นำในการกระจายสินค้าในประเทศ โดยสามารถกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคได้กว่า ๒๕,๐๐๐ จุดทั่วประเทศไทย และกลุ่มบีเจซียังร่วมลงทุนกับบริษัทกระจายสินค้าชั้นนำในประเทศเวียดนาม ซึ่งสามารถกระจายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า หม้อหุงข้าว เต้าไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดในครัวเรือน และผลิตภัณฑ์ของใช้ส่วนตัวและสินค้าบริโภค ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นม อาหาร และขนมขบเคี้ยว ได้กว่า ๒๐๐,๐๐๐ จุดครอบคลุมทั่วประเทศเวียดนาม

๒.๓. กลุ่มโลจิสติกส์

ให้บริการรับฝากและบริหารสินค้าคงคลัง และให้บริการขนส่งเพื่อกระจายสินค้าทั่วประเทศ รวมถึงการดำเนินการเรื่องพิธีการศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าและส่งออก ดำเนินธุรกิจนำเข้า ส่งออก จัดจำหน่าย และกระจายสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค และสินค้าอื่น ๆ

๓. สายค้าปลีก ค้าส่งสมัยใหม่ และออนไลน์

กลุ่มบีเจซีเป็นเจ้าของและบริหารร้านค้าปลีกและร้านค้าส่งทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กว่า ๑,๒๐๐ ร้าน อีกทั้งยังมุ่งมั่นพัฒนาธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ให้เติบโต โดยมุ่งเสริมการเชื่อมโยงทุกช่องทางการขายผ่านร้านค้าของกลุ่มบีเจซีและสร้างประโยชน์เพิ่มจากธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ที่มุ่งเน้นความสำคัญของลูกค้า โดยบีเจซีข้อบังคับออนไลน์ นำเสนอสินค้าผ่าน ๔ ช่องทางหลัก คือ เว็บไซต์ อีคอมเมิร์ซ แอปพลิเคชันผ่านระบบมือถือ การรับคำสั่งซื้อทางออนไลน์ และทางโทรศัพท์ซึ่งลูกค้าสามารถเลือก

รับสินค้าได้ทั้งที่บ้านและสาขาในบีเจซี ส่วนช่องทางการชำระเงินนั้นสามารถจ่ายโดยใช้บัตรเครดิตหรือการเก็บเงินปลายทาง และผ่อนชำระ โดยครอบคลุมมากถึง ๑๐ หมวดสินค้าหลัก และสินค้ามากกว่า ๒๐,๐๐๐ รายการ ในส่วนของซีมาร์ท มีสินค้ามากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ รายการ และกว่า ๘๐๐ ร้านค้าทั่วประเทศ

๓.๑. ธุรกิจในประเทศไทย

๓.๑.๑. **ร้านบีเจซี** คือ ห้างค้าปลีกที่ครบครันทุกช่องทางการจ่าย มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศทั้งรูปแบบร้านค้าธรรมดาและร้านค้าออนไลน์ ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทุกกลุ่มเป้าหมายด้วยสินค้าคุณภาพที่หลากหลาย ราคาประหยัด บริการอันเป็นเลิศ โดยมีรูปแบบร้านดังนี้

๓.๑.๑.๑. **บีเจซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์** เป็นห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ โดยมุ่งเน้นการนำเสนอสินค้าและบริการที่หลากหลาย ราคาประหยัด และมีคุณภาพภายใต้บรรยากาศการจ่ายที่สะอาดและให้ความคุ้มค่าสูงสุด รวมถึงบริการที่ประทับใจ โดยปัจจุบันบีเจซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์มีสาขาทั่ว ๑๔๐ สาขาทั่วประเทศ

๓.๑.๑.๒. **บีเจซี มาร์เก็ต** เป็นห้างค้าปลีกขนาดกลาง ที่เน้นการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารสด รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยมีพื้นที่ขายขนาดกลางทำให้เข้าถึงชุมชน และสะดวกในการจ่ายอย่างครบครันในเวลาเร่งด่วน ปัจจุบันบีเจซี มาร์เก็ต มีจำนวนกว่า ๖๐ สาขาในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด

๓.๑.๑.๓. **มินิ บีเจซี** เป็นร้านค้าชุมชนหรือร้านสะดวกซื้อที่เหมาะสมกับการจ่ายใช้สอยประจำวัน มินิ บีเจซี มุ่งเน้นสินค้าสำหรับการจ่ายใช้สอยเร่งด่วนเพื่อความสะดวก ในปัจจุบันมินิ บีเจซี มีจำนวนสาขาทั้งสิ้นกว่า ๕๕๐ สาขา

๓.๑.๒. **ร้านขายยาเพรียว** เป็นร้านจำหน่ายเวชภัณฑ์และผลิตภัณฑ์บำรุงสุขภาพและความงาม ร้านขายยาเพรียวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต และบีเจซี มาร์เก็ต ปัจจุบันมีร้านขายยาเพรียวจำนวนกว่า ๑๕๐ ร้าน

๓.๑.๓. ร้านเอเชียบุ๊กส์ ร้านบุ๊คกาซีน และร้านสุริวงศ์บุ๊คเซนเตอร์ ดำเนินธุรกิจจำหน่ายหนังสือ นิตยสาร เครื่องเขียน อุปกรณ์ทางการศึกษาและให้ความรู้ ดำเนินธุรกิจโดย บริษัท เอเชียบุ๊กส์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้นำอันดับ ๑ ในประเทศไทย สำหรับการจำหน่ายหนังสือและนิตยสารภาษาอังกฤษ ครอบคลุมทุกช่องทางทางการจำหน่าย อีกทั้งจัดพิมพ์หนังสือประเภทเนื้อหาที่เผยแพร่วัฒนธรรม ศิลปะและความงดงามของประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันมีสาขาครอบคลุมทั่วประเทศไทยทั้งหมด ๗๐ สาขา

๓.๒. ธุรกิจต่างประเทศ

๓.๒.๑. ร้านเอ็มเอ็ม เมกก้ามาร์เก็ต (ชื่อเดิม เมโทร แคช แอนด์ แคร์) ประเทศเวียดนาม เป็นธุรกิจค้าส่งขนาดใหญ่ มีจำนวน ๑๙ สาขาทั่วประเทศเวียดนาม

๓.๒.๒. ร้านบี สมาร์ท ประเทศเวียดนาม เป็นร้านสะดวกซื้อรูปแบบแฟรนไชส์ กว่า ๑๖๙ สาขาในนครโฮจิมินห์ เพื่อรองรับการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๓. ร้านเอ็มพ้อยท์ มาร์ท ประเทศลาว เป็นร้านสะดวกซื้อรูปแบบแฟรนไชส์ ซึ่งปัจจุบันได้รับการยอมรับว่าเป็นร้านสะดวกซื้อที่มีความทันสมัยและมีสาขามากที่สุดในนครหลวงเวียงจันทน์ ปัจจุบันมีกว่า ๔๔ สาขา นอกจากนี้กลุ่ม บีเจียยังมีแผนการที่จะพัฒนาสินค้าประเภทกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้า ซึ่งเป็นผลผลิตจากไร่กาแฟเมืองปากซอง ทางตอนใต้ของประเทศลาว เพื่อรองรับการเติบโตของตลาดกาแฟ

๓.๓. ธุรกิจออนไลน์

เป็นธุรกิจใหม่สำหรับการค้าปลีกของไทยและมีมูลค่าเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าตลาดโดยรวมของค้าปลีกไทยทั้งหมด อย่างไรก็ตามทางกลุ่มบีเจียเล็งเห็นโอกาสของการเติบโตจึงมุ่งมั่นพัฒนาธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ให้เติบโต โดยมุ่งเสริมการเชื่อมโยงทุกช่องทางทางการขายผ่านร้านค้าของบิกซีและสร้างประโยชน์เพิ่มจากธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ รูปแบบธุรกิจออนไลน์มี ๓ รูปแบบ ดังนี้

๓.๓.๑. บิกซีช้อปปิ้งออนไลน์ เน้นการขายสินค้าอุปโภคและบริโภคผ่านเว็บไซต์จากผลิตภัณฑ์ที่มีขายอยู่ในห้างบิกซีในราคาและโปรโมชั่นเดียวกันกับห้างบิกซี และมีบริการส่งตรงถึงบ้าน โดยใช้เครือข่ายการขนส่งของห้างบิกซี อำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า รวมถึงลูกค้ายังสามารถรับสินค้าที่สาขาบิกซีทั่วประเทศได้อีกช่องทางหนึ่ง

๓.๓.๒. ซีมาร์ท เป็นผู้ให้บริการเว็บไซต์อีคอมเมิร์ซในประเทศไทย โดยเน้นขายสินค้าที่มีความหลากหลายแตกต่างจากสินค้าที่ขายในบิกซี นอกจากนี้ยังคัดสรรสินค้าและบริการจากผู้ร่วมธุรกิจในมาร์เก็ตเพลส รวมทั้งผู้ประกอบการที่เข้าพื้นที่อยู่ในศูนย์การค้า

๓.๓.๓. เอเชียบุ๊กส์ ดอท คอม ให้บริการสั่งซื้อหนังสือผ่านทางออนไลน์ ด้วยช่องทางอีคอมเมิร์ซซึ่งเป็นเว็บไซต์สำหรับขายหนังสือ นิตยสาร อีบุ๊กส์ และอีแมกกาซีนที่มีความหลากหลาย ยังมีสินค้าไลฟ์สไตล์ให้บริการเพื่อเพิ่มช่องทางให้แก่ลูกค้าในการเข้ามาใช้บริการ

๔. กลุ่มต่างประเทศ

มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกลยุทธ์ในการขยายฐานธุรกิจของกลุ่มบริษัทไปสู่ประเทศในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นการขยายฐานธุรกิจเดิมของกลุ่มบริษัท และเพิ่มขีดความสามารถทั้งทางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคให้แก่บีเจซี ฝ่ายธุรกิจต่างประเทศตั้งอยู่ที่สำนักงานใหญ่ของบีเจซีในประเทศไทย และมีสำนักงานตัวแทนใน ๖ ประเทศ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม (ฮานอยและโฮจิมินห์) ประเทศกัมพูชา (พนมเปญและสีหนุวิลล์) ประเทศลาว (เวียงจันทน์และปากซอง) ประเทศเมียนมาร์ (ย่างกุ้ง) ประเทศมาเลเซีย (กัวลาลัมเปอร์และยะโฮร์บาห์รู)

และประเทศจีน (กวางโจว) โดยกลุ่มต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการสร้างรากฐาน สร้างเครือข่ายธุรกิจ รวมทั้งแสวงหาโอกาสสำหรับการค้าและการลงทุนในภูมิภาค ทั้งนี้สำนักงานตัวแทนในต่างประเทศมีหน้าที่หลักในการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของตลาด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้า และการลงทุนต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ ซึ่งต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ ประกอบกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักลงทุนท้องถิ่น หน่วยงานราชการและเอกชนในประเทศนั้น ๆ อันเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมกลยุทธ์ในการขยายฐานธุรกิจของกลุ่มบีเจซีไปยังต่างประเทศอีกทางหนึ่ง

องค์กรที่มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นายอัศวิน-นางธราปณี เตชะเจริญวิกุล ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๗ ณ พระราชวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) อยู่เคียงคู่สังคมไทยมายาวนาน เปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่เติบโตหยั่งรากลึกและแผ่กิ่งก้านบนแผ่นดินไทย ที่อุดมสมบูรณ์ ภายใต้การนำของ นายเจริญ-คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี และการบริหารงานของนายอัศวิน-นางธราปณี เตชะเจริญวิกุล ได้ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ตามหลักธรรมาภิบาล ยึดมั่นในสิ่งดีและตั้งมั่นในความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ อันเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรที่ให้บริษัทได้อาศัยร่มเย็นเสมอมา โดยในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระครุฑพ่าห์แก่บริษัทฯ ยิ่งความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ซึ่งเป็นความภูมิใจสูงสุดแก่องค์กร

นอกจากนี้ ในฐานะการเป็นองค์กรที่ดี กิจกรรม

ตอบแทนสังคม ชุมชนและประเทศชาติ คือ อีกภารกิจสำคัญอีกด้านหนึ่งที่กลุ่มบริษัท ได้ยึดมั่นและดำเนินการโดยเสมอมา โดยมุ่งเน้นทั้งด้านการศึกษาและการส่งเสริมพัฒนาประเทศ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยความเชื่อที่ว่าองค์กรจะเจริญเติบโตก้าวหน้า สังคมและประเทศชาติต้องแข็งแกร่งด้วยนับเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างยิ่ง

กลุ่มบีเจซี จิยังตระหนักเสมอว่า ต้องทำเพื่อความมั่นคงในเศรษฐกิจของชาติ ทำนุบำรุงพระบวรพุทธศาสนา และเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบแทนคืนแก่สังคม ชุมชน และประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยในที่ผ่านมา กลุ่มบีเจซี ได้รับ รางวัลองค์กร ซีเอสอาร์ ที่มีความเป็นเลิศ จากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘

สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมของกลุ่มบีเจซี บีจีซี แบ่งเป็น ๓ ด้านหลัก ๆ คือ

๑. ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อประเทศชาติ

กลุ่มบีเจซี บีจีซี มุ่งหวังที่จะให้คนไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาวะที่สมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกาย สภาวะจิตใจ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ ครูผู้สอน กลางน้ำ คือ โรงเรียนและสถาบันการศึกษา และปลายน้ำ คือ นักเรียน นักศึกษา จึงตั้ง ปณิธานขอเป็นอีกหนึ่งพลังเล็กที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยผ่าน โครงการต่าง ๆ เช่น

- โครงการ บีเจซี ครูไทยของแผ่นดิน

เพื่อส่งเสริม และสร้างกำลังใจให้แก่ ครูในระดับประถมศึกษาเพราะ “ครู คือ หัวใจทางการศึกษาที่สำคัญ” ซึ่งมีกระบวนการคัดเลือกโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และคุรุสภา รวมทั้งนักวิชาการ ด้านการศึกษา กรรมการอิสระในสาขาต่าง ๆ ได้ร่วมกันคัดเลือกครูที่มีจิตวิญญาณของ ความเป็นครู มีความคิดสร้างสรรค์ที่ต่อยอด เป็นนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนและเป็น ครูในใจของชุมชนและสังคม นั่นคือ เป็นครู ที่ไม่เพียงแต่สอนให้นักเรียนเก่งเฉพาะใน ชั้นเรียน แต่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนมี จิตอาสาที่จะนำพาคณะความรู้ร่วมกับนักเรียน ไปสู่ชุมชน รวมถึงการสร้างประสบการณ์ ใหม่ ๆ ในพื้นที่นอกห้องเรียนและสร้างชื่อเสียง ให้กับประเทศชาติ ทั้งนี้ บีเจซีได้เริ่มดำเนิน โครงการ “บีเจซี ครูไทยของแผ่นดิน” มา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากครูประถมศึกษาทั่วประเทศ

คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี พร้อมด้วยนายอัศวิน-นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล
มอบรางวัลครูต้นแบบ ในโครงการ บีเจซี ครูไทยของแผ่นดิน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารห้องสมุดในโครงการปีเจซีช่วยเหลือโรงเรียนขาดแคลน อาคารปีเจซี หลังที่ ๑๒ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านกามาผาใต้ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก

• โครงการ ปีเจซีช่วยเหลือโรงเรียนขาดแคลน

กลุ่มปีเจซีได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบันได้ทำการก่อสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนมาแล้ว ๑๒ โรงเรียนด้วยกัน นอกจากการสร้างอาคารเรียนแล้ว กลุ่มปีเจซียังได้จัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ถือเป็นเพิ่มศักยภาพของเด็กและเยาวชนในถิ่น

ทุรกันดารให้ได้มีความรู้ในทางวิชาการ มีโอกาสเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ ในปี ๒๕๕๙ ที่ผ่านมามีปีเจซีได้ก่อสร้างอาคารห้องสมุด ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง ให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านกามาผาใต้ ตำบลแม่หละ อำเภอสองยาง จังหวัดตาก ทั้งนี้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารห้องสมุด ในโครงการช่วยเหลือโรงเรียนขาดแคลนดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

อาคารห้องสมุดในโครงการช่วยเหลือโรงเรียนขาดแคลน อาคารบีเจซี หลังที่ ๑๒ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านกามาผาได้ อำเภอลำปาง จังหวัดตาก

อาคารห้องสมุดในโครงการบีเจซีช่วยเหลือโรงเรียนขาดแคลน อาคารบีเจซี หลังที่ ๑๒ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านกามาผาได้ อำเภอลำปาง จังหวัดตาก

- โครงการมอบทุนการศึกษา ให้กับบุตรพนักงาน กลุ่มบีเจซี

มอบทุนการศึกษาแบบไม่มีภาระผูกพัน แก่บุตรพนักงาน นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ รัฐบาลเป็นการช่วยสนับสนุนด้านการศึกษา ให้กับเยาวชนซึ่งเป็นคนในครอบครัวบีเจซี

- โครงการพัฒนาผู้นำ ปลุกต้นกล้า รักษาดินแดน

ภายใต้โครงการความร่วมมือด้านการ ส่งเสริมการศึกษาให้กับนักศึกษาวิชาทหาร กลุ่มบีเจซี ร่วมกับ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้มอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อสร้างกำลังใจให้กองทัพผลิต กำลังพลสำรองที่มีคุณภาพและเปิดโอกาสให้ นักศึกษาวิชาทหารสามารถเข้าทำงานในกลุ่ม บีเจซีได้อีกด้วยพร้อมทั้งเป็นการตอบสนอง นโยบายรัฐบาลในการเร่งสร้างกลุ่มแรงงาน สายวิชาชีพที่มีคุณภาพป้อนสู่ตลาดแรงงาน

คุณหญิงวรรณ ลิริวัฒนภักดี มอบทุนการศึกษาให้กับบุตรพนักงานในกลุ่มบีเจซี

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล มอบทุนการศึกษาในโครงการโรงเรียนผู้นำ ปลุกต้นกล้ารักษาดินแดน โดย พล.อ.วีรชัย อินทุโศภน ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก ให้เกียรติเป็นประธานในพิธี

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ถวายการต้อนรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และสัปดาห์หนังสือนานาชาติ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐

- **โครงการมอบทุนการศึกษา แก่นักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีจิตรลดา**

เพื่อช่วยพัฒนาวิชาชีพและร่วมสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาได้มีอาชีพในอนาคต โดยการมอบทุนสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเข้ามาทำงานในกลุ่มบริษัทปีเจซี

- **โครงการเปลี่ยนชีวิตด้วยหนังสือ บริษัท เอเชียบุ๊กส์ จำกัด**

ร้านหนังสือภาษาอังกฤษ ในกลุ่มบริษัทปีเจซี มีนโยบายสนับสนุนการอ่านและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนมาโดยตลอด มีการส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ จัดทำโครงการเปลี่ยนชีวิตด้วยหนังสือ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนไทยให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างแพร่หลาย มีการพัฒนาทักษะด้านการพูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษได้ ส่งเสริม

ความรู้ ความคิด จินตนาการ โดยเอเชียบุ๊กส์อาสาเป็นสื่อกลางเปิดกว้างให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เพื่อเป็นสังคมแห่งการอ่าน และเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้แพร่หลายยิ่งขึ้นในหมู่เยาวชน

- **โครงการแข่งขันเล่านิทานภาษาอังกฤษ บริษัท เอเชียบุ๊กส์ จำกัด**

ร้านหนังสือภาษาอังกฤษในกลุ่มบริษัทปีเจซี ได้เปิดโอกาสให้เยาวชนอายุ ๙-๑๖ ปี มีการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน การพูดภาษาอังกฤษ รวมถึงการแสดงออกในรูปแบบที่สร้างสรรค์และคิดนอกกรอบ ซึ่งช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้เทคนิคการแสดงในรูปแบบการเล่านิทานภาษาอังกฤษ โดยดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ นับเป็นโครงการที่สามารถช่วยให้เยาวชนมีพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการสื่อความหมายการออกเสียง ตลอดจนการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

- โครงการความร่วมมือระหว่าง กลุ่มบีเจซี ร่วมกับมหาวิทยาลัยนครพนม ภายใต้การลงนามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ

ได้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของมหาวิทยาลัยนครพนมนักศึกษาที่ได้รับทุนจะได้เข้าฝึกทักษะการปฏิบัติงานกับบริษัทในกลุ่มบีเจซี และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะนำไปสู่การคัดเลือกเข้าทำงานกับกลุ่มบีเจซี ทั่วประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และกัมพูชา

- โครงการความร่วมมือระหว่าง กลุ่มบีเจซี ร่วมกับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ภายใต้การลงนามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ

สนับสนุนการวิจัย การบริการทางวิชาการและการสนับสนุนให้นักศึกษาฝึกงานได้เรียนรู้การปฏิบัติงานกับบริษัทและบริษัทในกลุ่มบีเจซี

- โครงการพีใหญ่ ไฟแรง โดยรับสมัครผู้ที่อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป

เข้าทำงานในกลุ่มบีจีซี เนื่องด้วยมองเห็นศักยภาพของผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณ ที่มีพร้อมทั้งความรู้และประสบการณ์ มีศักยภาพสามารถทำงานในหลาย ๆ หน้าที่ได้ อาทิ พนักงานฝ่ายธุรการ พนักงานฝ่ายบัญชี พนักงานรับโทรศัพท์ พนักงานต้อนรับลูกค้า พนักงานฝ่ายอาหารสด พนักงานจัดเรียงสินค้า พนักงานประจำศูนย์อาหาร เกสเซอร์ประจำร้านยาเพรียว พนักงานร้านมินิบิ๊กซี

- กลุ่มบีเจซี เป็นสถานประกอบการที่มอบ

โอกาสในการประกอบอาชีพให้แก่คนพิการที่มีความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงานของบริษัท ได้แก่ คนพิการทางการได้ยินทางการเคลื่อนไหวทางการมองเห็นทางสติปัญญาทางด้านจิตใจทางการเรียนรู้ และผู้ที่เป็นออทิสติก และบีจีซียังเป็นห้างค้าปลีกแห่งแรกของประเทศไทยที่ติดตั้งตู้แปลสัญญาณภาพและภาษามือสำหรับคนพิการทางการได้ยิน ทั้งที่เป็นลูกค้าและพนักงาน

• โครงการบิกซีส่งมอบดวงใจให้น้อง

เนื่องในโอกาสที่กลุ่มบิกซี ครบ ๒๓ ปี ในปี ๒๕๕๙ กลุ่มบิกซี จึงได้ประสานพลังร่วมกับ มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ร่วมดำเนินการโครงการ “บิกซีส่งมอบดวงใจให้น้อง” ระดมทุนสนับสนุนการผ่าตัดโรคหัวใจให้กับ

เด็กไทยผ่านโครงการ “ผ่าตัดเด็กโรคหัวใจ ๑,๘๐๐ ราย เพื่ออุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ถึง วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ โดยได้ทำการส่งมอบทุนสนับสนุนโครงการฯ ดังกล่าว ให้กับมูลนิธิเด็กโรคหัวใจฯ ไปแล้ว เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐.๙๕ ล้านบาท

คุณหญิงวรรณมา สิริวัฒนภักดี พร้อมด้วย นายอัศวิน-นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล มอบทุนผ่าตัดเด็กโรคหัวใจ ๑,๘๐๐ รายเพื่ออุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐

ฉลอง ๒๓ ปี บิกซีส่งมอบดวงใจให้น้อง

ฉลอง ๒๓ ปี บิกซีส่งมอบดวงใจให้น้อง

อาคารเจริญ คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดนครพนม

- โครงการก่อสร้างบ้านผู้สูงอายุ (อาคาร เจริญ คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี) ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดนครพนม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การก่อสร้างบ้านพักผู้สูงอายุ จังหวัดนครพนมนี้ ถือเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุใน

จังหวัดนครพนมและพื้นที่ใกล้เคียง ได้มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมสันทนาการในรูปแบบต่างๆ นับเป็นศูนย์รวมการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุที่ครบวงจรและทันสมัย ภายใต้การบูรณาการตามนโยบายภาครัฐเพื่อสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เกียรติเป็นประธานร่วมในพิธีเปิดอาคารเจริญ คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๐

พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เกียรติเป็นประธานร่วมในพิธีเปิดอาคารเจริญ คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๐

- โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ที่ร้านบิ๊กซี

เป็นความร่วมมือระดับทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นับเป็นโครงการที่มีกำลังการติดตั้งมากที่สุด ทำให้กลุ่มบิ๊กซีสามารถใช้พลังงานไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานที่สะอาดบริสุทธิ์และมีคุณภาพสูง และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มบิ๊กซี นับเป็นห้างค้าปลีกแห่งแรกในประเทศไทย ที่ดำเนินโครงการฯ นี้ เพื่อเป็นการลดการใช้พลังงานโดยรวมของประเทศ

- โครงการอำเภอยิ้ม

โดยกลุ่มบิ๊กซี ให้พื้นที่ในสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศ เปิดเป็นจุดบริการอำเภอยิ้ม ให้บริการงานทะเบียนราษฎรแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ให้เข้าถึงการบริการงานทะเบียนราษฎรแบบครบวงจร อาทิ การทำบัตรประชาชน การแจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้ายที่อยู่และงานบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ ทั้งในและนอกเวลาราชการ พร้อมทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเดินทางไปศูนย์ราชการในพื้นที่ต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งนี้ การทำโครงการดังกล่าว กลุ่มบิ๊กซี ได้สนับสนุนค่าสาธารณูปโภคแบบไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ปัจจุบันนี้มีจุดบริการอำเภอยิ้มรองรับงานบริการด้านทะเบียนราษฎร เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน ในร้านบิ๊กซี ๑๘ สาขาทั่วประเทศ

ภาพตัวอย่างหลังคาพลังงานแสงอาทิตย์

• โครงการตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ

โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ซึ่งกลุ่มบิ๊กซี เปิดพื้นที่ให้ติดตั้งในสาขาต่าง ๆ ของบิ๊กซีทั่วประเทศ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงติดต่อขอรับบริการจากภาครัฐในรูปแบบออนไลน์ได้อย่างสะดวก

รวดเร็วผ่านบัตรประชาชนเพียงใบเดียวเท่านั้น ถือเป็นอีกหนึ่งบริการสำคัญที่กลุ่มบิ๊กซีจะมอบให้กับลูกค้าประชาชนได้อย่างครบถ้วนมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับยุคไทยแลนด์ ๔.๐ และเป็นการให้ความร่วมมือกับภาครัฐในฐานะห้างค้าปลีก ในภาคเอกชนเพียงรายเดียวที่ให้พื้นที่เพื่อสนับสนุนโครงการดังกล่าว

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ให้การต้อนรับ พล.อ.อ. ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี ประธานในพิธีเปิดตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ ณ บิ๊กซี สาขาภูเก็ต เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ในพิธีเปิดตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ ณ บิ๊กซี สาขาภูเก็ต เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล มอบเงินบริจาคแต่มูลนิธิเพื่อวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า ในพระราชูปถัมภ์

กลุ่มบีเจซี มอบเครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ ให้โรงพยาบาลรามาริบัติ

- การบริจาคอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการสนับสนุนการรักษาพยาบาลต่าง ๆ อาทิ มอบเครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ

เป็นอุปกรณ์ที่สามารถช่วยชีวิตผู้ที่เกิดภาวะหัวใจล้มเหลวฉับพลันได้ จำนวน ๒ เครื่อง ให้แก่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

๒. ด้านการทำนุบำรุงพระบรมพุทธศาสนา

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล เข้าร่วมพิธีสถาปนา สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ (อัมพร อมฺพโร) ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ลำดับที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งจัดขึ้น ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ภายหลังจากพระราชพิธีสถาปนา

สมเด็จพระสังฆราช ในปฐมวาระที่เสด็จเข้าสู่วัดราชบพิธ ในโอกาสต่อมา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ นายอัศวิน-นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล ได้นำคณะผู้บริหารและพนักงานกลุ่มปิยะซีและปิยะซีร่วมเข้าเฝ้ากราบสักการะถวายพระพร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดราชบพิธ

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล เข้าร่วมพิธีสถาปนา สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ลำดับที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

พิธีเททองหล่อ และพิธีพุทธาภิเษกพระอุปัชฌาย์ของกลุ่มปีเจซี บิ๊กซี

พระอุปัชฌาย์ กลุ่มปีเจซี บิ๊กซี ขนาด ๙ นิ้ว

ตามที่กลุ่มปีเจซีได้ดำเนินการมาครบ ๑๓๕ ปี และกลุ่มบิ๊กซี ดำเนินการมาครบ ๒๔ ปี ประกอบธุรกิจ ในด้านการผลิต จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค คำส่ง และคำปลุกขันธ์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีการจัดสร้างพระอุปัชฌาย์ ซึ่งท่านผู้รู้กล่าวไว้ว่า พระอุปัชฌาย์เป็นพระอรหันตสาวกในพระพุทธศาสนา ตามตำนานว่าท่านเป็นพระเถระผู้มีปัญญาและมีคุณธรรมสูง อีกทั้งยังเปี่ยมด้วยบารมี ทางโลกทรัพย์ ความเชื่อเหล่านั้นจึงนำมาซึ่งความเคารพนับถือของพุทธศาสนิกชน トラมาถึงปัจจุบัน

พระอุปัชฌาย์ที่จัดสร้างขึ้นในครั้งนี้มีลักษณะตามแบบโบราณ จะแตกต่างกันคือ ปางนี้จะหันหน้าไปทิศตะวันออก นั่งอยู่บนพญานาค และบริเวณผ้าทิพย์ที่ฐาน ได้นำตราสัญลักษณ์ของบริษัทประดับไว้ จัดสร้างขนาดหน้าตัก ๒๙.๕ นิ้ว จำนวน ๑ องค์ เพื่อจะเชิญไปประดิษฐาน ณ สถานปฏิบัติธรรม เรือนไทย วัดวชิรธรรมาราม อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นวัดที่ก่อตั้งขึ้นด้วยความเห็นชอบจากคณะสงฆ์ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙

ในส่วนขนาดหน้าตัก ๙ นิ้ว จำนวน ๑๖ องค์ และขนาด ๕ นิ้ว จำนวน ๙๙๙ องค์ เพื่อมอบให้บุคคลที่เคารพนับถือ และนำไปประดิษฐาน ณ กลุ่มปีเจซี บิ๊กซี ทั้งในไทย และต่างประเทศ ตลอดถึง บิ๊กซี ทุกสาขา

การจัดสร้างครั้งนี้ได้ประกอบพิธีเททองหล่อ ๒ ครั้งด้วยกัน

วาระที่ ๑ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนห้า ปีมะโรง) เวลา ๖ นาฬิกา ๑๙ นาที ณ ลานหน้าพระอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศ กรุงเทพมหานคร

วาระที่ ๒ เมื่อวันพุธที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ (แรม ๙ ค่ำ เดือนเก้า ปีมะโรง) เวลา ๑๐ นาฬิกา ๙ นาที ณ วัดวชิรธรรมาราม พระอารามหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพิธีทั้ง ๒ วาระ ท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เมตตาเป็นองค์ประธานในพิธี

พิธีพุทธาภิเษกพระอุปัชฌาย์ มีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ (ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๐) ณ พระอุโบสถ วัดบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ท่านเจ้าประคุณ สมเด็จพระวันรัต กรรมการมหาเถรสมาคม ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่ คณะธรรมยุต เจ้าอาวาส วัดบวรนิเวศ ได้เมตตาเป็นประธานในพิธีเททองหล่อพระอุปัคต เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ลานหน้าพระอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศ

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ในพิธีเททองหล่อพระอุปัคต เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ลานหน้าพระอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศ

พิธีพุทธาภิเษกพระอุปคุต เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ลานหน้าพระอุโบสถคณะรังษี วัดบวรนิเวศ

พระสงฆ์ ๙ รูป นั่งปรกอธิษฐานจิตในพิธีพุทธาภิเษกพระอุปคุต
 แถวบน (จากซ้าย) พระครูปลัดนายนกรวัฒน์ วัดพระยาญาติ, พระครูโสภิตวิริยาภรณ์ วัดจุฬามณี, พระครูมนุญศิลาสังวร วัดช้างแทงกระจาด,
 พระครูอุทัยธรรมสาคร วัดบางหญ้าแพรก
 แถวล่าง (จากซ้าย) พระวิมลเมธาจารย์ วัดห้วยพัฒนา, พระสุเมธมณี วัดบึงลาดสวย, พระธรรมกวี วัดราชาธิวาสวิหาร, พระเทพมงคลญาณ
 วัดพุทธบูชา, พระครูนิวริฐมณีวงศ์ วัดเขาแก้ว

พิธีเบิกเนตร พระพุทธโตโคตมะ พระพุทธรูปปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก ๗ เมตร สูง ๑๖ เมตร ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในวาระครบ ๑๑ รอบ หรือ ๑๓๒ ปี กลุ่มบีเจซี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

กลุ่มบีเจซี บิ๊กซี มอบเงินสนับสนุน กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อบูรณะวัดเจติยภูมิ จ.ขอนแก่น ในโครงการอนุรักษ์ประติมากรรมพระพุทธรูปภายใน พระอุโบสถและพระวิหาร วัดเจติยภูมิ (พระธาตุขามแก่น) จังหวัดขอนแก่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน บูรณะซ่อมแซมประติมากรรมต่าง ๆ ภายในวัดเจติยภูมิ

- การสร้างพระพุทธโตโคตมะ ขนาดหน้าตัก ๙ เมตร สูง ๑๖ เมตร ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม ตำบลโป่งตาลอง อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในวาระครบ ๑๑ รอบ หรือ ๑๓๒ ปีของบริษัท และเพื่อ

ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๘๔ พรรษา

- ถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดเขาใหญ่เจริญธรรม ญาณสัมปันโน จังหวัดนครราชสีมา และจัดพิธีสมโภช พระพุทธโตโคตมะ วัดมกุฏกษัตริยาราม พ.ศ. ๒๕๕๘

- ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน วัดบรมวงศ์ อิศวรารามวรวิหาร ตำบลสวนพริก อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. ด้านการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในสถาบันพระมหากษัตริย์อันทรงเป็นประมุขของประเทศ ให้ความร่มเย็นเป็นสันติสุข อีกทั้งยังทรงเป็นพระมิ่งขวัญและเป็นศูนย์รวมความสามัคคีของคนไทยทั้งชาตินำมาซึ่งความผาสุก

กลุ่มบีเจซี บิ๊กซี น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร จึงได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แสดงออกถึงความอาลัย อาทิ จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรพระสงฆ์เพื่อถวายเป็น

พระราชกุศล จำนวน ๓๕๖ รูป ณ อาคารบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สำนักงานใหญ่ ได้แก่

พิธีทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตครบสัปดาห์ (๗ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตครบปีณสมวาร (ครบ ๑๕ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตครบสัปดาห์ (๗ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตครบปีณสมวาร (ครบ ๑๕ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เสด็จสวรรคตครบปัญญาสมวาร (๕๐ วัน) จำนวน
พระสงฆ์ ๘๙ รูป วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
สวรรคตครบสप्तมวาร (๑๐๐ วัน) จำนวนพระสงฆ์
๘๙ รูป วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐

พิธีทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคตครบปัญญาสมวาร (๕๐ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

พิธีทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สวรรคตครบสप्तมวาร (๑๐๐ วัน) จำนวนพระสงฆ์ ๘๙ รูป เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๐

เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชานุญาตให้กลุ่มบริษัท ทีซีซี นำโดย นายเจริญ-คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี ประธานและรองประธานกรรมการ นำคณะผู้บริหาร บริษัทในกลุ่มบริษัท ทีซีซี ในการนี้ นายอัศวิน-นางธำปณี เตชะเจริญวิกุล นำผู้บริหารและพนักงาน เข้าร่วมบำเพ็ญกุศลพระบรมศพเพื่อน้อมรำลึกถึง พระมหากรุณาธิคุณและถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชานุญาตให้นายเจริญ-คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี จัดพิธีบำเพ็ญกุศล (กงเต็ก) น้อมถวายเป็นพระราชกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ในการนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมในการบำเพ็ญกุศล (พิธีกงเต็ก) น้อมถวายเป็นพระราชกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙

โดย นายเจริญ-คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี นายอัศวิน-นางธำปณี เตชะเจริญวิกุล พร้อมด้วยคณะกรรมการผู้บริหารและพนักงาน บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้จัดขึ้นอย่างสมพระเกียรติ และถูกต้องตามราชประเพณีที่สืบทอดกันมาทุกประการ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

นายอัศวิน-นางธำปณี เตชะเจริญวิกุล นำผู้บริหารและพนักงาน เข้าร่วมพิธีบำเพ็ญกุศล พระบรมศพเพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐

ดำเนินโครงการอาคารนิทรรศการเทิดพระเกียรติ
“ธ คือ ปราชญ์แห่งแผ่นดิน”

เพื่อเทิด พระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของทั้งสอง

พระองค์ เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงเป็นห่วงพสกนิกรชาวไทยและมุ่งให้ความสำคัญต่อการศึกษาสู่พระราชปณิธานในการพัฒนาประชาชนของประเทศ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จังหวัดเชียงใหม่

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล พร้อมด้วย ดร.อำพน กิตติอำพน ประธานกรรมการ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นประธานในพิธีเปิดอาคารนิทรรศการ ธ คือ ปราชญ์แห่งแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

อาคารนิทรรศการ ธ คือ ปราชญ์แห่งแผ่นดิน ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดร้านกาแฟ สาขาบักชี ราชดำริ
ในการนี้ นายอัศวิน-นางรพี เตชะเจริญวิกุล เฝ้าฯ รับเสด็จ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

ด.ญ.รัชิกา เตชะเจริญวิกุล เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวาย หนังสือที่ ด.ญ.รัชิกา เป็นผู้เขียน แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พร้อมด้วย ด.ช.ปฐเมศร์ เตชะเจริญวิกุล เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ อาคารชัยพัฒนา

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โปรดให้ คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี พร้อมด้วยนายอัศวิน - นางฐาปณี - ด.ญ.รัชิกา - ด.ช.ปฐมเมศร์ และ ด.ญ.วิเศษปียา เตชะเจริญวิกุล เข้าเฝ้า เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ วังศุโขทัย

นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ทูลเกล้าฯ ถวายเงินให้สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔

กิจกรรมเทิดพระเกียรติ
ถวายแด่

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

โดย

กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

ข้าพระพุทธเจ้า กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท รายงานการดำเนินงานกิจกรรมเทิดพระเกียรติซึ่งปวง ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร และพนักงานบริษัทกลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการเพื่อเทิดพระเกียรติและ แสดงออกถึงความจงรักภักดีในวาระต่างๆ ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้าขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย และพระบารมีแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าได้โปรดอภิบาลประทานพระพรชัยมงคลให้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท เจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ เป็นร่มฉัตรปกเกล้าปวงข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายและพสกนิกรชาวไทยสืบไป

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

พิธีทำบุญตักบาตรและถวายพระพรชัยมงคล แด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ได้ประกอบพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ๖๖ รูป ถวาย
เป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมิถรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ถวายพระพร
แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๕ พรรษา
นำโดย นายเจริญ-คุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี พร้อมด้วย นายอัศวิน-นางฐาปณี เตชะเจริญวิกุล
คณะผู้บริหารและพนักงาน กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์-
เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) เข้าร่วมในพิธี ณ บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สำนักงานใหญ่ (ราชดำริ)

พิธีทำบุญตักบาตรและถวายพระพรชัยมงคล
แด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สำนักงานใหญ่ (สาขาราชดำริ)

กิจกรรมทำบุญถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร

กลุ่มโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ

โครงการบรรพชาสามเณรเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศล

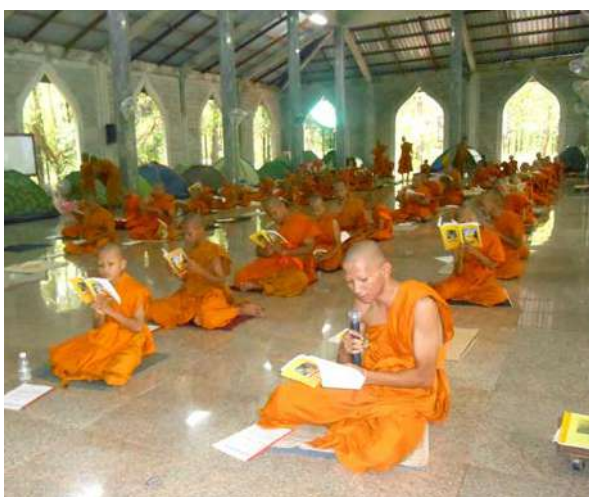
กลุ่มบริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ร่วมทำบุญถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณรกลุ่มโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่บรรพชาในโครงการบรรพชาสามเณรเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศล แต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

- โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยบิ๊กซี สาขาระยอง ณ วัดหนองจระเข้ สามเณร ๙๑ รูป
- โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ โดยบิ๊กซี สาขานครพนม ณ วัดป่าดงฮี สามเณร ๘๓ รูป
- โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๒ โดยบิ๊กซี สาขากำแพงเพชร ณ วัดดงอีบุก สามเณร ๖๕ รูป
- โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ โดยบิ๊กซี สาขาสุราษฎร์ธานี ณ วัดควนสุบรรณ สามเณร ๗๕ รูป
- โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๑ โดยบิ๊กซี สาขาอุดรธานี ณ วัดป่าหนองตอ สามเณร ๖๕ รูป
- โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๒ โดยบิ๊กซี สาขาหาดใหญ่ ณ วัดใหม่ทุ่งคา สามเณร ๑๒๐ รูป
- โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๓ โดยบิ๊กซี สาขาฉะเชิงเทรา ณ วัดเขาถ้ำแรด สามเณร ๖๕ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขาสะพานควาย ณ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สามเณร ๗๖ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขาเพชรเกษม ณ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สามเณร ๙๔ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขาอ้อมใหญ่ ณ ค่ายพักแรมลูกเสือโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) สามเณร ๗๕ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดสุนทรสถิต) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขามหาชัย ณ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดสุนทรสถิต) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สามเณร ๘๔ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขาสมุทรสงคราม ณ วัดประดู่ สามเณร ๒๕ รูป
- โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิ๊กซี สาขารังสิตคลอง ๖ ณ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สามเณร ๙๓ รูป
- โรงเรียนราชปิโยรสา ยุพราชานุสรณ์ โดยบิ๊กซี สาขาน่าน ณ วัดฝายมูล สามเณร ๖๕ รูป

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย
โดยบิกชี สาขาระยอง

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนพัชรกิตยาภา ๑
โดยบิกชี สาขานครพนม

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนพัชรกิตยาภา ๒
โดยบิกชี สาขากำแพงเพชร

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนพัชรกิตติยาภา ๓
โดยบิกชี สาขาสุราษฎร์ธานี

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร

โรงเรียนสิริวัณวรี ๑

โดยบิกชี สาขาอุตรธานี

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร

โรงเรียนสิริวัณวรี ๒

โดยบิกซี สาขาหาดใหญ่

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนสิริวัณวรี ๓
โดยบิกชี สาขาฉะเชิงเทรา

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนที่ป่งกรวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดย บิ๊กซี สาขาสะพานควาย

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดย บัณฑิต สาขาเพชรเกษม

การถวายภัตตาหารเพลแต่สามเณร
โรงเรียนที่ป่งกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิกชี สาขาอ้อมใหญ่

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนที่ป่งกรวิทยาพัฒน์ (วัดสุนทรสถิต) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิกชี สาขามหาชัย

การถวายภัตตาหารเพลแต่สามเณร
โรงเรียนที่ป่งกรวิทยาพัฒน์ (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิกชี สาขาสมุทรสงคราม

การถวายภัตตาหารเพลแด่สามเณร
โรงเรียนที่ป่งกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร)
ในพระราชูปถัมภ์ฯ
โดยบิกชี สาขารังสิต คลอง ๖

การถวายภัตตาหารเพลแต่สามเณร
โรงเรียนราชปิโยรสา ยุพราชานุสรณ์
โดยบิกชี สาขาน่าน

กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณกุศล

คณะผู้บริหารและพนักงานในกลุ่มบริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ร่วมใจจัดกิจกรรมทำความดี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยร่วมกันจัดกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณกุศลในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภาค

กิจกรรมสร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน

ปลูกต้นไม้ที่วัด โรงเรียน และสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์รวมในชุมชน
ณ โรงเรียนวัดใต้ และโรงเรียนที่ปงกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยโน) ในพระราชูปถัมภ์

กิจกรรมทำดีเพื่อชุมชน

ทำความสะอาดลานวัด โรงเรียน และสถานที่อื่นๆ ในบริเวณชุมชน
ณ วัดพระบาทน้ำพุ วัดชัยภูมิสถิตย์ และชุมชนซอยร่วมใจ

กิจกรรมปันน้ำใจให้น้อง

สร้างความสุขแก่เด็กด้อยโอกาส

ด้วยการจัดกิจกรรมสันถนาการและมอบผลิตภัณฑ์หรือสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น ณ สถานสงเคราะห์บ้านแคนทอง โรงเรียนบ้านกู่กู และโรงเรียนบ้านบางนาใน

กิจกรรมแบ่งปันรอยยิ้มผู้สูงอายุ

สร้างความสุขแก่ผู้สูงอายุ
ด้วยการเลี้ยงอาหารกลางวันและจัดกิจกรรมสันทนาการ
ณ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์วัดม่วง

กิจกรรมส่งความสุขกาย-สุขใจแก่ผู้ป่วย

มอบผลิตภัณฑ์และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลของชุมชน
ณ โรงพยาบาลปทุมธานี

กิจกรรมรวมพลังแสดงความรักดี

จับมือชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ร่วมใจปลูกต้นรวงผึ้งและดอกไม้สีเหลือง
ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์

กิจกรรมบริจาคโลหิต

ในโครงการ ๖๕ ล้านดวงใจ บริจาคโลหิต ถวายเป็นพระราชกุศล
ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา

การจัดซุ้มพระบรมฉายาลักษณ์เทิดพระเกียรติ

บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

โครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๙ นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล ได้เป็นวิทยากรมอบความรู้ แนวคิด และเปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ให้กับนิสิตนักศึกษาทุนพระราชทานฯ รุ่นที่ ๒-๔ ในหัวข้อ “นักศึกษาจบใหม่...แบบไหนที่องค์กรอยากจ้างไปทำงาน” ในกิจกรรมการปัจฉิมนิเทศนักเรียนทุนพระราชทานฯ รุ่นที่ ๑ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามผลการเรียนนักรเรียนรุ่นที่ ๒-๔ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการฟ้อนน้องๆ เพื่อนช่วยเพื่อน ในโครงการทุนการศึกษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงาน
ในกลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
ต่างประจักษ์แจ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณปกเกล้าปกกระหม่อม
ณ มงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า กลุ่มบริษัท เบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)
และกลุ่มบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

